

“શ્રી સ્વામિનારાયણ” માસિકના આહકોને

:: ૧ લા તથા ૨ જા વર્ષની ભેટ ::

અવિનાશાનંદ કાવ્ય

“શ્રી સ્વામિનારાયણ” આદીસ

પાંચકૃતિ હરણુ પોળ,

અમદાવાદ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૅપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૫૦૫ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ અધિવાશનાંત કાવ્ય

વિષય ૬-૧૪

ॐ तत्सत् श्री सहस्रनाम-त्रय नमः

श्री स्वामिनारायणो विजयते

श्री अविनाशानंद काव्य.

श्री हरि आभ्यास तथा श्री हरिदीक्षा सिधु-
भांता डेटलांक हरिचरित्रो संहित.

संपादक अने प्रकाशक.

माधवदास दत्तमुजराभ डेठारी.

रायपुर, वडनी पोणभां,

अमदावाद.

मूल्य ३. २॥.

સંવત ૧૯૭૭

સને ૧૯૨૧

પ્રથમ આવૃત્તિ

નંબર ૨૧૦૦

(સર્વ હક્ક પ્રસિદ્ધકર્તાએ સ્વાધીન રાખેલા છે.)

ભક્ત થઈ પ્રભુ ભજીએ, પ્રભુ કેમ થઈએ.

* * * *

આડંબર રાખી અંતરમે, પ્રભુ થૈ ન પુજીયે. પ્રભુ
મહીય જેવો થૈ માતંગ પદમી, ચીતમે લેવા નવ ચૈયે. પ્રભુ

* * * *

હાસ થઈ હીલ દોષ વિહારી, પરમાનંદ સુખ પૈયે;
અવિનાશાનંદ કે ભોધ અનુપમ, જોટો નથી સમ પૈયે. પ્રભુ

આ પુસ્તક શ્રી ભાગ્યોદય પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં જેઠાલાલ દેવશંકર દવેએ
છાપ્યું. ખાડીઆ, અમદાવાદ.

અર્પણ પત્રિકા.

લેટ આંધી લઈ લેટ કર, નિલકંઠ હરિ ઘનશ્યામ;
લેટ લઈ અબ લેટહું, નિષ્કામ મધ અભિરામ.

[ચુ+કે]

मुक्तं करोति वाचाकं पंगुं लंघयते गिरिम् ।

यत्कृपा तमहं वंदे परमानंद माधवं ॥

જેની કૃપાથી મુગાને વાચા આવે છે, પાંગળો પર્વતને
ઉલંઘી ભય છે, એવા હે પરમાનંદ સ્વરૂપ તમને હું નમસ્કાર
કરું છું. અક્ષરાધિપતિ શ્રી પુરુષોત્તમ નારાયણની કૃપાથી
ભક્તિમાન અને પવિત્ર પિતાને પેટે આ મનુષ્યદેહ પામીને
ઉદ્ધવસંપ્રદાયના પવિત્ર સંતોનો સમાગમ મળ્યો અને મોક્ષના
પુરૂષાર્થનાં સાધનોનું કિંચિદ્ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું તે પરમાત્માના
અને તેમના સંતો અને હરિજનોના ચરણકમળમાં આ કુલ નહીં
ને કુલની પાંખડીરૂપી સેવા સમર્પણ કરી એવી પ્રાર્થના કરું છું
કે ભવિષ્યમાં સેવકને વિશેષ સેવા કરવાને શક્તિ આપે.

કું છું,

આમનો દાસાનુદાસ,

માધવલાલ દલસુખરામ કોહારી.

પ્રસ્તાવના

શ્રી ઉદ્ધવ સંપ્રદાયના સંતોએ એટલું વિશાળ સાહિત્ય ખેડ્યું છે કે જો તેને પ્રસિદ્ધિમાં મુકવામાં આવે તો ગુજરાતી ભાષાના ધાર્મિક સાહિત્યમાં અગત્યની વૃદ્ધિ થાય. ઉદ્ધવસંપ્રદાયના સંત કવિઓએ કરેલા સાહિત્યની અપ્રસિદ્ધિનાં કારણો અનેક છે; જેનું વિવેચન કરવાનો આ પ્રસંગ નથી.

સ. રા. ઇશ્વરદાસ ઇચ્છારામ મશરૂવાળા તરફથી પ્રદ્યાનંદ-કાવ્ય, વગેરે સ્તુત્ય પ્રયત્નો થયા છે. પ્રદ્યાનંદ સ્વામીના જેટલુંજ વિશાળ સાહિત્ય ખેડનાર કવિશ્રી અવિનાશાનંદજીનું નામ આટલું ખુબું અપ્રસિદ્ધ રહે એ ઓછા શોચની વાત નથી. આ મારો પ્રથમ પ્રયાસ છે અને તેમાં ખાસ કરીને કવિના સંબંધી સ. ચુનીલાલ કેશવલાલે મને ઘણુંજ ઉત્સાહી કર્યો છે તથા કેટલીક માહિતી પણ આપી છે તેથી તેમનો અત્રે અંતઃકરણ-પુર્વક આભાર માનું છું. વિદ્વજ્જનો નિરક્ષિત ન્યાયે જે કાંઈ દોષ જણાય તેનો ત્યાગ કરીને આ પુસ્તકને ઉત્તેજન આપશે એવી આશા રાખું છું. અવિનાશાનંદ સ્વામીનો હરિલીલા સિંધુ ગ્રંથ ભવિષ્યમાં બનશે તો પ્રસિદ્ધ કરી સત્સંગીવૃંદના કરકમળમાં મુકવાની આશા રાખું છું અને છેવટે સત્સંગ સમસ્તને વિનતિ કરું છું કે આપણા સંપ્રદાયના સાહિત્યને જેમ બને તેમ ઉત્તેજન આપવું કે જેથી તે પ્રકાશમાં લાવી શકાય અને તે વડે સત્સંગની કીર્તિ ઘશે દિશામાં ફેલાય.

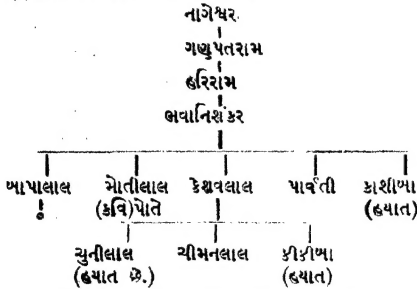
માધવલાલ દલમુખરામ કોઠારી.

વર્ણિ શ્રી અવિનાશાનંદજીનું જીવનચરિત્ર.

જે પુરૂષે આજન્મ મરણાંત બ્રહ્મચર્ય પાળી શ્રી ઉદ્ધવ સંપ્રદાયને માટે આખા જીવનનો ભોગ આપ્યો છે એવા મહાપુરૂષનું જીવનક્રિતાંત જાણવાને સ્વાભાવિક રીતે દરેક હરિજન આતુર હોય જ. શ્રદ્ધાતમા ઉદ્ધવ સંપ્રદાયને લગતી થોડી માહિતિ આપવી આવશ્યક છે. જે કે “શ્રી સ્વામિનારાયણ” માસિકમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા “શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય” નામક નિબંધ કે જે રા. કિશોરલાલ ધનસ્યામલાલ મશરૂવાલાનો લખેલો છે તેમાં સંપ્રદાયને લગતી ઘણી બીના બહાર આવી ગઈ છે છતાં પ્રસંગાનુસાર અત્રે આપવી ઉચિત છે. આ સંપ્રદાયને ઉદ્ધવી સંપ્રદાયના નામથી ઓળખવામાં આવે છે. સંપ્રદાયના આદિ પુરૂષ-આદિ આચાર્ય, શ્રી રામાનંદ સ્વામિ મહાન્ બ્રહ્મ ઉદ્ધવજીનો અવતાર મનાય છે. રામાનંદ સ્વામિએ યાવત જીવિત બ્રહ્મચર્યાશ્રમનું જ અવલંબન કરેલું હતું. તેમના પિતાનું નામ અજય પ્રસાદ અને માતાનું નામ સુર્માત હતું. તેઓ અયોધ્યાના વાસી હતા. તેઓનો વેદ ઋગ્, શાખા આશ્વલાયન અને ગોત્ર કાશ્યપ હતાં. બારમે જ વર્ષે પિતાના ગૃહનો ત્યાગ કરી તેમણે કાઠિયાવાડમાં તલાબના વિદ્વાન વિપ્ર કાશિરામ પાસે વિદ્યાભ્યાસ કર્યો હતો. ત્યાંથી નીકળીને તેમણે શ્રી રૈવતાચળ (ગિરનાર)ના ગોપાળ ચોખીના શિષ્ય શ્રી આત્માનંદજી પાસે યોગાભ્યાસ કર્યો અને સમાધિને વિષે તેજઃપુંજ દીઠો. શ્રી આત્માનંદજી નિરાકારવાદી હોવાથી રામાનંદ સ્વામિ ખેદ પામી ત્યાંથી નીકળી શ્રીરંગક્ષેત્રમાં ગયા. ત્યાં શ્રી પ્રપન્નામૃત વગેરે શ્રી રામાનુજ સંપ્રદાયના પ્રચોથી સાકાર ઉપાસના થઈ. તેમજ શ્રી રામાનુજનાયે દર્શન આપી તેમને આરાધા કરી કે શ્રીકૃષ્ણની ભક્તિનો પ્રસાર કરો.

આ પછી રામાનંદ સ્વામી પ્રયાગ આવ્યા. ત્યાં શ્રીદેવશર્મા અને બાલાદેવીનો મિલાપ થયા પછી તેઓ ગુજરાત આદિ ક્ષેત્રોમાં ગયા. થોડોક સમય વીત્યા બાદ શ્રી દેવશર્મા (ધર્મદેવ) અને બાલાદેવી (ભક્તિમાતા) ના પુત્રરૂપે અવતરેલા શ્રી હરિ તીર્થાટન કરતા કરતા માંગરોલ પાસે શ્રી લોજપુરમાં મુક્તાનંદાદિ સંતોને મળ્યા. રામાનંદ સ્વામીને સં. ૧૮૫૭ માં મળ્યા અને બીજા વર્ષે શ્રી હરિને દીક્ષા અપાઈ અને તેમનું નામ શ્રી સહજનંદ પાડવામાં આવ્યું. ત્યારપછી તેઓ શ્રીસ્વામિનારાયણ નામે પ્રસિદ્ધ થયા અને ઉદ્ધવી સંપ્રદાય ચલાવ્યો.

હવે આપણે કવિના ચરિત્ર તરફ વળીએ. “શ્રી સ્વામિનારાયણ”ના દેહવિલયને ૪ વર્ષ થયા બાદ એટલે કે સંવત ૧૮૯૦ માં આપણા કવિનો જન્મ વિરમગામમાં થયો હતો. આ વખતે અમદાવાદના મંદીરની ગાદી ઉપર કવિના ભાવી ગુરૂશ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી વિરાજેલા હતા. સંપ્રદાયની જાહેરલાક્ષીનો આ મધ્યાન્હ કાળ હતો. શ્રીહરિના સમયના ધણા નંદો અને મહાપુરૂષો હજી હયાત હતા અને શ્રી ઉદ્ધવ સંપ્રદાયના સંતોના ચારિત્રનાં ગુજરાત તેમજ કાઠિયાવાડમાં વખાણ થઈ રહ્યાં હતાં. કવિના પૂર્વજોની વંશાવળી નીચે મુજબ છે.

કવિનું કુટુંબ વિસલનગર નાગર માતિનું છે, તેમના કુટુંબમાં સત્સંગ તેમના પિતા ભવાનિશંકરના સમયથી થયો હતો. તેમના સંબંધમાં એવી આખ્યાયિકા છે કે તેમના મનમાં એવી કંટકના થઈ કે જે સ્વામિનારાયણ ભગવાનજી હોય તો તેમના ચરણકમળના તળીએ સોજે ચિન્હ હોવા જોઈએ. આવો સંકલ્પ કરી તેઓ શ્રીસ્વામિનારાયણના દર્શન ગયા. આ સમયે શ્રીહરિ મંદિર પાસેના નવાવાસમાં હાલ જ્યાં પ્રસાદીનો લીંબડો છે અને જ્યાં એક દહેરી પણ ચણાવી છે ત્યાં સભા કરતા હતા. ત્યાં ભવાનિશંકર સભાની સમક્ષ ગયા, શ્રીહરિએ તેમના સંકલ્પને અગાઉથી જાણી લઇને તેમનું નામ દઇ બોલાવી પોતાના બે ચરણો સામા ધર્યાં. ભવાનિશંકરને સોજે ચિન્હોનાં દર્શન થયાં અને ત્યાંથી તેઓ શ્રી સ્વામિનારાયણના અનુયાયિ બન્યા. આ વિષે કવિત રામાયણમાં કવિએ નીચે પ્રમાણે ઉલ્લેખ કર્યો છે.

ચિન્હો જોઇ પ્રભુ ચરણનાં, જેણે દ્રઢ કર્યો સતસંગ;
ભવાનીશંકર તાત છે, જેના ચિતમે યોગજો રંગ.

(કવિત રામાયણ સંદર્ભે.)

આ પ્રમાણે આ નાગર કુટુંબ સત્સંગી થયું.

રા. ભવાનિશંકર અને યમુનાબાઇ જેવાં પવિત્ર માતાપિતાના પેટ અવતાર લેનાર આ ભક્ત કવિનું નામ મોતીલાલ રાખ્યું હતું. નાનપણમાં તેમને મયા મહેતાની ગામડી નિશાળે મુકવામાં આવ્યા હતા. આ નિશાળ ઢીંકવા ચોકીવાળા રસ્તે આવેલી હતી. કવિએ ખાડીઆની પોલિસ ચોકી આગળ રહેતા બાપુશાસ્ત્રીની પાસે સંસ્કૃતનો થોડો અભ્યાસ કર્યો હતો. સંધ્યાદિ બાહ્યજીવનું ખટકર્મ શિખ્યા. અમદાવાદમાં કવિ પોતાના પિતાની સાથે સારંગપુરમાં ફરતા વિસામા સામે ખમારની ખડકીમાં રહેતા હતા. તેમના મોટા ભાઇ બાપાલાલ તથા તેમની ભાભી પણ સાથેજ હતા. એમ કહેવામાં આવે છે કે તેમની ભાભીની રસોઈ તેઓ જમતા હતા. એક દિવસ એવો બનાવ બન્યો કે જ્ઞાતિમાં જમવાનું આમંત્રણ આવેલું છતાં કવિ જમવા ન ગયા અને ઘેર આગળ ખીચડી કરીને જમવાની તૈયારી કરી. ભાભીએ આ બાબત પોતાના સસરાને ફરિયાદ કરી એટલે ડાસાએ ખીચડીની થાળી ખેંચી લીધી. કવિનું મન આટલાજ બનાવથી સંસાર ઉપરથી ઉડી ગયું ! તેમને વૈરાગ્યની તીવ્ર ચટકી લાગી ગઇ. તેઓ રીસા-ઇને જેતલપુરના મંદિરમાં આનંદસ્વામી પાસે જઇને રહ્યા. તે ગામમાં ગંગામા કરીને યમુના બાઇની કાકી રહેતાં હતાં. યમુનાબાઈ આ વખતે ગંગામાની સેવામાં હતાં. તેમને કવિના આગમનની ખબર ખડી. કવિ જેતલપુરમાં આનંદાનંદ સ્વામિની પાસે માત્ર ૧૦ દિવસ રહ્યા એટલામાં જ તેમનામાં તીવ્ર વૈરાગ્ય થયો. આ વખતે યમુનાબાઇને કવિના આવવાની ખબર પડી એટલે કવિને લઇ તેમની માતૃશ્રી અમદાવાદ આવ્યાં. કેટલાક દિવસ પછી કવિને યજ્ઞોપવિત આપવામાં આવ્યું અને જ્યારે તેમને બિલા પીરસવા માટે વેવાઇ લોકો આવ્યા ત્યારે તેમણે લસેની ના પાડી આથી ખડવો દોડાવીને તેમને ખારોખાર અમદાવાદના મંદિરમાં લઇ જવામાં આવ્યા. સંવત ૧૯૦૬ માં તેઓ મંદિરમાં દાખલ થયા અને તેમની સુપરત શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજને કરવામાં આવી. આચાર્યશ્રીએ પાછા કવિને વાસુદેવાનંદ સ્વામિને સોંપ્યા. આ બંને મહાપુરુષોની કવિ ઉપર સંપૂર્ણ કૃપા હતી. કેટલાક સમય પછી આચાર્યશ્રીએ કવિને દીક્ષા આપી બ્રહ્મચારી કર્યા અને તેમનું નામ અવિનાશાનંદજી પાડ્યું.

અમદાવાદના મંદિરમાં થોડો કાળ વ્યતીત કર્યા પછી અવિનાશા-નંદજીની કાવ્ય તરફ રૂચિ જોઇને આચાર્યશ્રીએ તેમને બુજની કાવ્યશાળામાં મોકલ્યા. ત્યાં પાંચ સાત વર્ષ રહી કાવ્ય પિંગળ આદિનો અભ્યાસ કર્યો.

કાવ્ય કરવાની શરૂઆત ત્યાંથી થઈ. પછીથી સ્વામીને આચાર્ય અયોધ્યા-પ્રસાદજીએ પાછા બોલાવ્યા અને પછી પોતાની સાથે જપૈયા લઈ ગયા. તેમજ તે પછી નામનું ઉધરાવવા માટે મૂળી, વરતાલ, જેતલપુર વગેરે ગામોમાં સ્વામી ર્યા હતા. જે જે ગામોમાં સ્વામી ગયા છે ત્યાંના વજીનો તથા ત્યાં શ્રીહરિએ કરેલી લીલાને કવિએ ગાઈ છે. અમદાવાદમાં કવિને ઘણું ખર્ચ વાસુદેવાનંદ સ્વામીનો સમાગમ હતો. આથી તેઓ તીવ્ર વૈરાગ્યવાળા અને સંપ્રદાયની મર્યાદાનું યથાસ્થિત પાલન કરનારા થયા. સ્વામીના સહચારીઓમાં વાસુદેવાનંદ સ્વામીના મંડળમાં કવિ સિવાય ધ્રુવ ઉદારાનંદજી, ધ્રુવ સત્યાનંદજી, ધ્રુવ માધવાનંદજી, ધ્રુવ નિર્માનાનંદજી, ધ્રુવ અશોકાનંદજી, ધ્રુવ દેવાનંદજી, ધ્રુવ કપીલેશ્વરાનંદજી, સાકર કોઠારી, નાદિલના હિંમતલાલ વગેરે હતા. તેમાં ઉદારાનંદજી, સત્યાનંદજી અને માધવાનંદજીને રસોઈનું કામ સારું આવડતું. વડનગરવાળા સાકર કોઠારી સાતિએ ભાવસાર હતા અને તે દેહ મુકતાં સુધી ધોળે લુગડે રહ્યા હતા.

વંશાવળીમાં જણાવ્યા છે તે કવિના ભત્રિજા રામ ચુનીલાલ કેશવ-લાલના માતૃપિતા નાની ઉંમરમાં યુજરી જવાથી તેઓ કવિની પાસે રહ્યા હતા અને તેમની સાથેજ ૫ વર્ષ સુધી ગામડામાં ર્યા હતા. સં. ૧૮૨૯ થી ૩૩ ની સાલ સુધી તેમને કવિનો પ્રસંગ રહ્યો હતો. આ દરમ્યાન તેમને કવિની પ્રકૃતિ તથા દિનચર્યા જોવાની સારી તક મળી હતી. સ્વામી પોતે શરીરે બ્રહ્માનંદ સ્વામીની પેઠે રૂપદ્રુષ્ટ હતા. કાકું નીચું અને બાંધી દડીનું હતું. તેમની જમી અગર ચિત્ર મેળવવાને અનેક પ્રયાસો કર્યા છતાં અમને મળી શકી નથી. નહીંતો આ મંથમાં અવશ્ય આપત. કવિની દિનચર્યા નીચે મુજબ હતી. દરરોજ સહવારમાં બ્રાહ્મ મુહૂર્તે—ચાર વાગ્યે ઉઠવું, નારાયણ ધુન્ય કરવી, પછી માનસી પૂજા કરવી, પ્રભાતીયાં બોલવાં, આ પછી શ્રોત્ર અને સ્નાન સંખ્યાદિ કરીને કથામાં વચનામૃત વાંચવાં. કથા પુરી થયા બાદ આસને જઈને સ્લેટ પેન લઈ એસવું અને નવાં કાવ્ય, કીર્તનો કરવાં. આ પછી ‘વાસુદેવ હરે’ થાય એટલે જમવા જતા અને જમી પાછા આવીને પણ વચનામૃત વાંચતા. બાદ સ્લેટમાં જે નવું કીર્તન લખેલું હોય તે વિચારી જતા અને પછી તેને નક્કી કરી પાકી સાહી અને કલમવડે પાના ઉપર લખતા. વખતે બાંધેલા પુસ્તકમાં પણ લખતા. બપોરે થોડો સમય આડા પડખે બેઠા આરામ લેતા. સ્લેટ પેન પણ તેમના હાથમાં જ આરામ લેતા. સાંજે ફરીથી સ્નાન કરી પોતાનાં નવાં કીર્તન સલામાં સંખ્યા આરતી પછી વાંચી બતાવતા. રાત્રે

પોતાનાં નિત્ય નિયમ અને ધ્યાન કરતા અને દસ વાગે સુષ્ર જતા.

કવિની પ્રકૃતિ ઉમ્ર અને ગ્હેરો તેજસ્વી હતો. વૈરાગ્યમાં ખીળ નિ-
શ્ચલાનંદ સ્વામી હતા. ચારિત્ર્ય શુદ્ધ કંચન જેવું હતું. શિક્ષાપત્રીની
નાનામાં નાની આરાધનું પાલન કરવાને પણ તેઓ યુક્તા નહીં, એટલુંજ
નહીં પણ તે ખીન્ને કોઈ સાધુ અગર સત્સંગી શિક્ષાપત્રીના વચનનો ભંગ
કરતો જણાય તેની સામે ક્રુધ્ધ થઈ જતા. આચાર્યશ્રી અયોધ્યા પ્રસાદજીને
વિષે કવિનો ગુરુભાવ હતો એટલું જ નહિ પણ તેમને પોતાના પિતા
તુલ્ય મણુતા હતા. કેશવપ્રસાદજી મહારાજને ઘણી વખત એવો ટોણો
મારતા કે હું તો એમનો માનસિક પુત્ર છું. કેશવપ્રસાદજી વિષે પણ
કવિને ગુરુભાવ હતો અને કેશવપ્રસાદજીના ગુણોનું વર્ણન કરનારો કેશવ
દિગ્વિજયનો અંથ તેમણે લખ્યો હતો. પરન્તુ કેશવપ્રસાદજીમાં રજેગુણ
પ્રધાન હતો તે સ્વામીને ખીલકુલ રૂચ્યો નહિ. આ વિષે તે સમયના પ્રતિ-
ષ્ઠિત સંતોમાં પણ ચર્ચા ચાલતી હતી. આચાર્યની પાસે જઈને ચર્ચા
કરવાની કોઈની હિંમત ચાલે નહીં. છેલ્લે સાના આમહથી સ્વામીએજ
ખીડુ ઝડપ્યું અને તેમાં કેશવપ્રસાદજી સાથે કાંઈક ખાટા દાંત થયા.
આખરે વિદ્વેષ અને રજેગુણ નહીં સહન થવાથી સ્વામીએ અમદાવાદના
મંદિરને સદાને માટે ત્યાગ કર્યું. સ્વામી કષ્ટ સાલમાં અમદાવાદના મંદિર-
માંથી ગયા તે જણવાનું સાધન નથી.

એક સમયે સ્વામી અમદાવાદના મંદીરમાં શ્રી નરનારાયણના દર્શને
ગયા ત્યારે તેમને મહુમ કવીશ્વર દલપતરામભાઈ મળ્યા હતા, તેમણે
સ્વામીને ઉદ્દેશીને કહ્યું કે: “ કેમ, કવીશ્વર ! ” આના જવાબમાં સ્વામીએ
તેજ સમયે જણાવી દીધું કે:—

“બલ્લભુનિ કવિ ભાનુ સમ, પ્રેમ મુક્ત દોષિ ચંદ;

ઝોર કવિ ઉડુગણુ સમ, કહે કવિ અવિનાશાનંદ.”

વળી કાઠિયાવાડમાં આવેલા—રાજ્યના રાજ સાહેબે સ્વામીનું
રૂપપુષ્ટ શરીર જોઈ એવો ટોણો માર્યો હતો કે “ શા તોપના જોળા
જેવા બલ્લાચારી છે ? ”

આનો જવાબ તડ ને ફડ સ્વામીએ આપ્યો કે “ જો અમારા જેવા
તોપના જોળાઓ હોત નહીં, તો તમારા જેવા પાપના પહાડ તુટત શી
રીતે ? ” આ ઉપરથી સ્વામીના સ્પષ્ટવક્તાપણાની ખાત્રી થાય છે.

વળી માણસાના મંદિરમાં મહન્તના પદ ઉપર હતા એમ મક્કા-
ખાડના હરિજનોનું કહેવું છે. સ્વામીની ઉમ્ર પ્રકૃતિને લીધે માણસાના ભક્ત-
રાજ નરસીભાઈ સાથે પણ બનાવ રહ્યો નહી. આથી સ્વામીએ તે મહન્ત
પદને તિલાંજલી આપી મક્કાખાડમાં નિવાસ કર્યો.

આ ગામ વિજપુર રેલવે લાઇન ઉપર છે. તે વખતે વિજપુર રેલવે થયેલી નહોતી. આ ગામમાં સ્વામીએ મંદિર કરાવ્યું અને ત્યાં પોતાનાં અંથો તથા લખવાનાં સાધનો લઇને મંદિરના નાના મેડા ઉપર લખવા બેસતા. મંદિરનું કામ થોડું અધૂરું હતું એવામાંજ કોઈ તામસી પ્રકૃતિના હરિજને સ્વામીનું અપમાન કર્યું. આથી સ્વામીને આ ગામ ઉપરથી ભાવ ઉતરી ગયો. એમ જણાય છે કે સ્વામી મકાખાડ અને માણેકપુર એ બન્ને પાસે પાસે આવેલાં ગામોમાં ધણો વખત રહેલા હતા. ત્યાંના એક હરિજન વિરસંગલાઇ હાલ પણ સ્વામીના પ્રભાવની વાત કરે છે. લાંધ-જીજી લીલાનો ૨૮ અધ્યાયનો પછાત્રય અંથ સ્વામીએ માણેકપુર જેવા નાના ગામમાં રહીને પુરો કર્યો છે, તેની સાલ વીગેરે કવિએ પોતે જ તે અંથમાં લખી છે:

માંની એ ભકતની મનમાં, આગ-આ આનંદકંદ;
લાંધજીપુર લીલા કરી, કવિ નામ અવિનાશાનંદ,
પુરણ કીધો પ્રેમથી, આ અંથ સુંદર સાર;
માણેકપુરમાં મનહરણ, ભવતરણ નર ને નાર.
સંવત ઝોગણી છત્રીસો, વલિ શ્રાવણ માસ અનુપ;
રંધણ છઠ ગુરવાસરે, કર્યો પૂરણ અંથ સરૂપ.

આ ઉપરથી સ્વામી સંવત ૧૯૩૬ ના શ્રાવણ માસમાં માણેકપુરમાં હતા. અને તે વખતે તેમનું શરીર સુસ્થ હતું એમ સાબીત થાય છે. આ પછી સ્વામી વરસોડે કઇ સાલમાં ગયા અને ત્યાં તેમનો દેહ કઇ સાલમાં પડ્યો તે વિષે મોટો ગુંચવાડો છે. લાંધજીજીના હરિજનોના કહેવા મુજબ સ્વામી સંવત ૧૯૪૧-૪૨ માં લાંધજીજીમાં હતા અને નામનું ઉધરાવવા આવતા હતા. તે વખતે આચાર્યશ્રી કેશવપ્રસાદજીની સાથે તેમને અણખનાવ મઠ ચુકેલો હતો. પરંતુ આમાં કોઈ વિસ્મૃતિ જણાય છે. કારણકે કવિના ભત્રિજ રા. ચુનીલાલ કેશવલાલ જેઓ સ્વામીના પરિચયમાં રહેલા છે તેમના કહેવા મુજબ સ્વામીએ સંવત ૧૯૪૯ નાં માગશ્વર વદ ૩ રોજ દેહ મુક્યો હતો. તેનું કારણ એમ છે કે રા. ભવાનિશંકરે સંવત ૧૯૩૮ ના ભાદરવા વદ ૧ ના દિવસે દેહ મુક્યો હતો. અને પછી ત્રણ મહિને કવિએ દેહ મુક્યો હતો વરસોડામાં દેહ છોડેલો એ વાત નક્કી છે. ત્યાં નદી તરફ વહેતી ઝાંઝરીના કાંઠે હતું પણ સ્વામીના દેહોત્સર્ગનો ઓટો છે અને ત્યાંના હરિજનો પણ આ ઓટાને સ્વામીના સમાધિસ્થાન તરીકે ખતાવે છે. ત્યાંના હરિજનોમાં કેટલાક વૃદ્ધો છે પરંતુ સ્વામીની પાછળ ત્યાં આઠણોની ચોર્ણાંશી કરેલી અને સ્ત્રામી ત્યાંના મંદિરમાં ધણા કાળથી રહેતા હતા તે સીવાય વધુ માહતી મળી શકી નથી. સ્વામીની પાછળ ચોર્ણાંશી કરેલી તેના હિસાબના ચોપડા ગૃહસ્થને ત્યાં હતા તે ગુજરી ગયા છે એટલે તે ચોપડામાંથી

વિગત મેળવવાને ચોપડાની શોધ કરેલી પણ બધી મહેનત નિષ્ફળ ગઈ છે, માત્ર ત્યાંના નાથિયા નામક એક સાંખ્યભેગી બાપએ સ્વામીનો ઓટો બતાવવા માટેની તરફી લીધેલી તે બાબત અત્રે તેમનો આભાર માનવો ધટે છે.

અત્રે લાંબણજી સંજ્ઞાથી થોડી હટીકત આપવી યોગ્ય અને પ્રાસંગિક થઈ પડશે. સ્વામીને લાંબણજીના હરિજનો અઘાપિ પર્યંત પૂજ્ય-ભાવથી સંભારે છે. ખાસ કરીને વરસોડા, મકાખાડ, માણેકપર, માણસા, બ્યાર, દશેળા, વગેરે ગામોનાં હરિજનોમાં સ્વામીની કીર્તિ અઘાપિ પર્યંત ચાલે છે. તેમનું નામ સાંભળતા ત્યાંના હરિજનોને હર્ષનાં આંસુ આવે છે. લાંબણજી લીલાનો અંથ રચવાના સંજ્ઞામાં કવિએ પોતેજ એમ લખ્યું છે કે

કીધી પ્રેરણા આવિને, મુજ પાસ વારમવાર;

તારે અંથ બણાવિયો, લાંબણપુર લિલા સાર. ૩૬

આવ્યા લાંબણજી ગામથી, ચાલી ડાંગરવે ગામ;

પ્રાતઃકાળમાં પ્રીતયાં, મયાચંદ પરભુરામ. ૩૭

આ મયાચંદના પુત્ર બા. ૭૫નભાષ મયાચંદ લાંબણજીમાં મંદીર સામે જ રહે છે. તેઓ હજુ પણ સ્વામીનાં ચારિત્ર્ય અને પ્રભાવનાં ગુણગાન કરે છે. આ લાંબણજી લીલાનો અંથ મયાચંદ અને પરભુરામની વિનંતિ ઉપરથી કરેલા છે.

ધણી પ્રારથનાઓ કરી, કરો લીલા કવી કપાળ;

મેહેર કરી અમ માયડે, તમે દીલના અતી દયાળ.

હવે સ્વામીએ કયા કયા અંથો કઈ કઈ સાલમાં લખ્યા તે વિષે જોટલી તવારીખ મળી છે તે નીચે પ્રમાણે.

વાસુદેવ માહાત્મ્ય, નિષ્કામ સુદ્ધિ, ભાષા જૂવણ, કવિત્રિયા, ભાષા બાકણ, કાવ્યકુતોલ, રસરહસ્ય, હરિરસ પિંગલ, ભગવત પિંગલ, વેદાંત ચૂણુ વગેરે અંથો જોવામાં આવ્યા નથી પરંતુ કવિએ એક પાટી ઉપર લખેલી યાદી ઉપરથી આ નામ આપ્યાં છે. આ અંથો જૂજની કાવ્ય-શાળામાં બનાવ્યા હોય એમ લાગે છે. જૂજમાં પિંગલ, કાવ્ય વગેરેના અભ્યાસ માટે કવિ પાંચ છ વરસ રહ્યા હતા અને ત્યાંજ એ અંથો બનાવ્યા હશે. એ તેમનો પ્રથમ પ્રયાસ હતો. આ પછી નીચે પ્રમાણેની સાલો અંથોમાં આપેલી છે.

અવધવિરહ સંવત ૧૯૨૬ ના માગશર સુદ ૧૫ જૂજમાં પુરાં કર્યા
પદ્મ બંધ વચનાશ્રુતો (કવિ વૈષ્ણવાનંદજીએ બનાવેલાં તે શોધ્યાં)

સં. ૧૯૨૭ માં પૂરાં કર્યા.

હરિલિલા સિંધુનું ૮ મું રત્ન તરંગ ૨૮ સં. ૧૯૨૯ બ્યારમાં.

” ” ૯ મું રત્ન તરંગ ૨૯ સં. ૧૯૩૦ અમદાવાદમાં.

” ” ૧૦ મું રત્ન તરંગ ૩૪ સાલ નથી મકાખાડમાં.

” ” ૧૧ મું રત્ન તરંગ ૪૯ સં. ૧૯૩૨ દરેશમાં

” ” ૧૨ મું રત્ન તરંગ ૩૮ સ્થળ અનેગામનો નિર્દેશ નથી

” ” ૧૩ મું રત્ન તરંગ ૪૩ સં. ૧૯૩૩ સાદરામાં

” ” ૧૪ મું રત્ન તરંગ ૫૪ સં. ૧૯૩૭-૩૮ વરસોડામાં

લાંબણજી લીલા ૨૮ અખ્યાયનો અંથ સં. ૧૯૩૬ માણેકપરમાં

કવિત રામાયણ સંવત ૧૯૩૭ ના શ્રાવણ માસમાં વિજયપુરમાં

છપૈયા માહાત્મ્ય આશરે સં. ૧૯૩૪-૩૫ માં.

આ પુસ્તકમાં ખાસ કરીને કવિએ છુટક છુટક કીર્તીનોનાં પદો ઇત્યાદિ રચેલાં તેનો સંગ્રહ કરીને આપ્યો છે. તે ઉપરાંત હરિલિલા સિંધુ ગ્રંથમાંથી શ્રીજીએ આચાર્યને કરેલો ઉપદેશ તથા રાજકોટમાં સર માલકસ સાથે થયેલો મેળાપ, તથા હરિ આખ્યાન આપેલાં છે. આમાં કેટલીક નવીન વાતો કવિએ કહેલી છે. કીર્તીનોનાં પદોમાં સંતોનાં લક્ષણ, સત્સંગી ફૂલગીમાં લક્ષણ, પતિવ્રતા તથા શંખણી નારીઓનાં લક્ષણ, અસંતના લક્ષણ, શ્રીજીની બાળલીલા, દાણલીલા, બત્રીસાની રેલનો બગાડ, અમદાવાદ, મૂળી, જેતલપુર, છપૈયા, પરાંતીજ, સિદ્ધપુર, ગેરીતા, લુજ વગેરે શહેરો તથા ગામોમાં શ્રીજીએ કરેલી લીલાનાં વર્ણનો કરેલાં છે. આ સીવાય હિંડોળાનાં છુટક પદો પણ છે. તેમજ શંકર, ગણપતિ, હનુમાનજી, વગેરે દેવોની આરતિઓ પણ છે.

કવિ બાળ બ્રહ્મચારી હોવાથી તેમને બ્રહ્મચર્ય ઉપર વિશેષ પ્રીતિ હતી એમ જણાય છે. નારિની નિંદા તેમણે ધણી કરી છે.

દુસરો કોન દુખદાષ્ટરે, દુસરો કોન દુખદાષ્ટ દારાખીનું દુઃ

* * *

ચતુરાનન પંચાનન જૈસે, જમ ધંપર કહવાષ્ટરે;

લીન સમે ચાવી નીજ મુખમે, અબળા બળ અધિકાષ્ટરે. દુઃ

* * *

મુઠકું લાગત ખારીરે, મુઠકું લાગત ખારી ત્રીયામન.

નિરસ વિષયોને રસિક કરવાની તેમાં ખુબી હતી.

અસલાલીની લીલા વર્ણનમાં કવિ કહે છે કે,

સંત જિમાર્ધ શામ સુખસદના, મનરંજન મોહન ક્રિતમદના;

ફૂંપ અવાડાકી પાસ કપાલા, સકટાસનપર પરમ રસાલા.

રાજત રંજત રાજવ લોચન, પાપતાપ સંતાપ વિલોચન;

બહુત ખેર સદસિ મિત્ર બાતા, કહત હરત જન મન મુસકાતા.

કવિએ બત્રીસાની રેલનું વર્ણન પણ સારુંકર્યું છે.

બાદરવા વદિ આઠમેરે, આગ્યું પાણી અપાર;

બાર વાગ્યા સમે બારથી, હરિ સેહેર બીચ બગર. બત્રીસે૦

મધ્યરાત્ર સુધી આવિયુંરે, પાછયું હઠયું પ્રમાણ;

નોમે નવું પાણી આવિયું, હરિ જકત બોળવા જાણ. બત્રીસે૦

કવિની દષ્ટિ ગુરૂ ઉપર હમેશાં રહેતી લાગે છે કારણકે આમાં પણ લખ્યું છે કે,

જોષ ઉપદ્રવ જીવમારિ, ગુરૂ નાહા ગમાર;

દૂર વસ્યા જામ દેખતાં, હરિ બ્રષ્ટ ભુમીના બાર. બત્રીસે૦

સાચા ગુરૂ માટે કહે છે કે,

સાચા ગુરૂ સંસારમાં, બહુ રાખી બરદાસ;

ખાનપાને કરી ખંતથી, હરિ વળી આપી સુવાસ. બત્રીસે૦

ચોડા આપદમાં થીરતારે, રાખી નાહી લગાર;

બકતને કેમ ભવ તારશે, હરિ મહાસંધુ અપાર. બત્રીસે૦

જે સમાજ હમેશાં જીવતો અને જાગતો હોય છે તેની પ્રગતિ સતત થયાં કરે છે. જીવતા અને જાગતા સમાજમાં સમાજના કષ્ટદા કાનુને અને ધારા ધોરણનું પાલન યથાસ્થિત થાય છે. પણ સમાજને એવી સ્થિતિ રાખનારા તરવા તેના શરવીર સભ્યોજ છે. જે સમાજમાં ચારિત્ર્ય-શીલ સભ્યો હોય તોજ સમાજનાં મૂળ સિદ્ધાંતોનું પાલન થાય છે. નહીં તો સવત્ર અધાધુની થાય છે. કવિ પોતે મૂળ પદ્ધતિ અને ધારા ધોરણ પ્રમાણે ચાલનારા હતા એટલું જ નહીં પણ તેમના સહચારીઓ અને સમકાલીન સંતોપણ એવા ઉચ્ચ ચારિત્ર્યવાળા હતા. કવિમાં એથી વિશિષ્ટતા એ હતી કે તે કોઇથી પણ દબાયા વના જે જેવો હોય તેને તડ ને ફડ કહી દેતા. આચાર્ય કેથવપ્રસાદજી જેવા પ્રભાવવાળા આચાર્યને પણ તડ ને ફડ કહેનાર આ વ્યક્તિજ હતી. સંપ્રદાયની પ્રગતિ આવા સંતોથીજ થાય છે. ખુશામત અને હાજી હા કહેનારાઓ સંપ્રદાયને માત્ર હાનિ કરનારાજ નીવડે છે.

કવિએ રચેલું સાહિત્ય વિશાળ છે. પરંતુ અમારાથી નાણાંની જેટલી જોગવાઈ બની શકી તેટલા પુરતું આ સાહસ કર્યું છે. કવિને લગતી બધી માહિતી મેળવવા માટે લાંબાજોજ, વરસોડા, મકાખાડ ઇત્યાદિ ઠેકાણે ફરવું પડ્યું છે. આ પુસ્તકની કીમત મરીબ સ્થિતિના સત્સંગીને પણ બારે ન પડે એ હેતુથી બધીજ ઓછી રાખી છે. ભવિષ્યમાં જે નાણાંની જોગવાઈ થશે તો સ્વામીના બીજા મંથો પ્રસિદ્ધિમાં મુકવાને પ્રયત્ન કરીશ. અસ્તુ.

દાસાનુદાસ-માધવલાલ દલસુખરામ ક્રેકારી.

કીર્તીનાનું સાંકળીયું.

પદ સંખ્યા.	પ્રથમ પંક્તિ.	રાગ.	પૃષ્ઠ.
૮	પ્રભુ હોય પ્રગટ પ્રમાણુ.	કૃતાણુ.	૧
૪	મેરે બાંક બિહારી લાલ.	લાવણી.	૪
૪	પ્રગટ પ્રભુ નહીં બજતી પ્રાણી	"	૬
૪	શિખામણીની વાત કહું સહુ સાંભળે	ધોળ ...	૯
૪	બ્રહ્મતી હુંડરે કુડકુડ વાદ કરે ધીરાની કાશી.	...	૧૧
૧	બગીચે બલણુ સંતનાં વરણુ	પ્રભાતી.	૧૪
૪	પ્રભુ બળ્યો નહીં પ્રાણીયારે	ગરબી. ...	૧૫
૨	બાઇઓ તમે સમરે સ્વામી	ચિંતામણી....	૧૬
૪	દુસરો કાન દુખદાધરે	દુમરી. ...	૧૯
૨	સુણ્યો કહું રે વાત શીખની	ચિંતામણી.	૨૦
૨	વાડામાં સૌ વસીયારે	કાશી....	૨૫
૨	સતસંગી આપો સૌ નામનું	ધોળ....	૨૭
૧	સુશિલ શીલ પ્રતપર સદા	દોહરા....	૨૯
૧	જીવનો જગતમાંહી જશ કરનાર બણે	કવિત....	૨૯
૮	સોમસે શીતલરૂપ અનંતસે છુતિ અનુપા છપ્પા.	...	૩૧
૧	સતસંગી સતસંગમે	દોહા....	૩૩
૨	હિંસા કરત ન લેશ	છપ્પા....	૩૩
૮	સતસંગી બાળને કુલદાનો સંગ ન કરવો. ગરબી.	...	૩૪
૪	બળે નારાયણ ધનશામ પ્રાણી નરદેહ ધરીને ધનાશ્રી.	...	૩૬
૧	ખર હોંદિ કે કાંન ખલુ	દોહા	૩૮
૪	અરજ સુણો અલખેલડા	ધોળ.	૪૯
૨૪	દુર્લભ નરતન પામી, કરામી બળે હરીરે	ગરબી.	૪૦
૪	આજ વસંત આવ્યો મારી આલી	વસંત.	૪૮
૮	નંદના નાનકડા નિર્લજ છોરા	ગરબી.	૫૦
૪	બગીચામે મીસે બલવીર	લૈરવી.	૫૨
૪	પનથટપર રોકત સર્વરીયો	જંગલો....	૫૩
૧	અક્ષરધામથી આવીયા	ગરબી....	૫૫
૧	જોઈ શરદ પુત્ર અજવાળીરે	ગરબી....	૬૨
૧૦	લલાળિ ગયે છેલ ચતુર દષ છેલ	દુમરી....	૬૭
૪	મેં તો છપુંગી લાજ કેરી મારી	દુમરી....	૭૦
૪	મન મોહન બળવે મુખ મોરલીયાં	જંગલો....	૭૧
૩	મોહનાને ડારી મોપે	દુમરી મોહનીયાં.	૭૩
૪	કાંડું કુપસી કહું કીલો	કાશી....	૭૪

૪	ચલો ચલોરી ઝપટરે સખીરી હોરી હોરવી....	...	૭૬
૧	હસની મુખમંદ હસે વિકસે દુમેલા-સિંધાવળો....	...	૭૯
૮	અનિહારે વિરજ રહી હારી રાગ હોરી...	...	૭૯
૧૮	કાના કોરે રો મારે ઘેર કામ છે. ગરબી....	...	૮૮
હિંડોળાનાં પદ.			
૪	જુલત ધરમકુમાર હિંડોરામે. સારંગ હિંડોરો....	...	૮૮
૪	જુલે કુલન હિંડોલે ધનશામ સોરઠ હિંડોરો....	...	૯૦
૪	નવલ હિંડોળે જુલે નવલ વિહારી હિંડોલા....	...	૯૨
૪	રતન હિંડોળે જુલાવે જસોદામૈયા હિંડોળા....	...	૯૩
૫	આજ પ્રીતમ પીયા આનંદકારી પ્રભાતી....	...	૯૪
૪	આજ મારા ઓરડાઆમરે સોરઠાગરબી....	...	૯૭
૪	પ્યારા છેરે પ્યારા છેરે છલવ પરજ....	...	૯૮
૪	કેમ કરીએ સાહેલી કાલુડો કેડે પડયોરે ગરબી....	...	૧૦૦
૨	એક દીન સખા કરી શ્રી હરી ધોળ....	...	૧૦૧
૪	જયકે લે આવો કોમ પ્રાન સનેહી પુરવિખ્યાલ....	...	૧૦૫
૧૩	કોરતક મહોનેરે ક્યાં ગયા. સીતાજીના મહિના....	...	૧૧૦
૪	કોધું આવ્યોરે કલિ કોપતો ગરબો....	...	૧૧૪
૧	ખત્રીશે ખઝાડ બહુ ક્યોરે ગરબો....	...	૧૨૦
૧	જયમંગળ કરતા (૨) આરતી....	...	૧૨૩
૪	મેં હું સ્વામિ તિહારો કરાછડો....	...	૧૨૪
૨	ભક્ત ચમ પ્રભુ ભજીએ ગરબી....	...	૧૨૭
૮	સ્વામિનારાયણ સ્વામિનારાયણ નામ રટો દુમરી....	...	૧૨૮
૧૫	શ્રી સહજનંદ શામળો અહમોહોલનાવસી ગરબી....	...	૧૩૦
૧	મુને મેલિ ગયા મહારાજ વિરહ....	...	૧૪૧
૪	શ્રી ધનશામ વિનારે છપૈયાપુરમા ગરબી....	...	૧૪૨
૨	તમે એકવાર છપૈએ આવોરે ગરબી....	...	૧૪૮
૧	ચાળ જમો ધનશામ મનોહર વસંત....	...	૧૪૯
૮	વાત સર્વે કહું વિસ્તારીરે ગરબી....	...	૧૫૦
૪	ધર્મકુંવર ધનશામ લાડિલે ટોડી....	...	૧૫૩
૪	અધમ ઓધારણ આસમે રામગી....	...	૧૫૪
૪	મારા મોહનજી મરમાળા મનમારે૦ ખમાચી....	...	૧૫૬
૨	અક્ષરધામ સુધામિ મનોહર સવૈયા....	...	૧૫૭
૧	મુશરરી મુશરે સોપ્રેરે થકે તત્ત્વ કવિત....	...	૧૫૮

૧	આર પ્રકારે કહે જમનાજી	સવૈયા...	...	૧૫૯
૨	ધાર પ્રથમ તતુમચ્છ	છપ્પય...	...	
	અન્ય તીર્થ સ્થાનોમાં કરેલી લીલાનાં કીર્તનો.			
૪	છેલછપૈયા પુરમાંજીરે	ગરબી....	...	૧૬૧
૬	એક સમે અલખેલડાજીરે	" ...	...	૧૬૨
૫	મુળિમારે મુળિમારે	ગરબી ...	...	૧૬૪
૪	એક સમે અલખેલોવાળો	" ...	...	૧૬૫
૧	મનમોહન ધનશ્યામ મનોહર	વસંત...	...	૧૬૭
૫	અસવારી લે અલખેલડો	ચાતુરીઓ...	...	૧૬૭
૧	કરકર વર રંગ અમીત દિર કરકર રેણુકી છંદ...		...	૧૬૯
૮	ડુંડુંબી વમાડે દેવતા	ગરબી....	...	૧૭૧
૪	ચાલ સખી જોવા જમ્બો જમદીશને	ગરબી....	...	૧૭૫
૨	પરાંતી રૂડું પૂર દીશે રૂપાળુ.	જુજી-દોહા...	...	૧૭૭
૬	જૂજમે આયે બચહારીરે (૨)	લાવણી....	...	૧૭૯
૨	બચહારી જૂજમે આય	" ...	...	૧૮૧
૪	ગુણવંત ગેરીતે	માર...	...	૧૮૨
૧	પ્રસિદ્ધ સિદ્ધપુરમે	નારાય...	...	૧૮૩
૧	વિલસિત દીન દિવાળીકા જનો ઉત્તમજન દોહા...		...	૧૮૫
	અન્યદેવોની આરતી વગેરે.			
૧	સાંખ સદા જગસ્વામિ	આરતી....	...	૧૮૫
૧	હર હર હર હર હર મુખકારી	કલ્યાણ...	...	૧૮૬
૧	જનમતમે જન.	છપ્પય...	...	૧૮૬
૪	સખિ ગવરીનો પૂત ચલેશ.	મરબી...	...	૧૮૭
૪	જન્મ્યા જગર્મા જન જાણુજો	" ...	...	૧૮૮
૧૦	આચાર્યોને ઉપદેશ.	" ...	...	૧૯૦
૭	રાજકોટમાં સર મલકમ સાથેનો મેળાપ.	...	...	૧૯૬
૬	જીવ-મશ્ન-બંદ.	...	...	૨૦૨
૭	સાબરમતિ માહાત્મ્ય.	...	...	૨૦૮
૨	ઉમરેઠમાં કરેલી લીલાનું વર્ણન.	...	...	૨૧૧
૧	નંદપુરી " "	...	...	૨૧૩
૧	વડતાલ " "	...	...	૨૧૪
૧	હરિ આખ્યાન.	...	...	૨૧૭
૨	બહાની બૂલ.	...	...	૨૪૦

ૐ

તત્સત્ શ્રી સહજાનંદાય નમઃ
અવિનાશાનંદ કાવ્ય.

ઉપદેશનાં કીર્તનો.

સંતનાં લક્ષણ.

પદ ૧ છું-રાગ કૃષ્ણાં.

- પ્રભુ હોય, પ્રગટ પ્રમાણ, સંત તીયાં સાચા રહે જો;
કથે એમ વેદ પુરાણ, કાવ્ય કૌશ અંથ કહે જો ૧
રામ તીયાં હોય ન કાંમ, કાંમ તીયાં રામ નહિં જો;
નોય રાત દિ એક કાંમ, તૂળસીદાસે કહી જો. ૨
જ્યાં માંન સરોવર સાર, હંસ તિયાંવૃંદ રહે જો;
ગાંભીરામ બ્રહ્મા અપાર, હોય કવિજન કહે જો. ૩
હંસ ચુગે મોતીનો ચાર, ઠોર ઠોર નવ રમે જો;
બગ કરે મચ્છ આહાર, ભુંડા ભવ માંછ ભમે જો. ૪
સંત હોય સાચાનાં વૃંદ, કુંદમાં નવ ફૂસે જો;
કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, પાપમાં પાપી ધસે જો. ૫

પદ ૨.

- સાચા હવે સંત સયાંણ, લક્ષણ તેનાં લહું જો;
પાલે રૂડાં નીમ પ્રમાણ, કાંમનીથી છેટે કહું જો. ૧
કાંમ દેખી રહે છે દૂર, સૂરલીત ઈંદ્રી સદા જો;
ક્રોધ કેહી, વાપે ન ઉર, કામ કલેશ નાંહી કદા જો. ૨
વહી અતી વૈશ્યવાન, જ્ઞાનમાં પોતે ગલ્યા જો;

સંગ દોષશીત સુખાંન, તાપ પાપ સરવે ટલ્યા ને. ૩
 મલે આવી જે કોઈ જન, તતકાલ તારે તરે ને;
 પેખી કરે પોતે પાવન, ફેલથી છેટે ફરે ને. ૪
 મલ્યા પ્રભુ પ્રગટ સ્વછાંદ, વાસના ટાળી વહી ને;
 કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, ફંદ જાય તેના બહી ને. ૫

સતસંગીનાં લક્ષણુ.

પદ ૩

સતસંગી તેતો સુખાંણુ, સતસંગ પાલે સહી ને;
 પામે ધામ પ્રગટ પ્રમાંણુ, ગતી ફરી તેની કહી ને. ૧
 હાફ માટી ચોરી અવેરી, વટાલે વટલે નહી ને;
 છવ હિંસા કરે ન જન, મન વશ રાખે મહી ને. ૨
 કરે નહી આતમઘાત, વિધવાનો સંગ તજે ને;
 વિમુખના મુખની વહેલ, કથા સુણે નાંહી રજે ને. ૩
 કોઈને માથે મિથ્યા કલંક, હરીજન નાંખે નહી ને;
 કરે નહી કોઈ હી કહાય, દેવ નીંદા મન દહી ને. ૪
 પાલે પ્રીત્યે પ્રગટ પ્રમાંણુ, નીમ એકાદશ યહી ને;
 કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, સતસંગી તે તો સહી ને. ૫

પદ. ૪

વલિ કહું વાત વખાંણી, જાંણી હરિજન લીયો ને;
 હોકા ગાંજ ભાંજ્ય અપ્રીણુ, પાપ જાંણી ત્યાગી દીયો ને. ૧
 તાંણે નહી કેહી તમાકુ, ચીત દમ આવે નહી ને;
 ફેલ કરી થાયો ફળેત, જમપુરી જાયો વહી ને. ૨
 તમાકુનું પાપ અપાર, પ્રહ્લાએ મુખે કહ્યું ને;
 નારદની પાસે નેહાંન, પ્રહ્લાંડપુરાંણુ થયું ને. ૩
 તમાકુને ખાંતેથી ખાય, રૈરવ નરકે પડે ને;
 જ્યાં લગી મુરજ ચંદ, જમદ્રત તેને નડે ને. ૪
 એવુંનું પાપ અપાર, મોટા મોટા મુની કહે ને;
 કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, હરિજન દુર રહે ને. ૫

કુસંગીનાં લક્ષણ.

પદ ૫

- કહું હવે રીત કુસંગ, સતસંગ નિંદે સહી ને;
 પીએ હોકા ગાંભ ને ભંગ, અંગ રંગ ચઢે નહીં ને. ૧
- કામી કોધી લોભી લબાડ, પાડ એ તો પાપતણાં ને;
 ફેલ માંહી અતી ફસેલ, છેલ થઇ ફરે ઘણા ને. ૨
- વ્યભિચારિ વ્યસની વિશેષ, લેશ ઉર લાજ નહીં ને;
 ભાલે ભાંડ ભુવા ભવાઈ, ભુંડુ બોલે બ્રહ્મ થઈ ને. ૩
- ખોટા ગુરૂ કરીને ખાંત્ય, વસનીને પૂજે વલી ને;
 અન્ન ધન આપે અભાણુ, બહુ ખારે ભવે બળી ને. ૪
- એવા જેનાં લક્ષણ મંદ, કુસંગી તેને કૈયે ને;
 કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, ડરી તેથી દૂર રૈયે ને. ૫

પદ. ૬

- સંગ કોઈ કરે કુસંગ, અંગ રંગ ખોટો ચડેને;
 ચડે ચીત ચોરીનો રંગ, સતસંગ ઢીલો પડે ને. ૧
- કરે જન કુસંગ સંગ, મરી જમપુરી ભવે ને;
 મારે જમ માર ઉમંગ, ખુબ ખલ ખાંતે ખાવે ને. ૨
- હાચકાચ થાવે હેરાંન, યુમરાણુ પાડે બહુ ને;
 જમ મારે ભવે ન પ્રાણુ, કેમ કષ્ટ મુઠે કહું ને. ૩
- પડે પાપી પાડે પોકાર, મુઠગલ જમ મારે ને;
 લેસ સુખ નાંહી લગાર, વલિ કોઈ નાવે વારે ને. ૪
- મૂઠ મતી મુરખ મંદ, ઉપદેશ માને નહીં ને;
 કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, સત્ય વાત માને સહી ને. ૫

પતિવ્રતા નારીનાં લક્ષણ.

પદ ૭.

- પતિવ્રતા નારીની રીત, પ્રીત કરી હરી ભજે ને;
 પતિ સેવે પ્રેમ સહીત, શંખણીનો સંગ તજે ને. ૧
- પ્રભુ પદ પ્રેમ અપાર, નીમ પાલે નકાં કરી ને;

- નાવે ઘોવે ઉઠી સવાર, પાપ થકી ચાલે ડરી બે. ૨
 અતી રોગી ગરીબ અંધ, પતી નપુસક પેખી બે;
 સેવે સતી પ્રભુ સખંધ, વેદનો મત દેખી બે. ૩
 રૂપવાન નર પુનીત, ઈંદ્ર કે રાજા જેવો બે;
 પતી વીના બાણે પતીત, પતીવ્રતા નારી તેવો બે. ૪
 કરે નહીં કુલટાનો સંગ, વ્રત માન પાલે વલી બે;
 કે છે અવિનાશી ઉમંગ, પાપ બંધ તેનાં બલી બે. ૫

શંખણીનાં લક્ષણ.

પદ ૮.

- શંખણી જે નારી સંસાર, અંધ ધંધ રહે સદા બે;
 રીસ ભરી ઉઠે સવાર, પ્રભુ નવ ભજે કદા બે. ૧
 મારી રોવરાવે છે બાલ, કાળ જેવી કાયા કરી બે;
 છુટા નીત માથાના વાલ, પરણાને પીડે પુરી બે. ૨
 કેદી નવ નહાવે કહાય, મેલમાં માતી ચાલે બે;
 ધણી સંગ લડવાને ધાય, મન ગમતામાં માલે બે. ૩
 બુવો લીખો મારે અપાર, પાપમાં પ્રેમ અતિ બે;
 વળિ કરે છે વ્યભિચાર, ભર સંગ નીતે જતી બે. ૪
 ફેસે ગણા ફેસ ને ફેંદ, કુલટાનો સંગ કરે બે;
 કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, મળે તેનાં પુન્ય હરે બે. ૫

પદ ૯ મું-રાગ લાવણી.

- મોરે બંકે બિહારી લાલ, ચાલ ચીત ચોરે;
 તોરે બંકે નેન વિશાલ, કરેજવા કોરે. મોરે૦
 શીર બંકી કલંકી ધાર, ખ્યાર કર ખ્યારા;
 મોરે ખાવન દિલ ખુસિયાલ, ખ્યાલ કર ન્યારા. મોરે૦ ૧
 કચ્છી બંકી કમર હર કંસ, હંસ ગતી હેરી;
 શીર બંકી પાગ બનાય, ગાય ગુન લેહેરી. મોરે૦ ૨
 કર બનિતા સંગ બિહાર, હાર ધર હીયમે;
 મુખ બેલી અમૃત બોલ, કોલકર કીયમે. મોરે૦ ૩

કમું નાચે કમલદ્રગ શામ, કાંમ કર કમનં;
મોચે જાંની ઢાસી અવિનાશી, ગાય ગુન રમનં. મોરે૦ ૪

પદ. ૧૦

સુની અરજી મરજી ધર શામ, કામ કર પૂરે;
કલંકજ વિલોચન સંજ, જાંની ગયે સૂરે. સુની૦
મમ મોહન મોહોલ પધાર, ધાર ધર ધીયમે;
હરી પકયો લલના હાથ, હોંસ ધર હીયમે. સુની૦ ૧
કર આલીંગન અલબેલ, છેવ છુઈ છતીયાં;
સુખ દીનો સુખીકું શામ, કાંમ કર રતીયાં. સુની૦ ૨
અખ ચૂંખન મુખ ચીત ચોર, ખ્યારી કો ખ્યારે;
અતિ કીનો આલી અંગ, સંગ મતવારે. સુની૦ ૩
કરી મનમથ મનમે લાય, આપ સુખ અંગે;
કવી ગુન ગાવે અવિનાશી, ઉલાશી ઉમંગે. સુની૦ ૪

પદ. ૧૧

નહી માંનત મુઠ ગમાર, માર બહુ ખાવે;
મરી જાવે જમપુરી માંધ, વિષે સુખ આવે. નહી૦
ચહ ધન તન રંગ પતંગ, સંગ નહી ઝોંહે;
કૃત કર્મ શુભાશુભ હોય, જીય સંગ જોહે. નહી૦ ૧
મન મેહેરીકો મેલાપ, પાપ ચીત આંધ;
અતિ અનરથ કરત અશેશ, બેશ મન માંધ. નહી૦ ૨
સુત ભગની માતરૂ તાત, જાત તજી જીયરા;
પીર પાવત અપરંખપાર, હાર લખી હીયરા. નહી.૦ ૩
અસ જાંની જીય અજાંન, જાન મત કરના;
અવિનાશાનંદકી શીખ ધીયમે ધરના નહી૦ ૪

પદ. ૧૨

પરનારીસોં કરી ચારી, ખારી હે દૂખકી;
તા કારન સમજી વિચારી, ખાત સુન સુખકી. પરના૦
અજ ઈંદ્ર ચંદ્ર ભયે અંધ, નેન લખી નારી;
ગતી ગૌતમ ગ્રહમે કીન, દીન ભયે ભારી. ૧ પરના૦

બડ લ'કાં બ'કાં કોટ, નીશાચર પ્રસા;
પરનારીકે પરસંગ, ભયે ચકચૂરા. પરના ૦ ૨

સખ ઝીત ત્રિલોકી ઝીત, આપકી કીની;
સો દુખ પાયો દશશશિ, ખાત કહી દીની. પરના ૦ ૩

સો ખાતનકી એક ખાત, ઘાત દુર કરના;
અવિનાશાનંદકી શીખ, ધીયમે ધરના. પરના ૦ ૪

પદ. ૧૩ મું-રાગ લાવણી.

પ્રગટ પ્રભુ નહી ભજતા પ્રાની, ફિર ફિર ઓસર નહી આવે;
કાલ ખડા શીર ઉપર્ય તેરે, આઈ અચાનકકું ખાવે. ૧

હાર માટી ચોરી અવેરી, ગાંબા ભંગી બે પીવે;
અંત સમે જમદુત આચકે, માર અતી તોકું દીવે. ૨

સખતતાડ સમ ઉંચા કાવે, ફવા સરીસ હે આંખી;
મુદગર મોટા હાથ લઈકે, લૈ જાવે મારી નાંખી. ૩

ચતુર અષ્ટ સહસ્ર ખટલખ, જમપૂરીમે હે કુંડા;
વર્શ અમીત તેમે ડારીકે, માર મારહી બહુ બૂંડા. ૪

રોમ રોમ તન જરહિ અંગારે, તખ્ત વાલુકા દુખકારી;
જમદુત ચલવત બેરે તીનમે, મુદગર મસ્તકમે મારી. ૫

દુઃખ દુખ હે દુખ અતીષે, નહીં હે સૂખકા લવલેશા
એહિ પુર જમકે હાથ નીરંતર, પાવેગા તબહુ કલેશા. ૬

શું દુખ દેવતે કોટીક કલ્પે, કુંડહુસે કાઢે ખારે;
કર્મ તપાસી દુષ્ટ ભવકે, સઘવેહ સીધીમે ડારે. ૭

સો ચોરાસી લાખ જન્મકી, બિકિત તે મેં કેતા હું;
જલજંતુમે નવ લખ તન હે, દશલખ પક્ષી લેતા હું. ૮

તિસ લખ દેહ પશુ કે જાનો, સ્થાવર વિસલખ તન પાવે;
કર્મ દેહ તે લાખ રૂદ્ર કો, ચતુરલક્ષ નર તનુ આવે. ૯

એહી ચોરાસી લાખ જન્મમે, ભવ અતીસે દુખ પાવે;
કે અવિનાશાનંદ તે નિશ્ચે, પ્રભુ વિના કુન છોરાવે. ૧૦

૫૬ ૧૪.

પ્રગટ હરીકો શરનો લેવે, તખ ચોરાશી દુખ બાવે;
 અંત સમે પ્રભુ આઇ જીવકું, નીજ ધામકો પોહુઆવે. ૧
 અગણીત બ્રહ્માંડ અષ્ટાવન જીત, રોમ રોમ તનમે રાજે;
 સો અક્ષર કે પાર સુખકો, કહતે શેશ નીગમ લાજે. ૨
 સોઇ ધામસે સૂખ લેશતે, આયો મૂલપુરૂષ માંઇ;
 સો સુખ લેશ તે આયો બનો, પ્રધાનપુર્વ રહવે ત્યાંઇ. ૩
 સોઇ પ્રધાનપુર્વ સુખલેશતે, મહતત્વ લોકે આયો;
 સો મહતત્વ સુખલેશસે, પુરૂષવિરાટ તે મુદ પાચો. ૪
 તેહિ વૈરાટકે સુખલેશસે, બ્રહ્મા વિમ્નુ ત્રિપુરાસી;
 તેહી સુખકો લેશ તે ભોગવે, સુરપતી નરપતી નરનારી. ૫
 માહિકણ રવિકર મેઘબુંદ કો, લેખો લેહુ ગણી બુદ્ધીવંતા;
 અક્ષર કે સુખકે અનુભવકું, કરને નહી કોઇ સુર અભિતા. ૬
 એહી ધામમે સુખ અતિ હે, નહિ હે દુખકા લવલેશ;
 સોઇ ધામકું પાઇશ પ્રાની, કાલ કર્મકા નહીં કલેશ. ૭
 રોમ રોમ તન તેજ અનંતા, સોળ વર્ષકી હે કાયા;
 મનવાંછીત સખ ભોગ મીલેગા, દિવ્ય તનુ હે નહી માયા. ૮
 સોઇ ધામમે નાથ નિરંતર સુખ દેવેગા સુખધામી;
 જીય ઇશકી મનકી બને, જયું બંને અંતરબ મી. ૯
 અગણિત કોટિક શેશ નિગમતે, એહિસુખ પાર ન લેતા હે;
 મંદ કવિ અવિનાશાનંદ તે, એક મુખ કયા કેતા હે. ૧૦

૫૬. ૧૫

સો અક્ષરકે વાસી સંતત, પુરૂષોત્તમ પ્રભુ અવતારી;
 કારણ સખ અવતારકે કાવે, પ્રેરક સખકે સુખકારી. ૧
 અનંત કોટી મહા વિનુ ઉપાસે, ચતુરચુદ્ધ સેવત બારી;
 નિશદીન ધ્યાન ધરતહે ઉરમે, રહવત મરજી અનુસારી. ૨
 સુરભી લોકપતીતે સંતત, નીજ મુક્ત સંગ રાખીકે;
 ધ્યાન ધરત ઉર ધીર ધરીકે, પુરૂષોત્તમ ગુન ભાંખીકે. ૩

સ્વેતદ્વીપકે વાસી સંતત, સખે મુકત લેકે સંગે;
 પુરુષોત્તમ ઘનસ્થામકું સેવત ધ્યાન ધરત ઉર ઉમંગે. ૪
 અનંત ઈંદ્રપતી જીવ ઇશકે, કૃતજ્ઞલક્ષાયક હે દેવા;
 સખકે કારણુ સખહી નિયંતા, સકલ કરે નિશદિન સેવા. ૫
 સો પુરુષોત્તમ પ્રગટ પ્રભુ હરી, દયા કરીકે બહુનામી;
 કોશલ દેશ અવધપુર પાસે, પ્રગટ ભયે ખટપદ સ્વામી. ૬
 માત તાત તેહિ ભકિત ધર્મ હે, સરવરીચ્છ પ્રાદાણુ સારે;
 સામવેદી હે કૌથમી શાંખા, પાંડે અવટંક શુભ ભારે. ૭
 સંવત અષ્ટાદસ સપ્ત ત્રિંશમે, મધુ માસ પક્ષ સારી;
 નિધિ તીર્થી ને સુરપે ઇવારે, ઉતપન્ન ભયે ઉપકારી. ૮
 સોઈ પ્રગટ પુરુષોત્તમ પૂરન, સ્વામીશ્રી સહજનંદં;
 તાહિકે શરણુ આયકે પ્રાંની, તો મિટહી જમકા કુંદં ૯
 સો હરી નીશદીન પુર છપૌયે, બાલ લીલા કરે બહુ ભારી;
 સો જાળિ આઈ રહો કે ઉરમે, અવિનાશાનંદ પ્રદાચારી. ૧૦

પદ. ૧૬

સો પુરુષોત્તમ પ્રગટ ભઈકે, લિલા કરે છુપિયામાંઈ;
 તે પ્રભુકે દરશનકે કારન, આત વિરાટાદિક ધાઈ. ૧
 અનંત વિશ્વનુ પ્રદા ભવનારહ, નિશદિન આયકે પ્રભુ આગે;
 નારાયણસરમાં રનાન કરીકે, હરીપાસે શુ વર માગે. ૨
 નાથ નિરંતર એહી વર દીને, દયા કરીકે બહુનામી;
 એહિ પુરમે તન વનવેલીકે, કાં જલચર પક્ષી સ્વામી. ૩
 જેહી કરીકે સંતત હમ કું, તખહિ સમાગમ નિત થાવે;
 નિરખી મૂરતી નાથ નિહારી, પૂરણ પદ સુખ હ્યાં પાવે. ૪
 અમીત કોટી પ્રદાભવ અગણીત, નીત આવે એહી પુર માંહી;
 તેહી પુર પાંસુ શીરપર લેકે, પૂરન મનમે સુહ પાઈ. ૫
 અનંત કોટિ પ્રદાંડમે એહિ સમ, નહિ હે દુને કોઈ ધામં;
 પુરુષોત્તમ અક્ષરપુરવાસી, વિચરે સંતત ઘનશામં. ૬

સો છુપેઆમે' જા'ને અજા'ને, નર તન ધરી જે જન જાવે;
 આપ કુલ પાવન કર અગણિત, પુની ભવસે નહી ભટકાવે. ૭
 અવતારી અવતાર અમીતકે, ધામ સકલકે સુખધામી;
 અનંત નાંમકે નામી કાવે, સો શ્રી સહજાનંદ સ્વામી. ૮
 સો પ્રભુ ઉત્પન્ન ભઈ છુપેઆમે, મહી પર બીચરે સુખકારી;
 તીર્થ અનંતકું કીન તીર્થ રૂપ, તારે અગણિત નરનારી. ૯
 સો સહજાનંદ સખકે કારન, સખહી નીચંતા શુભ કરણી;
 તાકે મહીમા કીન કછુ સુખ, કવિ અવિનાશાનંદ વરણી. ૧૦

॥ પદ ૧૭ રાગ ધોલ. ॥

શિખામણની વાત કહું સહુ સાંભલો,
 પ્રેમદા પુરણ પતીવ્રતા કરી પ્રીત જો;
 દેવને દુરલભ નરતન પામ્યા દેખ જો,
 તે સાડ કરવો સતસંગ સહીતજો. શિખા૦ ૧
 પરપુરુષનો સંગ ન કરીએ પ્રેમદા,
 સમજી કાલા સાપ સરીખો મન જો;
 દેખી કરવું તેને અતીશે દીલમાં,
 જાણી કરવું જીવ તણું જતન જો. શિખા૦ ૨
 પરપુરુષનો સંગ કરે જો પ્રેમથી,
 અભણે જે અબળા એક જ વાર જો;
 થંભ ધખાવી પુરુષ કરી લોહ તણો,
 બાથ ભરાવે જમના દૂત અપારજો. શિખા૦ ૩
 હાય હાય કરી પસ્તાવો અતીશે કરે,
 જમપુરીમાં જાણે જીવતી વૃંદ જો;
 તપ્તસુરમી નરકમાં દુખ પામે અતી;
 નકી વાતાં કે અવિનાશાનંદ જો. શિખા૦ ૪

પદ. ૧૮

પતીવ્રતાની રીત કહું મુણે પ્રેમદા,
 પતિને સેવે પાળે નેમ સમીત જો;

ઠાક માટી ચોરી અવેરીને તજે,
 ભાવ ભરી લજે લયહારિ નિત નિત જો. પતી૦ ૧
 જો બાણી કેદી ન કરે હીંસા જીવની,
 જીવો માંકણુ લીખો આદિ અપાર જો;
 કર્યાં કરમ તે આડાં અંત્યે આવશે,
 એમ બાણીને લીધે મનમે નાર જો. પતી૦ ૨
 પતીવ્રતા નવ ખાવે વસ્તુ કેદની,
 તમાકુને નવ તાંણે નવ ખાય જો;
 ભાંડ ભવેયા કેદી ન ભાલે ભાવથી,
 પરપુરુષ દેખી ચીત નવ લલચાય જો. પતી૦ ૩
 પતીવ્રતાનો ધર્મ જો પાલે પ્રેમદા,
 તે ભવસાગર તરશે કુલ સમેત જો;
 મનવાંછીત સુખ પામશે મનમાં માનની,
 અવિનાશાનંદ કે છે વાત સહેત જો. પતી૦ ૪

પદ ૧૯.

વિધવા બાઈની વરણુવિ કહું વલિ વારતા,
 પતિ બાણી પુરુષોત્તમ સેવે પ્રીત જો;
 નકં કુંડ જેવો બાણે નરદેહને,
 પાપી પામર લંપટ છેક પતીત જો. વિધ૦ ૧
 અંગાર રસની વાત વલિ વિધવા તજે,
 પુરુષપેક્ષણ કરે નહીં કરી ખ્યાર જો;
 સંબંધ ન રાખે પુરુષનો સંસારમે,
 અતી દુખદાયક બાણી મનમે નાર જો. વિધ૦ ૨
 ભૂતલ સોવે ભોજન એક વેલા કરે,
 હરે પુરુષના પરસંગથી દીલ માય જો;
 ફેલ કરે નહીં છેલ થઇને નવ ફરે,
 ગરીબ થઇને શુભ ગોવીંદના ગાય જો. વિધ૦ ૩
 બાઈ બાઈ સંગ એસે ને મોંઝત કરે,
 સ્વખ્યામાં ન પદશે નર પરસંગ જો;

અવિનાશાનંદ કે છે વિધવાયોપિતા,
પાવનકારો બાણો જગમાં ગંગા બે, વિધ૦ ૪

પદ. ૨૦

બાઈ માણસને બીજું નરની વાતથી,
છેટે રેલું વિધન બાણી છેક બે;
સંગ કર્યાંથી અંગ અનંગ બ્યાપે અતી,
મુલગી ખોવે લકતપણી ટેક બે. બાઈ૦ ૧

જેણે જેણે સંગ કર્યો સંસારમાં,
તેણે તેણે ખોઈ જગમાં લાજ બે;
દેવયાની થઈ ભ્રષ્ટ તે કચના પ્રસંગથી,
પાપ કરીને શ્રાપ પામી જગમાં જ બે. બાઈ૦ ૨

બ્રાહ્મણકુલ તણ ક્ષત્રીવરને તે વરી,
રેણુકાને લાંછન લાગ્યું અપાર બે;
બેતાં કીડા ગાંધર્વનિ જલમાં વહી,
જમદગ્નિયે ત્યાગ કર્યો નિરધાર બે. બાઈ૦ ૩

પ્રભુ લજ્યામાં વિધન મોટું બાઈને,
પુરૂષનો પરસંગ બે અંગમાં થાય બે;
અવિનાશાનંદ કે છે તે પાપે કરી,
જરૂર બુવતી જમપુરીમાં બાય બે. બાઈ૦ ૪

પદ. ૨૧-રાગ ધીરાની કાફીનો.

ભ્રષ્ટમતી ભુંડારે, કુડા કુડા વાદ કરે;
સેવે નહી રૂડારે, દેખી સંત દૂર ફરે. ભ્રષ્ટ૦
ધ્યાન ધરી બેસે ધર્મને ધારે, બગની પેઠે લબાડ;
લાગ લાવીને લે છે પકડી, ચાંચે મચ્છ કરી ચાડ,
વિષે સાડ વલખારે, ફરે ફરે પેટ ભરે. ભ્રષ્ટ૦ ૧

જતી સતી તપી થઈને જગમે, ખેતરે ખલ કરી ખાંત;
નીમ ન પાલે નાથનું, નીરખી બ્રહ્મ વખાણે હીન રાત,
મસ્ત થીને બોલેરે, ડોલે મનમાં ન ઠરે, ભ્રષ્ટ૦ ૨

પ્રહ્લજ્ઞાન કથી ભરમાવે ભવમે, નારી નર નીરધાર;
 જપ તપ જોગ જગનથી પાડે, ડુબાવે સંસાર,
 શાઅને ન માંને રે, તે તો તારે નાંહી તરે   અષ્ટ૦ ૩
 ભાંચ પીએ ને ભોગવે ભાંમની, તમાકુ તાણે ને ખાય;
 પીયે અફીણુ ગાંભ હોકાને પ્રીતે, અહંપ્રહ્મ મુખ ગાય,
 એવાં લક્ષણુ જેનાંરે, પાસે બેઠા પુન્ય હરે.   અષ્ટ૦ ૪
 ખલ જ્ઞાની ખરે ખરા ખોલવા, ખોલખી એનાં એધાંણુ;
 સંગ ન કરવો સમણુ માંણુસને, વઢે વેઢ પૂરાંણુ,
 અબિનાશાનંદ કેરે, ધીરમતી ઉરમાં ધરે.   અષ્ટ૦ ૫

પદ. ૨૨

બગ જેવા બાવારે, વેશ ધારી ફરે વહી;
 ધુતવા ધુતારારે, કહું બણે રૂપ કહી,   બગ૦
 નાગા ફરે ભુંસે ખાખ નઠારા, ચલમ ચીપીયા હાથ;
 જટા ધારે નખ જીલમી જગમે, રામકી રાખે સાથ,
 ફેલમાં ફેસેલારે, બાંણે વિખ વેલિ ફળી.   બગ૦ ૧
 નિરખી સાચા સંતને નિંદે, ભુંડુ બોલે બણો ભાંડ;
 નીમ નહીં કોઈ બાતતું નકી, બકકી પાડે મુખ રાડ,
 પાડ તો પાપનારે, રાંડને તો આપે રહી.   બગ૦ ૨
 રામ રામ મુખ રાતલી ભાંખે, હરાંમિ કાંમ હરાંમ;
 ફરે ફરે કહી રૂપ કહીમાં, ફિલ વાલું ઘણું ફાંમ,
 ચાંમે ચીત ચોટયું રે, કાંમે એની બુદ્ધિ કહી,   બગ૦ ૩
 દુનીઆમાં અતી ફલ દેખાડે, તપસી રાખીને ત્યાગ;
 ઉધા મુવે કેંક ઉભા રહે નીત, અંગ તાપે પંથ આગ;
 રાગ મનમાંહીરે, વાસના તો નથી બહી,   બગ૦ ૪
 શાઅમર્યાદાને લોપીને રાખે, સરવે જીઠો ત્યાગ;
 વાંમ ફાંમથી વેગલા વતે તે સાચા બડભાગ;
 સદા તેને સેવોરે, અબિનાશાનંદ કે છે મહી,   બગ૦ ૫

સંતનાં લક્ષણ.

પદ. ૨૩

સાચા સંત સેવારે, કહું સત્ય વાત ખરી;
 અવસર ન આવે રે, પાછો આવો સર્વોપરી, સાચાં ૦
 પ્રગટ પ્રભુના સદા ઉપાસી, પાળે નેમ પ્રમાંણુ;
 અષ્ટ પ્રકારે ત્યાગે અબલા, વરજીત વ્યસન વખાંણુ;
 ધનને ન રાખે રે, ન રખાવે નામ ધરી, સાચાં ૧
 પર ઉપકારીને ઉદાર પોતે, સદા પવિત્ર સુહાય;
 બ્રહ્મપણું ભાવે નહીં ભવમે, ગોવીંદના ગુણ ગાય;
 તમાકુ ન તાંણે રે, ચાવે નહીં ચોંપે કરી, સાચાં ૨
 વ્યથા કાલ નવ ખોવે પ્રભુ વીન, ભજનમાં ભરપુર;
 સાચા જાણી સતશાખને સેવે, ઉમંગ અતીશે ઉર;
 સૂર સંત સાચારે, કામ ક્રોધ ઝીત્યા અરી, સાચાં ૩
 ખોટિ વાણી કદી મુખ ન ભાખે, ઢાખે પ્રગટનું જ્ઞાન;
 ધ્યાનમાં ધારે પૂત્ર ધર્મના, સહજનંદ ભગવાન;
 જગમાં તે જાણે રે, તારી નરનારાં તરી. સાચાં ૪
 જીવતાહાર વિહાર જગતમે, ઝિત સદા સંગ દોષ;
 રોશ નહીં નિજ ઉરમાં રાખે, નિરવિકારી નીરદોશ;
 અભિનાશાનંદ કેરે, હેતે તેમાં રે છે હરી. સાચાં ૫

પદ. ૨૪

સંત એવા સાચારે, આજ જેને આવી મળે;
 સંશય તો સમૂહારે, તતકાલ તેના ટલે. સંત ૦
 જીવ મટાડીને શીવ કરે જન, જ્ઞાન આપી ગુણવંત;
 ભમરી જેમ ઇંચલને ભમરી, સંદેહે કરે છે સ્વતંત;
 તેમ તે તો કરે રે, કોઇ એને નવ કલે, સંત ૧
 પારસ પલકમાં લોઢાને પરસી, સોનું કરે સંસાર;
 વરણ ફેરવીને મુલ વધારે, નિરખે સહુ નરનાર;
 જાણી સેવે જ્યારે રે, આનંદના ઓધ વલે, સંત ૨

જીવનમુક્ત કરે જન જગમે, પ્રીત્યે આવે કોઇ પાસ;
વ્યસનને ભવ દૂંઢ વિનાસે, દિલશુદ્ધ કરે ઢાસ;
આશ પુરે સરવે રે, કલ્પવૃક્ષ જેવા ફલે. સંત૦ ૩

ધ્રુ પેહેલાઢ વ્યભિષણુ ધરપતી, આઢીક અનંત અપાર;
ભકત થયા ભગવાનના ભાવે, સંત મલ્યા સંસાર;
ખ્યાર કરી સેવેરે, તારે મુની અઢલ ઢલે. સંત૦ ૪

આજ અવનિમાં સંત તે એવા સાચા છે સંસાર;
ગામ ગુણુવંત ફરે છે ફરે છે અધમ ઓધાર;
અવિનાશાનંદ કે છે રે, સેવે અધઓધ બળે. સંત૦ ૫

પદ રપ-રાગ પ્રભાતી.

બત્રીસે લક્ષણુ સંતનાં વરણુવું,
જેને મલે તેનાં પાપ ટાલે;
હોય ભગવાંન તીયાં સંત હોય જાણુવા;
અંત બિનુ નોય પ્રભુ કોઈ કાલે. બત્રી ૧

પરમ કૃપાલુ પરદ્રોહ રહિતા પુનિ,
ક્ષમાવાન સદા સત્યવાણી;
રહિત નિંદા રહે, દંઢ બિનુ ઢંખીયે,
પરઉપકારી ભવ તારે પ્રાણી. બત્રી ૨

કામ રહિતા કહું ઝીત ઇંદ્રિ સૌ,
હૃદય કોમલ બહુ શૌચંવંતા;
રહીત અંગ્રહ ફરે યોડું લોજન કરે,
હૃદય શીતલ ભરે જાણી સંતા. બત્રી ૩

ધર્મધારી ધરા રહે સાવધાનમાં,
વિશ્વવિહીત વિચારવાન;
વિકાર વરજીત વલી ધિજં ધારી રહે,
દયા દિલ માંઈ દીયે અભયદાન. બત્રી ૪

ખટ ઉરમી વિના માન રહીતા મુની,
દાસપણું દીલ માંહી ઢેખે;

પાલે શરણાગત જ્ઞાનઠાતા શુષ્કી,
 મીત્ર સૌનાં તે વિવેકી જેઓ. બત્રી૦ ૫
 વલિ વિસવાસી છે બ્રાંતી રહીતા ભલા,
 હરી પરાયણ રહે નિરાશી;
 ભજે ભગવાનને ભજનિ સંતત રહે,
 સંત લક્ષણ કહે મુખરાશી. બત્રી૦ ૬
 પ્રગટ ભગવાન જ્યાં હોય પૃથ્વી વિષે,
 હોય તિયાં સંતનાં વૃંદ ભારી;
 નોય પ્રભુ પ્રગટ ત્રિયાં સંત નોય બહીષે,
 વાત અવિનાશાનંદ કે વિચારી.

પદ ૨૬-રાગ ગરબી.

પ્રભુ ભલ્યો નહીં પ્રાણીયારે, પામી દુલ્ભ દેહ;
 નેહ કયો નીજ નારમાં, હારે આહુ જામ અછેહ. પ્રભુ૦ ૧
 લાલચ લાગી લોભની રે, નહી ચોભની વાત;
 ઘાત ઘણાં ઘટમાં ભરી, હારે ખરા ખત્તાને ખાત. પ્રભુ૦ ૨
 રંલી ખપી ભેલી કરીરે, ભરી માયા ભંડાર;
 ઠેકી ન આવે કામમાં, હારે હૈયાકુટયા ગમાર. પ્રભુ૦ ૩
 સોખત ન ગમે સંતની રે, પાપી પાપમાં ખ્યાર;
 અવિનાશાનંદ ઓચરે, હેતકારી અપાર. પ્રભુ૦ ૪

પદ. ૨૭

જોને વિચારી જીવમાંરે, ધયો દેહ અપાર;
 લખચોરાસી જાતનાં, હારે દુખ વારમવાર. જોને૦ ૧
 પીડા પામ્યો તો પંડમાંરે, ગયો ભુલી ગમાર;
 ખ્યાર કયો પરનારમાં, હારે નેણે રૂપ નીહાર. જોને૦ ૨
 સાચી વાતું નવ સાંભલે રે, ભલે પાપીમાં ભય;
 ભાંજ પીયેને ભેટે ભાંમની રે, હારે તારી વલે શી થાય. જોને૦ ૩
 આ ખોટા શુરૂ કરી ખાંતથી રે, કસ્યો પાપને કંદ;
 મંદ મરમ નવ ભાંજીઓ, હારે કે છે અવિનાશાનંદ. જોને૦ ૪

પદ. ૨૮

સાચી કહું વાત શીખની રે, સુંભો બાંધુ સુબાળુ;
 બાણી બગતમાં જીવનું, હારે કરો હેતે કલ્યાણ. સાચીં ૧
 દેહ દુર્લભ જે દેવને રે, ભૂતખંડમાં ભાઈ;
 દીધો દયા કરી દેખીને, હારે દયાસિંધુ સદાઈ સાચીં ૨
 ચોરી અવેરી ચીતથીરે, તણ બણ લ્યો તાત;
 વાત માની વૈરાગની, હારે ભયહારી બલભાત. સાચીં ૩
 જીવ કલ્યાણ બગ કારણે રે, કરે શાંત સુબાળુ;
 કાંવ અવિનાશાનંદ કે, કરો સત્સંગ તે બાંધુ. સાચીં ૪

પદ. ૨૯

પામર માને ન પ્રાણીયોરે, ઉપદેશની વાત;
 ઘાત ભરી ઘણી ઘટમાં, હારે નટખટ કુળ જાત; પામરં ૧
 પરત્રીયા પરધનમાંરે, રાખે પ્રીત અપાર;
 ભાર રાખે નહીં ભવમાં, હારે કેનો ઉર લગાર. પામર ૨
 બાણી ઠણી બેસે બારણેરે, પાંણીઆરીને ઘાટ;
 ઠાઠ બાંધીને ઠગ ઠાવકો, હારે જીવે રૂપ કુધાટ. પામરં ૩
 છેલ્લ થઈ છકી છાંયડી રે, જોતો જોતો તે જાય;
 અવિનાશાનંદ કેટલા, ગુણ પાપીના ગાય. પામર ૪

પદ. ૩૦-રાગ ચિંતામણી.

બાઈઓ તમે સમરો સ્વામી, સહજનંદ ધામના ધામી;
 વિષેમાંથી મનને વાળો, સાચા સતસંગમાં ચાલો. ૧
 કુલદાનો સંગ ન કીજે, જોઈ તેને મનમાં બીજે;
 પતીવ્રત પ્રીતથી પાલો, મીઠ્યા અભીમાનને ટાલો. ૨
 એકાદશ નેમને રાખો, સહજનંદ સુખથી ભાંખો;
 મલ્યું છે આ દુર્લભ દેહ, બાઈઓ તમે બાણુજે તેહ. ૩
 ગોપી જેમ ગોવિંદ બાળ, આશા અન્ય નરની તણ;
 કૃષ્ણ રસ પ્રેમથી ચાખ્યો, અખંડ સોહાગને શખ્યો. ૪

- તેમ તમે રાખજો પ્રીતી, પ્રભુ સાથે જગને ઝીતી;
પુરૂષને પેખવો નાંહી, ડરીએ તે જોઈને બાઈ. ૫
- અજાણુમાં સંગ ન કરીએ, પ્રભુના ડરથી ડરીએ;
જીવોને આ અસત્ય કાયા, મુકી જશું સંઘરી માંમા. ૬
- ધરા ધન ધામને મેલી, બહું કોડી નાવે લેલી;
જીવાનીને જાળવી લેજો, સતસંગના નીમમાં રેજો. ૭
- વિષેનિ જે વાસના વાલી, તેનો સંગ મુકો ટાલી;
વિષેથી જે પાછાં વાલે, તેનાં વેણુ પ્રીતથી પાલે. ૮
- કથા વાત પ્રીતથી કરીએ, બાઈયું બાઈયુંમાં ફરીએ;
સતસંગમાં પ્રેમ ન હોય, એવી બાઈ જગમાં કોય. ૯
- કથા તેના મુખની બાઈ, કેલી એ ન સુણીએ જોઈ;
સતસંગમાં આસતાવાલી, એવિ બાઈ નજરે ભાલી. ૧૦
- તેનો સંગ પ્રીતથી કીજે, અલોકીક લાવને લીજે;
એવાં નીમ પાલશે બાઈ, થાશે ભવમાં ભલાઈ. ૧૧
- માત તાત ધન્ય છે તેનાં, ઈકોતેર કુલતે એનાં;
પ્રભુના ધામમાં જાય, પુરાંણુ ને વેદ તે ગાય. ૧૨
- અભાગણી જગમાં નારી, જોઈ નર થાય છે ખ્વારી;
મરી જમપુરીમાં જાવે, પીડા બહુ તનમાં પાવે. ૧૩
- વ્રથા જગ જનમી નારી, માતાજીને ભારે મારી;
તેનો સંગ કીજે ન કેલી, રેવું છે આ ભવમાં બે દી. ૧૪
- કરો સતસંગને કોડે, બીજું નહીં આવે જોડે;
અંતે પ્રભુ તેડવા આવે, વેમાન ને રથ તે લાવે. ૧૫
- બેસી તેમાં ધામમાં જાવું, સતસંગમાં મુખ છે આવું;
દેખે કૈક નર ને નારી, નથી ખોટી વાત અમારી. ૧૬
- બાઈઓ આ શીખની વાત, ખરી કીધી કરીને ખાંત;
અવિનાશાનંદ તો કેછે, સદા સતસંગમાં રેછે. ૧૭

૫૬ ઉ૧.

- ભાઈઓ ભજો ભાવ ભરીને, હેતે સતસંગ કરીને;
ફડાં પાંચ નેમને પાળો, કુસંગનો માર્ગ ટાલો. ૧૮

- કુડાનો સંગ કુસંગ અભણે ન કરીએ અંગ;
હાડ માટી ચોરી અવેશી, ભાંણો ફેલ જીવનાં વેરી. ૨
- વટાલે વટલે નાંહી, ભાંણો જન જીવને માંહી;
હોકા ગાંભ લાંગ ન પીવે, હરીજન જીવમાં બીવે. ૩
- તમાકુને તાણે ન પીયે, અફીણમાં હેત ન દીયે;
વસ્તુ જે કેફની કાવે, ખાંતે કરી કેદી ન આવે. ૪
- મીઠ્યા સુખ બોલે ન વાણી, ભાંણી નીજ જીવની હાંની;
હાંસી મસકરી હરામી, કપટી ને કુટીલ કાંમી. ૫
- તેનો કેદી સંગ ન કીજે, બહુ બેઠ મનમાં બીજે;
ત્રીયા ધન લોહુપ હોય, કેદી સંગ કરે ન કોય. ૬
- હરિ બિના હેતુ ન હોય, ભાંણી લેજે જીવમાં બેય;
કયાં ફેલ કરશે કોઈ, કુસંગ એ ભાંણીને સોઈ. ૭
- કરે કુસંગનો સંગ, પાડે ભજનમાં ભંગ;
તેનું ફલ નરક અંત, ભાંણી લેજે જીવમાં જંત. ૮
- મરી જમ હાથમાં ભય, કવિ વ્યાસાદિક ગાય;
જમ દેવે દુખ ભાંણીને, પીડા થાય અતી પ્રાંણીને. ૯
- ચૌહ કોડ જમના દુત, કષ્ટ દે છે કપૂત;
હાય હાય બોલે છે સુખ, શરીરમાં લેશ ન સુખ. ૧૦
- પાપીના પાપ પ્રમાણે, જમદત ડંડને ભાંણે;
આછું અહકું ન થાય, અદલ એ રીત છે ત્યાંય. ૧૧
- માટે પાપ બેઠ તપાસી, કરો નથી આગલ હાંસી;
લેખું રાઈ રાઈનું લેશે, દુખ દુત જમના દેશે. ૧૨
- માટે કુસંગને ત્યાગી, કરો સતસંગ સભાગી;
તને પ્રભુ પ્રગટ ભાવે, ચોરાશીના ફેરા ભાવે. ૧૩
- જમપુરી ભવું ન પડે, નરકના કુંડ ન નડે;
જખ મારે જમના દુત, ભાંણે પ્રભુ ધર્મના પુત. ૧૪
- બીરાજે પ્રગટ આંધ, સદા સતસંગને માંધ;
અતે આવે તેડવા પોતે, ભાંણો સૌ જનને બેતે. ૧૫

અક્ષર ને ગોલોક ધામ, તેજોમય દીવ્ય છે કામ;
રાખે તેમાં પોતાની પાસ, બાણી એકાંતીક દાસ. ૧૬
સુખ સુખ સુખ અપાર, દુખ નહીં લેશ લગાર;
સદા કીશોર છે કાયા, કવિ અવિનાશિ ગાયા. ૧૭

૫૬ ૩૨.-રાગ હુંમરી

દુસરો કેન દુખદાઈરે, દુસરો કેન દુખદાઈ દારા બીનુ દુઠ
ચંદ્ર ઈંદ્રકું કલંક લગાયો, સુજસ દીયો નસાઈરે;
રાવનકે દશ શિષ કટાયો, કુલ સહીત છીન માઈરે. દુઠ ૧
શૃંગી પારાસર નારદ પવંત, સુરગુરુ સુખદાઈરે;
લાંછન ભુકત કીયે જગ સખડી વ્યાસાદિક કવી ગાઈરે. દુઠ ૨
જોગી જતી તપસી સન્યાસી, ધ્યાનમે ધ્યાની રહાઈ;
તાકું ખવાર કીયે પલ છીનમે, જાનત સંત સુહાઈરે. દુઠ ૩
ચતુરાનન પંચાનન જૈસે, જગ ઇશ્વર કહવાઈરે;
લીન સખે ચાવા નીજ મુખમે, અબલા બળ અધીકાઈરે. દુઠ ૪
બડે બડે સન્યાપતી લુટે, દીયે કલંક લગાઈરે;
અવિનાશાનંદ કે મન કમ વચને, ત્રીય સંગ તજહુ ભાઈરે. દુઠ ૫

૫૬. ૩૩

મહા બલવંત કહાયેરે, મહા બલવંત કહાયે ત્રીયા જગ મહાઠ
મહાવીર જોધા અભિમાની, તાકું નાય નચાયેરે;
મરકટ ઇવ રખત પદતલમેં, નિજમન વશ વરતાયેરે. મહાઠ ૧
ધરપતી દશરથ મહા ધનુષારી, કાલસે ઝીત કરાયેરે;
તાકું ત્રીયાકે કઇ બસ કીનો, સુત બનવાશ પઠાયેરે. મહાઠ ૨
ધુપીતા ધરપતી ધરની પર, સખ જગ રાજે સોહાઈરે;
લલના વશ લલચાઈકે ધુકે, લેશ ન પક્ષ લહાઈરે. મહાઠ ૩
માત તાત ગુરુ વચન ન માનત, ત્રીયસંગ રહત લુભાયેરે;
નિર્લજ લાજ તજ નિત્ય રહવે, કહવે તું કરવાયેરે. મહાઠ ૪
અનંત પુરુષ જિન બચન બરતત, સો ત્રીય બસ બરતાયેરે;
અવિનાશાનંદકે ઝીતત તાકું, નારાયણ જગ માયેરે. મહાઠ ૫

૫૬. ૩૪

મુંદકું લાગત ખ્યારીરે મુંદકું લાગત ખ્યારી ત્રીયા મન મુંદ૦
 નાક કાન દ્રગ બદનમે વિષ્ટા, ઉદરમે અતી ઓપારીરે;
 રગ રગમે પડ પાથ રૂધીર ભર, અસ્તિખંડ અપારીરે; મુંદ૦ ૧
 માંસ રૂધીર મલ મુત્ર રૂ મળ, લાગ લીંટ કફ ભારીરે;
 વહત દાર નવ વિનતા વિષ્ટા, મળહી અંગનકારીરે; મુંદ૦ ૨
 જ્યું વિષ્ટામે નિશાદન રહવે, કૃમી મુખ નીહારીરે;
 ત્થું પામર સંતત પત્નીસંગ, રહવત મુખ વિચારીરે. મુંદ૦ ૩
 વિષયાસક્ત વિષયવશ હોઇ, દેખત નાંહી લગારીરે;
 જ્યું પતંગ પાવક લખી પરહી, મરહી નીજ તનુ ભારીરે. મુંદ૦ ૪
 દેખત સાર અસાર હે લીંતર, કંચન ઘટ વિખવારીરે;
 અવિનાશાનંદ બંધી ત્રીયા દુખમય, તજહું અંટ પ્રકારીરે. મુંદ૦ ૫

૫૬ ૩૫.

તજ કુસંગ ત્રીયાકો રે, તજ કુસંગ ત્રીયાકો મુમતીજન તજ૦
 અવજ મનન કિરતન ત્રીયાકેલી, જાની અસાલ જીયાકોરે;
 તજહું વિચારી નારી દુખકારી, ભજહું નામ પીયાકોરે. તજ૦ ૧
 જે જન સંગ તજે યોષિતકો, દાર સો નરક ગીયાકોરે;
 તે મુખ પાવે મુનીવર ગાવે, બસવંત બલ લીયાકોરે. તજ૦ ૨
 પ્રભુ મારગ રાકા શશી રાહુ, દાસકું દુખ દીયાકોરે;
 સમઝી ખીચારો તજહું સંગ તાકો, સત્યસિદ્ધાંત હેયાકોરે. તજ૦ ૩
 કલી કુસંગ મૂલ કારજી કાંમની, કામ કપટ કીયાકોરે;
 હાવભાવ કરી હેસ્ત નરકું, કરત અધીર ધીયાકોરે. તજ૦ ૪
 સો ખાતનકી એક ખાતન હે, લાલ અજબ લીયાકોરે;
 અવિનાશાનંદ કે ભજહું સંતત, સ્વામી સત્ય સીયાકોરે. તજ૦ ૫

૫૬ ૩૬—રાગ ચેતામણી.

મુંજુજ્યો કહું રે વાત શીખની, સારી તાંલક્યા સરખીલ;
 દુરલભ નરતન દેહને, હરિએ દિધો છે હરખીલ. મુંજુ ૧
 કોલકરાલ કરી અવીચો, ગ્રભવાસેથી બારેલ;
 તેરે પાંમર કેમ ભુલીયો, દુખ ઉદર અપારલ. મુંજુ ૨

- બાલ અવસ્થામાં બહુ વિધિ, જેલ્યો ખાંતેથી જેલલ; દડારે ભમેડા મોઢ ડાંડીયે, રમે ભવમાં ભમેલલ. સુષુ ૩
- જીવ મારે બહુ જાણીને, આંણી ને મન મેરલ; ભજન જુલ્યો ભગવાંતનુ, પાપ કરે બહુ પેરલ. સુષુ ૪
- આંચુ' રે જોળન મદ આંણીને, શીખ્યો ફેલ અપારલ; હોકા ગાંબ લાંગ હેતથી, પીયે વારમવારલ. સુષુ ૫
- જીવે રે જવાંનીમે જીવતી, છોગાં મેલીને છેલલ; અમલ પીયે રે અલમસ્તથી, ચાલે છકમાં છકેલલ. સુષુ ૬
- પાડેરે ધોતીયે પેરી પાટલી, મરડે મૂંછો વિશાલલ; પેચ આંણી પેરે પાગડી, વાસે દેખાડે વાળલ. સુષુ ૭
- છકમાં ચાલે કાલી છાતડી, વિષે વાતડી વાલીલ; મગડરીમાં ચાલે મલપતો. નારી રૂપ નિહાળીલ. સુષુ ૮
- દાડ માટી ચોરી દારીને, દેખી કરતો તે દાડીલ; વિષે સાડ વિકલ થઇ, ફરેવરતી હરાડીલ. સુષુ ૯
- જીંડું કરે ને લોટે ભાંમની, ભટકે જેમ પ્રેતલ; લાજ ગમાવે છે લોકમાં, ફરે નીત ફજેતલ. સુષુ ૧૦
- લાળ ચાટે લોકલાજની, દીલ ધર્મ ન ધારેલ; કુડ કપટ દગાધાતથી, ઘણા જીવને મારેલ. સુષુ ૧૧
- માંકડ ચાંચડ મચ્છર માંખિયો, મારે મૂંઢ અપારલ, દયા રે નહીં જેના દીલમાં, ભજે નહીં ભયહારલ. સુષુ ૧૨
- એવાંરે કરમ કરી કેટલાં, હાયો જોળન હરાંમીલ; થયો રે વૃધ ને અમલ ગયો, કષ્ટ પામે છે કામીલ. સુષુ ૧૩
- ધરનાં માંજીસ સરવે ધરડો, ડરડો કે તેનેલ; ગાળું દે છે ગમારને, માર મારીને એનેરે જ. સુષુ ૧૪
- તો એ વિચાર્યું નહીં તનમાં, મનમાં મતીમંદલ; જોયોરે વૃથા દેહ ખાંતથી, જાણ્યા નહીં જગવંદલ. સુષુ ૧૫
- આંચોરે સમો પછે અંતનો, આધી વ્યાધી અપારલ; લેવારે આવ્યા દુત જમના, થઇ સર્વે તૈયારલ. સુષુ ૧૬

- કાળપાશ બાંધી કાઢીએ, કાયામાંથી તે વારણ;
મૂઠ્ઠરતમાં મારી લે ગયા, જોજન નેવું હજારણ. સુણ ૧૭
- રાજા ધરમની આગલે, કીધો ઉલો તે પ્રાણીણ;
ખાતાં કઢાવીને ખાંતથી, પાપ જોયું પ્રમાણીણ. સુણ ૧૮
- પાપ અતી પુન્ય તો રતી, મતીમંદે ન કીધું;
જોઈ તપાસી જમહાથમાં, કીધો બહુ દુખ દીધું. સુણ ૧૯
- પીધારે હોકા જેણે પ્રેમથી, ભાંચ્ય દારૂ અપારણ;
તેને રે ઉનાં શીશાં પાય છે, પાપી પાડે પોકારણ. સુણ ૨૦
- માટી રે ખાધી જેહ જીવની, તેના રોમ પ્રમાણુણ;
પડેરે નરકના કુંડમાં, થાય જીવ હેરાનણ. સુણ ૨૧
- લેટયો પરાધરે ભાંમની, કાંમની વશ બાઈણ;
થંભ લોહના ધખાવીને, બાથ ભરાવે ભાઈણ. સુણ ૨૨
- એક વાર લેટયો પર ભાંમની, તેને વાર હજારણ;
તમસુરમી નાંમે નરકમાં, દુખ પાંમે અપારણ. સુણ ૨૩
- માયાં જીવ જેણે બાંધીને, આંધી નધ મન મેયંણ;
પડે પાપી કુંભીપાકમાં, પિડે જીવ બહુ પેયંણ. સુણ ૨૪
- ભાંડ ભવાઈ પરભાંમની, ભુંડી દ્રષ્ટીએ ભાલેણ;
ગજ રે લોહના ઘાલી આંખમાં, જમ બહુ દુખ આલેણ; સુણ ૨૫
- દૂખ દૂખ દૂખ છે અતી, રતી સુખ ન લેવાણ;
ત્રાય ત્રાય કરે પ્રાણીયો, જોઈ જમદુત એવાણ. સુણ ૨૬
- સંત સાચારે સેવ્યા નહીં, સેવ્યા પાપી અસંતણ;
તેને રે સેવીને દુઃખ પામીયો, જમપુરીમાં જંતણ. સુણ ૨૭
- ચોરાશી હજાર ખટ લાખ છે, બાણો નરકના કુંડણ;
જીજીવી તેમાં જાત્યનાં, દુખ પાંમે છે પંડણ. સુણ ૨૮
- કેટલેક કલ્પેરે લોગવી, આવે નરકનો પારણ;
પડેરે ચોરાશીના ફેરમાં, પીડા અપરમપારણ. સુણ ૨૯
- એવુંને વિચારી કાંને સાંભલી, દુખ જમપુરીમાંયણ;
કરો સતસંગ સોયાંમણો, આવાગમ મીટી બાયણ. સુણ ૩૦

અવધ ગુફના પ્રતાપથી, કે છે અવિનાશનાંદલ;
ભવજળ પાર ઉતારજે, સ્વામી સહજાનંદલ. સુષો ૩૧

૫૬ ૩૭.

સુંભજે રીતી સતસંગની, કહું સમગ્રી વિચારીલ;
જે જન પાલે જક્તમાં, તરે ભવજલ ભારીલ. સુંભો ૧

સતસંગ સંગ તે સંતનો, પ્રભુ પ્રગટ ઉપાસીલ;
વ્યસન વિષય વાલુ નહીં, દીલ જગથી ઉદાસીલ, સુંભો ૨

એવાં લક્ષણ જુત ઓલખી, પ્રીતે બાંધને પાસલ;
જ્ઞાન વાત સુંભી શ્રવણે, હૈયે થાય હુલાસલ, સુંભો ૩

નકી નિશ્ચે કરી નાથનો, નીમ ધારે તે હાથલ;
પાંચ પાલે વ્રતમાનને, કુલ કરવા સનાથલ. સુંભો ૪

ઠાડ માટી ચોરી નાં કરે, કરે નાંહી છીંનાલીલ;
વટલાવે વટલે નહીં, આશા અસતની ટાલીલ. સુંભો ૫

પાંચ પાલે વ્રતમાનને, મોટાં સતસંગ માંધલ,
એ આદીક અચ્ચાર છે, બીજાં કહું સમજાઈલ. સુંભો ૬

હિંસા કરે નહીં જીવની, બાણીને હરીજનલ;
કલંક ચઢાવે ન કોઈને, નીમ રાખીને મનલ. સુંભો ૭

નિંદત નહીં કોઈ દેવને, અડે વિધવા ન અંગલ;
આતમઘાતને નાં કરે, તજે વિમુખ પ્રસંગલ. સુંભો ૮

વિમુખના મુખની વદી, કથા સુંભે ન કાંનલ;
દશ એક નીમ કહ્યાં કથી, બાંભો બાણ સુબાણલ. સુંભો ૯

અચ્ચાર નીમ પાલે વલી, તજે વ્યસન તમામલ;
હોકા ગાંબ ભાંગ ના પીયે, ખોટાં બાણી ન કાંમલ; સુંભો ૧૦

તમાકું ચાવે તાંભે નહીં, કેદી અફીણ ન પીયેલ;
માઝમ આદીક કેફથી, બહુ મનમાંધ બીયેલ. સુંભો ૧૧

ભાંડ ભવાઈ ભાલે નહીં, ભાવ ભરીને ભકતલ;
સાચા બાંભી ભજે શ્રી હરી, જીહું બાણીને જક્તલ. સુંભો ૧૨

શૌચ તે રાખે શરીરને, નાઈ ધોઈ નેહાંનલ;
પૂજા કરે અતી પ્રેમથી, પટમૂર્તિ પ્રમાણલ. સુંભો ૧૩

નાઈ ઘોઈ પૂંજ કરી, કરે કાંમ વેવારજી;	
સંભારી ભરમાં સાંમને, હરિજન નરનારજી.	સુણો ૧૪
આખો દિવસ ઘરકામને, કરે પ્રભુને સંભારીજી;	
સાંઝ પડે સતસંગમાં, બીય સો નરનારી જી.	સુણો ૧૫
નીજ નીજ ગામમાં નાથનું, હોય મંદીર સારજી;	
દરશન કરવા બીય ત્યાં, મુઠી લઈ નરનારજી.	સુણો ૧૬
એકાદશી જન્માષ્ટમી, રામનોમને બાંણીજી;	
વ્રત કરે નર વિનતા, પ્રભુ ચરિત્ર વખાણીજી.	સુણો ૧૭
સાર ધાર સતસંગમાં, એવાં નેમને પાલેજી;	
કાઈકિ વાચિક માનસિક, પાપ સર્વેને પાલેજી.	સુણો ૧૮
બ્યાંથી થયો સતસંગ તે, ત્યાંથી એ રીતે બાણોજી;	
ભજે પ્રગટ ભગવાનને, સાર ધાર પ્રમાણોજી.	સુણો ૧૯
ન્યારે આવે સમો અંતનો, એમ પાલતાં નીતીજી;	
તારે પ્રભુ આવે તેડવા, સતસંગની રીતીજી.	સુણો ૨૦
સ્થ વેમાન ગજ પાલખી, લેં ગરૂ ને આવે;	
ઢ્યાળું તેડવા દાસને, સાથે સંતને લાવેજી.	સુણો ૨૧
પોતે આવે વા સંતને, મોકલે ભક્ત પાસેજી,	
તેડવા કારણ તે સમે, હેત કરી હુલાસે જી.	સુણો ૨૨
માંખણુમાંથી મુવાલાને, જેમ કાઢી લે જનજી;	
તેમ કાઢે નીજભક્તને, ભાવેથી ભગવંતજી.	સુણો ૨૩
પ્રારબ્ધનું જે કષ્ટ છે, તેને ભોગવે દેહજી;	
જીવમાં મુખ પામે જન તે, રખે કરતા સંદેહજી.	સુણો ૨૪
કાયામાંથી જીવ કાઢીને, દીન્ય દેહ દયાલજી;	
આપી પોતાના દાસને, તેડી બીય કૃપાલજી.	સુણો ૨૫
દેવ આવે સહુ દેખવા, લેટું લઈ ભરી ભાવેજી;	
પૂજા કરે હરિજનની. ગુણ મુખથી ગાવેજી.	સુણો ૨૬
ધન ધન ભાઈ તમે ધરી, ભરતખંડમાં દેહજી;	
ભજી પ્રગટ ભગવાનને, મુખ પામ્યા અછેહજી.	સુણો ૨૭

એમ સ્તુતી નીજ સાંભલી, બય ધામમાં બણેલ;
 અક્ષર ગેલોક નામ છે, સુખ અધીક પ્રમાંણેલ. મુલો ૨૮
 દીવ્ય કીશોર સદા દેહ છે, ભોગ અનંત અપારલ;
 ભોગવે ભક્ત ભગવાનના, પ્રીત્યે કરીને પ્યારલ. મુલો ૨૯
 સુખ સુખ સૂખ અતી વણું, નાંહી દુખ લવ લેસલ;
 કાળ માયાનો ત્યાં કણે, નથી મનમાં કલેશલ. મુલો ૩૦
 અનંત બ્રહ્માંડની વારતા, ત્યાં રયો તે બણેલ;
 ડર નહીં કેનો દીલમાં, મહાસુખને માંણેલ. મુલો ૩૧
 સદા સ્વતંત્ર ગતિ કરે, મનવાંછીત ભોગલ;
 સમીપ રહે ધનશામની, વપુ સદા નીરોગલ. મુલો ૩૨
 દિવ્ય સિંધાસન ઉપરે, રાજે રાબાધીરાજલ;
 પુરૂષોત્તમ પરમાતમા, મુક્ત બુક્ત મારાજલ. મુલો ૩૩
 નિજ મુખાએ નાયલ, બ્યારે ધરે શરીરલ;
 ભતખંડ માંહી ભાવથી, ધર્મ સ્થાપવા ધોરલ. મુલો ૩૪
 ભોગે લાવે આવે ભક્ત તે, મુક્ત થેને મહંતલ;
 સદા સેવે મારાજને, કરે લીલા અનંતલ. મુલો ૩૫
 એમ ભેલો રહે શાંમની, ભક્ત થઈ ભલી પેચંલ;
 ભટકે નહીં ભવપંથમાં, સુખસિંધુની લેચંલ. મુલો ૩૬
 માધક સુખ તલ જે ભળ્યા, પ્રભુ પ્રગટને પ્રીતેલ;
 તેની રીતી કહી વરણવી, રસમય રૂપી રીતેલ. મુલો ૩૭
 ભક્ત વાસનિક હોય જે, દેવલોકને પામેલ;
 ભોગ ભોગવે તે ભાવથી, વાસના દુર વામેલ. મુલો ૩૮
 પછે પામે ધાંમ શાંમનું, નીરમલ નરનારીલ;
 વર્ણવિ સરવે વારતા, રીત શાઆનુસારલ. મુલો ૩૯
 અવધ ગુફના પ્રતાપથી, કવિ અવિનાશાનંદલ;
 સતસંગ કૃણાપ્રાપ્તી કહી, સરવે સૂખકંદલ. મુલો ૪૦

પદ. ૩૮-રાગ કાફીનો.

વાલમાં સો વસીયારે, અજ હરી હર આપે;
 સરજે પાલે હરેરે, પોતે પ્રભુ પરતાપે.

વાલો

ગાંમ વાંસે વાડો કોટ નગર ને, ખંડ દ્વીપ નવ સાત;
સરવેની હઠ બાંધી સમજ વિચારી, સુખ કાજે સાક્ષાત;
મથાંઠાઓ નાંખીરે, પ્રીયવ્રતે કરી માપે. વાડાં ૧

પચાસ કોડ ભેજન પૃથ્વીની વાંસે, લોકલોક છળીદાર;
તેની વાંસે ભેને અલોક કેવાય છે ત્યાં, નથી રેતાં નરનાર;
ખ્યાર કરી કોણુરે, વાડામાં ન દુખ વ્યાપે. વાડાં ૨

ભેગી જતી સતી વાડામાં રૈને, સાધે છે ભેગ સુખાંશુ;
પશુ પક્ષી પશુ રે છે વાડામાં, પર્વતે સિંધ પ્રમાંશુ;
ઝાડી ઘાટી હોવે રે, તેમાં રહીને ધાપે. વાડાં ૩

મોટા હોય તે સોખત રાખીને, ભવે આવે જરૂર;
નિરલજ નાગાને સોખત ન ગમે, ભમે એકીલા ભૂર;
સૂરતે ન જાણે રે, ગાંડોતુર થયો શ્રાપે. વાડાં ૪

હઠ મુકીને હાલે હરાંમી, કામી કપટી કરૂર,
ધર પડે તેના મુખમાં ઘોળે, આગન્યા ભાંગી અસૂર;
ધીરાને ધીકાર રે, અવિનાશાનંદ આપે. વાડાં ૫

૫૬. ૩૯

વાડાને વગોવેરે, મનવશ કરવાને;
હઠ મુકીને હાલે રે, કુકરમ કરવાને. વાડાં ૧

વેદ પુર ખટ શાસ્ત્ર અષ્ટાદશ, સ્મૃતીયે વાડા વખાંશુ;
તેમાં રહી ભજે ભયહારી ભાવે, થાવે તેનું કલ્યાણુ;
લોખી તેને ચાલે રે, મનમૂખી મરવાને. વાડાં ૨

આરે વરણુ ને આશ્રમ આરે વલિ, બાવન દ્વારા કેવાયા;
મોટા પુરૂષે જે વાડા બાંધ્યા તેમાં, રહે તે મુખીયા થાય;
હરાંયાં ભાંગી હાલે રે, પરાયાં અન્ન ચરવાને. વાડાં ૩

દેવ હતુજ નરનાગ પશુ ખગ, સરવેને વાડામાં સૂખ;
વાડો મુકીને જે વેગલો વસીયો, તે તો પાંખે ઘણું દુખ;
મુખથી શું કહેયે રે, ઠાંમ નહીં કરવાને. વાડાં ૪

તીરથ વ્રત સંત સાધુની સેવા, આદિ અનાદિની રીત;

નાસ્તિક મતી અતી જોડું કહે તે તો, પાંમર અધીક પતીત;
 વિષે સુખ સાડું રે, ધન ત્રીયા હરવાને. વાડાં ૫
 પુરવે પામ્યા સુખ આજ જે પાંમે, ને પામશે આગે અનેક;
 તે તો વાડા રૂપી આગન્યામાં રહી, કે છે કરિને વિવેક;
 કવિ અવિનાસીરે, ભવજલ તરવાને. વાડાં ૬

॥ ૫૬ ૪૦ રાગ ધોલ. ॥

સતસંગી આપો સૌ નાંમનું, નાંમનું નાંમનું નાંમનું રે,
 સતસંગી આપો સૌ નામનું;
 ભાતુ એ અક્ષર ધાંમનું રે. સત ૧
 પાકા હરીજન પ્રીત કરીને રે;
 પાલો વચન ધનશાંમનું રે, સત ૨
 રાંક રાજ અરધો સઉ આપો રે;
 નથી ખરચ કાંઈ દામનું રે. સત ૩
 બાર મહીના એક વાર દેવું રે;
 પુત્ર ત્રીયા નીજ વામનું રે. સત ૪
 શ્રીમુખ વચન શ્રી હરી કીધું રે;
 કરવા પોતાના કાંમનું રે. સત ૫
 સતસંગી જે હોય, શીરોમણીરે;
 ઉઘરાવી દે બધા ગામનું રે. સત ૬
 રેંટીયો કાંતી રાંડી રાંડ ઝાશી આપે રે;
 વચન પૂરણકામનું રે. સત ૭
 હોતે કરાં જે આપે હરીજન રે;
 ધાંમ પાંમે સુખધાંમનું રે. સત ૮
 નામ લખાવીને જે જન આપે રે;
 થાશે કલ્યાણ તમામનું રે. સત ૯
 હાથે હાથે માગી શ્રી હરી લીધું રે;
 હૈયાની પુરવા હાંમનું રે. સત ૧૦
 ભક્ત થઈ જે નામનું નાપે રે;
 પામે ન સુખ પરિણામનું રે. સત ૧૧

હોજી રાખીને જે અવગુણ હોશે રે;	
તેને વચન નથી કાંમતું રે.	સત૦ ૧૨
જ્યાં ત્યાં ખુવે જન જુગટામાં ભાંખીરે;	
જ્યાં ચોસાશીમાં જામતું રે.	સત૦ ૧૩
વેરો ભાંખીને જે નહીં આપે રે;	
દ્રવ્ય તેનું તો હરાંમતું રે.	સત૦ ૧૪
અવિનાશનંદ એમ શ્રીમુખ કીધું રે;	
વચન ઠરવાના ઠામતું રે.	સત૦ ૧૫

૫૬. ૪૧

પાપમાં ધનને ખુવે, પાપી જન પાપમાં ધનને ખુવે;	
પાછું વાલી નવ ખુવે.	પાપી૦ ૧
હોજીમાં જાળે હેત કસીને રે;	
કર દીપ લે પડે કુવે.	પાપી૦ ૨
હાફ પીચે દીચે દ્રવ્યને દેખીરે;	
ભાંડ ભવેચામેં ખુવે;	પાપી૦ ૩
રાત્રિ દિન કરે ફેલ ફતુરીરે;	
હાશ એનું દ્રવ્ય દુવે.	પાપી૦ ૪
ગાંજી ભાંજ્ય પીચે તાંણે તમાકુ રે;	
ખાય અફીણ નાક ચુવે.	પાપી૦ ૫
કરે જીવાનીમાં પાછું ન વાલેરે;	
પછિ બેઠો બેઠો રૂવે.	પાપી ૬૦
જોટાં કરમ કરી ખેલ મચાવે રે;	
વસની કુલને વગુવે.	પાપી૦ ૭
પાપીએ પાપના તન પાશ પાડ્યારે;	
ધર્મના ચિન્હને ધુવે.	પાપી૦ ૮
ભુંડા કરમમાં ભુંડું ન ભાળે રે;	
ખાશમાં બીજને ખુવે.	પાપી૦ ૯

પ્રભુ સમઘી કરે જો પ્રાણી રે;	
ધુધુની પેઠે ધુધવે.	પાપી૦ ૧૦
ખોટા મારગમાં ચાલે છે ખાંતે રે;	
સતસંગ કરતાં સુવે.	પાપી૦ ૧૧
હરીશ્ચ અમૃત આખે ન હેતે રે;	
ફેલ વિષે વિખ પુવે.	પાપી૦ ૧૨
અસત્યમાં દ્રવ્ય આપે અતીશે રે;	
ધામ પોતાનું ધંધુવે.	પાપી૦ ૧૩
સતસંગમાં વાવરતાં સહને રે;	
ટાઠ અડે છે બહુવે.	પાપી૦ ૧૪
અવિનાશાનંદ કે એવા પાપીનો રે;	
ફટકો નહિ થાય મુવે.	પાપી૦ ૧૫

પદ. ૪૨-દોહરા.

સુશીલ શીલ વ્રતધર સદા, કહા ન વ્યાપત ક્રોધ;	
બોધ અધિક બુદ્ધિ પ્રબલ, સખલ સાર સખ શોધ.	૧
બંક નિશંક વિલોકની, લોકની ધરત ન લાજ;	
કાજ અકાજ કરે નહિ, રાખી લાજ મિભાજ.	૨
વાચક સુખદાયક વદે, મહે ન અંધ મહંત;	
મનમથ વ્યાપે ન મનમે, સો સાચા જગ સંત.	૩
ફિલ હયા હાતા સદા, જ્ઞાન માંન વિજ્ઞાન;	
પાસ વિનાસન હાસપ્રદ, સમતા શીલ સયાંન.	૪
નીજ ગુન મુખસે નાં કહે, લહે ન પરકે દોષ;	
રોશ ન ગુનગન કોશ મુનિ, સુનિ કીર્તિ નિરદોશ.	
જિનકું મિલે મુનિ જગતમે, પાપ હરત સંતાપ;	
આપ આપ ગુન વિમલ અતિ, મતિ અતી મતી અમાપ.	૬

પદ. ૪૩-કવિત.

જીવનો જગતમાંહી, જશ કરનાર બાણો,
જગપતી જેવો બિભો, જન નથી બાણુઓ;

પરમ કૃપાલુ પ્રભુ, પર ઉપકારી પોતે,
 પરમ સ્નેહી પુણ્ય, પરમ પ્રમાણુજો;
 ધરમ ધરામે ધાર, ધરમકુમાર ધીર,
 ધસી ધસી અધરમ, છેદત એધાંણુજો;
 સંત ન સમૂહ સંગ, શામ સુખધામ સાર,
 સરસ સુભગ કામ, કરતે સુભણુજો.

૧

હરિ બિના હેતુ, હરિ જનનો હરખી કહું,
 હર હરી હરસુત, નાંહી દ્રગ હેરહું;
 ફેલી ફસી ફંદ માંહી, ફુલ્યો હી ફોગટ ફીરે,
 ફાવતે કરત ફેલ, ફીરે ભવ ફેરહું;
 ભવમે ભ્રમત ભારી, ભવધાર ભય ભુત,
 ભજ તન ભયહારી, ભાંખે રવ ભેર હું.

૨

ફાટયો ફાટયો ફંદ કરી, ફજેતીમાં ફુલ્યો ફરે,
 ફેલી કરી ફેલ ફસી, ફસી ભવ ફંદસે;
 છકી છકી છેક છેલ, છક માંહી છાકો છલી;
 છેલ બળે છેતરીને, છોને ગાવે છંદમે;
 માને નહીં મનમાંહી, મહંદ રાખીને માન,
 મેલી મેલ મેલે નાંહી, મતી અતી મંદમે;
 અવધપ્રસાદ શિષ્ય, અવિનાશાનંદ કવિ,
 કથન કથત કર, બેસ સુખકંદમે.

૩

બાત શીખ માંને નાહી, બનાઈ કહત બાત,
 બલવંત બાલા સંગ, બાનક બનાયકે;
 બાંમની ફ હીન બાંમ, છુપાકું બેરાઈ બાંન,
 બેરી કર બુવતી-કી, બેરે રહે બાયકે;
 કરે ફેલી કામ કેક, ફીડા કર કંઠ ગ્રહી,
 સભામે સુનાવે બાત, ધરમ સુહાયકે;
 જગતમે ગુરૂ એસો, ભયે અળે બાનો જન,
 ફેલી ફસે પાપફંદ, ઓરકું ફસાયકે.

૪

સંગત ન કીજે સંત, સયાંને સમજી સઝે,
 ગુરૂ વરૂ જાની તજે, જાજે ભગવંતહી;
 અનીત આતમ સુખ, કાજ ન આધીન રહો,
 સત્ય કહો કહુ ખાત, ગુરૂ દીગ સંતહી;
 કરતા કારીતા અનુમોદિતા સાહકારી,
 ભાગિ સમભાગ પાપ, પુન્યમે સિધંત હી;
 અવિનાશાનંદ આપ, આનનસે સત્ય વદે,
 આનન અનીત વદે, સઝે ન અનંતહી.

૫

ખાલી ખાખરેચી માંહો, ખજીનો ખણીને ખુબ,
 ખરેખરો લીનો ખાઈ, કરી પોતે ખાંતસે;
 ભજે તે ભજન કરી, ભયહારી ભાવ ભરી,
 ભરપુર ભુવિ માંહિ, પ્રભુ ભલી ભાતસે;
 કપટ કુવર સંગ, કીનો કહુ-કોડ વેર,
 કપટી કુટીલ સંગ, કરીકે એકાંતસે;
 મલીન ન કીધું મન, મહીપ મુગટ મની,
 મહીપર મહીપતી, મોડજીયે માતસે.

૬

૫૬ ૪૪-છપય.

સોમસે શીતલ રૂપ, અનંગસે ઘુતિ અનુપા;
 જકત ભકત સખ જાન, શીવસુત સમ સુખરૂપા;
 ગુણનિધિ ગોરખ સીધ, શિરોમણીસે જગ જાને;
 કવિરાજસે કાવ્ય, હુમે અતી ખૂબ સયાંને;
 સુર જરાસિંધ દશશિશસે, મહિરિપુ જિતિ ઘર આનહી;
 અવિનાશાનંદ પ્રભુ પ્રગટ ખિનુ, સો મતિમંદ પ્રમાંનહી.

૧

૫૬ ૪૫

કહ્યુંસુ ઢાંનિ કહાય, ધનાઢય કુબેરસુ ધરની;
 વિધિ સમ સુજત મોજ, સૂરગુરૂ સમ શુભકરની;
 વેદ પુરાંનાદિ ચાર, નિતી નરનાથકી જાને;
 પતંગ સરીસ પરકાથ, દીગવિજય કરી આને;

ઐસો ભયો તૌ કા ભયો, જો હરિ પ્રગટ ન જાનહી;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચયે કહે, સો મતિમંદ પ્રમાનહો. ૨

પદ. ૪૬

ધરનીધર સમ ધીર, કાર્યમે અતી નીપુણતા;
નેક સખહી જગ જાન, લિખ સમ પરમ પુનીતા;
ખંસ કિર્તિ વિસ્તાર, રૂપી કબ્જ સમ કાવે;
ધરા ધરહિ કર બીચ, ઉડી અસમાનમે જાવે;
ઐસો ભયો તૌ કા ભયો, જો હરિ પ્રગટ ન જાનહી;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચયે કહે, સો મતિમંદ પ્રમાનહો. ૩

પદ. ૪૭

સુધા સરિશ સુખરૂપ, શ્રાંતધરસે ઉપકારી;
પરમારથ પથ ચલત, સખહિ નિજ કાજ ખિસારી;
પડિત લોભિ પ્રસીધ, ભગુસે જકત વિદીતા;
પ્રિયવ્રત સમ પરવીન, અતી શામયિ કહીતા;
ઐસો ભયો તૌ કા ભયો, જો હરિ પ્રગટ ન જાનહી;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચયે કહે, સો મતિમંદ પ્રમાનહો. ૪

પદ. ૪૮

કંચન મોલ અનૂપ, સચી સમ ત્રીયા સુહાવે;
વાંછિત લોભવિલાસ, કર ધિવંત કહાવે;
પ્રોઢ પ્રતાપી આપ, ખેડગીરીસુ મજ છારે;
પ્રજા પ્રતાપિ પ્રોઢ, ગાયક ગુન સુખ ઉચારે;
ઐસો ભયો તૌ કા ભયો, જો હરિ પ્રગટ ન જાનહી;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચયે કહે, સો મતિ મંદ પ્રમાનહી. ૫

પદ. ૪૯

જાજલિસે જગ શ્રાંત, રૂપી પદ મગન ગુરાવે;
કામ કોષ મદ લોભ, આદિ સખ શત્રુ હાલવે;
આતમ નીષ્ઠ અનુપ, ધુરજટિસે રહે પારી;
ખિના ખાત જળ જિયલ, અહં મમતા તન ટાસી;

ઐસો ભયો તો કા ભયો, જો હરિ પ્રગટ ન જાનહી;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચે કહે, સો મતિમંદ પ્રમાનહી. ૬

પદ ૫૦.

ગ્યાંની ગૌતમ સરિસં, આઈ પદ વંદત દેવા;
બહિ વિલોકત જકત, ભક્ત કરહિ સખ સેવા;
ભનિ ખડે જગદીશ, સખહી નૃપ સેવક ભકે;
દનુજ મનુજ નરદેવ, સખહી તાકી રૂખ તાકે;
ઐસો ભયો તો કા ભયો, જો હરિ પ્રગટ ન જાનહી;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચે કહે, સો મતિમંદ પ્રમાનહી. ૭

પદ. ૫૧.

પંચ તપહિ તન તાપ, ગિરિવરસે પુનિ ગીરહી;
તિથેઝટન કરવંત, ચહુ મુખ વેદ ઉચરહી;
યજન કરત સખ ભગ, વિવિધ પુનિ યોગ શિખાવે;
જંત્ર મંત્ર સખ જાનં, ગુણ સખહી સૂર ગાવે;
ઐસો કરે સખ તખહી લગ, વૃથા પારશ્રમ કરત હે;
અવિનાશાનંદ પ્રભુ પ્રગટ બિનુ, જન્મ મૃત્યુ નહિ તરતહે ૮

પદ ૫૨-દોહા.

સતસંગી સતસંગમે, પુરૂષ નારિ પરમાન;
નકી પાલન નેમસો, બરતુ બિંબિધ બખાન. ૧
પાલત નીમસો પ્રેમસે, પ્રગટ પ્રભુકે પ્રીત;
ભવત જન જગ છતકે, શ્રીહરિ પાસ સહીત ૨

પદ ૫૩-છપય.

હિંસા કરત ન લેશ, લેશ આમીષ ન ખાવે;
પરત્રિય તજે પ્રસંગ, મત્ર પીવત નહી પાવે;
અહત ન વિધવા અંગ, અંગ લીજ ઘાત ન કરહી;
ચોરિમે દેવ ન ચિત, કલંક ન કોઈ શિર ધરહી;
નહી નીંદત કોઈ દેવકો, બિન ખપતો નહી ખાતહે;
અવીનાશાનંદ શ્રીમુખ કયો, વિમુખ ન કથા મુનાત હે ૧

૫૬ ૫૪.

એહી એકદશ નેમ, પાળે જન પ્રેમ કરીકે;
 દ્રઢ પાવત પ્રભુધામ, ફિરત નહિ ભવમે ફીરિકે;
 ભુક્ત ન લોગ અતંત, વાકો કૌ નાશ ન કરહી;
 કાળ કરમકે શીશ, પાવ દધ સોઈ વિચરહી;
 મુખધામ સ્મિય સંતત રહે, કબહુ ન વાકો નાસ હે
 અવિનાશાનંદ નિશ્ચે કહે, સોઈ એકાંતિક દાસ હે. ૨

૫૬ ૫૫-રાગ ગરબી.

સતસંગી બાઈને કુલટાને સંગ ન કરવો;
 પાપરૂપ જાણી પેખીને, છોટેથી પરહુરવોરે. સતસંગીબાઈ૦ ૧
 કુલટા નારી કુતરી જેવી, કામકળામાં પુરી;
 પુરૂષ વિના પલ એક ન ચાલે, એકલી જાવે અમુરીરે. સત૦ ૨
 જ્યાં જોસે ત્યાં જાણી જાણી, વાત વિષયની બાલે;
 પુરૂષરૂપ શીલગુણ વખાણે, મનગમતામાં ડાલેરે. સત૦૩
 ભાંડ ભવાઈયા ભુંડું ભાંજે જાણી જોવા જાવે;
 આવનાશાનંદ કે તે કુલટા એળે જન્મ ગુમાવેરે. સત. ૪

૫૬ ૫૬

કુલટા નારીને કુસંગ કરવામાં પ્રીતી;
 પાપ કર્મમાં પ્રેમ અતીશે, રૂઢી ન ગમે રીતીરે. કુલટા૦ ૧
 પોતે સતસંગ લેશ ન પાળે, પાળે પતી કે પુત
 તે સંગાથે કરે નીરંતર, કબીયે રાંડ કપૂતરે. કુલટા૦ ૨
 રજસ્વળાનો ધર્મ ન પાળે, મનગમતામાં માલે;
 ચાલે બારે વાટ નીરંતર, અંતર કામ ન વાળેરે. કુલટા૦ ૩
 સાયડીની પેઠે સાંજ સવારે, ધણીનું કાલબુ સારે;
 કે અવિનાશાનંદ તે કુલટા, પામે નહી ભવપારેરે. કુલટા૦ ૪

૫૬ ૫૭.

શંખણીયો સર્વે સતસંગ નિંદ્યામાં સૂરી;
 ધર્મવાત રૂઢે નવ ધારે, પાપ કર્મમાં પૂરીરે. શંખણી૦ ૧
 નાવે ધોવે નાંહી નકારી, હાથે નવ લે પાણી;
 મેઝમાંડી તો માતી ચાલે, બાલે કુંડી વાણીરે. શંખણી૦ ૨.

લિખે ભુવે માંકણ મારે, ફેલી મેલી મનમાં;
 ધણી સંગાયે કરે ધડાકા, તાંન અતીશે તનમાંરે. શ'ખણી૦ ૩
 નારાયણતુ નામ ન લેવે, ઘરધંધામાં તાંન;
 અવિનાશાનંદ કે તે શ'ખણી, સરજે મરીને ધ્યાનરે. શ'ખણી૦ ૪

૫૬. ૫૮

નિરલજ નારીને લાજ તણે નહી લેશ;
 મરડ ઠરડમાં રે મલકાતી, કળયે કરે હમેશરે. નીર૦ ૧
 હાવ ભાવ કરી અંગ દેખાડે, ચટક મટકતી ચાલે;
 નેણુ વેણુમાં નારી નરનાં, ઝપટી મનને ઝલેરે. નીર૦ ૨
 અંતર કામની લાય અતીશે, લેશ તૃપ્તિ નવ થાવે;
 પુંશ્ચળી નારી પુરૂષ તણાં સુખ, શુભ નિરંતર ગાવેરે. નીર૦ ૩
 મોક્ષ તણી કોઈ વાત ન જુએ, મુજે નહી કામ આરં;
 અવિનાશાનંદ કે તે અબળા, કુળતુ કરે નકારે. નીર૦ ૪

૫૬ ૫૯

સતસંગી 'બાઈને સતસંગની કહું રીતી;
 પાંચ રૂડાં વર્તમાનને પાળે, પુરૂષોત્તમથી પ્રીતીરે. સત૦ ૧
 પ્રાતસ્કાળે વેલી ઉઠી, નીરમળ નીરે નાવે;
 શૌચ વસ્ત્ર પેરે નીજ અંગે, શુભ ગોર્વાઈના આવેરે. સત૦ ૨
 પ્રીત કરી નિત માળા પુજા, પ્રગટ પ્રભુની કરવી;
 પાપરૂપ જે નારી તેની, સોળતને પરહરવીરે. સત૦ ૩
 પછે કામ નીજ ઘરતું કરલું, હરિ મુરતી ઉર ધારી;
 અવીનાશાનંદ કે તે અબળા, પુરૂષોત્તમને ખ્યારી રે. સત૦ ૪

૫૬ ૬૦.

હરિજન અબળાને, હરખિ હરિશુભ આવા;
 સાચા સંતની વાણી મુણવી, બાણી ખોટા બાવારે. હરિ૦ ૧
 ભાંડ ભવાઇયા નાચે ગાવે, નાટક ચેટક થાવે;
 તે ઠેકાણે હરિજન અબળા, જોવા ભૂલે ન બવેરે. હરી૦ ૨
 ચાવે નહી ચીત્ત હમ તમાકુ, કાંત ઘસે નવ તાંણે;
 પરપુરૂષ પરસંગ ન રાખે, વાત વિષય ન વખાણેરે. હરિ૦ ૩

હરિપારાયણ નિશઢીન રહવે, ઘરનું કામ કરે છે;
અવિનાશાનંદ કે તે અબળા, દેખી જમ કરેછેરે. હરિ ૪
પદ ૬૧.

વિધવા બાઈની વાત વિશેષે વખાણું;
શાઝ પ્રમાણે સમઝી વિચારી, જથામતી હું બાંહુરે. વિ ૧
પુરૂષ માત્ર બ્રહ્માંડમાં સર્વે, પાપરૂપ જોઈ ત્યાગે;
એક પુરૂષ પુરૂષોત્તમ પુરુષ, તે સાથે અનુરાગેરે. વિ ૨
ચિત્ર વિચીત્ર ને અતી મુલવાળાં, અંગે વસ્ત્ર ન ધારે;
જીવતાહાર વિહાર કરીને, કાંમ કુખુદી ટારે રે, વિ ૩
રસ શૃંગાર તણી જે વાતો, મુણવા કાંન ન ધારે;
અવિનાશાનંદ કે તે અબળા, કુલ ઇકાંતેર તારે રે. વિ ૪
પદ ૬૨.

શીલવંતી નારી સતસંગ કરવામાં સૂરી;
પાપ કરવામાં પ્રેમ મલે નહીં, ધર્મ કર્મમાં પૂરીરે. શીલ ૧
પુરૂષતણે પરસંગ નવ રાખે, ભાવ ભરી નવ ભાલે;
મત ઉપવાસ કરીને વિનતા, કાંમ કુખુદી ટાલેરે. શીલ ૨
નવ જોબન જે પુરૂષ નવીનો, રૂપાલો ધનવાંન;
જોઈ તેને ચીત નવ લલચાવે, બાણે નરક સમાંનરે. શીલ ૩
આઠે પોર નિરંતર અબળા, ધ્યાન પ્રભુનું ધારે;
કે અવિનાશાનંદ તે નારી, ભવસાગરથી તારેરે. શીલ ૪

પદ ૬૨.—વનાશ્રી.

ભજે નારાયણ ધનશામ, પ્રાણી નરદેહ ધરીને. ભજો
ભણી મીઠ્યા જગ કુખધામ. પ્રાણી ૧
કાયા માયારે કાંઈ કામ ન આવે;
માનજે ભણું છે મરીનેરે. પ્રાણી ૨
મુત દારા ધન સંપત સરવે;
ભણું છે મુકી જરીનેરે. પ્રાણી ૩
માફ માફ કરી મૂરખ મરીઓ,
ભજે વિચાર કરીનેરે. પ્રાણી ૪

અવિનાશાનંદની શીખ અંતરકો;
ધારજે ધીર ધરીનેરે.

પ્રાણી૦ ૫

૫૬ ૬૪.

તું તો આલસમાં અવરાઈ, ગાયો નહીં પ્રગટ હરીને. તું તો
ભૂલ્યો ભવમાં તું ભરમાઈ. ગાયો ૦ ૧

વિષય વિવશ વરતે વિલખાતો;
ઠામ ન ખેસે ઠરીનેરે. ગાયો ૦ ૨

માહા સંકટ પામીશ નર મોટું;
ખોટું કામ કરીનેરે. ગાયો ૦ ૩

કરતું હતું તેહ કામ ન કીધું;
પીધું વિખ ભરીનેરે. ગાયો ૦ ૪

અવિનાશાનંદ કહે અવિલોકિ:
આલજે દીલમાં ડરીનેરે. ગાયો ૦ ૫

૫૬ ૬૫.

પાપી પાપ કયાં માંહી તાન, સતસંગ નવ કરીયો. પાપી૦
મોટું મુખાંઈતું મન માન. સત૦ ૧

ધર્મ કમ કાંઈ ઊરમાં ન ધારે;
ભાર પાપનો શિર ભરિયોરે. સત૦ ૨

સારા સંતની શીખ ન માંની;
અધરમ ઊરમાં ધરીયોરે. સત૦ ૩

કામની કારણ કરે કપટ છલ;
દીલમાં લેશ ન ડરીયોરે. સત૦ ૪

અવિનાશાનંદ કહે દેખ વિચારી;
ફેગટ ફેરો તું ફરીયોરે. સત૦ ૫

૫૬ ૬૬.

થયો નાસ્તીક મતીનો મંદ, ફંદમાં ફરે પુલ્યોરે. થયો ૦
વહી નવ ભજ્યો જગવંદ. ફંદ૦ ૧

વેદ પુરાણ નવ માને પુરા;
તન ભાંડ ભવાઈયામાં ભુલ્યોરે. ફંદ૦ ૨

ચિંતામણિ મણી પારશ ચિંતમે;	
કાચ ઉપલ સમ તુલ્યોરે.	૬૬૦ ૩
પત્રી પેખત પરદેશથી આવત;	
હાથ વૃદ્ધિમાંહી તુલ્યોરે.	૬૬૦ ૪
અવિનાશાનંદ કે નરતન ખોયો;	
અવસર આવ્યો તો અમુલ્યોરે.	૬૬૦ ૫

૫૬ ૬૭-દોહા.

ખર હોહિં કે કાંન ખલુ, સિંધ હોવહિ રયાર;	
કવિ અવિનાશાનંદ કે, લોભિ ન હોહિં ઉદાર.	૧
વૃંદલતે મુત પાવહી, નિશ્ચિત વંઝ નાર;	
કવિ અવિનાશાનંદ કે, લોભિ ન હોહીં ઉદાર.	૨
ભિખરમે અન્ન ભાંમહિ, મૃગજલ ભાવે ખ્યાસ;	
લોભિ ન હોહી ઉદાર ઉર, કહે કવી અવિનાશ.	૩
શ્યાશ્રૃંગકી સિળીકા, ખેઠે બે નરનાર;	
કવિ અવિનાશાનંદ કે, લોભી ન હોહિ ઉદાર.	૪
ખીજ બિહીન હોહિ મહિ, રસ રહીત હોહી વાર;	
કવિ અવિનાશાનંદ કે, લોભી ન હોહિ ઉદાર;	૫
મરે ભરે ભંડાર તજિ, કરે ન ઊર વિચાર;	
વરે ન હાથે તો વસુ, પડિત કરો વિચાર.	૬
બિન બિચાર વૈરાગ બિન, મહિમા બિન મતિમંદ;	
વરે ન તીન હાથે વસુ, કે અવિનાશાનંદ.	૭
કરજ અરી બુક્તિ કરી, કરી ગતી કિર નાશ;	
પરી હરી પરપીર પુનિ, વહે કવિ અવિનાશ.	૮
કુટિલ કુચાલિ કપટી નર, પ્રિયવાદી વદનાર;	
શ્રે ઈંછે સંમત લઈ, નરપતી અધમ અપાર.	૯
તરનિ મુતા પતિ મિત્ર પિતુ, તાત પત્નિ નિરધાર;	
નિજમુત અરીમુત માગિયો, પડિત કરહુ વિચાર,	૧૦

૫૬ ૬૮-રાગ ધોળ.

અરજ સુણો અલળેલહા, છોડીયો પ્રભુવાસરે; શાંમલીયા૦
એક વાર નરતન આપળ્યોરે. ટેક.

ઉધે માથે માના પેટમાંરે, મલ ને મૂતરમાં નિવાસરે; શાંમલીયા૦
હાઝ બલે ઘણી દેહમાંરે, જઠરાગ્નિ મહાભેરરે; શાંમલીયા૦
કયડે કોમલ કાયે કમીઆંરે, ઠરવા મળે નહી ઠોરરે; શાંમલીયા૦
ખાટું ખાડું ખાય ખાંતથીરે, જમતા જતુની જેવારરે; શાંમલીયા૦
પીડા ઘણી થાય પંડમાંરે, કડું છુ ત્રાહી પોકારરે; શાંમલીયા૦
ખંધ બંધા નહીં ખારણુરે, અંધ નેણે નીરધારરે; શાંમલીયા૦
પલક કલપ સમ બયછેરે, દુઃખનો ન આવે પારરે; શાંમલીયા૦
ત્રાહી ત્રાહી અતિ વેદનારે, ગહન ગતી અલવાસરે; શાંમલીયા૦
અવિનાશાનંદના નાથજીરે, દીન બંધી નીજ હાસરે; શાંમલીયા૦

૫૬ ૬૯.

અપરાધી હું ઘણો આપનોરે, નિર્લજ છુ નહી લાજરે.
કાઠો ઉદરમાંથી ખારણુરે, પ્રીતમ૦
બેસોમાં અવગુણુ જીવનારે, ગુણુનિધિ ગરીબનિ વાજરે. પ્રીતમ૦
નથી ખમાતી મે નાથજીરે, પીડા ઉદરમાં અપારરે, પ્રીતમ૦
કર્યા કરમ ફળ પામીયોરે, નોધારાના છો આધારરે. પ્રીતમ૦
ગુણુના સાગર ગુણુ બૂલીયોરે, ગુણુનો થયો પ્રભુ ચોરરે. પ્રીતમ૦
કાઠો તો નીકળું ખારણુરે. નથી માડું કાંઈ ભેરરે. પ્રીતમ૦
છોડું કછોડું હું તો થયોરે; છોજી તમે માને ખાપરે. પ્રીતમ૦
માફ ગુના કરો મા પ્રભુરે. બેસોમાં જીવનાં પાપરે. પ્રીતમ૦
હવે ન ભુલું આ દુખનેરે, શ્રી હરી સહજાનંદ રે. પ્રીતમ૦
ઘણી થઈ ઘનયાજીરે, કે કવિ અવિનાશાનંદરે. પ્રીતમ૦

૫૬ ૭૦.

સુણી અરજ એવિ સામજોરે શ્રવણે દયાનો નિવાસરે,
દયાળુ હેતે કરી હરી બોલીયારે, દયાળુ૦
વારે વારે ખોટું તુ વહે રે બ્યારે આવે ગર્ભવાસરે દયાળુ૦
ફેલી બોલે ઘણા ફંદમાં કે નાવે તારો વીસવાસરે. દયાળુ૦

છોડયા પછી છકમાં છકીરે ચાલે છે ભુલીને ત્રાસરે. દયાળુ
આખ્ય જમાન તું આસમેરે, જાવુ જરૂર હોય ખારરે. દયાળુ
સુરજ શશી સુર તે સમેરે, વાલે બોલાવ્યા તે વારરે. દયાળુ
જામીન થાવો આ જીવનારે, તોય ન છોડાવુ ખંધરે. દયાળુ
પુટલ છે પાપી એ ખરોરે, અમને ગણે નહીં અંધરે. દયાળુ
જેને બોલાવીયા બહીનેરે, કરવા જામીન ફીરતારે. દયાળુ
અવિનાશાનંદને વાલમેરે, કાઢયો ઉઠર થકી ખારરે. દયાળુ

૫૬ ૭૧.

જનમ થયો જ્યારે જીવનોરે, આબ્યો ઉઠર થકી ખારરે,
જગતમાં ભુલાજી પ્રભુને ભૂલીયોરે. જગતમાં
જોસુ ખાળાપણુ ખેલમાંરે, અજ્ઞાની જીવ અપારરે. જગતમાં ૧
જીવાન પછે જીલમી થયોરે, જીવતી જીવે કરી જોરે. જગતમાં ૨
ફેલ શીખ્યો ખહુ ફંદનેરે, કપટી કુટીલ કઠોરે. જગતમાં ૩
વ્યસન વીરેમાં વરસીયોરે, જોસુ જોખન ખરે ખાતરે. જગતમાં ૪
લવરી વાધી ઘણી લોલતારે જુઠાપણે ખહુ ભાતરે. જગતમાં ૫
આધિ વ્યાધિ આવી અંગમાંરે, પાપી પામ્યો પરીતાપરે. જગતમાં ૬
જોઈ આબ્યા જમ જીલમીરે, જામીન થયાતા આપરે. જગતમાં ૭
દુર્લભ નર દેહ દેવનેરે, વૃથા જોયો મતીમંદરે. જગતમાં ૮
પાછો પામ્યો પીડા પ્રાણીયારે, કે કવિ અવિનાશાનંદ. જગતમાં ૯

૫૬ ૭૧.

દુર્લભ નરતન પામી, હરાંમી ભળે હરીરે. ૧
જોટા ગુફનો વિશ્વાસ કરીને, ભાગશે નહીં ભવ ખામી. હ. ૨
કરે છીનાળુને રાંડુને છતરે, કપટી કુટીલ ઘણાં કામી. હ. ૩
દેવમંદીરમાં દેવની ન રાખે, મરજાલ લેશ ન કામી. હ. ૪
અવિનાશાનંદ એવા દુષ્ટ ગુફનો, ત્યાગ કરો શીરનામી. હ. ૫

૫૬ ૭૨.

જોટા ગુફ કામ નાવે, ત્યાગી સેવો સાચા ગુફરે;
જોટા જોટા સુત્રી આવે.

ત્યાગી ૧

પીચે હોઠા ભાંગ ગાંઠ તમાકુ, ખાંતે સુંઘે ઘણી ખાવે. ત્યાગીં ૨
 નેમ નહીં કોઈ વાતણું નકી, રાંડુને રાસ રમાવે. ત્યાગીં ૩
 પરત્રીયા સંગ પ્રેમ અતીસે, પૂરાંણી પૂરાળ ગાવે. ત્યાગીં ૪
 અવિનાશાનંદ જોઈ એના એધાંણુને, મુમુક્ષુ છેટે રહાવે. ત્યાગીં ૫

પદ. ૭૩.

સાચા ગુરૂ સુખકારી, વિચારીને સેવો વહીરે;

ભવજલ તારે અતી ભારી.

વિચારીં ૧

અબલાનો ત્યાગ કરે આઠે પ્રકારે વિના વસન અવિકારી વિં ૨
 ભજન વિના સુખ ભુંડું ન ભાંખે દ્રઢવ્રત નેમ રચા ધારી વિં ૩
 જેને મલે તેનાં પાપ જગતમાં, નાથ કરે તે નિહારી. વિચારીં ૪
 અવિનાશાનંદ સેવે સાચા ગુરૂને, થઇને નૈઘીક બ્રહ્મચારી. વિચારીં ૫

પદ ૭૪.

વિવેકી તે નરનારી, વિવેક કરી બાંછે વહીરે;

જ્ઞાની તે તો સુખકારી.

વિવેકં ૧

દુધ પાણીનો દેખિ કરે નિવેડો, હંસ જેવા મનહારી. વિવેકં ૨
 ડોલે ભેલું કરી જુદું ન પાડે, બગલા જેવા દુખકારો. વિવેકં ૩
 સંત અસંત ભેદ જોઈને જગમાં, સાચા સેવે સંસારો. વિવેકં ૪
 સાચા મલ્યા વિના સૂખ ન પામે, અવિનાશાનંદ કે વિચારી. વિવેકં ૫

પદ ૭૫.

સ્વામીનારાયણુ સ્વામી, ભજે ભાઇ ભાવ ભરીરે;

ધર્મકુંવર સુખધામી.

ભજોં ૧

અક્ષરધામના એજ અધિપતી, બલવંત અતી બહુનામી. ભજોં ૨
 ભવ ને બ્રહ્મહીક ભાવે ભરીને, સેવે છે આનંદ પામી. ભજોં ૩
 અવિનાશાનંદનો નાથ અલોકીક, જીવન અંતરભમી. ભજોં ૪

પદ ૭૬.

કૃપ્ત હરી સુખકારો, કલીમાં કૃપા કરીરે;

ભક્તવચ્છલ ભયહારી.

કલીં ૧

અધમ જનને આબ્યા ઓધારવા;

વાલમ વાલ વધારી.

કલીં ૨

અધરમ અવનિનો ટાલ્યો અતીશે;

ધર્મ એકાંતીક ધારી.

કલી૦ ૩

અવિનાશાનંદ કે આવી અવનિમાં;

તાયો અનંત નરનારી.

કલી૦ ૪

૫૬ ૭૭.

આવ્યા અકલ અવતારી, આનંદ ઉર ધારી અતીરે;

શામ સુંદર સુખકારી.

આનંદ૦ ૧

કામ નીકંતન કરવા કલીમાં, માન મોહ નાંખવા મારી. આનંદ૦ ૨

ક્રોધ લોભ માયો યત્રુ અજીતને, દ્રઢ નૈષીક મત ધારી. આનંદ૦ ૩

સ્વામીનારાયણ શામની ઉપર, અવિનાશાનંદ બલહારી. ૪

૫૬ ૭૮.

ધામ કર્યો સુખધામી, કલિમાં ક્રોડે કરીરે.

શ્રી સહજાનંદ સ્વામી.

કલી૦ ૧

કીધું શ્રીનગર ભુજનગરમાં, ગઢપુરમાં બહુનામી. કલી૦ ૨

વરતાલ મુલીમાં જીર્ણગઢમાં, જેતલપર સુખ પામી. કલી૦ ૩

વિરાટપુર ધવલ નગરમાં, કરવા તે જન નીરકામી. કલી૦ ૪

અવિનાશાનંદ કરે ધામનાં દર્શન, પુરે હૈયાની હામી. કલી૦ ૫

૫૬ ૭૯.

કાલજની વાત કેને કેયે, થવાની તે તો થઈ રે;

સમઝી વિચારી મન રૈયે.

થવાની૦ ૧

હુંગ કર્યો તો જાણે કરશું કમાંણી, તો એ દેવાદાર છેયે. થવાની૦ ૨

છાપખાનું કર્યું તું પેલું છેતરવા, તેમાં મલ્યું નહીં કેયે. થ૦ ૩

ખોટ ગઈ ઘણી થયા ખવાર બહુ, હવે અમે કયાં જઈએ. થ૦ ૪

કરી વિચાર મન હુંગ ચલાવ્યો, મારાજ થેને પુલઈએ. થ૦ ૫

ગયા સોજીતે ગાદીએ બેસવા, હાંકી મુક્યા આવ્યા એએ; થ૦ ૬

મલ્યા એકલશ્રંગી વાત ઉઠાડી, વાંઘામાં કીર્તન ગૈયે. થ૦ ૭

હુંગ કલ્પો લોકે લીલા પડયા હવે, ધોયા મુલા જેવા છેયે. થ૦ ૮

મુકી સત્સંગ હવે થયા કુસંગી, ઘણા હવે મનમાં મુંઝાઈએ. થ૦ ૯

રૂપીરાય શ્રીમુખે વાત કહે છે, ખોટી નથી થન ખૈયે. થવાની૦ ૧૦

૫૬ ૮૦.

કાનુડે કાંકરી મારી સૈયર, મુને કાનુડે કાંકરી મારી એ હાળ છે
 ભામની ભવમાં ભુલાવે પુરૂષને, ભામની ભવમાં ભુલાવે;
 મોટા મોટા મુની ગાવે. પુરૂષને ભાંમની૦ ૧
 ત્યાગી છે જઈ તપ કરે વનમાંરે;
 ત્રીયાં ત્રીયા આહી આવે. પુરૂષને ભાંમની૦ ૨
 ધ્યાન ધરી ખેસે ધીરજ ધારીરે;
 તેમાંથી તેને ડગાવે. પુરૂષને ભાંમની૦ ૩
 બ્રહ્મસુખમાંથી પડે છે ભાંમનીરે;
 કામની કલંક લગાવે. પુરૂષને ભાંમની૦ ૪
 અવિનાશાનંદ કે આ અવનિમાં રે;
 વિનતા વસ વરતાવે. પુરૂષને ભાંમની૦ ૫

૫૬ ૮૧.

ભાંમનીને જે નર ભાળે ભાવે ભરી ભાંમની૦
 ચઢે ચતુર થઈ ચાલે. ભાવે ભરી૦ ૧
 ભાળતાં વાત તેનું ભાન ભુલાવે રે;
 જપ તપ વ્રત તેનું બળે. ભાવે ભરી૦ ૨
 અમરંશ કન્યાનો કર જોયો નારદે રે;
 મરકટ બન્યા તતકાળે. ભાવે ભરી૦ ૩
 જ્ઞાનીમાં શ્રેષ્ઠ ને મન પ્રભુનું રે;
 ભગ્યા ભૂમીમાં બેઠાલે. ભાવે ભરી૦ ૪
 અવિનાશાનંદ કે બાણીને ત્યાગી રે;
 નેણું ભરિ ન નિહાળે. ભાવે ભરી૦ ૫

૫૬ ૮૨

કામનીનું મહાબળ કાવે જગતમાં કામનીનું૦
 વેદ વ્યાસાદીક ગાવે. જગતમાં કામની૦ ૧
 કોટી માણસ જેના વરતે કલ્યામાં રે;
 તેતો દાસનો દાસ થાવે. જગતમાં કામની૦ ૨

હાજી હાજી કરે હાથ જોડીને રે;
 દીન થઇ પાસે રહાવે. જગતમાં કામની ૦ ૩
 ગઈબની પેઠે શબ્દ ભુકાવે રે;
 સુછ ડાઘી માથુ મુંડાવે. જગતમાં કામની ૦ ૪
 અવિનાશાનંદ કે આ અવનીમાં રે;
 વીનતા આંજી વરતાવે. જગતમાં કામની ૦ ૫

પદ. ૮૩

કામની મહા દુખકારી, વિચારિ જીવો કામની ૦
 ખલક મનક કરે જવારી. વિચારી જીવો કામની ૦ ૧
 કલંક વિનાનું હોય કુળ પ્રભુનું રે;
 તેમાં કલંક કરનારી, વીચારી જીવો કામની ૦ ૨
 જેની આજ્ઞામાં રહે મોટા મોટા મુનીરે;
 તે રહે તેની બહુ બીક ધારી. વિચારી જીવો કામની ૦ ૩
 બીલપ્રિયો વેશ લઇને ભવાની રે;
 વશ કયાં ત્રિપુરારી. વિચારી જીવો કામની ૦ ૪
 અવિનાશાનંદ કે અવલોકીરે;
 ભામની કરે ભુંડુ ભારી. વિચારી જીવો કામની ૦ ૫

પદ. ૮૪

ભામનીયે કંઈકી ભુલાવ્યાં. આ ભવમાં ભામની ૦
 વ્યાસ મુનીયે બતાવ્યા. આ ભવમાં ભામની ૦ ૧
 પુત્રીનું રૂપ જોઈ પ્રહ્લાલ પોતે રે;
 ધીર તણને કેટે ધાયા. આ ભવમાં ભામની ૦ ૨
 રૂપ જોઈ મચ્છગધાનું રૂપીવર રે;
 પાદસર પાસે આવ્યા. આ ભવમાં ભામની ૦ ૩
 મોહનીનું રૂપ જોઈ મહાદેવ મોચારે;
 કામવસ વીકળ કહાવ્યા. આ ભવમાં ભામની ૦ ૪
 અવિનાશાનંદ કે નારદ પર્વતરે;
 મરકટ સુખ બતાવ્યા. આ ભવમાં ભામની ૦ ૫

૫૬ ૮૫

વિનતાવસ વિતરાગી રહે છે સૌ; વિનતા૦
 લગની સદા એથી લાગી. રહે છે સૌ વિનતા૦ ૧
 પ્રસિદ્ધ ત્યાગી તો રાખે છે પાસેરે;
 ભાળે ના લેસ અભાગી. રહે છે સૌ વિનતા૦ ૨
 કેક છાંની રાખે કામનીને ત્યાગી રે;
 ભોતા નથી દીલ ભાગી. રહે છે વિનતા૦ ૩
 કેક ત્રીયા સમ પુરૂષ તનને રે;
 ભોગવે છે આજ્ઞા ભાગી. રહે છે સૌ વિનતા૦ ૪
 અવિનાશાનંદ કે કેક અંતરમાં રે;
 રમણીથી લે સુખરાગી. રહે છે સૌ વિનતા૦ ૫

૫૬ ૮૬

સૌ જગ વશ એણે કીધો વિચારી ભુવો સૌ૦
 આવી કુચો કરી દીધો. વિચારી૦ ૧
 પ્રહ્લાથી લઈને કીટ સુધી કહુરે;
 પ્રેમદાયે પુરૂષ પીધો. વિચારી૦ ૨
 ભુવતીયે ભેઈને નર જગતમાંરે;
 લપટ ઝપટ કરી લીધો. વિચારી૦ ૩
 દેવદતુજ કેક મતુજ અટકુરે;
 વશ કરી રાખીયો સીધો. વિચારી૦ ૪
 અવિનાશાનંદ કે અવનિમાં એનોરે;
 પ્રભળ પ્રતાપ પ્રસીધો. વિચારી૦ ૫

૫૬ ૮૭

નારી નયણની ચોટે ચઢ્યા જે નર નારી નયણની ચોટે;
 નારી ક્યાં લોટપોટે. ચઢ્યા જે૦ ૧
 આણુ વરતાવે અવની અટકારે;
 કામનીયે બાંધ્યા તે કોટે. ચઢ્યા જે નારી૦ ૨

ઉતાનપાત ભૂપ હસરથ જેવારે;
 લલનાના પગમાં ઘ લોટે. ચઢયા જે નારીં ૩
 કાળ કરાળ જેથી કંપે અકંપનરે;
 પ્રેમદાના પગને લોટે. ચઢયા જે નારીં ૪
 અવિનાશાનંદ કે એની માયામાંરે;
 ખાધી મુનીએ લણી ખોટે. ચઢયા જે નારીં ૫

પદ. ૮૮

ખોટી કહે ને લાગે ખાસી, એ પ્રેમદા ખોટીં
 માયા માટા ભેગી સંન્યાસી. એ પ્રેમદા ખોટીં ૧
 ખોટી ખોટી કહી શાસ્ત્રે વખોડી રે;
 ભણી માયા સહસ્ર અઠયાસી. એ પ્રેમદા ખોટીં ૨
 ચટક મટકતી ચાલે ચતુરારે;
 હાવ ભાવ પ્રેમની ફાંસી. એ પ્રેમદા ખોટીં ૩
 કદા સુખચાથી સૌ ખોટી કહે છે રે;
 નથી ભેતા અંતર તપાસી. એ પ્રેમદા ખોટીં ૪
 અવિનાશાનંદ કે વિનતાને ત્યાગેરે;
 પ્રગટ પ્રભુના ઉપાસી. એ પ્રેમદા ખોટીં ૫

પદ ૮૯

પ્રેમદા પ્રભુની માયા, છે જગમાં પ્રેમદા
 શ્રી મુખેથી ગુણ ગાયા. છે જગમાં ૧
 મૂળ માયા એતો બાણ છે ખોટીરે;
 જેને વશ સુર મુની રાયા. છે જગમાં ૨
 નિજ રૂપ ભુલી થયા જીવ માયાવશરે;
 અગનાને ભવમાં ભુલાવ્યા. છે જગમાં ૩
 માયા તે તો સૌ બાણ છે માનનીરે;
 જેમાં આ જીવ બંધાયા. છે જગમાં ૪
 અવિનાશાનંદ કે જીતે માયાનેરે;
 દીનબંધુ કરે દાયા. છે જગમાં ૫

પદ ૯૦.

વસ્તુ વિચાર કરી જીવો, એ જીવતીમાં વસ્તુ
 મોઢને મૂરખ સીદ મુવો. એ જીવતીમાં વસ્તુ ૧
 ભાંમનીમાં હાંડ માંસ રૂધીર ભરીયુરે;
 કાંમની છે નરકનો કુવો. એ જીવતીમાં વસ્તુ ૨
 મળ ને મુતર માંધ મેદ ભર્યું છે રે;
 લાળ લીંટ કફ ઝરે જીવો. એ જીવતીમાં વસ્તુ ૩
 દુર્ગંધ વસ્તુની નારી ભરી છે રે;
 ખોટામાં મનખો ન ખુવો. એ જીવતીમાં વસ્તુ ૪
 અવનિશાનંદ કે એ સાફ મુરખો;
 સીદને જનમ વગુવો. એ જીવતીમાં વસ્તુ ૫

પદ ૯૧

નારી છે નરકની ખારી, નઠારી ભારી નારી ૦
 જીવોને જીવમાં વીચારી. નઠારી ભારી નારી ૧
 રગ રગમાં પડ પાચ ભર્યું છે રે;
 ઉદરમાં અતી ઝોકારી. નઠારી ભારી નારી ૨
 જકતમાં જે જીવ જાય જમપુરીયેરે;
 અખળાના સંગથી અપારી. નઠારી ભારી નારી ૩
 વિદ્યાના સુખમાં તે વિદ્યાનો જીવડોરે;
 આનંદ ઉરમાં વધારી. નઠારી ભારી નારી ૪
 અવિનાશાનંદ એમ સમઝી વીચારી રે;
 સંત ગયા છે પોકારી. નઠારી ભારી નારી ૫

પદ ૯૨

સમઝીને વાત વિસ્તારી, આ વિનતાની સમઝી ૦
 સંત જનને સુખકારી. આ વિનતાની સમઝી ૧
 શાસ્ત્રમાંથી મેં તો સાંભળી જેવીરે;
 તેવી રીત્યે કહી ત્યારી. આ વિનતાની સમઝી ૨
 કાંમી હસે તેને કામ ન આવે રે;
 ખેડી લાગે દુખકારી. આ વિનતાની સમઝી ૩

મોક્ષભાગી જે હસે મુમુક્ષુ રે;

અમૃતથી સ્વાદુ અપારી.

આ વિનતાની સમઝી૦ ૪

અવિનાશાનંદ પદ કીધાં વિચારી રે;

ધર્મકુંવર છબી ધારી.

આ વિનતાની સમઝી૦ ૫

પદ. ૯૩

કંચન કામની કહાવે વજરગાળા

કંચન૦

ચઢયા વાળા ગોથા આવે.

વજર ગાળા કંચન૦ ૧

પ્રપંચ કીધો પોતે પ્રભુવે રે;

ધીર અધીર ધરાવે.

વજર ગાળા કંચન૦ ૨

એ ઈ ગાળામાં જે ન બંધાયા રે;

તે તો પ્રભુ સમ કાવે.

વજર ગાળા કંચન૦ ૩

સાચો ભેદ ભોવાને કીધો રે;

ભુવે તો જગમાં જણાવે.

વજર ગાળા કંચન૦ ૪

અવિનાશાનંદ કે ખોટાને ખુચસે રે;

સાચા તે દુર રહાવે.

વજર ગાળા કંચન૦ ૫

પદ. ૯૪

પ્રભુની આજ્ઞા પ્રમાણે રહે જે પ્રાણી

પ્રભુની૦

પડે ન પાસમાં પરાણે.

રહે જે પ્રાણી પ્રભુ૦ ૧

કંચન કામનીના પાસમાં જે નાવે રે;

વેદ તેના શુભ વખાણે.

રહે જે પ્રાણી પ્રભુ૦ ૨

ખોટું જાણી સુખ ત્યાગે જે ખાંતે રે;

મહાધાંમમાં સુખ માંણે.

રહે જે પ્રાણી પ્રભુ૦ ૩

કંચન કામની તેને શું કરસે રે;

આજ્ઞા પ્રભુની ઉર આણે.

રહે જે પ્રાણી પ્રભુ૦ ૪

અવિનાશાનંદ પ્રભુ પ્રગટ પ્રતાપે રે;

મારગે ચઢયો છે આ ટાણે.

રહે જે પ્રાણી પ્રભુ૦ ૫

પદ ૯૫—રાગ વસંત.

આજ વસંત આગ્યો મારી આલી, ધરમધામ ચલો જાણ્યે;

શ્રી ધનશાંમ સુધાએ સજની, રંગકી ધુમ મચાણ્યે. આજ૦ ૧

અખીલ ગુલાલ લિખે અલખેલી, કર કંચન પીચકારી;
 અરસ પરસ રમીયે અતી રંગમે, ધીરજ ઉરમાં ધારી. આજઠ ૨
 કંચન ઘટમાંહી વારિ બરીને, અખિલ ગુલાલથી રંગી;
 આંખા મોરને ઉખી ધરીને, રમીયે રંગ ઉમંગી. આજઠ ૩
 લાલન મુખ નિરખિ હરખિને, વસંત વધાવિયે આલિ;
 અવિનાશાનંદના નાથની સંગે, રંગ રમીયે મતવાલી. આજઠ ૪

૫૬ ૯૬

વસંત રૂતુ આવ્યે અલખેલા, રંગ રમીયે રસ રીતે;
 પરસ પરસપર પ્રીતમ ખ્યારા હરી રમીયે રંગ હીતે. વસંત ૧
 ધુમ મચાવે ધરમમુત ધાઈ, ખાંતે કરી રંગ ખેલો;
 કરતુરી કેસર કેસુનો, રંગબીના રંગ રેલો. વસંત ૨
 આલસ ત્યાજ કરો અવિનાસી, સુખરાશી મારા શામ;
 કાંમ પૂરણ કરો કફળા કરી, આનંદ કંદ અકાંમ. વસંત ૩
 ખ્યારીનાં વચન મુલ્લી પાતળીયો, સજ્જ થયા સુખકારી;
 અવિનાશાનંદ શાંમ છળી ઉપર. તન મન ધન બલિહારી. વસંત ૪

૫૬ ૯૭

વસંત બાંછી વૃષ નંદનવાલો, વસન વસંતી ધારી;
 કચ્છ બાળી કટી બાંધી કમળદગ, કરમે લીધી પીચકારી. વસંત ૧
 ધરમ ધામ મધ ધુમ મચાવત, ધરિ ધરિ ધરમનો લાલો;
 રંગ નાંખી અતિ અખિલ ઉડાડે, મોહનવર મરમાળો. વસંત ૨
 રંજમે રસબસ રોલી રસીલ, ગર્ક કર્યો રંગ રેલી;
 કીચ મચાવ્યો કમલદગ બાંછે, ભાહર માસની એલી. વસંત ૩
 રંગ રમાહી અતિ અલખેલો, છેલો ફગવા આપે;
 અવિનાશાનંદનો નાથ વિહારી, જનમ મરણ દુઃખ કાપે. વસંત ૪

૫૬ ૯૮

છેલ વસંત ખેલે છપૈયામે, ભુધર રંજભરેલો;
 સંત મંડલ સાથે સુખકારી, અલખ પુરૂષ અલખેલો. છેલ ૧
 કુંકુમ ભવક રંગ કેસરી, પ્રીતમ બરી પીચકારી;

છિરકત શામ સખાપર છેલો, અલખેલો અવતારી. છેલો ૨
 બહુનામી બહુ ખેલ કરીને, નારાયણસર માંધ;
 સ્નાન કરે સહુ સંત સંઘાથે, શાંત સુંદર મુખદાઇ. છેલો ૩
 પુરૂષપુરાંન પુરાતન પ્રીતમ, સ્નાન કરી મુખ આખ્યું;
 અવિનાશાનંદને નાથ અમારું, હાસ જાણી દુઃખ કાખ્યું. છેલો ૪

૫૬ ૯૯.-રાગ ગરબી.

નંદના નાનકડા નીલંજ છોરા, કેમ રોકો પરનારી રે;
 કેમ રોકો પરનારી ગીરધારી, કેમ ૦ ૧
 હાડિ ઉઠીને અમે જાઇએ ગોકુલથી, મે વેચવા મૈયારીરે;
 મે વેચવા મૈયારી ગીરધારી, કેમ ૦ ૨
 અલવ કરીને આંવિ અચ્ચાનક, હાર નાં તોડો હજારીરે;
 હાર નાં તોડો હજારી ગીરધારી, કેમ ૦ ૩
 અમે જઇ કેમ કંસની આગે, થાશે ફજેતી ભારી રે;
 થાશે ફજેતી ભારી ગીરધારી. કેમ ૦ ૪
 હોંસ અતી જો હોયે હૈયામાં, પરણો પ્રીતમ જં ખ્યારી રે;
 પરણો પ્રીતમ જઇ ખ્યારી ગીરધારી, કેમ ૦ ૫
 અવિનાશાનંદના સ્વામિ શામલીયા, મેલોને કેડ અમારી રે;
 મેલોને કેડ અમારી ગીરધારી. કેમ ૦ ૬

૫૬ ૧૦૦.

મૈડ ઘણો મૈયારી છે મનમે, મૈડ ઘણો મૈયારી રે;
 ધીરે રે નાંખુ ઉતારી ધુતારી. મૈડ ૦ ૧
 વાતનિ વાતમાં ખલ બહુ ભાંજે, કંસ તણો તું નહારી રે;
 કંસ તણો તું નહારી ધુતારી. મૈડ ૦ ૨
 આજ કાલમાં જાણુ કંસ રાજનો, વંસ નાખિય હું મારી રે;
 વંસ નાખિય હું મારી ધુતારી. મૈડ ૦ ૩
 હાણુ દિધા વિના જાવા ન દેવું, કોટી ઉપાય કર ખ્યારી રે;
 કોટી ઉપાય કર ખ્યારી ધુતારી. મૈડ ૦ ૪

વાર લાગે કેમ માંને ન વિનતા, દેને તું રીત અમારી રે;
 દેને તું રીત અમારી ધુતારી, મૈહ૦ ૫
 અવિનાશાનંદ કે ભેર કરીને, મધની મટુકી ઉતારી રે;
 મધની મટુકી ઉતારી ધુતારી. મૈહ૦ ૬

૫૬. ૧૦૧

પ્રીતે કરી ખ્યારે ગોરસ પીધું, પાચું ગોવાલને પ્રીતે રે;
 પાચું ગોવાળને પ્રીતે રૂડી રીતે, પાચું ૦ ૧
 ગોપ તણી કરી ગોવાલ મંડલી, હરી ગોરસ પાચ હીતે રે;
 હરી ગોરસ પાચે હીતે રૂડી રીતે, પાચું ૦
 બિબ્બુ વધુ તે તો નાખ્યું ઢાલીને, ભાગી મટુકી બીતે રે;
 ભાગી મટુકી બીતે રૂડી રીતે. પાચું ૦ ૩
 હાર તોડ્યો નાંખિ હાથ હૈયા પર, અતી કરીને અનીતે રે;
 અતી કરીને અનીતે રૂડી રીતે. પાચું ૦ ૪
 ગાલ ઉપર માયાં ગોવિંદે ગુલછા, ચાંનક લગાડી ચીતે રે;
 ચાંનક લગાડી ચીતે રૂડી રીતે. પાચું ૦ ૫
 અવિનાશાનંદને સ્વામિ શામલીયે, કરી પોતાની ઝીતે રે;
 કરી પોતાની ઝીતે રૂડી રીતે. પાચું ૦ ૬

૫૬ ૧૦૨

હાવ ન ફાળ્યો દેખીને વિનતા, રાવે ગધ વિલખાઇ રે;
 રાવે ગધ વિલખાઇ સુખદાઇ, સુંથો બચ્ચોદા માઇ રે. હાવ૦ ૧
 આજ સવારે હું બાતીલી એકલી, મટુકી ભરી મૈમાઇ રે;
 મટુકી ભરી મૈમાઇ સુખદાઇ, સુંથો ૦ ૨
 બતાં મારગમાં જોઇ મુને જીવને, રોકી અચ્ચાનક આઇ રે;
 રોકી અચ્ચાનક આઇ સુખદાઇ, સુંથો ૦ ૩
 મુખ મકી એલ ફેલ ગોલીને મોહન, મનમાં કરી મસ્તાઇ રે;
 મનમાં કરી મસ્તાઇ સુખદાઇ, સુંથો ૦ ૪
 મટુકી ફાડી મોહને પીધુ, હાર તોડ્યો હરખાઇ રે;
 હાર તોડ્યો હરખાઇ સુખદાઇ. સુંથો ૦ ૫

અવિનાશાનંદના સ્વામિની લીલા, કેતાં તે ગોપી લલમ્પ રે;
કેતાં તે ગોપી લલમ્પ સુખદાઈ, સુણો ૬

૫૬ ૧૦૩ રાગ કાફી.

સખી અમને વાલો શામશરીર, વાલો શામશરીર; સખી૦
નીજ સખા સંગ શામ મનોહર, ખેલે છે જમુનાંને તીર; સખી૦ ૧
રાસ રમે રસીયો રંગભીનો, ગોપી સંગે બલવીર; સખી૦ ૨
રમે અલોકીક રમત રસીલો, નિરખી થંબ્યા નદીનીર; સખી૦ ૩
અવિનાશાનંદના નાથની શોભા, બાલો ભાગે ભવભીર. સખી૦ ૪

૫૬ ૧૦૪

હેલિ મેતો ભેયા હરી સુખદેણુ; હેલી.
પાષ શોભે શિર અજબ પેચાલી, કાજુ કમલહલનેણુ; હેલી૦ ૧
કરો બકુટી દેખી કાલ કંપે, બોલે મધુર સુખવેણુ. હેલી૦ ૨
ચટક ચટક ચાલે ચાલ ચતુરવર, દેખી થયું મન મેણુ; હેલી૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે રહો ઉર આઈ, કાન કુંવર સુખ કેણુ. હેલી૦ ૪

૫૬ ૧૦૫

બેની મેતો દેખ્યા શામ સુખાંન; બેની૦
મોરલી મધુરી વગાડે છે મોહન, શોભે છે બીને વાન; બેની૦ ૧
અજબ અલોકીક રાગ આલાપી, આવે છે નૌતમ જાન; બેની૦ ૨
નૌતમ ખ્યાલ કરી નટનાગર, તાલી પાડે તોડે તાંન; બેની૦ ૩
અવિનાશાનંદના નાથની મુર્તિ, બાલી બૂલી તન બાન. બેની૦ ૪

૫૬ ૧૦૬

નિરખ્યા મોહનલાલ, આલી મેં તો નિરખ્યા.
મંદ મંદ સુખ હાસ મનોહર, હસે છે દીન દયાળ. આલી૦ ૧
શામ સુંદર વર સખાની સંગે, ખાંતે કરી કરે ખ્યાલ. આલી૦ ૨
શામ સુંદર હાથ જાલી સખાનો, ચાલે છે અંચળ ચાલ; આલી૦ ૩
અવિનાશાનંદના નાથની શોભા, નિરખી થઈ છું નીહાલ. આલી૦ ૪

૫૬ ૧૦૭—રાગ ભૈરવી.

બગીચાંમે મીલે બલવીર, બલાલ મોયે; બગી૦
તફન શામ સંગ તફન ઉમંગ ભર, સોહત આલન ભીર. બ૦ ૧

મરમકી બતીયાં કહી કર છતીયાં, ડાયો પ્રીતમ હરપીર. ભ૦ ૨
નિપટ ઝપટ કરી કપટ કુટીલ પીયા, ફાયો ચતુરવર ચીર. ભ૦ ૩
અવિનાશાનંદના નાથ કર પકરી, ઝકઝેરી જમુનાકે તીર. ભ૦ ૪

૫૬ ૧૦૮

લલાલ મેંતો બગીયાંમે અબ નહીં જાઉં, સખીરી મેંતો.
જબ જાઉં બગીયાં, અધ શાંમ અગિયાં, પકરત પ્રીતમ પાંઉ ૧
રોકત ગેલ છેલ રંજીનો, લાલન નિરખી લજાઉં. સ૦ ૨
નિરલજ લાજ કાજ તણ આવત, ડગીયાં ભરત ડરાઉં. સ૦ ૩
અવિનાશાનંદકે નાથકી કરની, બરનીમે કામુ મુનાઉં. સ૦ ૪

૫૬ ૧૦૯

ઝેરિ ઝેરિ સોહે બગીયામે બાલમ મોર; ઝેરિ૦
બગીયાં કે ફુલકી પગિયાં શિરન પર,
ઝુક રહી જોબન જોર. ઝેરિ૦ ૧
ફુલન હાર બાબુબંધ મજરા;
લટકત ફુલન તોર. ઝેરિ૦ ૨
મુખ મુકુકાત આત મનમોહન;
ગાતહી નંદકીશોર. ઝેરિ૦ ૩
અવિનાશાનંદના નાથ ચીતવની મે;
લેવત ચીતવા ચોર. ઝેરિ૦ ૪

૫૬ ૧૧૦

આવત આલી બગીચનસે પ્રજરાજ; આવ૦
નીલમની સમ તન દુતી નાંતમ, નાંતમ બસન સમાજ. આ૦ ૧
બંસી અધર ધર કનક કટક કર, ગીરધર ગરિબનિવાજ; આ૦ ૨
આલ બાલ સંગ બાલન આવત, નિરખત રતીપતી લાજ. આ૦ ૩
અવિનાશાનંદ અજબ છપી નીરખી, જનમ સફલ કીયો કાજ. ૪

૫૬ ૧૧૧—રાગ જંગલો.

પનઘટપર રોકત સાંવરીયો, પનઘટ પર રોકત સાંવરીયો.
જલ ભરન દેત નહીં કેસી કફ. પન૦
છોટ છોટ લઈ આવન છોરન, ઝગરત જોરે બાવરીયો. જ૦ ૧

લપટ ગપટ કરી કર છતીયનમે, ડારત છેલ ઉતાવરીયો. જ૦ ૨
 ગજરી ફેરી તોરી કંચુકસ, ચુંબત મુખ ઇછાવરીયો; જ૦ ૩
 અવિનાશાનંદ કે નાથ ફીરતહે, ગેલ ચેરી પગ પાવરીયો; જ૦ ૪

૫૬ ૧૧૨

મુન સજની રજની મુખ લખિ કે,	
મે ભરન ગઈતી જમુના પાંની રે;	મુન૦
જખ બની મોઢે છેલ શુમાંની;	
આઈ ચતુર ચુનર તાંના રે.	મુન૦ ૧
કર સંગ કર છતીયન સંગ છતીયન;	
મુખ સંગ મુખ મૃદુ મુસકાંની રે.	મુન૦ ૨
સખહી અંગ સંગ અંગ મીલાયકે;	
મુખ દીને અતી મુખદાંની રે.	મુન૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે, અજખ લાલકી,	
લીલા લખીકે લલચાંનીરે.	મુન૦ ૪

૫૬ ૧૧૩

મોય આઈ મીલો મોહન મગમે;	
દ્રગમે દ્રગ ભેરત ભેરી હરી.	મોયે૦
મોર મુગટ મઠાકિત કુંડલ;	
લલીત આલ સખ લિયે લગમે.	મોયે૦ ૧
શાંમતાંમ રસ દામ મુલગ તન;	
નૌતમ ભૂખ નજરે ન ગમે.	મોયે૦ ૨
પુરૂષ પુરાંન પુરાંન પુનીત પુનિ;	
જશ બાકો ગાવત જગમે.	મોયે૦ ૩
અવિનાશાનંદ અજખ પીયાકી;	
દેખી છબિ ધારત દ્રગમે.	મોયે૦ ૪

૫૬ ૧૧૪

છેલ જીવત મોરી છતીયાં, ખતીયાં કહી મરમકી બાલમવા; છેલ૦
 લરકન લેવનકે મીસ લાલન, ધન બરનધન ઉર ધતીયાં. છેલ૦ ૧
 પુષ્ટ કર છતીયાં છેલ શુમાંની, તાંની ચુનર બાંની જતીયાં. છેલ૦ ૨

કર નખ છેલ્લે ઉર જ કઠીન પર, પ્રીતમ પાંન ગયો પતીમાં છે. ૩
અવિનાશાનંદ આનંદ આપત, કાપત દુખ મુખકર અતીમાં. છે. ૪

પદ ૧૧૫—રામ ગરબો.

અક્ષરધાંમથી આવીયા, સહજાનંદ મુખધામ, પ્રગટયા પુરવમાં;
દૂરવાસાના શ્રાપથી, નરનારાયણુ નામ. પ્રગ. ૧
અવધપુરીની પાસમાં, ગુણુનિધિ છપૈયા ગામ; પ્રગ.
ધર્મ થકી ભક્તિ વિષે, સુંદર છબી ઘનશાંમ. પ્રગ. ૨
અદારસો સાડત્રીસના, મનહર ચૈતર માસ; પ્રગ.
શુકલ પક્ષ નૌમિ દીને, જનમ્યા જકતનિવાસ. પ્રગ. ૩
જય જય વાંછી ઓચરે, પ્રદ્ધા ભવ મુરસાય; પ્રગ.
ગાંધવ ગાવે અપછરા, પુષ્પની વૃદ્ધી થાય. પ્રગ. ૪
ગગન મગન ગજ ગામની, ભાંમની કરીને ભાવ; પ્રગ.
આશીશ વાંછી ઓચરે, નિરખી નૌતમ નાવ. પ્રગ. ૫
કોકીલવચણી^૧ કાંમની, દાંમની^૨ સરખી દેહ;
કર કંચન થાલી ભરી, ગાવે ગીત સ્નેહ. પ્રગ. ૬
આનંદ ઓચવ થાય છે, ગાય છે સુંદર ગીત; પ્રગ.
મુખ ભેધ માવા તણુ, સૌને વાધે પ્રીત. પ્રગ. ૭
ડુંડુંભી વાગે અતી ઘણું, શરણાધયોનો શૌર; પ્રગ.
ભુમ્મર ભાવેથી ભણે, જીવે ધર્મકીશૌર. પ્રગ. ૮
માત પીતા ભેધ મૂરતી, અંતર હેત અપાર; પ્રગ.
લાડ લડાવે લાલને, જાંણી જગ આધાર. પ્રગ. ૯
દીન દીન વધતા જાય છે, ખાલશશી અનુસાર; પ્રગ.
મુખ આપે સૌને હરી, દેખી જગદાધાર. પ્રગ. ૧૦
છટ્ટે દીને આવીયા, મારવા અહ ચિકરાલ; પ્ર.
વામનયણુ* કરી વાલમે, નાશ કર્યો તડકાલ. પ્રગ. ૧૧
પ્રખલ પ્રતાપી ભેધને, પ્રેમવતી નીજ માત; પ્ર.
પુરુષોત્તમ મુત જાંણીયા, જનમ્યા જગ વિખ્યાત. પ્રગ. ૧૨

નામ કરણને કારણે, આવ્યા મુનિ મારકંડ;	પ્ર૦
કૃષ્ણ હરી હરીકૃષ્ણ તે, પાડયાં નામ પ્રચંડ.	પ્રગ૦ ૧૩
નિત નિત લીલા બહુ કરે, બાલ લાલ અનુસાર;	પ્ર૦
શેષાદીક કેતાં થકે, પામે નહીં કોઈ પાર.	પ્રગ૦ ૧૪
પુર બાલક હૈ પ્રેમથી, નારાયણસરે નાય;	પ્ર૦
એલ કરે ખાંતે કરી, મહીમા મુનિવર ગાય.	પ્રગ૦ ૧૫
તીજે વરસે આવિયો, કાલીદત્ત કઠોર;	પ્ર૦
મોહ પમાડી મારીયો, તેને ધર્મકિશોર.	પ્રગ૦ ૧૬
એ આદીક લીલા બહુ, કરતા બાલક રીત;	પ્ર૦
દરશન કરવા દેવતા, આવે બંધે નીત.	પ્રગ૦ ૧૭
ધન ધન છપૈયા ધાંમને, જનમ ધયો જગદેવ;	પ્ર૦
પાર વેદ પાંમે નહીં, મહીમા કહે માહાદેવ.	પ્રગ૦ ૧૮
આઠમે વરસ પામીયા, ઉત્તમ ઉપવિત સાર;	પ્ર૦
પ્રહ નેષ્ટીક વ્રત ધારીયું, તારવા જીવ અપાર.	પ્રગ૦ ૧૯
બાલ ક્રીયા બહુનાંમીએ, તણ દીધી તતકાલ;	પ્ર૦
નિરવેદી થયા નાથજી, જગથી જન પ્રતીપાલ.	પ્રગ૦ ૨૦
મ્હાત પીતાને આપીને, નીજ સ્વરૂપનું જ્ઞાન;	પ્ર૦
લૌતિક ભાંન ભુલાવિને, રાખ્યાં પાસ નેહાંન.	પ્રગ૦ ૨૧
વરશ એકાદશે વાલમે, કીધો ધરનો ત્યાગ;	પ્ર૦
મહાવનમાં ચાલ્યા એકલા, પાંમી માહા વૈરાગ.	પ્રગ૦ ૨૨
ડંઠ કમંડલ હાથમાં, કટી પર કટીનો અંધ;	પ્ર૦
કૌપીન જીત પટ ધારીયું, તારવા નર ત્રીય અંધ.	પ્રગ૦ ૨૩
જલગરજું જગનાથજી, રાખ્યું પોતા પાસ;	પ્ર૦
માલા તુલસીની બેવડી, હરીએ પેરી હુલાસ;	પ્રગ૦ ૨૪
ધર્મનંદ મૃગચર્મને, ધાર્યું હેતવધાર;	પ્ર૦
આર સારનો શુટકો, રાખ્યો પાસ ઉદાર.	પ્રગ૦ ૨૫
વિશ્વનું બાલ મુકુંદનો, બટવો કંઠ પ્રદેશ;	પ્ર૦
ધાયો દ્રઢ કરી શ્રી હરી, માથે કુંચીત દેશ.	પ્રગ૦ ૨૬

ઉપવીત સ્વેત ઓપી રહ્યું, વામ ખભા પર સાર;	પ્ર૦
એવે વેશે ચાલીયા, કરવા જીવ ઉધાર.	પ્રગ૦ ૨૭
એકાએકી વિચરે, મહા વન ઘોર મોઝાર;	પ્ર૦
મનુષ્ય કોય જાવે નહીં, ત્યાં કરે ધર્મકુમાર.	પ્રગ૦ ૨૮
સુરા ગાયું સુરભી, ગજ ગેડાનાં વૃંદ;	પ્ર૦
સારફલ સિંધ બિહામણાં, બિચરે સહજ સ્વચ્છંદ.	પ્રગ૦ ૨૯
જ્યાં જ્યાં જીવન વિચરે, ત્યાં મૃગવૃંદ અપાર;	પ્ર૦
ઘેરો વલે ધનશાંમને, પાસે રે કરી ખ્યાર.	પ્રગ૦ ૩૦
પશુ પક્ષી અતી પ્રીતથી, સેવ કરે સુખરૂપ;	પ્ર૦
જે જેથી જેમ થાય છે, તે તેમ કરે અનૂપ.	પ્રગ૦ ૩૧
તાપ જોઈ તરણી તણો, પક્ષોગણ કરે છાય.	પ્ર૦
ભૂખ લાગે ભગવાંનને, સુરભી ત્યાં પય પાય;	પ્રગ૦ ૩૨
ગજ ગેવિંદને જોઈને, ફલ લાવે કરી પ્રીત;	પ્ર૦
જમાડે જીવનપ્રાંજીને, ભાવ ભરી નીત નીત.	પ્રગ૦ ૩૩
પશુ પક્ષી સેવા કરે, દેખી દીનકયાલ;	પ્ર૦
મનુષ્ય કરે તેમાં શું કહું, એવા જન પ્રતિપાળ.	પ્રગ૦ ૩૪
જલચર* થલચર જીવને, આપતા સુખ અપાર;	પ્ર૦
પુલહાશ્રમ પોતે ગયા. તપ કરવા તૈયાર.	પ્રગ૦ ૩૫
ગંડકી નદીમાં નાઈને, ત્રણ વખત જગત્રાત;	પ્ર૦
ઉગ્ર તીયાં તપ આઢર્યું, ગહુનામી બલભ્રાત.	પ્રગ૦ ૩૬
અતીશે તપ જ્યારે કર્યું, આઝ્યા અક* તે વાર;	પ્ર૦
પ્રાર્થના કરી પ્રેમથી, જાણી જગ આધાર.	પ્રગ૦ ૩૭
શા કારણ કરો શ્રી હરી, તપ તમે શાંમ શરીર;	પ્ર૦
હાસ તમારો દેખીને, આંજી મેહોર લગીર.	પ્રગ૦ ૩૮
વચન સુણી મારતંડનાં, જોડ્યા ધર્મકુમાર;	પ્ર૦
ચિંતા ન કરો ચીતમાં, નીજ ઇચ્છીત નીરધાર.	પ્ર૦ ૩૯
હું કહું તપ તનને વિષે, દેવાને ઉપદેશ;	પ્ર૦

ભેગી તપ બ્યારે કરે, ઝીતે કાંમકલેશ.	પ્રગ૦ ૪૦
ધરપર ધર્મને ધારવા, આજ ધરો અવતાર;	પ્ર૦
હું બ્યારે તપ આદરું, સૌ કરશે નરનાર.	પ્રગ૦ ૪૧
વચન સુંઘી વૃષનંદના, અકં ગયા નિજ સ્થાન;	પ્ર૦
તપ પૂરણ કરી ચાલીયા, ઉત્તરમાં ભગવાંન.	પ્રગ૦ ૪૨
ખરવટ ખેટ ઉલંઘતા, હીમાલની પાસ;	પ્ર૦
ઘણા દીવસ ફરી શ્રી હરી, પુરી મનની આસ.	પ્રગ૦ ૪૩
દેખી વનમાં એકલા, ભેગી નામ ગોપાલ;	પ્ર૦
વરશ દિવસ રહી વાલમે, ભેગ સાધ્યો તત્કાલ.	પ્રગ૦ ૪૪
સીદ્ધ મતી તેને આપીને, ચાલ્યા ચંચલ ચીત;	પ્ર૦
સીરપુર શેહેરમાં આવીયા, પુરૂષોત્તમ કરી પ્રીત.	પ્રગ૦ ૪૫
માન હર્યું ત્યાં સિદ્ધવું, પોતે પ્રબલપ્રતાપ;	પ્ર૦
સીદ્ધવલ્લભને સાધીને, શિષ્ય કર્યો જગવ્યાપ	પ્રગ૦ ૪૬
માસ ચાર રહી ચાલીયા, પિએક વામી પાસ;	પ્ર૦
જીતી તેને જગપતી, કીધો નીજનો હાસ.	પ્રગ૦ ૪૭
પરવત નવલખો પેખવા, આપ ગયા અવિનાસ;	પ્ર૦
નવલખ ભેગીને ભેટીયા, હૈયે કરી હુલાસ.	પ્રગ૦ ૪૮
ત્યાંથી ચાલ્યા નાથજી, ખાસવા નામે કુંડ;	પ્ર૦
દરશન દે દયા કરી, માયો પાપી ઝુંડ.	પ્રગ૦ ૪૯
મંગાસાગર સંગમે, ગયા ગુણલગર;	પ્ર૦
સ્નાન કરી ખાડી તરી, દેખ્યા કપીલ ઉદાર.	પ્રગ૦ ૫૦
પુરૂષોત્તમ પુરી પ્રીતથી, પોત્યા પ્રાણુઆધાર;	પ્ર૦
દશ મહીના રહી દેખીને, ટાલ્યો ભૂમીભાર.	પ્રગ૦ ૫૧
દક્ષીણ દેશનાં દેખીયા, તીરથ અપરંમપાર;	પ્ર૦
મહો સાભર દેવા તરી, આવ્યા ગુજર પાર.	પ્રગ૦ ૫૨
ભયહારી ભીમનાથમાં, આપ ગયા અખિલેશ;	પ્ર૦
ગુણસાગર ગોપનાથમાં, આવ્યા વરણીવેશ.	પ્રગ૦ ૫૩
પંચતિથિ પુરી કરી, લોજ ગયા વૃષભાલ;	પ્ર૦

અગણીત જીવ ઓધારવા, ત્યાં રહ્યા દીનદયાલ.	પ્રગ૦ ૫૪
એવિ રીતે શ્રી હરી, સાત વરસ એકે માસ;	પ્ર૦
વન પરવતમાં વિચર્યા, વિશ્વ સુખદ અવિનાસ.	પ્રગ૦ ૫૫
જ્યાં જ્યાં જીવન વિચર્યા, ત્યાં ત્યાં ધર્મ અનૂપ;	પ્ર૦
સ્થાપન કીધો નાથજી, પાપ ટાલી દુખરૂપ.	પ્રગ૦ ૫૬
અતી વૈરાગ્યના વેગથી, કોઈ ટકે નહીં પાસ;	પ્ર૦
એકાએકી વિચર્યા, મહા વનમાં અવિનાસ.	પ્રગ૦ ૫૭
હાસ ઉપર હયા કરી, દેવા હરશન હાંન;	પ્ર૦
અગણીત જીવને તારવા, લોજ આગ્યા ભગવાંન.	પ્રગ૦ ૫૮
રામાનંદ સ્વામિ મહ્યા, ઓધવનો અવતાર;	પ્ર૦
લીધી લીક્ષા તે થકી, મનહર ધર્મકુમાર.	પ્રગ૦ ૫૯
શુભ શુભ સાગર જોઈને, શિષ્ય અતી સુખધામ;	પ્ર૦
અવતારી અવતારના, જાણ્યા પૂરણકાંમ.	પ્રગ૦ ૬૦
ધર્મની ધુર તે સોંપીને, સ્વામી રામાનંદ;	પ્ર૦
ખટ્ટીકાશ્રમમાં ગયા, આપ રહીત સ્વછંદ.	પ્રગ૦ ૬૧
તે પછી સાંમૃથ વાવર્યું, શ્રી હરી સહજનંદ;	પ્ર૦
ધ્યાન ધારણા રીતને, વિદીત કરી વૃષનંદ.	પ્રગ૦ ૬૨
નજરે જોતાં જીવને, તરત સમાધી થાય;	પ્ર૦
ગોલોકાદીક ધામમાં, સેજે નર ત્રીયા જાય.	પ્રગ૦ ૬૩
સાંમૃથ દેખી શાંમનું, સૌને તે કહે વાત;	પ્ર૦
અવતારી અવતારના, સહજનંદ સાક્ષાત	પ્રગ૦ ૬૪
એમ ચમત્કાર જીવને, દેખાડે વૃષનંદ;	પ્ર૦
આશ્રિત કીધા અતી ઘણાં, નરનારીનાં વૃંદ.	પ્રગ૦ ૬૫
જેના ઇષ્ટ જે હતા, તે તે રૂપે ત્યાર;	પ્ર૦
હરશન આપે હાસને, પોતે પ્રાણુઆધાર.	પ્રગ૦ ૬૬
સૌના ઇષ્ટ ને શ્રીહરી, લીન કરે નીજ માંચ;	પ્ર૦
નિજ મત્ત સુકી નર ત્રીયા, સ્વામી આશ્રીત થાય.	પ્રગ૦ ૬૭
આગે અવતારે કરી, જેવી લીલ કીધ;	પ્ર૦

તેવી ભક્તની પાસલે, આજ કરાવિ પ્રસીધ.	પ્રગ૦ ૬૮
જેવા તેવા જીવને, તરત સનાધી થાય;	પ્ર૦
અક્ષર ધામમે આ સમે, આ દેહે જન જાય.	પ્રગ૦ ૬૯
ન દેખી ન સાંભળી, તેવિ રીતને આજ;	પ્ર૦
પરવરતાવિ પ્રીતથી, પુરુષોત્તમ મહારાજ.	પ્રગ૦ ૭૦
જે કામે આ જક્તમાં, ઝીત્યા 'ભવ રમુરવૃંદ;	પ્ર૦
તેને ભક્તની પાસલે, ઝીતવ્યો જગવંદ.	પ્રગ૦ ૭૧
તેમજ ક્રોધને મારીયો, લોભની લીધી લાજ;	પ્ર૦
સ્નેહ માન વહી સ્વાદને, માયો શ્રી મહારાજ.	પ્રગ૦ ૭૨
પાંચ વેરો પ્રસીદ્ધ છે, ઝીત્યા કોઈથી ન જાય;	પ્ર૦
મારી તેને વશ કર્યો, સહજાનંદ સુખદાય.	પ્રગ૦ ૭૩
શિષ્ય સહીત સૌ દેશમાં, ફરતા હરતા ફંદ;	પ્ર૦
ભુજનગરમાં ભાવથી, આપ્યા સહજાનંદ.	પ્રગ૦ ૭૪
વિશકરમાની જાતના, સુંદર હીરજી નામ;	પ્ર૦
વાસ કરી પોતે વશ્યા, ઘેર તેને ઘનશાંમ.	પ્રગ૦ ૭૫
ભાવિક ભક્તશિરોમણી, મલ તે ગંગારામ;	પ્ર૦
એ આદી હરોભક્તને. સુખ આપ્યું સુખધામ.	પ્રગ૦ ૭૬
ભુજનગરના ભક્તને, આપ્યા પરચા આજ;	પ્ર૦
કેતાં ન કેવાય કોયથી, શેશજી પામે લાજ.	પ્રગ૦ ૭૭
ત્યાં રહીને સઉ દેશમાં, દર્શન દેવા જાય;	પ્ર૦
ભુજનગરને ભાહીને, પોતે રાજી થાય.	પ્રગ૦ ૭૮
એવી રીતે મહાપ્રભુ, સાત વરસ સુખકંદ;	પ્ર૦
ભયભંજન ભૂજ ધામમાં, વાસ કર્યો વૃષનંદ.	પ્રગ૦ ૭૯
માહાફલ મોટા કર્યો, જેતલપુરમાં નાથ;	પ્ર૦
અગણીત દ્વિજ જમાડીયા, ત્રસ કર્યો સુરસાય.	પ્રગ૦ ૮૦
મંદીર મોટાં માહાપ્રભુ, કીધાં ઠાંમોઠાંમ;	પ્ર૦
પદસાધ્યા દેવ પ્રીતથી, નરનારાયણ નામ	પ્રગ૦ ૮૧

દેશોદેશમાં વિચર્યા, સંતમંડલ લે સંગ;	પ્ર૦
બેધ દીધો બહુ જનને, ઉરમાં કરી ઉમંગ.	પ્રગ૦ ૮૨
એકાંતીક પ્રમ થાપીઓ, કાખ્યાં કલ્પીનાં મૂળ;	પ્ર૦
ગૌ બ્રાહ્મણ સંત કારણે, દેહ ધર્યો વૃષદલ.	પ્રગ૦ ૮૩
મતપંથી સૌ જીત્યા, પોતાને પરતાપ;	પ્ર૦
ધર્મનું ફલ તેડાવીયું, હરવા જનનાં પાપ.	પ્રગ૦ ૮૪
જ્યેષ્ઠ અનુજ બેઠે બ્રાતના, પૂત્ર તે પરમ પુનીત;	પ્ર૦
નિજ સૂત કીધા નાથજી, કરવા કામ અમીત.	પ્રગ૦ ૮૫
રામપ્રતાપના પૂત્ર છે, અવધપ્રસાદ ઉદાર;	પ્ર૦
છોટા ઇન્દ્રારામના, રઘુવીર ગુણ ભંડાર.	પ્રગ૦ ૮૬
નીજ ગાદિ પર નાથજી, પધરાવ્યા કરી પ્રીત;	પ્ર૦
દીધા વેંચી સંતને, સતસંગ ફનેહ સહીત.	પ્રગ૦ ૮૭
અપાર સાંમૃથ વાવર્યું. અવતારી આવાર;	પ્ર૦
મોક્ષને મારગ મહાપ્રભુ, ચલાવ્યાં નર ને નાર.	પ્રગ૦ ૮૮
ગોવિંદ ગઢપુરમાં રહી, કીધા ઉચ્છવ માર;	પ્ર૦
એલલ નૃપના વંશને, આપ્યું સુખ અપાર.	પ્રગ૦ ૮૯
સમૈયા ત્યાં બહુ કર્યાં, સુંદર સહજનંદ;	પ્ર૦
સુખ ત્યાં આપ્યું સંતને, કોમળ કંઈજાકંદ.	પ્રગ૦ ૯૦
શિક્ષાપત્રી શ્રી હરી, કીધી શીક્ષા કાજ;	પ્ર૦
ભયહારી ભતખંડમાં, બાંધી મોક્ષની પાજ.	પ્રગ૦ ૯૧
આ સમે સાંમૃથ વાવર્યું, માપ ન થાય લગાર;	પ્ર૦
માહાકલીકાલમાં તારીયાં, અગણીત નર ને નાર.	પ્રગ૦ ૯૨
તાર તે અક્ષરધાંમનો, બાંધ્યો ધરમકુમાર;	પ્ર૦
ત્યાંની વાતુ એં કરે, હેર બેઠા નર નાર.	પ્રગ૦ ૯૩
પુરોહિતમયણું આ સમે, પોતે વાવર્યું પ્રીત;	પ્ર૦
નોતી દીઠી સાંભળી, એવિ ચલવી રીત.	પ્રગ૦ ૯૪
એવી રિત્યે શ્રી હરી, કીધાં અગણીત કાંમ;	પ્ર૦
નિજ ઇન્દ્રીત નીજ જામમાં, આપ ગયા ધનધાંમ.	પ્રગ૦ ૯૫

ઝોગણુપચાસ વર્ષ ને, માસ ઉભય દીન એક;	પ્ર૦
દેહ રાખ્યો દયા કરી, ધર્મતનય ધરી ટેક.	પ્રગ૦ ૬૬
સીંખે ગરબો સાંભલે, ગુણીજન હેતે ગાય;	પ્ર૦
ખાપ બળે તે પ્રાણીનાં, સરવે સીધી થાય.	પ્રગ૦ ૬૭
પાઠ કરે જન પ્રીતથી, હીવશમાં એકવાર;	પ્ર૦
પરીશ્રમ વિના પાંમશે, ભવસાગરનો પાર.	પ્રગ૦ ૬૮
ઝોગણીસે પચીસના, સુંદર અસાઠ માસ;	પ્ર૦
અસમી શુકર સુઠમાં, ગરબો કીધો હુલાશ.	પ્રગ૦ ૬૯
જીજનગરમાં ભાવથી, સંતત કરી તે વાસ;	પ્ર૦
નરનારાયણ દેવની, પ્રીતે રહીને પાસ.	પ્રગ૦ ૧૦૦
કીધો ગરબો હેતથી, જનને ગાવા કાજ;	પ્ર૦
હાસ ભાંણી રાજ થય્યો. મુજપર શ્રી મહારાજ.	પ્રગ૦ ૧૦૧
શ્રાતાજન જે સાંભળો, નરનારીનાં વૃંદ;	પ્ર૦
આવો પ્રસન્ન મુજ ઉપર્યે, કવિ કે અવિનાશાનંદ.	પ્રગ૦ ૧૦૨

પદ ૧૧૬-પ્રથમ ગણપતિને લાગુ પાયરે, એ હાલ

એઈ શરદ પુનમ અજવાળિ રે,	
આજ રાસ રમે રસિયો સંગે;	
વાઈ વેણુ મોહન વનમાળી રે.	આજ ૦ ૧
મુંણી આતુર ચાલી ગોપી રે;	આ ૦
લાજ લોકની સર્વે લોપી રે.	આજ ૦ ૨
અંગ અવળાં આમ્રણુ ધારી રે,	આ ૦
પ્રેમે પુલકીત ભાન વિસારી રે.	આજ ૦ ૩
પદ ભાંજર હાથમાં ઘાલી રે,	આ ૦
ચોંપે આતુર ગોપી ચાલી રે.	આજ ૦ ૪
કરકંકણ પદમાં પેરી રે,	આ
ધરમાં ન રેયો ઘેરી રે.	આજ ૦ ૫
ઝોલી ઝોહણુ અવળાં ચીર રે,	આ ૦

ચાલી લેટવા શ્રી બલવીર રે.	આજઁ ૬
અતી પ્રેમમાં આતુર ખ્યારી રે,	આઁ
અંગમાં ઉમંગ વધારી રે.	આજ ૭
મધરાતે એકાએકી રે,	આઁ
કોઈ પાછી ન વળીયું છોકી રે.	આજ ૮
જેને પતી પીતાયે રોકી રે	આઁ
પેલી પોચી તે પ્રાણને મોકી રે.	આજઁ ૯
જોઈ જમુના તટ સૌ ગોપી રે,	આઁ
અંગ માર્યા અનંગ આણુ કોપી રે.	આજઁ ૧૦
કુલી વેલી લતા કુલવાડી રે,	આઁ
ત્યાં રહે વસંત રૂપ દાડી રે	આજઁ ૧૧
મૃદુ વાલુકા વલગુ લાગે રે,	આઁ
જોઈ મનમથ મનમે જાગે રે.	આજઁ ૧૨
વાય મંદ સુગંધ શીત વારી રે,	આઁ
ભાન બુલ્યાં ભાળી ભયહારી રે.	આજઁ ૧૩
ગોપી આવી કામાતુર જાણું રે,	આઁ
હરી હેતે બોલ્યા હસી વાંછી રે.	આજઁ ૧૪
તમે વિનતા વનમાં એકેલી રે,	આઁ
કેમ આવિ થઈ સૌ લેલી રે.	આજઁ ૧૫
જે અબલા એકલી આવે રે,	આઁ
તે પતિવ્રતા નવ કાવે રે.	આજઁ ૧૬
કુલવંતી ના વનમાં આવે રે,	આઁ
પતી સેવી પરમ સુખ પાવે રે.	આજઁ ૧૭
પાછા જો તમે પતી સેવો રે,	આઁ
વેદશાસ્ત્રનો મત છે એવો રે.	આજઁ ૧૮
પતી તજી પુરૂષ પર આયે રે,	આઁ
તે નારી નરકમાં જાય રે.	આજઁ ૧૯
મોટે માને વચન અમાફું રે,	આઁ

તો મારો તમારું સાઈં રે.	આજાં ૨૦
મુંણી વાલાની વિનતા વાણી રે,	આં
ગોપી અંતરમાં અકલાંણી રે.	આજાં ૨૧
નેણે આંમુની ધારા ચાલી રે,	આં
થેઈ મુરછા પડી મહી ખાલી રે.	આજાં ૨૨
પછે ધીર ધરી અલખેલી રે,	આં
ખાલી વાલમથી લાજ મેલી રે.	આજાં ૨૩
ખાલો શરણાગતની પ્રીત આંણી રે,	આં
આંચાં પતી તે તમને જાંણી રે.	આજાં ૨૪
તમ વીના પતી બીજા કેવા રે,	આં
જાંણ્યા સાચા નરક કુંડ જેવા રે,	આજાં ૨૫
સાચા પતી તે તો એ કેવાય રે,	આં
જેને પરણીને ભવદુઃખ જાય રે.	આજાં ૨૬
એવા પતી પરિશ્રદ્ધ આપ રે,	આં
ટાળો તન તણો પરીતાપ રે.	આજાં ૨૭
તમે કેટી પ્રજ્ઞાંડના પતી રે,	આં
વરે તમને તે ત્રીયા સતી રે.	આજાં ૨૮
તમ વિના પતિ બીજા જે છે રે,	આં
તેને પરણી કુંજ સુખ લેછે રે.	આજાં ૨૯
જેણે તમારું શરણ સાચું રે,	આં
તેણે કુલ મોટું કેવાયું રે	આજાં ૩૦
માટે શરણાગત જન પાળો રે,	આં
રખે પાછાં નિરાસ કરી વાળો રે.	આજાં ૩૧
મુંણી ગોપી વાંણી ગીરધારી રે,	આં
થયા રાણ તે કુંજવિહારી રે.	આજાં ૩૨
જાંણી દાસી અનન્ય અવિનાસી રે,	આં
રચો રાસ સ્વીક સુખરાસી રે.	આજાં ૩૩
શોભે ગોપીમાં ગોવિંદ રે,	આં
જેમ તારાના મણમાં ચંદ રે.	આજાં ૩૪

જેમ હાથણીમાં હાથી એકલો રે,
 તેમ ગોપી મધે અલબેલો રે.
 પુલ્લવેલીમાં ભમરો ભમે રે,
 તેમ ગોપીમાં ગોવિંદ રમે રે.
 ગાય ગોપીયું સુંદર ગીત રે,
 કર તાલી પાડે ફડી રીત રે.
 પોતે એક ને ગોપી અનેક રે,
 એમ ભણી છળીલો છેક રે.
 આશા સર્વેની પુરવા સાફ રે,
 ધાર્યા રૂપ હરીએ હબાફ રે.
 બે ગોપી મધ્યે એક કાંન રે,
 તાલી પાડીને તોડે તાંન રે.
 કરે ચુંબન ઉર કર નાંખે રે,
 એમ ગોપીનો અંગરસ ચાખે રે.
 ઘુમે ગોપીયું ઘુઘરા ગાળે રે,
 સણુસણુસ સંરણોઈ વાળે રે.
 વાળે ત્રાંસા ત્રંખાલુ ને તાલ રે,
 ગોપી સંગે ગોવિંદ કરે ખ્યાલ રે.
 વાળે તાલી ત્રિલુવન ગાળે રે,
 આબ્યા પ્રદ્યા ભેવા કાળે રે.
 આબ્યા શંકર શારદા શેશ રે,
 આબ્યા નારદ દેવ અણેશ રે.
 આબ્યા મુર સહીત મુરશય રે,
 ભેષ દેવ થકીત થે ભય રે.
 આબ્યા મુરતી મળી વેદ ચાર રે,
 આબ્યા રૂપી અઠ્યાસી હબાર રે.
 આબ્યા ભિક્ષુ ને નવસે નવાણું રે,
 આબ્યા નવકુલ નાગ વખાણું રે.
 આબ્યા પ્યાની તણ નીલ પ્યાન રે,

આ
 આં ૩૫
 આં
 આં ૩૬
 આં
 આં ૩૭
 આં
 આં ૩૮
 આં
 આં ૩૯
 આં
 આં ૪૦
 આં
 આં ૪૧
 આ
 આં ૪૨
 આં
 આં ૪૩
 આં
 આં ૪૪
 આં
 આં ૪૫
 આં
 આં ૪૬
 આં
 આં ૪૭
 આં
 આં ૪૮
 આં

આબ્યા આંની તણ નીજ આંનર.	આ. ૪૬
આબ્યા મુક્ત તે અપરંખપાર રે,	આ.
આવિ બુક્યા આકાશ મોઝારરે.	આ. ૫૦
કરે જય જય શબ્દ ઉચાર રે,	આ.
કુલવૃષ્ટી કરે કરી ખ્યાર રે.	આ. ૫૧
થયા થકીત દેવ સૌ જોઈ રે,	આ.
ચિત પુરૂષોત્તમમાં પ્રોઈ રે.	આ. ૫૨
થયાં જમનાનાં થીર પાણી રે,	આ.
જોવા થંબ્યા ગગન શશી જાંણીરે.	આ. ૫૩
થયાં થીર અથીર જોઈ રાસ રે,	આ.
નિસિ કરી રમ્યા ખટ માસ રે.	આ. ૫૪
ઝીતે નર હજાર એક નાર રે,	આ.
હરો એકે હરાવિ હજાર રે.	આ. ૫૫
એમ સર્વેનું દેવત તાંણી રે,	આ.
થઈ દીલી મુકી પછે જાંણી રે.	આ. ૫૬
ધણું આપ્યું ગોપીને એમ સૂખ રે,	આ.
કુંજ આપ કરે કવિ મુખરે.	આ. ૫૭
મનમથ મદગંજન કાજ રે,	આ.
એવો ખેલ રચ્યો વૃજરાજ રે.	આ. ૫૮
લાજ પ્રદ્યા ભવની લીધી રે,	આ.
ચોઈ લોક પ્રભ વશ કીધી રે.	આ. ૫૯
એવો કામ અજીત કેવાય રે,	આ.
તેને કીત્યો પોતે વૃજરાય રે.	આ. ૬૦
દાફ ગોલી રીપુને જેમ આપી રે,	આ.
તેને ઝીતે બુપતી પરતાપી રે.	આ. ૬૧
તમ કાંમને આપી સાય રે,	આ.
પછે ઝીતી લીધો પલમાંય રે.	આ. ૬૨
કામ ઝીતી પોતાની કીત કીધી રે,	આ.
પછે ગોપી સૌને શીખ લીધી રે.	આ. ૬૩
ક્રીધુ પ્રાકમ જાહબુત બારા રે,	આ.

ગોપી સંઝ રહ્યા બ્રહ્મચારી રે.	આ. ૬૪
એવું કર્યું ચરીત્ર ચીતચોર રે,	આ.
કરી સ્તુતી વિબુદ્ધ કરજોર રે.	આ. ૬૫
પછે ગયા સૌ નીજ લોક રે,	આ.
થઈ દેવ મુનિ અથોક રે.	આ. ૬૬
સીમે સુણે જે ગરબો ગાયે રે,	આ.
તેનાં કામાદીક બળી જાયે રે,	આ. ૬૭
જે ગાયે કરી ઘણું હેત રે,	આ.
ભવ તરયે કુટુંબ સમેત રે.	આ. ૬૮
જે પરઠે ચરીત્રમાં દોષ રે,	આ.
તેને મારશે જમ કરી રોશ રે.	આ. ૬૯
જાણી નીગુંજ લીલા ગાવે રે;	આજ.
તે મનવાંછીત ફલ પાવે રે.	આજ. ૭૦
ઝોગણીસે પચીશો સારો રે;	આજ.
નોરતાની નોમ પરમાંણો રે.	આજ. ૭૧
શુદ્ધ પક્ષ ને શુકરવાર રે;	આજ.
શસ માયો તે ભુજ મોઝાર રે.	આજ. ૭૨
ધારી ઉરમાં ધર્મ કુમાર રે;	આજ.
કીધો ગરબો કરી બહુ ખ્યાર રે.	આજ. ૭૩
શીતોતેર ચરણ સાર રે,	આજ.
કીધાં ગરબાનાં કરી ખ્યાર રે.	આજ. ૭૪
ગાવે ગરબો ટલે ભવકુંડ રે,	આજ.
કવિ કે અવિનાશાનંદ રે.	આજ. ૭૫

પદ ૧૧૭.-રાગ હુમરી.

ભલાજિ ગયે છેલ અતુર હઈ છેલ,	અયે.
પ્રીતમ ધનશામ પીયા;	
નાહન મીસ કરી નાથ નિકસી અયે,	
તજિ બાલાપનકો સનેહ.	પ્રીત. ૧

દેવત મુખ મુખધાંમ શામલીલ,
 મનહું મયુરધન મેહ. પ્રીત૦ ૨
 લલપલ છિન છિન પ્રાંન પ્રીતમ પીયા,
 ખટકત ઊર બીચ તેહ. પ્રીત૦ ૩
 અવિનાશાનંદ નાથ કબ મિલેહી;
 નવિન નીરહ સમ દેહ. પ્રીત૦ ૪

૫૬ ૧૧૮

ભલાબિ મેરા છુયા અધિક અકલાય,
 આલીરી બિનું આલમવા; મેરા૦
 ખાંનપાંન સખ સેજ સતાવે,
 દેખત દુખદ સદાય. આલી૦ ૧
 રટન લગી હે માનું આકક સ્વાંતબુ;
 નેનન ઝેર ઝરી લાય. આલી૦ ૨
 તલકત છુયા ધનશામ પીયા બિનું;
 મીન રહીત જળમાંય. આલી૦ ૩
 અવિનાશાનંદ ધનશામ નાથ બિનું;
 વિચારે જ'પ ન થાય. આલી૦ ૪

૫૬ ૧૧૯

બન ફીરે બાલમવા મેાર, એકીલે ધનશામ પીયા; બન૦
 બહુત હહનકૃત દાહ ગહન બન, આંધટ ઘાટ કઠોર. એકી૦ ૧
 ગજ ગવય વજુ વાધ ગહન બન, બિચરત ઠોરમઠોર. એકી૦ ૨
 ભુખ ખ્યાસ લગે કે પાસ માગહિ, છોટે હે ધમંકીચોર. એકી૦ ૩
 અવિનાશાનંદ કે નાથ ફીરત હે, વિરતી ત્યાગકે જોર. એકી૦ ૪

૫૬ ૧૨૦

હારે મેં તો ધજ્ગી કીસ રીત ધીર, દેવર ધનશામ બિના, મેંતો૦
 પલ ભવત બિનું પ્રાંન સનેહી, ભુગ સમ અતિ ફલગીર. દેવ૦ ૧
 જરત હે છુયરા કંચત હીયરા, પીયરા બિનું તન પીર. દેવ૦ ૨
 ઉઠત બેઠત વ્યાકુલ ઉરમે, બિના નણુંદકે પીર. દેવ૦ ૩
 અવિનાશાનંદ કે આઈ બસો ઉર, સુંદર શામ શરીર, દેવ૦ ૪

પદ. ૧૨૧

છેલ છુવો ન છતીયાં હમાર, ફાટેગો મેરે અંચરવા, છેલં
લાખ ટકેકી લીની સારી બિહારી, નાગર નંદકુમાર. ફાટેં ૧
ઉરજ ઉતંગ નહીં શામ ચતુર પીયા, નાચુક નાંવન લગાર. ફાટેં ૨
લોક નગરકે દેખે ડગરમે, ઠાકે સખ નરનાર. ફાટેં ૩
અવિનાશાનંદ કે જેલ ન કીજે, છાંટિ મેં અતી સકુમાર. ફાટેં ૪

પદ ૧૨૨.

તુમ એસે ન કરો નંદલાલ, ખ્યાલ પરનારીનસે. તુમં
જાત બરન જલ મેં જમુનાકો, ગેલ ન રોકો ગુલાલ. ખ્યાલં ૧
કાયકું તાંનત મેરી નવલ ચુંનરીયાં,
પ્રીતમ જન પ્રતીપાલ. ખ્યાલં ૨
ચુંબન મુખ ચખ કાયકું મોહન, લખીકે રૂપ રસાલ. ખ્યાલં ૩
અવિનાશાનંદ કે આનંદ દેહું, અહું એકાંતમેં લાલ. ખ્યાલં ૪

પદ ૧૨૩

નાંહી રેનાં હે જગમે નેદાન, ભજી લે ભયહારીનકું; નાંહીં
કાયા માયા સખ બાદર છાયા. જાવત છીનમહી જાંન. ભજીં ૧
કાયકી હાંડી સમ કાયા કહાવે, કુટત નાંહી સધાંન, ભજીં ૨
ક્ષણભંચુર ચહ દેહ કહાવત, જાંનત જાંન સુખાંન. ભજીં ૩
અવિનાશાનંદ કહત તેરે હીતકી, મત જુડી કર માંન. ભજીં ૪

પદ ૧૨૪

પાઈ દુલંભ ચહ નરદેહ, નેહ કર નાથનસે પાઈં
માત તાત મુત બ્રાત ત્રીયા સખ, સ્વારથો કરત સનેહ. નેહં ૧
દેવ ધ્વિષત નર દેહકું પાયો, ગાયો નીગમ જથ જેહ, નેહં ૨
પાંમર પરત્રીયમે કરી પ્રીતી, સિખ્યો અનીતી અછેહ. નેહં ૩
અવિનાશાનંદ કે સત્ય બિચારી, ધારી લે અંતર તેહ. નેહં ૪

પદ ૧૨૫

સત્ય જાણી લે સરજનહાર, ખ્યાર તજ ખ્યારીનકો. સત્યં
હાડ ચાંમ પગ હાથ બનાયે, કટકા કટકા ત્યાર. ખ્યારં ૧
રખ રખમેં પડ પાચ ભયોં હે, પામર પેખ બિચાર. ખ્યારં ૨

ઉદરમેં મલ મુતકિ ક્યારો, કફ સહીત નકાર;   ખ્યાર૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે સત્ય નિહારી, સાર નહી હે અસાર.   ખ્યાર૦ ૪

પદ ૧૨૬

સુખકારી સદા ધનશામ, નામ રટો નાથનકે,   સુખ૦
જિન જિન ભજે જગદીશકુ બની, પાયે પદ અભિરામ.   નામ૦ ૧
ધ્રુવ પ્રદેલાહ વ્યભિષન અંબરિષ, ભયે સો પૂરનકાંમ   નામ૦ ૨
સત્યરૂપ ધનશામ સનેહી, ઝૌર અસત્ય નકાંમ.   નામ૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે રટો નિરંતર, ધર્મકુંવર સુખધાંમ.   નામ૦ ૪

પદ ૧૨૭—રાગ હુમરી.

મેંતો છપુંગી લાજ કેરી મારો,
આવે મોરી ગલીયનમેં ગીરધારી.   મેં.

તરૂન કીશોર તન કાનકુંવર વર, નેનકી સેનસે મારી;
જેલ કરી મોરી જેલ પરતહે, નટવર નવલવિહારી.   આવે૦ ૧
બહુત છકાં ચલે બદન મિરોરી, ટેરી પાગ શીરધારી;
નખર ડગરમેં આઈ નટનાગર, રોકી ટોકે પરનારી.   આવે૦ ૨
આલકે બાલ તરૂન ઘટ લૈ સંગ, બીચરત બનવારી;
ભઈ અબ સંધ્યા લખિ મોરી ગલીયન, આવત ગાવત ગારી.   આવે૦ ૩
બહત બિહારી બચન સુખ મુસકા, હાંસી કરી કે હમારી;
અવિનાશાનંદ ધનશામ પીયાકી, બાનક પર બલહારી.   આવે૦ ૪

પદ. ૧૨૮

મોરી બાત સુનો હે સયાંની,
બની મોહે કાંન કુંવર મસ્તાની.   મોરી૦
બતીતી ભરને મેં જલ જમુનાકે,
મુંનહું સખી ચિત આની;

દુંહત જેલ આયે મોરી ગીરધર, નવરંગ ચુંનર તાંની.   બની૦ ૧
બલ કરીકે મોરી બયાં મરોરી, ફોરી ગગરીયાં પાની;
ચીર નિકારી તોરી કસકંચુ, બોલી નિહર સુખ બાની.   બની૦ ૨
દેખત હે સમ લોગ નગરકે, ડગર મેં બાત ચવાની;
અબમે કિસ બિધ જાઉ કહો ઘર, નનદી હે અતી દુખવાની.   બા૦ ૩

વે હરદી બનવારી સાંવરે, પીર ન હમરી જાનો;
અવિનાશાનંદ કે નાથકી કરણી, કહત લોક સખ છાંની. જા. ૪
પદ. ૧૨૯.

મોરી ગેલ રોકત તુમ આઈ,
સાઈ પીયા આંની કરી મસ્તાઈ. મોરી૦

ગેલ રોકત તુમ આઈકે ગીરધર, બહુત કરી બહુરાઈ;
નિરલજ બાત બદત નટનાગર, નગર હગર બિચ ધાઈ. સાઈ૦ ૧
છોટી હે વચ તેરી છેલ ગુમાંની, હાંસી કરત હરખાઈ;
નવજોબન લખી નારી બિહારી, છતીયાં છુવત મગ માંઈ. સાઈ૦ ૨
અબતો તોકું કહુ ખખચં ન મનમે, તનમે અતી તરૂનાઈ;
જો ચહ બાતકું કંસ સુનેગો તો, લેવત ઘરકું છુટાઈ. સાઈ૦ ૩
કાન કુંવારીકી કરત ઢઠાઈ, નિંદીત કરમ કહાઈ;
અવિનાશાનંદ કે નાથ જઈ ઘરૂં, કહુંગી માત જશોદાઈ. સાઈ૦ ૪
પદ ૧૩૦.

મોરી બાત તુમે હરખાઈ, કહત રાધે સુનહું જશોદા માઈ. મોરી૦
તરૂનબયો અબ કાન તીહારો, બહુત કરત અરૂખાઈ;
નારી પરાઈ રોકત દેખી વનમે, મનમે આંની મસ્તાઈ. કહત૦ ૧
પનઘટ આઈ રોકત નીત ટોકત, બોલત વચન બનાઈ;
અલહુ અબે તુમ ગોરી મોરે ઘરૂ, રખહું મેં પાસ સદાઈ. કહત
એસી હે કરની કાન કુંવરકી, બરની કહત સકુચાઈ;
સો બાતનકી એક બાત હે, રાખો ઘરૂં પરનાઈ. કહત૦ ૩
ઈનકું હે પ્રીત અમીત મોરે પર, હમસંગ કરહું સદાઈ;
અવિનાશાનંદ કે નાથકી નિશદિન, સેવ કરહું મન બાઈ. કહત૦ ૪

પદ ૧૩૧ રાગ-જંગલો.

મનમોહન બજાવે મુખ મોરલીયાં; મન૦
કાલંદ્રી તટ કાંન કમલદ્રગ, ચીતવનીમે ચીત મોરલીયા. મન૦ ૧
મરકત મનીસમ નીલ કલેવર, ગાનતાંન છયા મોરલીયા. મન૦ ૨
મૈકી મદુકી લે જાતિ ગોકુલસેં;
આઈ હગર બીચ મોરલીયા. મન૦ ૩

અવિનાશાનંદ નાથ છુધ છતીયાં,
મોતનમાલા મોરી તોરલીયાં.

મન૦ ૪

પદ ૧૩૨.

કિન દેખ્યો કર્નેયો ખંસીવારો રે;	કીન૦
કાલ ગઈતી ભરને જલ જમુના,	
હર લીનો મનવા હમારો રે.	કીન૦ ૧
કરત હે એલફેલ ગેલ માંધ;	
આવત તાંન કાંન કારો રે.	કીન૦ ૨
મુસકત મંદ મંદ કરી મુખસે.	
પ્રીતમ પ્રાંનસે ખ્યારો રે,	કીન૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે નાથ ખિહારી;	
તરલ તફલુ દ્રગ તારો રે.	કીન૦ ૪

પદ ૧૩૩

ગેલ મીલ્યો ગોવીંદ ગીરધારી રે	ગેલ૦
ગેલમે આધ મીલ્યો ગીરધરવર;	
નોતમ છળી અતી ન્યારી રે.	ગેલ૦ ૧
ત્રિભુવન પતી રતી નાથ અમીત અતી;	
લાજત નેન નીહારિ રે.	ગેલ૦ ૨
તફન મનોહર રૂપ ઉબાગર;	
કુંદ દશન અનુસારી રે.	ગેલ૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે નાથ કી છળિ લખિ;	
તનકી તપત સખ ટારી રે.	ગેલ૦ ૪

પદ ૧૩૪

છળિ દેખિ સલુણી સખી છેલ કેરી રે.	છળી૦
પહિરે પીત તન ખસન શુભગવર,	
લખિ નભ ચપલા લજેરો રે.	છળી૦ ૧
આંખર અમકત ઠવની ઠમકત,	
હરખત હરિજન હેરિ હેરિ રે.	છળી૦ ૨

ગતિ ગયંદ માનુ ચંચલ અખ છળી,
 લખી પાવત મોહ મતી મેરી રે. છળી૦ ૩
 અવિનાશાનંદ કે નાથ કી છાંડુ,
 રખડું સખિરી ચીત ઠેરિ ઠેરિ રે. છળી૦ ૪

પદ ૧૩૫ રાગ-હુમરી.

મોહનાને હારી મોપે મોહનીયાં મોહના૦
 જખતે મોહન મોપે હારી મોહનીયાં,
 તખતે બુલી દૂધ દોહનીયાં. મોહ૦ ૧
 ખાંનપાન તનખાંન બુલી સખ,
 જોઈ જીવનજીકી જોહનીયાં. મોહ૦ ૨
 કાન કાન રટડું નીશીવાસર,
 ઠોહું દીવાની લાક લોહનીયાં. મોહ૦ ૩
 અવિનાશાનંદ કહે બસો ઉરમે,
 શામ સુંદર છળી સોહનીયાં. મોહ૦ ૪

પદ ૧૩૬.

બાવરેને કીની મોપે બાવરીયાં. બાવ૦
 બાવરી કીનો મોરો સુધ હરી લીની,
 દીનીવે ગારી જિતાવરીયાં. બાવ૦ ૧
 બહુત કરીકે અરૂવાઈ બિહારી,
 ફારી છીનાઈ લીની કાવરીયાં. બાવ૦ ૨
 ફીરત હે બન ગેલ હુંદત ગીરધર,
 પેરી પ્રીતમ દ પાવરીયાં બાવ૦ ૩
 અવિનાશાનંદ કે પ્રાંન પીયાકી,
 બાનક પર બલ બાવરીયાં. બાવ૦ ૪

પદ ૧૩૭

બનવારી બિહારી ગારી આવત હે, બન૦
 આવત ગારી ફારી ચુંનર સારો;
 છુછ છતીયાં મગ આવત હે. બન૦ ૧

પકરી પીયારી નારી ગીરધારી,
તા સંગ નેહ જતાવત હે. બન૦ ૨

રસબસ કરી કે રસીક મન હરીકે;
પ્રેમ સુધારસ પાવત હે. બન૦ ૩

રૂપ છટા લખી શામ પીયાકી,
અવિનાશાનંદ બતાવત હે. બનવારી૦ ૪

પદ ૧૩૮-રાગ કાફી.

કાંનકું કુબરી કછુ કીનો. સખી કાંન૦
કછુ કીનો કાંનકું કુબરી કુવારી, નારી ધુતારી નવીનો;
ચંદન ચરચીકે શામ ચતુરકું, ઘસી ઘસીકે અતી ઝીનો;
લાલન નિજવશ કરી લીનો. કાંન૦ ૧

નેન સેન મુખ બેનમે ટોનાં, ચંદનમે ઘસી લીનો;
જખહી અંગ ધારે જહુનાયક, તખહી તુરત ભાયે તીનો;
બહુત બલ વાકી બુદ્ધિનો. કાંન૦ ૨

નિજ બસ કરીકે રખે નટનાગર, નચવત નાચ નવીનો;
જયુંહી કહત ત્યુંહી કરત હે જીવન, ઘસી ઘસી લીન આધીનો;
પીયા પ્રેમકો રસ પીનો. કાંન૦ ૩

એહી બિના મોહે કલ ન પરત હે, માનહું જલ બિના મીનો;
અવિનાશાનંદકે શામ પીયા બિનું, બાવત પલ જીગ છીનો;
લેટત આઈ કબ રંગભીનો. કાંન૦ ૪

પદ ૧૩૯.

સાંવરો અજહું નહી આયે આલીરી. સાંવરો૦
અજહું ન આયે પ્રીતમ પીયા પ્યારે, નેનન નીર ન માયે;
જખહી લેટું ભૂજ અંક ભરીકે, તખહી આનંદ ઉર છાયે;
અનલ બિરહા તો બુઝાયે. સાંવરો ૧

આ વસંત વસંતી બસન પેરી, નરત્રીય ખેલ મચાયે;
અરસપરસ છિરકત રંગ અંગપર, હોરી હોરી કહી ધાયે;
પીયા બિના કછું ન સોહાયે. સાંવરો૦ ૨

ખોલત કોયલ બહુત બપૈયા, બિરહા સુનત તન તાયે;
હોરી હરી બિનું હીયરે જરતહે, ધીરજ ન ધીયરા ધરાયે;
બાલમ મોરે કહાં બિલમાયે. સાંવરો ૩

બસંત રિતુ બિતિ બતહે સજની, રજનીમેં નીંદ ન આયે;
આવનાશાનંદ પાયા બિનું પ્યારી, કલ્પત મન સકુચાયે;
પ્રીતમ બિના તનવા તપાયે. સાંવરો ૪

પદ ૧૪૦.

આઈ પીયા દુસરી હોરી હોરીવે. આઈ૦
દુસરી હોરી આઈ દેખી દીલમે, ઉપજત દૂખ નયોરી;
બિરહાનલસેં મે બહુત જરંગી, મરંગી મે માદુર ઘોરી;
દરશકો દાન દયોરી. આઈ૦ ૧

કાશુન માસમે કાગ રમત હે, ભ્રમત હે નરત્રીયા દોરી;
હોરી હોરી કહી ઝોરી ચલાવે, ગાવે તાનન તોરી;
પરસપર ખેલ મચોરી. આઈ૦ ૨

બરહી રટત જેસે જલધર બનમે, ચંદકું જૈસે ચકોરી;
તૈસે મે તુમકું રટહું નિસિવાસર, પુનિપુનિ કહુ કરેભોરી;
બાલમ બિનતી સુનો મોરી. આઈ૦ ૩

તુમતો દયાનિધિ દીલકે કહાંના, કયું અસ લયે હો નિહોરી;
અવિનાશાનંદકી બિનતી બિહારી, શ્રવન સુનીકે લિયોરી;
બાલમ આય મિલહું બહોરી. આઈ૦ ૪

પદ ૧૪૧.

લંગરવાસે બિનતી હમારી ઉધોરે. લંગર૦
બિનતી હમારી દિલમે બિચારી, કહોરે ઉધો સુખકારી;
શ્રવન નિ સુસહસા ચલિ આવે. ગોપી પતી ગોરધારી;
પ્રાંન દાંન દેત નિહારી. લંગ૦ ૧

હોરિ બિતિ પીયા અજહું ન આયે, કૌન મિલિ હે કગારી;
જસેં મધુપુરી છાઈ રયોહે, નટવર નવલવિહારી;
બિનું વ્યાકુલ વ્રજનારી. લંગ૦ ૨

પંથ હેરી હેરી શામ પીયાકો, વહતે નેનસેં વારી;
 ખાંન પાંન તન ભાંન ન સુજત, રટત હે સખહી કુમારી;
 રસીક બિતુ મનમેં દુખારી. લંગ૦ ૩
 એક બેર આઈ દરસ દીયો વજમે, વજપતી દેવમોશારી;
 અવિનાશાનંદકે નાથ દયાનિધી, પુનિ પુનિ કહહું પુકારી;
 જુથા બિરહા દેત બારી. લંગ૦ ૪

પદ ૧૪૨—રાગ હોરી ભૈરવી.

ચલો ચલોરી અપટરે, સખરી કયા વિલંભ કરે;
 રમે રંગસે રસીક. ચલો૦

ચલહું ચપલ ચંચળ મૃગનયની,
 કરત ખેલ નાં કરનાં કપટરે. સખીરી૦
 કરહું અજબ અજ ખેલ કુંજનમે,
 લલના લાલ લિયો રંગમેં લપટ. ચલો૦ ૧

મૃગમદ કુંકુમ લીયો સખ કરમે,
 દેખી નાથકું દીયો દપટરે. સખી૦
 પીછી ન ધરહું કબહું પત્રપેની,
 ચટ ચટ જ્વાલકું દીયોરિ થપટ. ચલો૦ ૨

ખેલમે ખડો હે ખેલારી સાંવરો,
 છલલલ છીરકત છેલ છપટરે. સખી૦
 સુંનહો સમે કહું ખાત સીખનકી,
 નિરખી ગારી દેહું મુખસેં નિપટ. ચલો૦ ૩

રસીક લાલ લિયો ઘેરી રંગમે,
 અપની ઝીત અજ કરહું અપટરે. સખી૦
 અવિનાશાનંદકે અજબ ખેલમે,
 સખહી સખી લિયો શામકું થપટ. ચલો૦ ૪

પદ ૧૪૩.

તે તો ચલિકે ચટક તે તો ચલિકે ચટકરે,
 કનૈયા કયા ગુલાલ છટક, મેરી અખીઆ ખટક, તે તો૦

છટક શુભાલ છેલ તુમ છકિકે,
 હૈ સંગ ગ્વાલ ખાલકી થટકરે. કનૈયા૦
 હમકાં તું રોકત એકલી બનમે,
 મનમે મસ્ત લેઈ રંગ કો મટક. તે તો૦ ૧

ભયે ખૌર હા બનમે બનવારી.
 કરમે પેરી તુમ કનક કટકરે. કનૈયા૦
 કરત જેલ તુમ બહુ બન બિચરન,
 અટવી બીચ અબ રોકી અટક તે તો૦ ૨

હોહું નીરલજ તોકું લાજ ન લાલન,
 ઘેરત પરાઇ નારિ જમુના ઘટકરે. કનૈયા૦
 છેલ છુવત છતીયાં છકો બનમે,
 કહુંગી જાઇ અબ કંસકું સટક. તે તો૦ ૩

મેં બડ ઘરકી નારી બિહારી,
 નચવત કયા માનુ નૃતકિ નટકરે. કનૈયા૦
 અવિનાશાનંદ કે નાથ અજબ પીયા
 માનો બચન મમ તજકે હટક. તે તો૦ ૪

પદ ૧૮૪.

છાંટે રંગ ઝરી ઝર છાંટે રંગ ઝરી ઝરે સાંવરીયો.
 કયા વિલમ કરે ચલો ચલોરે દેખન. છાંટે૦

ઝરી લાઇ છીરકત રંગભર રસીયો,
 લેકે કંચન પીચકારી કરકરે; સાંવરીયો૦
 ખેલત ખેલ અખીલ અવતારી

બ્રમત રમત રંગ અંગ ભર ભર; છાંટે૦ ૧

તરૂન તરૂલ તન કાંન કુંવર વર,
 ધમ ધમ ધમ કમ ધરે ધર ધર રે. સાં૦
 મચ્યો હે અલોકીક ખેલ મનોહર,

ખેહર દેખન આઈ ખડે હર હર, છાં૦ ૨

* વનમાં.

હુંબ હુંબ હરી ગ્વાલનકે સંગ,
છિછેલ અતિ છેલ રંગ છરછર રે; સાં
હોરી હોરી મુખ જલત બિહારી,
થરકત હે દેખિ જન થર થર રે;

છાં ૩

રંગ ઉમંગ સખા સંગ છિરકત,
માનું આવત બાદો ઘન ઘર ઘર રે; સાં
અવિનાશાનંદકે નાથકું લખીકે,
કથન કલુષ કલીમલ જર જર

છાં ૪

૫૬ ૧૪૫

ખેલે રંગ હોરી હોરી, ખેલે રંગ હોરી હોરી રે બિહારી
લઈ ગ્વાલન થટક સખિ જમુના તટક, ખેલે

જમુનાં તટક ખેલે ગ્વાલ થટનમે,
ભરી ભરી રંગ પીચકારી દોરી દોરી રે, બિહારી
એસી હોરી ધુમ મચી નહીં કબહી,
અબહી ખેલત ખેલત એસી હોરી ભેરી ભેરી ખેલે ૧

છનકું દેખત તીનકું નહીં છોરત,
પરત ગેલ તાકે રંગ ઘોરી ઘોરી રે બિહારી

ભોરી રંગનમે કરે અ હાંની,
ચુંબતહે મુખ કંચુ કલ તોરી તોરી, ખેલે ૨

જમુના પુલીન આજ નિકસ ન પાવે,
મુનો સખિ સખે ખાત મોરી મોરી રે બિહારી

ખહોરિ મુનહુ એક ખાત સયાંની,
લેવત લાજ લખી ત્રીયા ગોરી ગોરી ખેલે ૩

અજબ ખેલ ખેલત અવિનાશી,
લેકે શુલાલકી કર ઝોરી ઝોરી રે બિહારી

અવિનાશાનંદ કે નાથકી કરણી,
ધરત ધ્યાન મુની જગ છોરી છોરી ખેલે ૪

પદ ૧૪૬—દુમેલા સિંઘાવલો.

હસની મુખમંદ હસે વિકસે, છળિ કુંદન હંત કળી લસની;
લસની મુછરેખ વિશેષ ખાલી તની, ખંક કટી પટસે કસની;
કસની મન ઈંદ્રિય ધ્યાન ધરે, ધરિ ધીર મુની પતની ધસની;
ધસની ગતિ હંસ ગયંદનકી, અવિનાશ ખસો ઉરમે હસની ૧
કરતે નખછેદ કિયો છતિમાં, છતિયાં છુઈ છેલ લખિ છરતે;
છરતે કર લાલન ચૂંબનકો, બલભ્રાત સુગાત કરી ખરતે;
ખરતેહિ ખુઆવત હે બિરહા, અગની ગમ અંગ પિયા અરતે;
અરતે મમ અંતર નાશ કરો, અવિનાશ કહે બિનતી કરતે. ૨
પિયરા પરદેશ વિશેષ રહે, મન સંભવ શત્રૂ દહે દિયરા;
દિયરા હલખે નહિ આત સખે, દિલ હોત દખે જલખે જીયરા;
જિયરા જનરંજન ભેટ જખે, તખહી સુખકો દિલમે દિયરા;
દિયરા ડરતે અવિનાશ કહે, ભગ પંડ પિયા બિનહી પિયરા. ૩

પદ ૧૪૭—રાગ હોરી

અનિહારે વિરજ રહી હારીરે,	
એજ નાગર નંદકુમાર;	બિં ૦
અખહિ લીની લાલા સારી બહારી,	
રંગમે ભિંજોઈ બિગારીરે	બિં ૦ ૧
નિરખતહે સખ નગર ડગરમે,	
બેરન નનદિ બિહારીરે;	બિં ૦ ૨
માંજ નહો મુખ કુરંગ સારસે,	
પીચકારી ભરી મારીરે;	બિં ૦ ૩
અવિનાશાનંદ એ અજબ લાલનકી,	
ખાનકપર બલહારીરે.	બિં ૦ ૪

પદ ૧૪૮

અનિહારે પ્રીતમ પીયા ખારે રે,	
એજ રાજવલોચન નાથ.	પ્રીં ૦

છિરકત હો રંગ છેલ છવિલે,	
મનમોહન મતવારે રે;	પ્રી. ૧
મારત મુખ પીચકારી મનોહર,	
ભરભર રંગ લયહારે રે	પ્રી. ૨
મુખ ચુંબત મન મોહન મગમે,	
લોકકી લાજ ખિસારેરે;	પ્રી. ૩
અવિનાશાનંદકે નાથ ખિહારી,	
તુમ ઝાંતે હમ હારેરે	પ્રી. ૦

૫: ૧૪૮

અનિહારે ખાવરે બનમારી રે, ભયે બૂધર રંગભરેલ; ખા. ૦
 કાશુનમે જોબન મહમાતો, પકી રોકત પરનારી રે ખા. ૧
 નિકસ ન પાવે નારી નગરમે, ડગરમે રમત ખિહારી રે, ખા. ૨
 જે ભવે તાકું રંગમે રોળત, બેલત ખાત નહારી રે; ખા. ૩
 અવિનાશાનંદકે નાથ ખિહારી, લોક વેઠ હઠ ટારી રે. ખા. ૪

૫૬ ૧૫૦

અનિહારે ખિરજ રહી તુંમકું રે,	
એજ અપની ગરજ કે ચાર;	ખિ. ૦
અખિર ગુલાલસેં ખાદર છાયે,	
પીચકારી ખારી હમકું રે.	ખિ. ૧
ભમત ધુમત ભર ભર પીચકારી,	
રંગમે રમત રૂમ રૂમકું રે;	ખિ. ૨
બજતહે ચંગ ઉપંગ ઝાંઝ ડફ,	
મૂઢંગ બજત શુમ શુમકું રે.	ખિ. ૩
અવિનાશાનંદ નાથ અવિનાસી,	
ગાવત તીલનો તુંમ તુંમકું રે;	ખિ. ૪

પદ. ૧૫૧.

અનિહારે ખેલત રંગ હોરી રે, સહજનંદ જગવંદ; ખેં
 બસન બસંતી લસંતિ બિહારી, ધારે ધરમ ધુર ધોરીરે. ખેં ૧
 કેસર કુંમ કુમ અંગ અરગજા, છિરકત રંગ બરબોરીરે. ખેં ૨
 રંગમે રોરત રંગ રેલ રસિલે, કેસર આગર ધોરીરે. ખેં ૩
 અવિનાશાનંદ ગરક કિયે રંગમે, અંચલ જન ચીત ચોરીરે. ખેં ૪

પદ ૧૫૨.

અનિહારે સંતન સંગ ખેલેરે, એજી ધરમતનય મુખધામ; સં
 કસન કસી કટી બસન કમલ દ્રગ, ધસન આત રંગ રેલે. સં ૧
 હોરી હોરી કહી ઝોરી ચલાવત, છિરકત રંગ છકેલેરે. સં ૨
 સંત સહિત રસબસ હરિ સોહત, માતુ પલાસ પુલેલેરે. સં ૩
 અવિનાશાનંદ કે ધુમ મચાઇ, અવિનાસી અલખેલેરે. સં ૪

પદ ૧૫૩

હોરિ ધુમ મચાવત આજ, પ્રગટ પ્રભુ આધરે; અનિહારે પ્ર
 જિનકું છુવે રંગ અંગ ઉમંગભર, પાપ સંતાપ બિલાધરે. પ્ર ૧
 ધારત ધ્યાનમે ધર્મકુંવર ધરિ, પરમાનંદ મુખપાધરે. પ્ર ૨
 સહજનંદ એ નવીન નામપર, કોટિ નામ બલબધરે. પ્ર ૩
 અવિનાશાનંદ કે ઇંટ અનોપમ, સહજનંદ મુખદાધરે. પ્ર ૪

પદ ૧૫૪.

પ્રગટ પદ પાયે રે, ભજી પ્રગટ પ્રભુ જગવંદ પ્રગ
 ધુ પેહેલાઠ ભભિખન પાંડવ, ગુનકા તારી ગોહરાયેરે. પ્રગ ૧
 ગોપી ગોપ તારે ગજ વાંનર, નિગમાગમ ગુન ગાયેરે. પ્રગ ૨
 પ્રગટ પ્રભુ બિનુ પ્યાસ ન જાવત, કર મર કોટિ ઉપાયેરે. પ્રગ ૩
 અવિનાશાનંદ પ્રગટ પ્રભુ સખહી, સહજનંદ મુખદાયેરે. પ્રગ ૪

પદ ૧૫૫—રાગ ગરબી.

(અલખેલાજી મારે ઝોરડેરે આવોને અલખેલા એ હાલ છે.)

કાંના કોરે રો મારે ઘેર કાંમ છે રે, જાવાહો મુજને;

માફ રાધાજોરી એલું નામ છે રે. જાવાહો ૧

આ વાટે અમે નિત ચાલીયે રે; જાવાહો

હાડી ઉઠીને દાણ કયાંથી આલીયે રે. જાવાહો ૨

વાલા વેતાં ન રોકા વાટમાંરે;	જાવાદો ૦
મારે જાવું છે જમુનાના ઘાટમાંરે.	જાવાદો ૦ ૩
જાણે વાર ઝાઝી થઈ અમનેરે;	જાવાદો ૦
ઘણું કાના શું કૈયે તમનેરે.	જાવાદો ૦ ૪
માનો અવિનાશાનંદના નાથજીરે;	જાવાદો ૦
હરી કહું છું જોડી બેઉ હાથજીરે.	જાવાદો ૦ ૫

પદ ૧૫૬

કર કોટી ઉપાય કહું કામનીરે, નહીં જાવા દેઉં.	
તારે ધાંખના ઘણી છે ધાંમનીરે.	નહીં ૦ ૧
ઘણે દાડે આવી છુ હાથમાંરે,	નહીં ૦
એકાએકી નથી કોઈ સાથમાંરે.	નહીં ૦ ૨
રાધાગોરી ચોરી દાણ જાવતીરે,	નહીં ૦
કોઈ દાડે હાથે મારે નાવતીરે.	નહીં ૦ ૩
આજ આવી તું વનમાં એકલી રે,	નહીં ૦
મનગમતી તું મુજને મલીરે.	નહીં ૦ ૪
કેછે અવિનાશાનંદ એમ વાતડી રે,	નહીં ૦
આજ શીથલ કરીશ તારી છાતડી રે.	નહીં ૦ ૫

પદ ૧૫૭.

અમે રાખી મલાળે બોલીયે રે. મનગમતા માવા ૦	
છેલા છકી ન વનમાં ડોલીયે રે.	મન ૦ ૧
આવી દેવ પડી શી તમને રે,	મન ૦
આવી શીદ સંતાપો અમને રે.	મન ૦ ૨
તમે ઢાંણી થયા કયાંથી કારમારે,	મન ૦
કાના દાણ શોભે દરબારમાંરે.	મન ૦ ૩
આ કંશ રાજા વાત જાણ્યોરે,	મન ૦
તતકાલ તેડવી તાણ્યોરે રે.	મન ૦ ૪
એવા અવિનાશાનંદના શામ છે રે,	મન ૦
મુને જાવા દો મારે ઘેર કાંમ છે રે.	મન ૦ ૫

૫૬ ૧૫૮

અલી ડાઁ ઘણો દરબારનો રે; માનની માનીલે.
 હું તો ભય ન રાખું સરકારનોરે. માનની૦ ૧
 હું તો રાજા તણે મહારાજ છું રે, માન૦
 હું તો દાણી અનાદિનો આજ છું રે. માન૦ ૨
 કાંઈ બીક નથી મારે કંશનીરે; માન૦
 હું તો જડ કાઢીશ એના વંશનીરે. માન૦ ૩
 આજ કાલમાં નિશ્ચે બાણુજેરે, માન૦
 પછે માહાતમ મારું વખાણુજે રે. માન૦ ૪
 બાણી અવિનાશાનંદ કે પ્રતાપનેરે માન૦
 આજ દાણુ ચુકાવીને આપને રે. માન૦ ૫

૫૬ ૧૫૯

ઠાણુ ખોદું મુખે નવ ભાખીયે રે, કલ્યાણા કાના.
 કાંઈ રોત માણુસ કેરી રાખીયે રે. કલ્યાણા૦ ૧
 તમે કંસ રાજની બીકથીરે, કલ્યાણા૦
 મધરાતે ભાગી આવ્યા ત્યાં થકી રે. કલ્યાણા૦ ૨
 બંધીખાને તમારા માતતાતણે રે, કલ્યાણા૦
 આખા વિશ્વમાં વિખ્યાત વાત છે રે. કલ્યાણા૦ ૩
 તે તમે ન રાખો બીક કંશની રે, કલ્યાણા૦
 કાગ શીખવા બય ચાલ હંશનીરે. કલ્યાણા૦ ૪
 માટે એલફેલ મુખથી ન બોલીયે રે, કલ્યાણા૦
 ઠાણુ અવિનાશાનંદકે ન ડોલીયે રે. કલ્યાણા૦ ૫

૫૬ ૧૬૦

તું તો બલમાં બોલે બહુ બોલકી રે, નિરલજ હે નારી૦
 કુટયા વિના સમી ન થાય ઢોલકોરે. નિરલજ૦ ૧
 નાની વેમાં શિખી મોટી વાતડીરે, નિરલજ૦
 ઘણી ઢાઢમાં ભરી છે તારે ઘાટડીરે. નિરલજ૦ ૨
 મુને મોટા મોટા જાણુ હરી રે, નિરલજ૦
 તું ગાંડી શું બાણુ ગુજરીરે. નિરલજ૦ ૩

૧૩૫ બ્રહ્મા બાણે મને ઉરમાં રે, નિરલજ્જ ૦
 તું તો બાણે છકી બલપુરમાં રે. નિરલજ્જ ૦ ૪
 કે છે અવિનાશાનંદ એ વાદમાં રે, નિરલજ્જ ૦
 મુકો* શું બાણે રસના સ્વાદમાં રે. નિરલજ્જ ૦ ૫

૫૬ ૧૬૧

અલ્યા રીત માંણસનીમાં રીજીયે રે, આહીરના છોરા.
 નીજ મુખે વખાંણ નવ કીજીયે રે. આહીરના ૦ ૧
 હોય માપ જણાઈ બાય પોતમાં રે, આહીરના ૦
 ગુણ આચાર જણાય ગોત*માં રે. આહીરના ૦ ૨
 પ્રભુ હોય જણાઈ બાય પંડમાં રે, આહીરના ૦
 પરનારી પરાણે ઠંઠ મારે. આહીરના ૦ ૩
 મોટી વાત કરી નવ રીઝીએ રે, આહીરના ૦
 બહુ ફેલ કરતાં બીજીયે રે. આહીરના ૦ ૪
 કે છે અવિનાશાનંદ દીલ ધારણે રે, આહીરના ૦
 વાણ લક્ષણ ખોટાં વીસરણે રે. આહીરના ૦ ૫

૫૬ ૧૬૨

તું તો ગવે* બરાણી ગુજરીરે; ગુણવંતી ગોરી
 મુને દે છે શીખામણ સુંદરી રે. ગુણ ૦ ૧
 હું તો માપ રાખી કહું તુજને રે, ગુણ ૦
 મહમાતી ગણે નહી મુજને રે. ગુણ ૦ ૨
 આવ્ય એરી ચુકાવી દે દાંણને રે, ગુણ ૦
 નહી તો કુટશે મટકી તારી બાણજે રે. ગુણ ૦ ૩
 દીધા વિના બાણે જો દાંણ છે રે, ગુણ ૦
 નંદ ખાવાની તુજને આંણ છે રે. ગુણ ૦ ૪
 કે છે અવિનાશાનંદ નથી બોલતી રે, ગુણ ૦
 આળાદાર ચતુરા આંખો ચોળતી રે. ગુણ ૦ ૫

૫૬ ૧૬૩

કેમ જોર જણાવે છે કારમારે; કાનુડા કાળા
 દાણ લેવા ઉભો છું સવારમાં રે. કાનુડા ૦ ૧

રીતે પ્રીતે રહી ઢાંણુ માગજો રે;	કાનુડાં
રખે મહીની મટુકી મારી ભાગજો રે.	કાનુડાં ૨
નથી લાજ નીરવજ તારા અંગમાં રે,	કાનુડાં
છકચો છોરા તું બોલે કુદંગમાં રે.	કાનુડાં ૩
ઢાડી ઉભો લેવા ઢોડી ઢાંણુને રે,	કાનુડાં
કુણુ માને છે નંદની આંણુને રે.	કાનુડાં ૪
હોય રાજ તો આંણુ મનાય છે રે,	કાનુડાં
કવિ અવિનાશાનંદ કહી ગાય છે રે.	કાનુડાં ૫

૧૬ ૧૬૪

મદમાતી મુખે બોલે માનનીરે; ગુજરી ગોકુલની	
નથી વાત બાંણુતી કાળા કાંતનીરે.	ગુજ ૧
તું તો આંણુ ન માને નંદનીરે,	ગુજ ૦
ફેલ રીત શિખિ ઘણા ફંદનીરે.	ગુજ ૦ ૨
બાણી બેઠ બોલે છે બેરમાં રે,	ગુજ ૦
તું છકી જવાનોના તોરમાં રે.	ગુજ ૦ ૩
આજ ગર્વ હરૂં તારા મનનોરે,	ગુજ ૦
કરૂં શીથલ રંગ તારા તનનો રે.	ગુજ ૦ ૪
તારે રૂપ ઘણું લાજતો નથી રે,	ગુજ
એમ અવિનાશાનંદ કે છે કથો રે.	ગુજ ૦ ૫

૫૬ ૧૬૫.

આવ્ય ઝોરો ચુકાવિ આપુ ઢાણુનેરે,	કપટી કાનુડાં.
બ્રહ્મભાંણુની બેટી મુને બાંણુનેરે.	કપટી ૦ ૧
ઢાંણુ લીધાની આશા રાખ મારે,	કપટી ૦
તું જેવા ઢાણી રાખુ કાખમાં રે.	કપટી ૦ ૨
તારા જેવી જે હોય જગ નારનેરે.	કપટી ૦
તેની સાથે તું કરજે ખ્યારનેરે.	કપટી ૦ ૩
મારે તારે બને નહી બાતમાં રે,	કપટી ૦
બાણે ફેર ઘણો નાત બાતમાં રે.	કપટી ૦ ૪
તારે માથે મોટી ખોટી છાપ છેરે,	કપટી ૦
કે છે અવિનાશાનંદ બે બાપ છેરે.	કપટી ૦ ૫

પદ ૧૬૬.

સુધી રીસ ચઢી વૃજરાજનેરે,	કોખ્યા કાનુડો.
જ્યારે યોલી રાધા મેલી લાજનેરે.	કોખ્યાં ૧
જેર કરી મટુકી મે માથથીરે,	કોખ્યાં
હરી ઉપાડી લીધી હાથથીરે.	કોખ્યાં ૨
મે પીધું પાણી નીજ દાસનેરે,	કોખ્યાં
અતી પુરી અંતરંગી આશનેરે.	કોખ્યાં ૩
છલ કરી માયો નખ છાતડીરે,	કોખ્યાં
કાંધી ન કરવાની વાતડીરે.	કોખ્યાં ૪
લાગ કાંચો નહીં રાધા જોવતીરે,	કોખ્યાં
કે છે અવિનાશાનંદ રહી રોવતીરે.	કોખ્યાં ૫

પદ ૧૬૭.

ગઈ રાવ કરવાને કારણેરે,	કે રાધા ગોરી.
આવી ઉભી જસોદાને બારણેરે.	કે રાધાં ૧
વાત સાંભલો જશોદા માવડીરે,	કે રાધાં
કાનો અનીત કરે કેમ અવડીરે.	કે રાધાં ૨
આજ ફેડી મટુકી રોકી ઘાટમાંરે,	કે રાધાં
તારો પુત્ર ચાલ્યો બારે વાટમાંરે.	કે રાધાં ૩
ફાડિ કંચુકી નખ માયો છાતીયેરે,	કે રાધાં
બિજિ વાત નધી દેવાતિ મેરે.	કે રાધાં ૪
નીત કેડે પડ્યો કરી તાંનનેરે,	કે રાધાં
કે છે અવિનાશાનંદ વારો કાંનનેરે.	કે રાધાં ૫

પદ ૧૬૮.

નીત ઉઠી એ મારગે જાવુંરે,	જશોદાજી માતાં
એને પુચ્છી જોરે મે જાવુંરે.	જશોં ૧
કોને ગોકુલમાં કેમ રહેરે,	જશોં
એના દુઃખથી કયાં અમો જઈએરે.	જશોં ૨
આવો લાડવાયો કેમ કીધારે,	જશોં
એને રાખજો આજથી સીધારે.	જશોં ૩

નેતો કરશું રાજને જઈ જાણુનેરે,	જશો ૦
પીલી લેશે તમારા પ્રાણુનેરે.	જશો ૦ ૪
કે છે અવિનાશાનંદ ઉર આણુજેરે,	જશો ૦
કોણું વાત જુઠી નવ જાણુજોરે.	જશો ૦ ૫

૫૬ ૧૬૬

સાંજે મોરલી વાતા મરમાલોરે,	આવ્યા અલખેલો ૦
કોડીદો કાંનવર કાલોરે.	આવ્યા ૦ ૧
પોતે ખોલે બેસાડી દરી ખાંતેરે,	આવ્યા ૦
પુછે હેતે જશોદાજી માતેરે.	આવ્યા ૦ ૨
કેમ લુટે કાના મેયારીરે,	આવ્યા ૦
આવી શી પડી ટેવ નઠારીરે.	આવ્યા ૦ ૩
ઘેર દુઝે છે નવ લાખ ગાવડીરે,	આવ્યા ૦
શી ખોટી પડી ટેવ આવડીરે.	આવ્યા ૦ ૪
કોણું અવિનાશાનંદના વાલમારે,	આવ્યા ૦
હવે ચાલ કુચાલ તું ચાલમારે.	આવ્યા ૦ ૫

૫૬ ૧૭૦.

ને રાજ ગાયું ચારી જીવીયેરે,	છેલવર છોગાલા ૦
પાયે પ્રીતે તો મે તેનું પીવીયેરે,	છેલ ૦ ૧
અઝી છેડ ન કીજે પરનારનીરે,	છેલ ૦
માથે બીક મોટી દરબારનીરે	છેલ ૦ ૨
રીત રાખી રૈયતમાં રીઝીએરે,	છેલ ૦
કાના આળું કેની નવ કીજીયેરે.	છેલ ૦ ૩
બહુ વેર છે આપણા વંશનેરે,	છેલ ૦
કોઈ જાઈ કેશે વાત કંશનેરે.	છેલ ૦ ૪
પાપી રાજ દેશે પીડા પાડનેરે.	છેલ ૦
લુંટી ઘર લેશે દેશે દંડનેરે,	છેલ ૦ ૫
કે છે અવિનાશાનંદ સત્ય જાણુજેરે,	છેલ ૦
ખ્યાસ ખોટું નથી પરમાણુજેરે.	છેલ ૦ ૬

પદ ૧૭૧.

હસી બોલ્યા મનોહર માવજીરે,	માતાજી સુંબીએ૦
એને મનમાં લેટયાનો બાવજીરે.	માતા૦ ૧
દાંત ચાવવાના બીજા દેખાડવારે,	માતા૦
મન લોકનો ભરમ મટાડવારે.	માતા૦ ૨
એને મારે પૂરવની પ્રીત છેરે,	માતા૦
મારું એના સ્વરૂપમાં ચીત છેરે,	માતા૦ ૩
એના સાડુ ધાર્યો મેંતો દેહ છેરે,	માતા૦
નીત નવો એને મારે નેહ છેરે.	માતા૦ ૪
એમ અવિનાશાનંદ કે ઉમંગમારે,	માતા૦
સુંબી રાધા પાંખી સુખ અંગમારે.	માતા૦ ૫

પદ ૧૭૨.

રીસ ટલી ને રીઝ થઈ અંગમારે.	પ્રીતમ પ્યારીને૦
સુખ પામ્યા પરસસર સંગમારે,	પ્રીતમ૦ ૧
આવિ પૂરવની વારતા સાંભળીરે.	પ્રીતમ૦
રીસ શડ હતી સરવે ટલીર.	પ્રીતમ૦ ૨
દોષ બુદ્ધિ લીલામાં ધારશેરે.	પ્રીતમ૦
તેને જરૂર જમદુત મારશેરે.	પ્રીતમ૦ ૩
બાણી નિર્ગુણ લીલા ગાવશેરે,	પ્રીતમ૦
તે તો જરૂર ધામમાં બાવશેરે.	પ્રીતમ૦ ૪
કે છે અવિનાશાનંદ પુરો આશનેરે,	પ્રીતમ૦
દીન બાણી તમારા દાસનેરે.	પ્રીતમ૦ ૫

હિંડોળાનાં પદ.

પદ ૧૭૩.—રાગ સારંગ હિંડોરો ડોલનો ભાવ છે.

બુલત ધરમ કુમાર હિંડોલામે બુલત૦
 પુરુષોત્તમ પરિશ્રદ્ધ પુરાતન,
 અખિલ જઠત આધાર;

હિંડોરા૦ ૧

અજ અદ્વૈત નીરંજન અમ્બુત,
 અગુણ સગુણ નીરધાર;
 શેષ મહેશ શારદ ધ્રુવ સેવત,
 સરજત સકળ સંસાર. હિંડોરાં ૨
 હિરા માંભુક જડિત હિંડોર,
 શોભાકો નહી પાર;
 કંચન દાડિમ લટકત બહુ બિધિ,
 ઝલકત તેજ અપાર. હિંડોરાં ૩
 ચિત્ર વિચિત્ર સો ચહુ દીશી સોહત,
 મન મોહત નરનાર;
 ચહુકોર ચિતવત શામ ચતુરવર,
 શિરપર કિરીટ સુધાર. હિંડોરાં ૪
 મુકત મુનિ કર ગ્રહિકે ઝુલાવત,
 ગાવત સારંગ સાર;
 અજબ અલોકીક શાંભ છબિપર,
 અવિનાશાનંદ બલહાર. હિંડોરાં ૫

૫૬ ૧૭૪.

ઝુલત આનંદ કંઠ હિંડોરામે, ઝુલત.
 બસન બસંતી ધારી બિહારી, શ્રીહરી સહજાનંદ; હિંડોલેં ૧
 બાર દ્વર દરશન પ્રભુ દેવત, કૃનાનિધિ સુખકંઠ;
 રતન જડીત સો કનક હિંડોલો, દેખિ લજત સુરચંદ. હિંડોલેં ૨
 ઝુલત શામ ઝુલાવત મુનિગન, જય જય કરત આનંદ;
 ભવ પ્રદાસુર રાજ કાજ તજિ, નિરખત છબિ વૃષ્ટનંદ. હિંડોલેં ૩
 કુંજ પૂંજ મહી ઝુલત સુંદર, શોભા ધામ સ્વચ્છંદ;
 છિરકત રંગ ઉમંગસે છેલો, અલખેલો જગવંદ. હિંડોલેં ૪
 લાલ ઝુલાલ અખિર ઉડાવત, માનહુ મસ્ત ગયંદ;
 બખંત રંગ હખંત મન બહુ બિધિ, કવિ અવિનાશાનંદ. હિંડોલેં ૫

૫૬ ૧૭૫.

ઝુલત જનસુખકારી હિંડોરમેં

શોભા ધામ કામ મહ બંજન, જન રંજન જયકારી. હિંડોં ૧
 પીચકારી ભરી મારત પ્રીતમ, ઝુલત છેલ બિહારી;
 લાલ ગુલાલકી ઝોરી ચલાવત, ગાવત તાંન દે તારી. હિંડોં ૨
 મસ્ત લઈ રંગ ખેલત મોહન, કીચ મચાચો ભારી;
 માનહુ ભાદો ઘનઝરી લાઈ, ખરખત હરખ બધારી. હિંડોં ૩
 એકહી શામ અનેકસે ખેલત, પ્રીતમ ગ્રહી પીચકારી;
 માનહુ રૂપ અનેક ધરી હરી, ખેલત ખેલ ખેલારી. હિંડોં ૪
 ચકીત હોત લખિ શામ ચતુરકું. પ્રહ્લા ભવ ભયહારી;
 અવિનાશાનંદ એ અજબ પીયાકી, બાનકપર બલહારી. હિંડોં ૫

૫૬ ૧૭૬

ધુમ મચાવત ધાઈ હિંડોરમેં

ઝુલત શામ સો કુંજ ગલીનમેં, સંતન અંગ સુખદાઈ. હિંડોં ૧
 બજત હે તાલ પખાજ ઝાંઝ ડફ, ફુંફુંભિ દેવ બજાઈ;
 ખરખત સુમન ઝરી નહુ હરખત, નભ પથ મોદ ન માંઈ હિંડોં ૨
 રંગ રંગ રંગચોળ કીચે હે, લાલ ગુલાલ ઉડાઈ;
 ગરક કીચે હરીજન બહુ રંગમેં, અંગમે હરખ બઢાઈ. હિંડોં ૩
 અતિ સુખ દીનો શામ અલોકીક, લોકીક આશ મીટાઈ;
 ખેલ પૂરન કરી ખળદળ ખંડન, જનરંજન કરવાઈ. હિંડોં ૪
 બહુત ખેર યુ રમી કે બિહારી, મગન કીચે બાઈ ભાઈ;
 અવિનાશાનંદ વૃષનંદ છટા પર, ખારખાર બલ બાઈ. હિંડોં ૫

૫૬. ૧૭૭. રાગ સોરઠ હિંડોર.

ઝુલે કુલન હિંડોલે ઘનશામ હો શામ ઝુલેં

કુલનકે હિંડોલે ઝુલે, અંગ અંગ તન બસન અમુદ્યે;

નિરખત છબી મન કુલે, નરને ભામ.

ઝુલેં ૧

સંત ઝુલાવે શામ સુહાગી, લગન મગન લાલનસે લાગી;

ભાવટ ભવકી ભાગી, ભયે નિષ્કામ

ઝુલેં ૨

કુલનમે ગરકાવ લયે હે, અંગે અંગ આનંદ છે હે;
જય જય દેવન વૃંદ કયે હે, નિરખિ શોભા ધામ. ઝુલે૦ ૩
કવિ અવિનાશાનંદ કહાવે, ગુન પ્રગટકે નીશદીન ગાવે;
આનંદ અંગ ન માવે આકુ જામ. ઝુલે૦ ૪

૫૬ ૧૭૮.

ઝુલે રતન હિંડોલે વૃષલાલ હો લાલ ઝુલે૦
રતન હિંડોલે રસીક રસીલો, ઝુલે નવ ધન છેલ છબીલો;
ફચીર રસીલો ધારી મોહન માળ. ઝુલે૦ ૧
ઈંદ્રાદીક દેખન સુર આવે, પરમાનંદ નવીન સુખ પાવે;
ગુણસાગર ગુણ ગાવે, રસીક રસાળ. ઝુલે૦ ૨
જય જયકાર હોત જગમાંઈ, ઝુલત રતન હિંડોલે ઝુલાઈ,
જન સંતન સુખદાઈ, કરતે ખ્યાલ. ઝુલે૦ ૩
મોર મરાલ હિંડોળે શોભે, અવિનાશાનંદ લખિ મન લોભે,
પ્રાણ પ્રીતમ છબી થોભે, મન પ્રતિપાલ ઝુલે૦ ૪

૫૬ ૧૭૯

ઝુલે કનક હિંડોળે સુખકંદ હો કંદ ઝુલે૦
કનક હિંડોલે જન સુખકારી,
ઝુલે લવલંજન લયહારી;
ખસન ભુખણુ તન ધારી;
સહજાનંદ હારે હાં ધારી સહજાનંદ. ઝુલે૦ ૧
પ્રેમી ઝુલાવે પ્રેમ કરીને,
રેશમ દોરી હાથ ધરીને;
હરીજન હેતે હેરે હરીને;
જેમ ચક્રારને ચંદ હારે હો; ઝુલે : ૨
ઝાંઝ મૃદંગ ગાલરી બાજે;
શબ્દ સુનત શુભ ત્રિલોચન ગાજે;
દર્શન કાજે આવે દેવન વૃંદ હારે હાં; ઝુલે૦ ૩

કોટિક કામ ધામ છપી ધારિ;
અવિનાશાનંદ કે બ્રહ્મચારી;
તન મન ધન સખ વારી;
લખિ જગવંદ હારે હાં

જુલે૦ ૪

પદ ૧૮૦

જુલે હિંડોળે પ્રીતમ પીયા પ્રાંણ હો પ્રાંણ. જુલે૦
શોભા ધામ કામ મદ ગંજન, રાણવ લોચન જન મનરંજન;
બકતનકે બયભંજન, શામ સુખાણ. જુલે૦ ૧
હરખત બરખત હે બાહુરવા, દાહુર મોર નચાવત શોરવા;
ખિરહિ કાળજ કોરવા, પ્રગટ પ્રમાંન. જુલે૦ ૨
હિંડોલે હરખિ હરી જુલે, પ્રેમી જન મનમે લખી કુલે;
હરચનને મન બૂલે, કરત વખાંણ. જુલે૦ ૩
હરી હિંડોળાની છળિ નિરખી, અવિનાશાનંદ નિજ મન હરખિ;
શોભા નહી એહિ સરખી, કહું નિરવાણ. જુલે૦ ૪

પદ ૧૮૧—રાગ હાંડોલા.

નવલ હિંડોળે જુલે નવલ વિહારી નવલ૦
છેલ છપૈયામેં નવલ હિંડોળે, જુલે અતિ પ્રેમ વધારી. જુલે૦ ૧
ગરજત ગગન બાહુરવા બરખત, હરખત લખી નરનારી. જુલે૦ ૨
જુલત શામ જુલાવત મુનિગન, વિદીત વૃહદ વ્રતધારી. જુલે૦ ૩
અવિનાશાનંદ એ શામ છપી પર, તનમન પ્રાન લે વારી. જુલે૦ ૪

પદ ૧૮૨.

જુલત હિંડોળે બેની ધર્મદુલારો, જુલ૦
કનકે હિંડોળામેં જુલે કમળદ્રગ;
કટી કસી બાંકે કટારો. બેની૦ ૧
ગાવત ગુણી જન મુનિ જન સખહી;
નવધન નાથ નિહારો. બેની૦ ૨
સુમન બસન તન સોહત સુંદર,
પ્રીતમ પ્રાણસે ખ્યારો. બેની૦ ૩
અવિનાશાનંદ એ આનંદધન છળિ,
અંતર માંહી ઉતારો. બેની૦ ૪

પદ ૧૮૩.

રતન હીંડોરે ઝુલે રસીક રસીલો રતન૦

રાજીવ દ્રગ ઝુલે રતન હીંડોરે, દાસન ત્રાસ નસીલો. ઝુલે૦ ૧

લોલ વિલોચન કુંઠળ લલકત, ઝલકત જામે લસીલો. ઝુલે૦ ૨

અનંગ વિમોહન અંગ અનોપમ, મંદ મુખ મધુર હસીલો. ઝુલે૦ ૩

અવિનાશાનંદ કે શ્યામ મનોહર, વાલમ ઉરમાં બસીલો. ઝુલે૦ ૪

પદ ૧૮૪.

આજ તો અનોખી છળિ બને બનવારી. આજ૦

ચિત્તરંજન અંજન જીત લોચન,

મોચન ભવલયહારી. છળિ૦ ૧

કર કેચન ગ્રહી ઠાંડિ મનોહર,

શિરપર મુગટ સુધારી. છળિ૦ ૨

ચિત્રવિચિત્રાદિ ચાડૂ હિંડોળે,

ઝલકત નવલખિહારી. છળિ૦ ૩

અવિનાશાનંદ એ પ્રાંતપીયાકી,

મુરતી ઉરમે ઉતારી. છળિ૦ ૪

પદ ૧૮૫—રાગ હિંડોળા.

રતન હિંડોળે ઝુલાવે, જસોદા મૈયા રતન૦

માતા ઝુલાવે ને મોહન ઝુલે, હેત અધીક જણાવે જસોદા૦ ૧

ગોરી ઝુલાવવા આબિ ગોકુળની,

પ્રેમમગન શુષ્ક ગાવે. જસોદા૦ ૨

નવધન મુરતી નાથની જોધને,

નેણાં ત્રપત નવ થાવે. જસોદા૦ ૩

અવિનાશાનંદ દેખિ અવિનાશી,

આનંદ ઉર ન સમાવે. જસોદા૦ ૪

પદ ૧૮૬.

હિંડોળાની છળી ભારી, શોભે અતી. હિંડો

કનક તણી શોભે ઠાંડી મનોહર, નંગજડીત અપારી. શોભે૦ ૧

મખમલની માંહી માદી મનોહર, કનક છડી સુખકારી. શોભે૦ ૨

સોના રૂપાના મોર શોભે છે, આનંદકારી અપારી. શોભે૦ ૩
અવિનાશાનંદ દેખી અવિનાશી, પ્રેમ મગન જાય વારી. શોભે૦ ૪
૫૬ ૧૮૭.

ઝુલત રથામ સોહાગી હિંડોળામે ઝુલત૦
રેસમદારી હાથમાં લેને, ઝુલાવે જન ખડભાગી. ઝુલે૦ ૧
તાલ પખાજ બળવત તાનસે, અંતર કરી અનુરાગી. ઝુલે૦ ૨
છત્ર ચમર છડીદાર છડીને, જય જય વહે વર માગી. ઝુલે૦ ૩
અવિનાશાનંદ દેખી અવિનાશી, લગન લાલન સંગ લાગી. ઝુલે૦ ૪
૫૬ ૧૮૮.

ઝુલે છે છેલ છેગાળો હિંડોરામે ઝુલે૦
મુગટ મણીમય માથે મનોહર,
ઝોદયો છે નવલ દુસાલો. હિંડોરા૦ ૧
ઝુલત હાર બાબુખંધ ગજરા;
પેરીને ધમ્મનો લાલો. હિંડોરા૦ ૨
હરસન દેવે છે દાસને દેખી,
મોહનવર મરમાળો; હિંડોરા૦ ૩
અવિનાશાનંદ દેખી ઉર અંતર,
રાહ નેણ રૂપાળો. હિંડોરા૦ ૪

૫૬ ૧૮૯-રાગ પ્રભાતી.

આજ પ્રીતમ પીયા આનંદકારી;
ભવભયહારી મોહન મોહોલે પધાર્યા;
આવતા જોઈને આનંદદતારે;
પેખીને ચરણ પખાળા રે. આજ૦ ૧
નિરખ્યા નવલપીયા નેણાં ભરીનેરે;
પલંગ ઉપર પધરાવ્યા રે; આજ૦ ૨
ભાવતાં લોજન ભાવ ભરીને રે;
ભુધરને મે જમાવ્યા રે. આજ૦ ૩
જમી જન રંજન શામ પીયાલરે;
આલીંગન અતી આપ્યુ રે; આજ૦ ૪

અવિનાશાનંદના નાથ વિહારી રે;
જનમ મરણ દુઃખ કાષ્ઠ્ય રે.

આજઠ ૫

૫૬ ૧૯૦

ધર્મકુંવર ઘનશામ મનોહર,
પૂરણ બ્રહ્મ સુખરાશી;
શેષ મહેષ શ્રુતિ શારદા સેવેરે;
અખંડ અજીત અવિનાશીરે;
ધારણ કરવા ધર્મ ધરામે રે,
આનંદ કંઠ પ્રભુ આચારે;
પ્રેમીજનના પ્રીત કરીને રે;
પાપ સંતાપને સમાધ્યા રે.
જે જન આધ્યા જીવન શરણે રે,
આનંદ આપો અપારીરે;
અવિનાશાનંદ જોઈ છળિ અવિનાશીરે;
તન મન પ્રાણ બલિહારીરે;

ધર્મ ૦ ૧

ધર્મ ૦ ૨

ધર્મ ૦ ૩

૫૬ ૧૯૧.

ધર્મકુંવર છળિ ધ્યાનમાં ધારો રે;
જનમ મરણ દુઃખ જાવ.
ભવચોરાશી જમ દુખ ભાગે રે;
પરમાનંદ સુખ પાવે રે;
દયાનિધિ ધારિ દયા ને દીલમાં રે;
ધરા ઉપર તનુ ધારી રે.
કામ ક્રોધાદીક કર્મ કઠીન કલી;
નાશ તે કરતા નિહારીરે.
જે રીપુ મરે નહી સતજીવમાંઈ રે;
માયો તેને કલી માંઈ રે;
અધિક પ્રતાપ જણાવ્યો આ ફેરે રે;
શામ સુંદર સુખદાઈ રે.

ધર્મ ૦

ધર્મ ૦ ૧

ધર્મ ૦ ૨

ધર્મ ૦ ૩

ધર્મ ૦ ૪

ધર્મ ૦ ૫

અનંત પ્રતાપ જણાવિને અવનિરે;

દાસને બહુ સુખ દીધું રે.

ધર્મ ૦ ૬

અવિનાશાનંદ કહે અવતારિરે;

કોટિ જનનું કામ કીધું રે.

ધર્મ ૦ ૭

પદ ૧૮૨

સતસંગી હોય તેને વેળા સવારમાંરે,

ધ્યાન પ્રભુનું ઉરમે ધરવું;

શોચ ક્રિયા કરી સ્નાન કરીને રે,

કામ વેપારનું કરવું રે

સત ૦ ૧

ચારૂ ચરણ ચિતવીયે ચિતમાં રે,

સોલે ચિન્હ સહોતરે;

પાની ધુંટી પીંડી સાથલ ચેખીરે,

ચિતવીયે ધારી ચીત રે.

સત ૦ ૨

શામ કટી નાભિ ઉઠર શોભતું રે,

ત્રિવલ્લિ સહિત વિરાજે રે;

જુગલ ભુજ છખી ગજ સૂંઢ જેવારે.

સંભારે જન સુખ કાળેરે

સત ૦ ૩

વદનકમલ સમ દશન વિલોકીરે

ભાલ ભમર દ્રગ ભારીરે;

ધારવું નિશઠિન ધ્યાનમાં ધારી .

અવિનાશાનંદ કે નિહારીરે,

સત ૦ ૪

પદ ૧૮૩.

જગો જગતપતી જીવન મારારે, ભોર ભયો ભય હારી;

ચિહ્નિયાં બોલે ચહુ દિશમાંધરે,

કાગ કપોત સુખકારીરે.

જગો ૦ ૧

મોતી ભેતી જુવો મહીન થઇ છેરે,

નિરખો મથે મે નારીરે.

જગો ૦ ૨

પ્રેમીજન આવે રાગ પ્રભાતીરે,	
પ્રીતમ પ્રીત વધારી રે.	જાગો ૩
ગાયોના ગાલા તો છુટયા મારા વાલારે,	
બુવોને નેણાં ઉધારીરે,	જાગો ૪
ગોઠુલ ગામની આવિ ગોવાલણિરે,	
ખ્યારા બોલાવવા ખ્યારીરે,	જાગો ૫
ઢાણુ તમારું દ્યોને તમે ઢાંણીરે,	
બોલે છે વારે પોકારી રે.	જાગો ૬
આલસ મોડીને ઉઠયા અલબેલો રે,	
શુણુસાગર ગિરધારી રે.	જાગો ૭
ઢંતધાવન કરી દુધને પીધું રે,	
ખ્યારે બઢન પસારી રે.	જાગો ૮
અવિનાશાનંદ એક કાંન કુંવરને રે,	
ધારે છે ઉર માંઘ ધારી રે.	જાગો ૯

પદ ૧૮૪. રાગ સૌરઠા ગરબી.

આજ મારા ઓરડીઆમાં રે, આખ્યા અલબેલો અવતારી;
સખા ને સંગે ને અતી ઉછરંગે, શામ સુંદર સુખકારી. આજ ૧
દૂધથી પાવ પખાલ્યા મેં દેખી, પલંગ ઉર પધરાવ્યા;
આનંદધન અલલોકીને અંતર, ગિરહીના તાપ સમાખ્યા. આજ ૨
પુછી પરસ્પર સ્વાગત પ્રીતથી, દુખ દરીયા દૂર કીધા;
આલીંગન કરી અંગ મેલાવી, લાવ અલોકીક લીધા. આજ ૩
સમજાવી મુને સાંનમે સજની, રજનીમે સુખ આપ્યું;
અવિનાશાનંદને નાથ અમારું, જન્મમરણ દુઃખ કાપ્યું. આજ ૪

પદ ૧૮૫

આજ મારા અંતરમાંઘ રે, આલી આનંદઓધ ન માયે;
જકતના કારણુ જીવન જગના, હસી હસી કંઠ લગાયે. આજ ૧
રનેહભરી મુને વાત સુણાવે, તનની ત્રપત મીટાવે;
વાલપ કરી હરી વાલ વધારે, વાત કહી નવ જાયે. આજ ૨

નેણુ વેણુમાં નાથ નીહારી, પરમાનંદ પમાયે;

વિરહ વ્યથા કહિ કથા વિહારી, પ્રીતમ દૂર પલાયે. આજ૦ ૩

રસીક બિહારી કહી રસ બીયાં, છતિયાંમે છેદ કરાયે;

અવિનાશાનંદને નાથ આવિને, આનંદધન વરસાયે. આજ૦ ૪

પદ ૧૮૬.

આજ મારા મંદરિયામાં રે, વાલો રમઝમ કરતા રે આવ્યા;

કનક થાલ માઈ ભરી સગ મોતી, વાલમને મેં વધાવ્યા. આ૦ ૧

મનગમતા મનહર નીજ મોહન, સાથોરાને સાથે લાવ્યા;

મુજને નિરખિને મનમોહન, અમૃતધન વરસાવ્યા. આજ૦ ૨

મનની સાથે મન મેલાવી, પૂરણ હરખ પમાવ્યા;

ભાળીને હુંતો થઈ બડભાળી, ત્રીવિધિ તાપ સમાવ્યા. આજ૦ ૩

રહસ્ય વાત કરી રસ રીત્યે, પ્રીત્યેથી મોહ પમાવ્યા;

અવિનાશાનંદને નાથ આવિને, બહુ હેતેથી મોલાવ્યા. આજ૦ ૪

પદ ૧૮૭

મુણે મારી સજની રે, કહું વાલપણની રીતિ;

ધર્મનીમ પાળે ઘઠ ધારી, અંતર ટાળે અનીતી. મુણે૦ ૧

મન વશ રાખે અસત્ય ન જાણે, નાવે ધોવે શુભ નીતી;

ધ્યાનમાં ધારે મૂરતી હમારી, મન ઈંદ્રિયોને છૂતી. મુણે૦ ૨

પરપુરૂષ પરસંગ ન રાખે, ભાળીને ભવમાં ભીતી;

દેલ ફંદ ત્યાગે ફરે પુલી, ચરણકમળ મારે પ્રીતી. મુણે૦ ૩

આવિ સમઝણ જેના અંતરમાં, અતી પ્રીય મોહી કહીતી;

અવિનાશાનંદનો નાથ કહે છે, સીખનો વાત સહીતી. મુણે૦ ૪

પદ ૧૮૮-રાગ પરજ

ખ્યારા છે રે ખ્યારા છે ઉદ્ધવ

ભક્ત અમને ખ્યારા છે.

ઉદ્ધવ૦ ૧

ધરમાં રહે તો એહી રીત રહવે,

જેમ પદ્મ ધરદાર છે.

ઉદ્ધવ૦ ૨

મસ્ત ફરે જગમાંહી મનોહર,

વરણત સકલ વિકાર છે રે.

ઉદ્ધવ૦ ૩

ફેલ કરે નહીં ફંદ તણને,
શાંત હાંત જગ સારા છે રે.

ઉદ્ધવ૦ ૪

અવિનાશાનંદનો નાથ કહે એમ,
પ્રેમી નેમી મતવારા છે રે.

ઉદ્ધવ૦ ૫

૫૬ ૧૯૮.

સાચા છે રે સાચા છે રે ઉદ્ધવ સત્સંગી એ તો સાચા છે.

હાડ માટી ચોરી ત્યાગે અવેરી,
ચરણ કમલ મારે રાચા છે રે.

ઉદ્ધવ૦ ૧

જનમોજનમ માફ જતન કરે છે,
બાણી સનેહી મુને બાચા છે રે.

ઉદ્ધવ૦ ૨

ભક્ત થઈને ભવનાં મુખ ધ્રુવે,
કહું છું તે તો જન કાચા છે રે,

ઉદ્ધવ૦ ૩

માયામાં મુખ લેશ ન માંને,
નરપતી દરપતી નાચા છે રે.

ઉદ્ધવ૦ ૪

શ્રીમુખથી એમ શ્રીહરી કીધું,
અવિનાશાનંદ એમ સત્ય વાચા છે રે.

ઉદ્ધવ૦ ૫

૫૬ ૨૦૦

આઘ્યા છે રે આઘ્યા છે રે સજની અલભેલો ઘેર આઘ્યા છે.

મોટા મોટા રે લેઈ મુનિજન સંગે,
ભાળીને અમને ભાઘ્યા છે રે.

સજની૦ ૧

ઉઠી ઉતાવળી ઉમંગ ભરીને રે,
ગજ મોતીથી વધાઘ્યા છે રે.

સજની૦ ૨

ભાત ભાતનાં રે ભોજન ભાવેથિ,
ભવનને મેં જમાઘ્યા છે રે.

સજની૦ ૩

અવિનાશાનંદના નાથને આલી,
નિરખિ તાપ સમાચા છે રે.

સજની૦ ૪

૫૬ ૨૦૧.

- ધન્ય ઘડી છે રે ધન્ય ઘડી છે રે,
આજની તો વાલમ આપ્યા મારે ધન્ય ઘડી છે.
શીવ સનકાદી જેતું ધ્યાન ધરે છે રે,
જેતાં તે મુને વસ્તુ જડી છે રે. આજ ૦ ૧
- અમૃતધન વરસાવિયા આવી,
ફાવિ તેવિ વાલે કીધી ઝડી છે રે. આજ ૦ ૨
- ચટક મટકતી તો ચાલ ચાલે છે,
છેલ રંગિલિ કર વિધિ છડી છે રે. આજ ૦ ૩
- પ્રાણપતી પુરૂષોત્તમ પૂરણ,
પેખવાનિ મારે ટેવ પડી છે રે. આજ ૦ ૪
- અવિનાશાનંદ કહે જોધને અંતરમે,
આરૂ ખુમારી મારે ચીત ચડી છે રે. આજ ૦ ૫

૫૬ ૨૦૨. રાગ ગરબી.

- કેમ કરીએ સાહેલી, કાનુડો કેડે પડયો રે;
મોહન છોગાં મેલી. કાનુડો ૦ ૧
- આવે અચાનક આલું કરંતો,
ફંદ કરંતો ફેલી. કાનુડો ૦ ૨
- હોતે કરી નાંખે હાથ હેયામાં,
બળવંત બળભદ્ર બેલી. કાનુડો ૦ ૩
- અવિનાશાનંદનો નાથ મનોહર,
છકચો છે છકમાં છેલી. કાનુડો ૦ ૪

૫૬ ૨૦૩

- લાજ લેવે છે મારી આલી કાનુડો કોડે કરીરે;
લોક વેદની હંદ ટાળી. કાનુડો ૦ ૧
- મુંડ નવરંગ ફાડી ચતુરવર,
ભુધર ભાવેથી ભાળી. કાનુડો ૦ ૨
- ગોરી ગોરી ગુજરી જોઈ ગોમુળની,
છાંન્ના આવે કેડે ચાલી. કાનુડો ૦ ૩

અવિનાશાનંદનો નાથ આવિને,
મોહની નાંખે છે મરમાળી. કાતુડોં ૪

પદ ૨૦૪.

છેલવર છક્યો છોગાળો, જમુનાંને કાંઠે ઉભોરે;
મોરલી વાય છે મરમાળો. જમું ૧

ગ્વાલ બાલ પાસે લઇને ગોવિંદલ,
રાગ આલાપે રૂપાળો. જમું ૨

હેલ ભરીને હું જાતીતી હેલી,
કેઠે પડ્યો કાંન વર કાળો. જમું ૩

અવિનાશાનંદનો નાથ મુખ માફ,
ચુંબન કરે કરી ચાલો. જમું ૪

પદ ૨૦૫.

જેને સખી નંદલાલો, આદ્યું મારી આવિ કરે રે;
મોહન મોરલીવાળો. આદ્યું ૧

લોકલાજ ઉરમાઈ લેશ નવ રાજે,
ભુધર છકીયો ભાળો. આદ્યું ૨

માલા મોતિની આવિ તોડી મનોહર,
ઠેકડી કરીને મારી ઠાલો. આદ્યું ૩

અવિનાશાનંદના નાથને કોને,
ટેવ તમારી ભુંડિ ટાળો. આદ્યું ૪

પદ ૨૦૬.-રાગ ધોળ.

એક દીન સલા કરી શ્રી હરી;
ગોદયા વાણી પોતે બલવીર. થઇ દલગીર. આલ કહે સંતને. ૧

સર્વે સંત હરીજન સાંભલો;
મારે કેવાની છે એક વાત, સાચી સાક્ષાત. શ્રીલ ૨

સર્વે કરવાતું કામ કરી રહ્યો,
નથી બાકી હવે લવલેશ, સુંજો ઉપદેશ. શ્રીલ ૩

ધ્યાન ધારણા જોગની જુગતી;
સૌને શીખાવી મેં કરી પ્રીત, પરમ પુનીત. શ્રીલ ૪

- મોટા મોટા માફદ્ર ઘણા કયો;
 દીધા બ્રાહ્મણને ઘણાં દાન, કરી સનમાન. શ્રીજી ૫
- નર નારાયણદીક દેવનાં;
 કીધાં મંદીર મોટાં અપાર, કરી અતી ખ્યાર. શ્રીજી ૬
- દેશો દેશમાં ઠંકે વગાડીઓ;
 સ્વામીનારાયણ રટે નામ, જન આહુ જામ. શ્રીજી ૭
- મત પંચી મોટા મોટા ઝીતીયા;
 લીધા છોડી તેના શીષ્યજન, મુમુક્ષુ પાવન. શ્રીજી ૮
- આખ્યા પરચા ઘણાને મે આસમે;
 નોતા દીકા નોતા સુણ્યા કાન, ધરે મુનિ ધ્યાન. શ્રીજી ૯
- સર્વે અધરમ ભુમીનો ટાલીયો;
 થાખ્યો ધર્મ ધરાપર શુદ્ધ, વખાણે વિખુદ્ધ. શ્રીજી ૧૦
- સૌને મોક્ષનો પંથ દેખાડીયો;
 આંખ્યુ મીંચી સૌ ચાલ્યા જાય, સુખી અતી થાય. શ્રીજી ૧૧
- મારી મુર્તીઓ મેં સ્થાપન કરી;
 તેમાં અખંડ રહું કરી વાસ, ટાલું જમત્રાસ. શ્રીજી ૧૨
- વળી ધર્મંતું કુલ તેડાવીયું;
 મોટા બંધવ રામપ્રતાપ. ઈચ્છારામ આપ. શ્રીજી ૧૩
- બેઉ જ્ઞાતના પુત્રને લેઈને;
 કીધા દત્તપુત્ર કરી ખ્યાર. નિશ્ચે નીરધાર. શ્રીજી ૧૪
- મોટા જ્ઞાતના અવધપ્રસાદજી;
 નાના જ્ઞાતના શ્રી રઘુવીર, માહા દ્રઢ ધીર. શ્રીજી ૧૫
- તે બન્ને સુપુત્રને લઈને;
 થાખ્યા ગાદી ઉપર કરી ખ્યાર, અધિક ઉદાર. શ્રીજી ૧૬
- દેશ સંત સહુ હેંચી આપીયા;
 મારા તુલ્ય ભણી તતખેવ, કરો સહુ સેવ. શ્રીજી ૧૭
- રહેજો વચન પ્રમાણે સહુ મલી;
 જેમ કે તેમ કરજો જરૂર, કરી માન દુર. શ્રીજી ૧૮

શિક્ષાપત્રી જાણો મારી મૂરતી;

વાંચી વર્તજે સહુ નરનાર, લોપો મા લગાર. શ્રીજી ૧૬

મોટા મોટા ગયા તજી દેહને;

રામકૃષ્ણાદીક અવતાર, અનંત અપાર. શ્રીજી ૨૦

તેમ હું પણ આ તન ત્યાગીને;

જાણો જાઈશ અક્ષરધામ, તજીને આ ઠામ. શ્રીજી ૨૧

લેશ કલેશ વાંસે કરશે નહીં;

રહું સત્સંગ માઈ સદાય, કરીને ઉચ્છાય. શ્રીજી ૨૨

કોઈ સ્નેહ કરી તન ત્યાગશે;

તો તે પામશે કષ્ટ અપાર, વચન લોપનાર. શ્રીજી ૨૩

સૌ સંપ રાખી સત્સંગમાં;

કરો કરવો સૌ સત્સંગ, કરીને ઉમંગ. શ્રીજી ૨૪

સુકી સત્સંગ દુર જાવું નહીં,

રહું પાસ કરી નીત વાસ, જાણી મારા હાસ. શ્રીજી ૨૫

થોડા દીન પછે તમને વલી.

તેડી રાખીશ હું મારી પાસ, થાશે ન ઉદાસ. શ્રીજી ૨૬

એમ અવિનાશાનંદનો નાથજી;

ખેડ્યા વાણી તે વજ સમાન, બુલ્યાં સુણી જાન. શ્રીજી ૨૭

પદ ૨૮૭.

સુણી વાણી તે શ્રી ઘનશામની; સૌ સંત થઇને ઉદાસ,

કે છે લઈ લઈ શ્વાસ, શ્રીજી તમે સાંભલો. ૧

તમે જીવના જીવન જગપતી;

શરણાગત પાલક શામ, સદા સુખધામ. શ્રીજી ૨

પેલું અમરત પાઈને પ્રીતથી;

હવે ઝેર ન પાશે જરૂર, દયા કરી દુર. શ્રીજી ૩

તમ વિના જે જગમાં જીવવું;

તેથી મરવું ભલું મારા નાથ. કૈયે જોડી હાથ. શ્રીજી ૪

વાલા હસવું તમારું ને હેરવું;

તે તો બિસરે નહીં પલ એક, કરીને વિવેક. શ્રીજી ૫

- બોધ તમને દિવસ વાલા બય છે;
 દીલ થાય છે સુખ અપાર, પ્રાણના આધાર. શ્રીજી૦ ૬
 જેહ વાત કરી તમે વાલમા;
 તેને સુણી તપે ઘણું તન, મુંઝાય છે મન. શ્રીજી૦ ૭
 નિશ્ચે મેલીને બાશે બે નાથજી;
 ઝુરી ઝુરીને પડશે તન, વિના ઠરશન. શ્રીજી૦ ૮
 જલ વિના નોખી પડી માછલી;
 તેને દુધમાં સુખ ન થાય, જરૂર જીવ બય. શ્રીજી૦ ૯
 વાલા પતિ વિના સતી વિનતા;
 તેને દુખના દીવસ બય, શાન્તી નવ થાય. શ્રીજી૦ ૧૦
 જેમ ચંદ્ર વિભેગી ચકોરને;
 બાણો ચોગણી ચીંતા તે ચીત્ત, કંથે કરી પ્રીત. શ્રીજી૦ ૧૧
 જેમ #કર વિના કરી? દુખીઓ;
 વલિ પાંખ વિના પંખી દીન, મનમે મલીન. શ્રીજી૦ ૧૨
 જેમ આંખ વિના જન આંધળો;
 તેમ તેને સુખ નહિ લવલેશ, કાયા પામે કલેશ. શ્રીજી૦ ૧૩
 જેમ ચકવર્તી બુપાલને;
 એક પુત્ર હોય મરી બય, તેને કેલું થાય. શ્રીજી૦ ૧૪
 જેમ સરીતા નીર વિના વલી;
 જન દેખી પામે મન ત્રાસ, હોય અતિ ખ્યાસ. શ્રીજી૦ ૧૫
 જેમ વેલી દઝાણી દાહમાં;
 પાછી લોલી કે દી નવ થાય, બોધ નવ બય. શ્રીજી૦ ૧૬
 જેમ ચંદ્ર વિના બાણો બાંમની;
 વલી દીપક વિનાનું ઘર, દેખી લાગે ડર. શ્રીજી૦ ૧૭
 જેમ રવિ વિના દીન બાણીએ;
 તેમ તમ વિના અમે નાથ, દુખી સહુ સાથ. શ્રીજી૦ ૧૮
 તમ વિનાનું સુખ ત્રીલોકમાં;
 થાય જેર તે શ્યામ સુબાણુ, ખ્યારા જન પ્રાણુ. શ્રીજી૦ ૧૯

તમે મુકીને જાવો જો ધામમાં,	
તજીએ અમે તરત પ્રાંજી, ધરમકુલ બાજી	શ્રીજી ૨૦
પણ આજા અહીં જોલંધતાં,	
ખડુ લાગે છે મનમાં ખીક, કહીએ ઠીકઠીક.	શ્રીજી ૨૧
આવું ના ઘટે તમને આ સમે,	
શરણાગત મુકીને શામ, જાવું નીજ ધામ.	શ્રીજી ૨૨
વાલા વિરહ અમે કેમ વેઠીએ,	
ક્યારે લેશે આવીને સંભાળ, દીનના દયાળ.	શ્રીજી ૨૩
તમે તરણ તારણ ત્રીશુવનનણા,	
સર્વે મુખના સાગર શામ, અતિ અલીરામ.	શ્રીજી ૨૪
તમે કરતા અકરતા છો નાથજી,	
નથી તમારા ઉપર કેઇ, કહીએ ચીત પ્રોઇ.	શ્રીજી ૨૫
જેમ મુખ થાય સૌ સાથને,	
તેમ કરજો વેલો ઉપાય, કહીએ લાગી પાય.	શ્રીજી ૨૬
ઘણું શું કંઈએ તમને નાથજી,	
તમે અંતરજામી અનુપ, સદા મુખરૂપ.	શ્રીજી ૨૭
સુંધી અરજી તે નિર્મોહી સંતની,	
પછે અવિનાશાનંદનો નાથ, મુકી સંતસાથ શ્રીજીગયા ધામમાં ૨૮	

પદ ૨૦૮-પુર વિખ્યાલ.

જાયકે લે. આવો કેઇ પ્રાંન જાનેહી,
 સુંદર ધરમકુમાર રે સૈયાં;
 પલપલ છીનછીન જુગ સમ જાવે,
 જાવે તજ તન પ્રાંજી રે સૈયાં,
 રેનાં દીનાં મોહે કછુ ન સોહાવે,
 જાવે ન લોજન પાંન રે સૈયાં.
 જરત હે જયરા ખીજોમસે પીયરા,
 હીયરા ધરત ન ખીર રે સૈયાં.
 કહીન જાઇ અખહી નહીં કટહી,

જાયકે. ૧

છતીયાં બીનુ બલવીર રે સૈયાં.	બયકે૦ ૨
મની વીના જ્યું ફની નીશદીન ઝુરે,	
ઝુરે મીન બીના નીર રે સૈયાં;	
કર વિના જ્યું કરીશજ ઝુરત હી,	
ત્યું બીના શામ શરીર રે સૈયાં	બયકે૦ ૩
ઘર ઘર મે પુર બનિતા રોવે.	
ગલીમે રોવે પુર બાલ રે સૈયાં;	
નગર ડગરમે સળહી જન રોવે,	
પુર પથુ રોવે બેહાલ રે સૈયાં.	બયકે૦ ૪
બહોત વિલાપ કરત બડે ભાઈ,	
મેલ બિના માતું મોર રે સૈયાં;	
છોટે હમ્મારામ વિલખત છીનછીન,	
ચંદ બીના જ્યું ચકોર રે સૈયાં.	બયકે૦ ૫
બીરહ ચથા તન બહુત સંતાપે,	
આવે ન દુખકો અંતરે સયાં;	
અવિનાશાનંદ નાથ કળ ગૈહે,	
ભક્તવચ્છલ ભગવંત રે સૈયાં.	બયકે૦ ૬

૫૬ ૨૦૯.

બીલમે બીદેશ બાલમ અળ ન ઐહે,	
બીરહ ચથા તન ભર રે.	સૈયાં.
બરસ એકાદશકે ભયે જબહી,	
તબહી કીયો ગ્રહત્યાગરે;	
નાહન મીશ તજ ગ્રહસે નીકસે,	
અંતર કરી અતુરાગ રે.	સૈયાં બીલ૦ ૧
હમકાં ન કીન ખબરી બન ભાવન,	
મન ભાવન માહારાજ રે.	સૈયાં૦
નહીં તો મેં ચલતી હું સંગ શામકે,	
પાઉ પલોટન કાજ રે.	સૈયાં બીલ૦ ૨

હર બસે હમસે દુખભંજન,
જનરંજન જગદીશ રે;
કૌન ચુક હમસે પરી ઐસી,
બન ઘન બસે બરનીશ* રે.
કોમલ ચરન શરન જન અશરન,
હરન સકલ ભવકંઠરે;
અવધટ ઘાટ સરીત બન પવંત,
ક્યૌં ફીરહી મુખકંઠ રે.
ભુખ લગત તમ કૌનસે ભાગત,
પ્રીતમ લોજન પાન રે;
બહુત ઝાડ બહુ ધામહે બનમે,
બન દુખ સુનવે ન કાન રે.
બીલખી બીલખી તન બહુત ઝુરાયો,
આયો ન દુઃખકો અંતરે.
અવિનાશાનંદ નાથ કેબહે;
ભક્તવચ્છલ ભગવંત રે.

પદ ૨૧૦.

ભઈકે કહો કોઈ ઇતના સંદેશવા,
શ્રી ધનશામ હજુર રે.
પહીલો મુકામ ભઈ કીયો પ્રીતમ,
સરજી નીકટ એક ગામ રે;
લાલાં હલવૈયા હટીયાંમે રજની રયેહે,
પ્રીતમ પુરનકાંમ રે.
હસરો મુકામ કીયો માહાબનમે,
બન પશુપક્ષી અપાર રે;
તીસરો મુકામ પુલહાશ્રમ કરીકે,
તપ કીયો ધરમકુમાર રે.

સૈયાં

સૈયાં બીલ૦ ૩

સૈયાં

સૈયાં બીલ૦ ૪

સૈયાં

સૈયાં બીલ૦ ૫

સૈયાં

સૈયાં બીલ૦ ૬

સૈયાં

લાલા ભઈકે ૧

લાલા

લાલા ભઈકે ૨

ચોથો મુકામ કીયો દ્રગચંચલ,	લાલા૦
અંચલ કોંપીન પાશ રે;	
ફીરત ફીરત બન તરતર રહ્યો,	લાલા બંધકે ૩
અંતર અધીક ઉદાસ રે.	
પંચમ કીન મુકામ પીયાને,	લાલા૦
સીધવલ્લભ નૃપદાર રે;	
સીધ નવલખ પરવત નવલખમે,	લાલા બંધકે ૪
દરશન દીયો ઉદાર રે,	
તહાંસે મુકામ કીયો તપ વલ્લભ,	લાલા૦
ગંગાસાગર તીર રે;	
કપીલ મુનીનકું દરશન દે ગચેઉ,	લાલા બંધકે ૫
પુરુષોત્તમ પુરી ધીર રે.	
હકીન દેશકે સબહી તીરથ ફીરી,	લાલા૦
આયે તાપી મહીપાર રે;	
સાબર તરી લીમનાથમે આયેઉ,	લાલા બંધકે ૬
રયેઉ લોજ કીરતાર રે.	
મીલે તાંહા મુની મહંદ શમાનંદ,	લાલા૦
ઉધવકે અવતાર રે;	
લે લીલા ગુરૂકીન હયાકર,	લાલા બંધકે ૭
પતીત કરન ભવપાર રે.	
ધ્યાન ધારણા કી રીત ધરપર,	લાલા૦
વિલીત કીયે વૃથનંદ રે;	
અવિનાશાનંદ કહે અવતારી,	લાલા બંધકે ૮
શ્રી હરી સહજાનંદ રે.	

પદ ૨૧૧.

મચેઉ જબહી મુની મહંદ શમાનંદ,	સંતો૦
તા પીછે નીજ પરતાપ રે.	
જનવાયો જનકુ જગતપતી જગમે,	સંતો ગચેઉ ૧
પુરુષોત્તમપનો આપ રે.	

જીન જીનકે જેહી ઇંદ જગતમે,
 જનવાયે જગદીશ રે;
 હીન કીયે સખહી નીજ તનયે,
 દેખાવત પરમીશ રે.
 માહાફર અતીફર મહીપર,
 કીન કફલાકંઠ રે;
 હીજ જમાયે હાંન હીન દેખી,
 શ્રી ગુફ સહજાનંદ રે.
 ખડે ખડે ખડુ ધામ ખનાયે,
 મહીપર શ્રી મહાશજ રે.
 શ્રીપુર મહપુર ભુજનગરમે,
 મુહીમે જનમુખજાજ રે.
 ધામ ધવલપુર પુર વિરાટમે,
 ખરતાલયમે ખીશાલ રે;
 જૈતલપુર મહી કીનો જગતગુફ,
 હીનજન તારક દયાલ રે.
 દેશવિદેશ મેં અતિ દરશાયો,
 પુફેષોત્તમ પરતાપ રે.
 અમીત નારી નર આશ્રીત હીને,
 ટારી સકલ પરીતાપ રે;
 નીજ કુલકું નીજ સમીપ તેશયે,
 આયે સકલ પરીવાર રે;
 આપી ગાદી નીજ આતતનયકું,
 કરન કોટી ભવપાર રે.
 ઉભય તનય મહી અધીક પ્રતાપી,
 અવધગુફ મુખકંઠ રે;
 નીજ સમીપમે રાખે નીરંતર.
 કવિ અવિનાશાનંદ રે.

સંતો.

સંતો ગયેહો ૨

સંતો.

સંતો ગયેહો ૩

સંતો.

સંતો ગયેહો ૪

સંતો.

સંતો ગયેહો ૫

સંતો.

સંતો ગયેહો ૬

સંતો.

સંતો ગયેહો ૭

સંતો.

સંતો ગયેહો ૮

૫૬ ૨૧૨-રાગ સીતાળના મહીનાનો.

કારતક સહીને રે કયાં ગયા, મેલી ધર્મકુમારજી;
 વ્યાકુલ વિલખે વાલા વિના, નરનારી અપારજી. કારં ૧
 આંવી પ્રભોધની આ સમે, આવે બત્રાથે જનજી;
 સુનીરે દેખીને સેજ શાંમની, શોયે વ્યાકુલ મનજી. કારં ૨
 હાર પ્રસાદી રે હેતથી, હેતા જાણીને ઠાસજી;
 ત્રાસ હરી સુખ આપતા, પ્રીતે રાખીને પાસજી. કારં ૩
 ખાન પાન જમી ખેડતા, રંગે રેલતા રાસજી;
 દુઃખના દિવસ હવે ભય છે, કવિ કહે અવિનાશજી. કારં ૪

૫૬ ૨૧૩.

માગશરે મહાદુખ માનમાં, મેલી ગયા મહારાજજી;
 હરશન વિનારે દીલમાં, દુખ વિરહની ઠાસજી. માગં ૧
 પાસે ખેસી કુખ આપતા, કલિ કાપતા કલેશજી;
 તે રે દીવસ ધણા સાંભરે, હૈયે દુખ હમેશજી. માગં ૨
 નીર વીના જેમ માંછલી, મેઘ વિનાનો મોરજી;
 તેમ દુખી અમે તમ વિના, બણા ધર્મકિશોરજી. માગં ૩
 ઠાસ બાણી દુખ કાપવા, સુખ આપવા શાંમજી;
 અવિનાશાનંદ કે આ સમે, આવો પૂરણકામજી. માગં ૪

૫૬ ૨૧૪.

પોષે શસે સર્વે પ્રેમદા, સોષે શીતે શરીરજી;
 શ્યામ વિના સુની સેજડી, ધરૂં કેમ કરી ધીરજી. પોષેં ૧
 શીત લાગે જામે સામટી, વિના શામ શરોરજી;
 કુંજુરે લેઈને મુને બાથમાં, સુવે પાસે સુધીરજી. પોષેં ૨
 તેલ કુલેલ તન ચોલતા, નાતા નૌતમ નાથજી;
 પ્રીતે કરી ઓઢી પામરી. તાપતા સખા સાથજી. પોષેં ૩
 પાક કરાવી પ્રીતથી, હુંના હુંના હુંલાસજી;
 જમતા જવન ક્યારે જોઈશું, કવિ કે અવિનાશજી. પોષેં ૪

૫૬ ૨૧૫.

માહા મહીનો માહા દુખનો, આવે વાર ન પારજ;
 કેને આગલ કેયે કાનમાં, નથી ધર્મકુમારજ. માહા૦ ૧
 રંગ પતંગ બાણવીને, કેસુ કેસર રોજજ;
 વસંત જાણી રમે વાલમે, હેતે ભરાવી હેજજ. માહા૦ ૨
 ગરદી ઉડાડે બુલાલની, થાય અંબર લાલજ;
 ઘન વરસે ઘનશાંમજ, રંગ રસીક રસાલજ. માહા૦ ૩
 તે રે હીવસ અતિ સાંભરે, ઉર વારમવારજ;
 અવિનાશાનંદનો નાથજ, નાચ્યા વિશ્વ આધારજ. માહા૦ ૪

૫૬ ૨૧૬

દાગણુ કુશ્યો રે કુલડે, મોચા આંબાયે મોરજ;
 કુશ્યાં પલાસનાં કુલડાં, જાણે કેસરી નોરજ. દાગણુ૦ ૧
 કુલડોલ માંધ જુલતા, જાતા સંત વમંતજ;
 રંગ રમત રસીયો અતી, આંણી હેત અતંતજ. દાગણુ૦ ૨
 દેશ વિદેશથી આવતા, ઠાસ કરી હુલામજ;
 હેતા હયાનિધિ દેખીને, સુખ સુખના નીવાસજ. દાગણુ૦ ૩
 તે રે લીલા મારા લાલની, મુંને સાંભરે મનજ;
 અવિનાશાનંદ કે આ સમે, કેમ નાચ્યા જીવનજ. દાગણુ૦ ૪

૫૬ ૨૧૭

ચેતરે થાય છે ચિત્તમાં, દુખ ચીંતા અપારજ;
 કેમરે દિવસ મોટા કાપજુ, વિના પ્રાણ આધારજ. ચેતર૦ ૧
 જન્મતિથિ જાંણી જીવમાં જન લાખ હંભરજ;
 જંખે જીવન વિના જાંણીયે, પતિ વિનાની નારજ. ચેતર૦ ૨
 કરતાં ચરિત્ર કોરાંમણાં, કેમલ ધર્મકુમારજ;
 સાંભરી ઉઠે છે સર્વને, ઉર હાઝ અપારજ. ચેતર ૩
 ક્યારે આવી કરૂણા કરી, દેશે દરશન દાનજ;
 અવિનાશાનંદનો નાથજ, સુખસિંધુ સુખનજ. ચેતર૦ ૪

પદ ૨૧૮.

વેશાકે વાલમ ના વળ્યા, વળ્યાં વેલી ને વના;
 સરવે તરૂં તો લીલાં થયાં, અમે સુકાણાં તાંનજી. વેશાં ૧
 વાય ઉના બહુ વાયરા, પડે લુક અપારજી;
 કેણુરે શીતલ કરે આવિને, વિના ભક્તિ કુમારજી. વેશાં ૨
 તાલ કુવા સરીતા તણાં, નીર નીત સુકાયજી;
 વિના ધન જલ ના વલે, બણે મૌ જગમાંવજી. વેશાં ૩
 અરજ સુંણી હવે આવીયે, વાલા વાલવા વાતજી;
 અવનાશાનંદના નાથજી, દેવા દરશન દાંનજી. વેશાં ૪

પદ ૨૧૯.

જેઠે જીવન ચાલી ગયા, નીરમોહી નેદાનજી;
 દશમીયે દુખ દીધું જાસને, આવી પુતના સમાનજી. જેઠં ૧
 ઘન ઘામે ધરમાં અતી, રયું ન બચે લેશજી;
 તલદે તન તરૂણી તણાં, હરિ વિના હમેશજી. જેઠં ૨
 હરતાં દરતાં રે હેતથી, ધરતાં છતર છાંયજી,
 તેરે સુરત બ્યારે સાંભરે, દીલ દાઝે સઘાયજી. જેઠં ૩
 આવિ વિભોગની વેદના, દુર કરે દખલજી;
 અવિનાશાનંદ કે આ સમે, કૃપાનીધી કૃપાલજી. જેઠં ૪

પદ ૨૨૦.

અસાહ આંચો નાચા હરી, ગાજે ધન ધનધોરજી;
 * કામની દમકે રે દેખીને, મોહ પામે છે મોરજી. અશાહં ૧
 અબલા અધારી રાતમાં, સુંણી તમશાંનો શોરજી;
 હરયે વાલા વિના દીલમાં, બય જુગસમ જોરજી. અશાહં ૨
 આંચો ધન નાચા નાથજી, ઠેરા કાઠકે કામજી;
 કામ ન સૂઝે રે કૌંઇને, નામ રટે છે વામજી. અશાહં ૩
 બુંદ પડે તન જીપરે, બણે તપાંચું તેજજી;
 અવિનાશાનંદ કે આવીયે, છોગાં મેલીને છેલજી. અશાહં ૪

૫૬ ૨૨૧.

આવણુ વરસેરે સરવડે, નીર નદીયે ન માયજ;
 બોલે બપૈયારે બંનમાં, પીયુ પીયુ સદાયજ. આવણુ ૧
 જનમાદમી આવી જાણીને, જાતા જવન પાસજ;
 દરશન કરી પરસન થઇ, પ્રીત્યે ખેસતા પાસજ. આવણુ ૨
 સલા મધ્યે ખેસી સહુને, દેતા સુખ દયાળાજ;
 તે દીન સાંભરી તંનમાં, કહે વિરહનો ઝાળજ. આવણુ ૩
 બહુનામી જ્યાં જ્યાં ખેસતા, ખાંતે કરતા તે ખ્યાલજ;
 અવિનાશાનંદ કે સાંભરે, વસિ ખટકે વિશાલજ. આવણુ ૪

૫૬ ૨૨૨.

ભાદરવો ભયો ગાજ્યો, પાક્યાં અન્ન અપારજ;
 જમાડી જવન પ્રાંણુને, થાલ જમતાં તૈયારજ. ભાદ ૧
 વાટ જોઇને વાલા તણી, આશા થઇ છે નિરાશજ;
 ઉંમરે નાખ્યા હરી ક્યાં ગયા, દાસ કરી ઉદાસજ. ભાદ ૨
 એકે દિશા ક્યાંઈ ન જડે, નડે વિરહ અપારજ;
 અવિનાશાનંદના વાલા વિના, મારે મનમથ મારજ. ભાદ ૩

૫૬ ૨૨૩.

આસો માસે અલખેલડો, નાખ્યા પ્રાંણુ આધારજ;
 આસ તણુ વિસવાસની, નેણે નીર નીરધારજ. આસો ૧
 શરદ રૂતુ સોહાંમણી, કુદ્યાં કુલ અપારજ;
 પચરગી પદ્મની પંગતી, અમે કરમાંણી નારીજ. આસો ૨
 રાસ પુરણુ રચી પ્રીતધી, દેતાં સુખ સુખદેણુજ;
 હસતા રમતા હેતે હરિ, નાથ રાજવ નેણુજ. આસો ૩
 દીપ ક્યાં દીપમાલમાં, દીવાલીએ ઉદારજ;
 અવિનાશાનંદના વાલા વિના, લાગે ભડકા અપારજ. આસો ૪

૫૬ ૨૨૪.

અધિક માસ આંચો નાવીયા, અલખેલો આ વારજ;
 પુન્ય દાંન કરે પ્રેમથી, નરનારી અપારજ. અધિક ૧

નાથ નારી નર નીરમાં, સર સરીતા માંચણ;
 મળવા કારણ માહારાજને, નેમ રાખી સદાયજી. અધિકં ૨
 બારે માસ પૂરા થયા, વિત્યે માસ અધિકજી;
 ધરમકુંવર નીજધાંમમાં, કેયો કાઉકા ઠીકજી. અં ૩
 અરજ સુંબી અલબેલકા, જાંબી પોતાનો કાસજી;
 અંતે વાસ પાસ આપજો, કાંવ કે અવિનાશજી. અધિકં ૪

પદ રરપ-રાગ કલીયુગના ગરબો.

કોણું આ-યોરે કલિ કોપતો, કપટી કુટીલ કઠોર;
 કટક લઈ સંગે કાંમનું, કારસું ચ્યારે કોર. કોણું ૧
 ચ્યારે વરણ ચ્યારે આશ્રમીરે, લોપી ધર્મ લબાડ;
 બ્રહ્મ થયા ભોગી ભોગીયા, પાપી પાપના પાડ. કોણું ૨
 બ્રહ્મ ભુંડા ભવમાં ભમેરે, ભ્રમચારી ભયાંન;
 ભોટે ભાલી ભાવે ભાંમની, ભોગવે બૂલી ભાંન. કોણું ૩
 બ્રહ્મ નહ મતી ભાલીરે, ભાંગ્ય કાફમાં ભાવ;
 ભક્તિભાવ તો ભાવે નહીં, ભુંડા ભાલો સ્વભાવ. કોણું ૪
 ગૃસ્થ થયા ધણા લોભીયારે, કાંમી કપટી કુટીલ;
 છુટીલ કાછડી ફરે છતરે, ખેલે ખેલ ખુટીલ. કોણું ૫
 પ્રભુ સાથે નહીં પ્રીતડીરે, પ્રેમકા સંગ ખ્યાર;
 પીયે પાવે હોકા મળી, પાંમે નહી ભવપાર. કોણું ૬
 ધર્મે ન ધારે દુહપણેરે, અતી અધરમ અંગ;
 સંગ કુસંગ કરે સદા, ગમે નહી સતસંગ. કોણું ૭
 તાંન તરૂણી તમાકુમાંરે, મહે આંધલા મંદ;
 ફંદે ફસ્યા ફેલી ફેલમાં, ઉઠે છલમતી છંદ. કોણું ૮
 સાર અસાર સમજે નહીરે, જ્યાં ત્યાં માને અજાણ;
 જાંણુ મુળાંજુ જુવે નહીં, પાપી છેક પ્રમાંજુ. કોણું ૯
 તાનપ્રસ્થાશ્રમી વિશ્વમાંરે, નથી આશ્રમ આજ;
 ભોગવે ભોગ રહી બૂવનમાં, લોભી છેક ન લાજ. કોણું ૧૦
 વેશ લીધો વિતરાગિનોરે, સન્યાસી સંસાર;

- સાર અસાર ન સમજે, વાસા વિષય વિકાર. કોહું ૦ ૧૧
 ભોગવે ભોગ તે ભોગિનારે, ભેગી થઇને અભાંણુ
 ભાંણે નહીં નિજ શ્વને, પ્રહસુએ વખાંણુ. કોહું ૦ ૧૨
 સગ કરે પરસંગથીરે, કાંમી કાંમની કેર; વિષય સાડુ વિકલ અતી, મતીમંદ ન મેર. કોહું ૦ ૧૩
 વિષય વિવશ વશ વ્યસનમાંરે, વાંમ હાંમમાં વાલ; આલ કુચાલ આલે ચીતે, પ્રીતે ઇંદ્રીના પાલ. કોહું ૦ ૧૪
 નેમ નહીં કોઇ નીતનુંરે, કચું રોતનું કાંધ; માંને નહીં મતીમંદ તે, ફેલી ફંદે ફસાઈ. કોહું ૦ ૧૫
 પ્રહસાન કથે મુખથીરે, પ્રહા બાણે ન લેશ; કલેશ કાયાને આપે નહીં, ધર્મધારીથી દેશ. કોહું ૦ ૧૬
 આવા આવા આરે થયારે, આશ્રમી આ વાર; પ્રગટ પ્રભુને પેખે નહીં, અતિ અમુર અપાર. કોહું ૦ ૧૭
 વિષય વિવશ વરતે વલીરે, મલી આરે ગમાર; કાંમ વિકલવશ કાંમ, હાંમની સમ દાર. કોહું ૦ ૧૮
 હયા નહીં હીલ દેખીયેરે, દુષ્ટબુદ્ધિ ઉદાર; સતસંગ દેષી સંસારમાં, પીડે પરને અપાર. કોહું ૦ ૧૯
 આશ્રમી આરે અતી બણારે, પાપી પાપમાં ખ્યાર; અવિનાશાનંદ કે આ સમે, નીરખી નીરધાર. કોહું ૦ ૨૦

૫૬ ૨૨૬.

- કે વરણુવું વરણુની વારતા, વળી કરીને વિસ્તાર; પ્રથક પ્રથક કરી પ્રીતથી, બ્રહ્મ ભારે ભુભાર. કોહું ૦ ૧
 પ્રાહ્મણુ વેદ બાણે નહીંરે, લેહ બાણે ન ભૂર; કુર કરમ કરે કપટથી, સેવે સરવે અસૂર. કોહું ૦ ૨
 સ્નાન સંધ્યા શિલ શૌચનેરે, ભાંણે નાંહી અભાંણુ; નાસ્તિક મતી આસ્તિક નહીં, કેમ કરશે કથ્યાણુ. કોહું ૦ ૩
 શુદ્ર સેવા કરે સૌ મલીરે, કરે શુદ્રીનો સંગ; અંગમે રંગ અનંગનો, સાચો ન ગમે સંગ. કોહું ૦ ૪

- ભાંગ્ય દારૂ પીયે ભાવથી, ભાલતાં ભલી ભાત;
વાત વખાણે વિષય ત્રી, વાંમી સરવે વિખ્યાત. કૌકું ૦ ૫
- જપ તપ જપ જાણે નહીરે, જાણે તકં જરૂર;
સરવે ખોટાં કહે શાસ્ત્રને, કયા ધર્મથી દૂર. ૧ ૦ ૬
- ખાલુ પીલુ ખૂબિ ખેલવુરે, ખુશિ થૈ ખરે ખાંત;
વાત વખાણે વિશ્વમાં, ઘણી કરે છે ઘાત. કૌકું ૦ ૭
- ચાવે તાંણે દિજ ચોપથીરે, તમાંકુને તમામ;
શુણીયલ થઈને ગાંઝ પીયે, બીયે નાંહી નકામ. કૌકું ૦ ૮
- જનેઃઈ માત્ર દીજ જાંણીયેરે, નાંહી ધર્મનો લેથ;
કલેથ કરે નીજ કુલમાં, અભિમાની હમેશ. કૌકું ૦ ૯
- ક્ષત્રી કરે ક્ષય ધર્મનોરે, પ્રજા પાલે ન પ્રીત;
રીત ન ચાલેરે રાજની, વસ્તે વિપરીત. કૌકું ૦ ૧૦
- મસ્ત કરે મધપાનમાંરે, કરે મૃગીયા કઠોર;
લોરનિશિ લેટે ભાંમની, પાપી પારકી જોર. કૌકું ૦ ૧૧
- હંડા જોગ્ય હંડે નહીરે, હંડે પ્રજા અહંડ;
ખંડ ન કરે ખલ ધર્મનો, પાપી અધિક પ્રચંડ. કૌકું ૦ ૧૨
- શિવ શક્તિને પૂજે સહીરે, નહી સતસંગ નેમ;
પ્રેમ નહી પ્રભુ પ્રગટમાં, સૂખ પામયે કેમ. કૌકું ૦ ૧૩
- પ્રજા પીડે અતી પાપીયારે, કર લઈને કઠોર;
ભ્રષ્ટમતી બળે ભાવથી, ભામનિ નિશિ લોર. કૌકું ૦ ૧૪
- સદાચાર સમજે નહીરે, સેવે સંગ કુસંગ;
અંગમાં રંગ અડે નહી, સાચા સંતનો સંગ. કૌકું ૦ ૧૫
- વૈશ્ય ધરમ વશ્યનો વળીરે, પાળે નાંહી પતીત;
પાલે પોખે પ્રીતે પ્રેમદા, પાપી પાપમાં પ્રીત. કૌકું ૦ ૧૬
- કુડાં રાખે ઘણાં કટલાંરે, કાંમી કુટીલ નકામ;
દામ પેદા કરે દેખતાં, વાંમી વસ્તેછે વાંમ. કૌકું ૦ ૧૭
- બુઠાં કરે ખત જોઈનેરે, બૂલમી વશ બાર;
બુઠું જોલે દેવે જાંણીને, આળ જૂઠી અપાર. કૌકું ૦ ૧૮

પીથેરે હોકાં ગાંભ પ્રેમથીરે, પ્રેમદા સંગ ખ્યાર;

મરન મદીરા માનમાં, માંસ ખાવે ગમાર.

કૌણું ૧૯

દિગતી વરણુ ત્રણુ વિશ્વમાંરે, વરતે વીપરીત;

અવિનાશાનંદ કવિ ઓચરે, હવે શુદ્રની રીત

કૌણું ૨૦

પદ ૨૨૭.

શુદ્ર ધાતી જીવના સદા રે, કદા માને ન કેણુ;

વેણુ વદે કટુ વદનથી, હુષ્મતી હુષ્દેણુ.

કૌણું ૧

સેવ કરે નહીં સર્વનીરે, ગર્વવંતા ગમાર;

મોટા કામમાં મોરે થયા, અભીમાની અપાર.

કૌણું ૨

દોષ ગણે નહીં દીલમાં રે, નીચ જાતી નેહાંન;

સારાને સમજાવે સાંનમાં, બ્રષ્ટ ભારે ભયાંન.

કૌણું ૩

વિહિન વરણુ એવા થયા રે, ચારે બાતી ચમાર;

આશ્રમી પણ થયા આ સમે, અતિ અસૂર અપાર.

કૌણું ૪

ભાર વધ્યો તેણે ભોમીમાં રે, ધુજે તણને ધીર;

અદ્ય મેઘ અવનિ થયા, થરકે થીર અથીર.

કૌણું ૫

દેખિ એવું દયા દીલમાં રે, આંણીને અલબેલ;

છેલ છપ્પેલામાં પ્રગટયા, મન ટાળવા મેલ.

કૌણું ૬

કટક સહીત કલિ કાઢવા રે, કામ કરવા અકાંમ;

શાંમ સુંદર સરવારમાં, પ્રગટયા પૂરણકાંમ.

કૌણું ૭

સત્યજીગ કીધો શ્રીહરી રે, કલિ કાઢી કઠોર;

ધર્મ ધરાપર ધારીયો, ધ્રુવ ધર્મકીશાર.

કૌણું ૮

દપં હયો કંદપંને રે, શિલ શૈલ્ય સંસાર;

નેમ પલાવીયાં નાથજી, પાંચ કરીને ખ્યાર.

કૌણું ૯

કાઠી કોત્રી કેક કાંમની રે, કણુળી કાછા કુંભાર;

કકારાદીક કલીયુગમાં, આજ તાર્યા અપાર;

કૌણું ૧૦

ચારે વરણુ ચારે આશ્રમી રે, શુદ્ધ કીધાં સંસાર;

અધરમ અવનિનો આ સમે, નાશ કર્યો નિરધાર.

કૌણું ૧૧

જીસાસુ જીવન જોઈને રે, જીવ જાણી સુખાંજ;

સતસંગી સૌ થયા શાંમના, કરવાને કહ્યાંજી.	કોણું ૦ ૧૨
શાસ્ત્ર પ્રમાણે સૌ મલી રે, પાલે નેમ પ્રમાંજી;	
દાડ માટી ચોરી દારીને, તજે ભજે સુભાંજી.	કોણું ૦ ૧૩
વહ્યા વારમાં તેને વાલિયા રે, પ્રોક્ષ મારગ માંય;	
કટક કલી મુખ કાલથી, બલે ગલીને બાંય.	કોણું ૦ ૧૪
ભાંજી ઉદે થયા લોભીમાં રે, પ્રભુ પ્રગટ પ્રતાપ;	
ધુર અસુર ઘણાં ધુધવે, કષ્ટ પામ્યા કલાપ.	કોણું ૦ ૧૫
લેખ પંડીત લુંડા બ્રહ્મતેરે, ભાલી લુભીના ભાર;	
દુનિયાંને દોષ દેખાડતા, ઉલુક અસુર અપાર.	કોણું ૦ ૧૬
નિજ ઉષમ બાણે નાશીયો રે, એમ બાણી અસંત;	
સંત સાચા સતસંગમાં, માંને નાંહી માહત.	કોણું ૦ ૧૭
સાચો સમાગમ સંતનો રે, સાચા પ્રગટ તે શાંમ;	
અસુર હોય તેને આ સમે, કાંઈ આવે ન કાંમ.	કોણું ૦ ૧૮
નામ પાંચમ દને નાગનો રે, પૂજે લીટી પ્રમાંજી;	
પ્રગટ આવે તારે પાપીયા, બંણે નાહી અબંજી.	કોણું ૦ ૧૯
પ્રોક્ષ ભજે તજે પ્રગટને રે, ફેલી ફસીને ફંદ;	
જરૂર અસુર તેને બાણવા, કેછે અવિનાશાનંદ.	કોણું ૦ ૨૦

પદ ૨૨૮

કે વરણવું વિકિત કરી વલી રે, સતસંગ કુસંગ;	
સતસંગ સંગ તે સંતનો, કુટો સંગ કુસંગ.	વરણ ૦ ૧
અષ્ટ પ્રકારે તજે અતીરે, અબલાને અભંગ;	
ભંગ તમાકુ ભાવે નહીં, ગાવે પ્રગટ ઉમંગ.	વરણ ૦ ૨
દામ વામ દેખી દીલમાં રે, ડરી રહે છે દુર;	
સુર ઈંદ્રીઝીત સર્વદા, ધન બાંણે છે ધૂર.	વરણ ૦ ૩
વિષય વ્યસન વાણું નહી રે, વાદા વિશ્વ આધાર;	
અપશબ્દ મુખે ન એ ચરે, ઉર શુદ્ધ ઉદાર.	વરણ ૦ ૪
પ્રીત પ્રભુપદ પ્રગટમાં રે, પાળે નેમ પ્રમાંજી;	
પર ઉપકારી પવીત્રતા, પ્રેમી પરમ સુભાજી.	વરણ ૦ ૫

દીલ હ્યાવંત દેખીએ રે, શીલ સાંતી સ્વભાવ;
 દાવપેથ નહીં દીલમાં, ભાંમનીનો અભાવ. વરણ ૦
 સાધુતા શોભા શરીરમાં રે, ઓપે આશ્રણ અંગ;
 આશ્રણ કનકના અંગમાં, પેરે નાહી પ્રસંગ વરણ ૭
 આંમકથા કેદી નાં કરેરે, કથા વાત પ્રસંગ;
 સંગ એવો સતસંગ તે, હવે કૈયે કુસંગ. વરણ ૮
 ભંગી જંગી ભોગી ભાંમની રે, વાલા વિષયવિકાર;
 કાલ જેવા લાગે કારમાં, ભુંડા ભોમીના ભાર. વરણ ૯
 વાંમ દાંમ વાહુ વલી રે, વાલા વ્યસન વિશાલ;
 તાંન તમાકુ ગાંબતણુ, તરૂણી સંગ તાલ. વરણ ૧૦
 બ્રહ્મ ભુંડા ભવમાં ભમે રે, ભયદાયક ભૂત;
 ભાંમની ભેટવા ભાવ છે, કલીરૂપ કપૂત. વરણ ૧૧
 શમદમ શાંતી શરીરમાં રે, પેખી આવે ન પાસ;
 વાસ કુવાસ વસે વળી દીલ દામનાં દાવ. વરણ ૧૨
 કથે પૂરાંણ પૂરાંણીયો રે, પ્રેમદા સંગ ખ્યાર;
 તાંણે તમાકુ ને તાંનમાં, આવે ઓપે ઉચાર. વરણ ૧૩
 પંડીત પાપી પ્રસીદ્ધ છે રે, બ્રહ્મજ્ઞાની વિશેષ;
 ભાંગ દાડ પીયે ભાલતાં, ધર્મધારીથી દેશ. વરણ ૧૪
 સતસંગ નિંદે સંસારમાં રે, કૈએ સરવે કુસંગ;
 સંગ તેનો કરશે નહીં, ભક્તિમાં કરે ભંગ. વરણ ૧૫
 ધર્મવાલા જન જે ધરા રે, કરે નાંહી કુસંગ;
 સતસંગ પાળે સોયાંમણો, રૂડો રાખીને રંગ વરણ ૧૬
 વ્યારે વરણ વ્યારે આશ્રમી રે, ત્યાગી ગૃહસ્થ તમામ;
 દેશ કરે સાચા સંતનો, તેજ અસુર નકામ. વરણ ૧૭
 વરણ વ્યારે આશ્રમ વલિરે, સેવે સંત સુબાણ;
 સતસંગી તે જ સંસારમાં વેશ્યાજી વખાણ. વરણ ૧૮
 સતસંગ ત્યાં રહે શ્રી હરી રે, પોતે પ્રગટ પ્રમાંણ;
 મન શ્રોવરમરાજ ત્યાં ત્યાં સંગે રહે સુબાણ. વરણ ૧૯
 કાંમ તીયાં નહીં સમજી રે રામ તીયાં ન કાંમ;

દિવસ રજાની નોય દેખિયે, લેળા રહે નરનામ. વરણ ૦ ૨૦

શાભ સાર સવે સોધીને રે, સારાં પદ સુખકંદ;

અવધ શુદ્ધના પ્રતાપથી, કીધાં અવિનાશાનંદ. વરણ ૦ ૨૧

પદ ૨૨૬ બત્રીશાના કાપનો બગાડ.

બત્રીશે બગાડ બહુ કયો રે, હુનીઆમાં નેહાંન;

કીધાં મેહાંન કેક ગાંમને, હાંરે કહું સાંભળો કાંન. બત્રીશે ૦ ૧

પૂરી નાંખ્યાં કેક પૂરને રે, પાડી કીધાં સપાટ;

કાલું પાંણી આંચું કોપતું, હાંરે ઘણા પાડીયા ઘાટ. બત્રીશે ૦ ૨

રેલ તણાંણી રેલમાં રે, મુલમાંથી મંડાણ;

બેઠાં રયાં કેક બારણાં, હાંરે મુકી માઝા મેરાંણ. બત્રીશે ૦ ૩

ઝાડ તોડયાં કેક ઝપટે રે, પૂર આવી પ્રચંડ;

ખંડ કીધા કેક ખંડના, હાંરે તાણ્યા દેરાના દંડ. બત્રીશે ૦ ૪

હલ મુકીને આંચું હેરતાં રે, કાળું પાણી કઠોર;

કીધા કાલે કોપ કારમો, હાંરે હલકીને હિલોર, બત્રીશે ૦ ૫

સેહેર બજારમાં સાંભળ્યું રે, નાવ ચાલ્યાં નેહાંન;

ભર્યા ભુવન મુકી ભાગીયા, હાંરે ભય પામ્યા ભયાંન. બત્રીશે ૦ ૬

નગરઆસી નરનારીયોરે, પિડા પામ્યા અપાર;

ધાંમ ધરા ધન ધીરતા, હાંરે નામ પામી નિહાર. બત્રીશે ૦ ૭

એક વસ્ત્રે કેક નીકલ્યાં રે, જીવ રાખી સુજાંણ;

ભર્યા ભૂવન મુકી ભાગીયાં, હાંરે પેળી પ્રાંણી પ્રમાંય. બત્રીશે ૦ ૮

ભાદરવા વડિ આઠમે રે, આંચું પાંણી અપાર;

બાર વાચ્યા સમે બારથી, હાંરે સેહેર બીચ બજાર. બત્રીશે ૦ ૯

મધ્ય રાત મુઘી આવિયું રે, પાછું હઠયું પ્રમાંય;

નોમે નવું પાણી આવિયું, હાંરે જકત બેળવા જાંણ. બત્રીશે ૦ ૧૦

કાલુ પાંણી અતી કોપતું રે, આંચું જાણે અજાંણ;

માઝા મુકી ચાલ્યું મારગે, હાંરે વેગવંતુ વખાંણ. બત્રીશે ૦ ૧૧

ધુમરી ખાઈ ઘણું ધુધરે રે, છોલું મારે છકેલ;

વેગ અતી ભમરા વળે, હાંરે ભારે પાડી તેને લેળ. બત્રીશે ૦ ૧૨

જીવંત કીધા જીવમાં રે, જોર કરીને જાંણ;

પાણીએ કેંક પુર પાડીયાં, હારે નવાં કેંક નવાણુ. બત્રી૦ ૧૩
 દેશં પાડ્યાં કેંક દેવનાંરે, શિવ શક્તિનાં સાર;
 પુરાયા દેવ જાણો પુરમાં, હારે શોક વાધ્યો અપાર. બત્રી૦ ૧૪
 જીવ તણાણા જીવતારે, પશુ પક્ષી અપાર;
 જાય તણાણા જાણીએ, હારે માળા મેડા મંડાણુ. બત્રી૦ ૧૫
 કેંક જીનાં કામ કોટનાંરે, કેલખંધી કહાય;
 ધકા મારીને ધસાવીયાં, હારે ધનધામ તણાય. બત્રી૦ ૧૬
 જોઈ જીલમી જલ બાણીએરે, પ્રલય કરવા પ્રસીદ્ધ;
 આયું અચાનક આ સમેરે, હારે કારમો કોપ કીદ્ધ. બત્રી૦ ૧૭
 દ્વાર દુટયાં કેંક દેખતાંરે, પાણી તાણ્યાં કળાટ;
 ઘાટ કુઘાટ ઘણા થયા, હારે સામટા તે સપાટ. બત્રી૦ ૧૮
 બાગ બગીચા ને બંગલારે, મોટી કૈયે મોક્ષાત;
 કાંપ તણાણો કોપથી, હારે વહી જાણો વિખ્યાત. બત્રી૦ ૧૯
 પાણી પરામાં પેસીયું રે, તાંણ્યા માલ તમામ;
 ખાંડ સાકર ઘૂત ખારેકું, હારે ધામણી ધનધામ. બત્રી૦ ૨૦
 કાપડ કેંક કપાટનારે, હાટમાંથી હજાર;
 જાય તણાણાં જોઈને, હારે વિલંબે નરનાર. બત્રી૦ ૨૧
 જલધી રેલો જોરે જાણીયે રે, મુકીને મરજદ;
 કોપ કરીને કારમો, હારે બોળ્યું અમહાવાદ. બત્રી૦ ૨૨
 જાટ પ્રાદાણુ બલા બાટીયારે, બાડબુંબ ને બાંડ;
 લોજક ભવેયા ને બીલડા, હારે કેંક રૂવે છ રાંડ. બત્રી૦ ૨૩
 બલાં ભુવન ભાવસારનાં રે, ભટ પડિત લેખ;
 જોગી લોગી રોગી જાણીએ, હારે દુઃખ પામ્યાં અનેક. બત્રી૦ ૨૪
 વાળંદ વેદ વેશ્યા વહીરે, મુખવંતા ગંભીર;
 ગોલાં ઢોલાં ને ગોવાળીયાં, હારે કીધાં ખીર અખીર. બત્રી૦ ૨૫
 જણીક જેયારી વાણીયારે, કંસારા કંદોઈ;
 કણ્ણી કોલી ને કલાલ તે, હારે ખેતી ખેડા છે ખોઈ. બત્રી૦ ૨૬
 કંક રાજા રૂવે રાતમાંરે, જાણી કોપ જરૂર;
 જિર પામ્યા દુખ દેખીયે, હારે અતી થયાં અતુર. બત્રી૦ ૨૭

અવક યોની ને સેવકારે, સર્વ જાણે સુતાર;
 કાછા વોરા ને કુંજાર તે, હારે બહુ પાડે પોકાર. બત્રીં ૨૮
 જનવાહી જગમાં અતીરે, દીનવાહી અપાર;
 પીડા પામ્યાં નીજ પડમાં, હારે જીવે નેણે નીહાર. બત્રીં ૨૯
 તેલી તજોળી ને તે શમેરે, ચામકા ને ચમાર;
 દુઃખ પામ્યાં બહુ દીલમાં, હારે સર્વ વરણ સંસાર. બત્રીં ૩૦
 ખર્મદેસી ધરા ઉપરે રે, થયા પાપી અપાર;
 પીડા પામે પૃથ્વી વળી, હારે કરવા એકાકાર. બત્રીં ૩૧
 સત્સંગ સારૂ સંસારમાં રે, હઠ રાખી સહેત;
 બાધુ જગત યોગ્યું નહીં, હારે ચીત જાણે સચેત. બત્રીં ૩૨
 અતુરને ચેતાવવા રે, અતીવૃદ્ધી અપાર;
 કીધી કમલદ્રગ કારમી, હારે જીવો નેણે નીહાર. બત્રીં ૩૩
 જોઇ ઉપદ્રવ જીવમાં રે, શુર નાઠા ગમાર;
 દૂર વરયા જાઇ દેખતાં, હારે ભટ ભુમીના ભાર. બત્રીં ૩૪
 સ્વચ્છ શુર સંસારમાં રે, બહુ રાખી બરહાસ;
 ખાનપાને કરી ખાંતથી, હારે વલી આપી સુવાસ. બત્રીં ૩૫
 એક આપદમાં થીરતારે, રાખી નાંહી લગાર;
 ભક્તને કેમ ભવ તારયે, હારે મહાસિંધુ અપાર. બત્રીં ૩૬
 હોય અતુરજન ચેતજેરે, જોઇ જાંણ સુજાંણ;
 સમજી સાચા શુર સેવજે, હારે પેળી પ્રગટ પ્રમાણ. બત્રીં ૩૭
 સજે ખખર રૂઢી રીતથીરે, સાચા શુર સંસાર;
 ભાગે ખોટા શુર ભાલજે, હારે મનમાં નરનાર. બત્રીં ૩૮
 જોઇ ઉપદ્રવ જીવમાં રે, આવે અવની અપાર;
 પાલો ધરમ નરપ્રેમજા, હારે પ્રીત્યે કરીને પ્યાર. ત્રીં ૩૯
 અનાવૃદ્ધિ અવની અતિરે, અતીવૃદ્ધી અપાર;
 દેવદંડ દુનીખામે દેખજે, હારે ઉપદેશ ઉપાર. બત્રીં ૪૦
 થયો નથી અજે નહીં રે, આવો ક્રોધ અપાર;
 એવો થયો જાણો આ સજે, હારે કયો લેશ લગાર. બત્રીં ૪૧
 જે રી ક.ને વાત સંભારીરે, તેની વરણવિ આર;

ધર્મકૃષ્ણ ઉરમાં ધરી, હારે કરી ઉરમાં વિચાર. બત્રી૦ ૪૨
 કૌપ બત્રીશાનો કયોરે, હુઃખહાયક દ્વંદ્વ;
 વરણ્યો બહુ વિકતી કરી, હારે કવિ અવિનાશાનંદ. બત્રી૦ ૪૩

ઉપાસનાનાં કિર્તનો.

પદ ૨૩૦. દશ અવતારની આરતી.

જય મંગળ કરતા (૨) આદિ પુરૂષ અવતારી, જુગ જુગ તનુ ધરતા, જય દેવ જય દેવ.	૧
પ્રથમ મચ્છતનુ ધારી, શંખાસુર માયો (૨); વારિધિ વાસ કરીને, સત્યવત નૃપ તાયો.	જય૦ ૨
દ્વિતીય કચ્છતનુ ધારી, દેવા સુરરાજ (૨); મંદરાચલ ગીરી ધાયો, શ્રી લેવન કાળ.	જય૦ ૩
વપુ વરાહ વિશ્વંભર, ધાયો ધરકાળ (૨); જનમુર્તિ જયકારી, માયો રીપુરાજ.	જય૦ ૪
નીમમરૂપ નરહર પ્રભુ, ધાયો ધીર ધારી (૨); પ્રેહલોદ જનપ્રતિપાલક, હીરણ્યકસીપુ હારી.	જય૦ ૫
પંચમ તનુ પરમેશ્વર, વામનવપુ ધાયો (૨); બળી છળી લીધી ત્રીલોકી, ત્રણ પગલે તાયો.	જય૦ ૬
બ્રહ્મપતી ધરી રૂપ લોભી, નક્ષત્રી કીધી (૨); સપ્તરીવાર અસુરનૃપ, લખી શીક્ષા લીધી.	જય૦ ૭
સમરૂપ પ્રભુ ધારી, રાવણ રોપુ માયો (૨); અનંત લીલા કરી અવની, વિભિષણ ભવ તાયો.	જય૦ ૮
કૃષ્ણ કમળહળલોચન, ભવલોચન વારી (૨); કંસાદિક રોપુમરહન, અષ્ટમ તનુ ધારી.	જય૦ ૯
બુધ સુધ વપુ ધાયો, નવમે નવરંગી (૨); અસુરવિમોહન કારણ, જનતાણુ સંગી.	જય. ૧૦
અકળ રૂપ અવનીપર, સહજાનંદ સ્વામી (૨); મનમથ ગર્વ વિમર્દન, જન અંતરજાગી.	જય૦ ૧૧

અનંતરૂપ ધર અવળી, આગે અવતારી (૨);

કલિ કાલિહત કારન, તારન નરનારી.

જયં ૧૨

કલ્પિત કલકીકિ, વપુ ધરી વૃષવંદ' (૨);

હય ચઢી રીપુ હરી હણુયે, ભણુયે શુણુછંદ'.

જયં ૧૩

દશ અવતારની આરતી, નરનારી ગાશે (૨);

અવિનાશાનંદ કહે છે, સુખશાંતી આશે.

જયં ૧૪

પદ ૨૩૧ રાગ કરાઈડો.

મેં હું સ્વામિ તિહારો, પાર ભવથી ઉતારો;

વાલા રમે વિસારો, દાસ બાંણી નકારો.

મેં હું ૧

અનંત જન્મ મેં ધરીયા આગે, બૂલી ભવમેં ભટકયો;

જન્મભરણુ પામ્યો દુઃખ બાણી. પકડી કાલે પટકયો. મેં હું ૨

અગનાંની અડઅંગ અતીસે, વિષે વાસનાવાલો;

લોભી કામી કોધી લપટ, કપટી અંતર કાળો.

મેં હું ૩

એવો તથાપિ શરણે આંચો, અધમઓધારણુ બાણી;

પુરૂષોત્તમ તમે પાર ઉતારો, પતીત પાવન પ્રાણી. મેં હું ૪

અન્ય આસ વિસવાસ તણને, એક ટેક ઊર ઝાલી;

શામ તમારે શરણે આંચો, બહુનામી બળશાળી. મેં હું ૫

બાંધ ગ્રહેકી લાજ બીહારી, પ્રાણસનેહી ખ્યારા;

અવગુણુ બાંણી માં વિસારો, મોહન જીવન મારા. મેં હું ૬

છોડ કછોડ હોય કહાપી, તોએ માત ને તાત;

અવગુણુ અંતર લેશ ન આંણે, વાત જકત વખ્યાત. મેં હું ૭

કૈંક અધમ ઓધાર્યા આગે, ગીધ ગુણીકા જેવા;

અનમેલ આદિકજન અગણીત, કો સી કરી'તી સેવા. મેં હું ૮

અમૃતને જે બાંણે અબાંણે, પાંન કરે નર પ્રીતે;

અમર કરે આનંદ પમાડે, જગમાં યાય અણતે. મેં હું ૯

તેમ તમારે શરણે સ્વામી, બાંણે અબાંણે આવે;

પાર પામે ભવસાગર પ્રાણી, ફેરો સુદૃઢ કાવે. મેં હું ૧૦

દાસ બાંણીને દર્શન દેલ્યો, ફાગટ ટાળી ફંદ;

અણુ સાંજળો આનંદમરી, કે અવિનાશાનંદ. મેં હું ૧૧

કરુણાર્જીધુ કૃપાળુ, ઠાસ તારો ધ્યાળુ;
 દેખી દીલનો ધ્યાળુ, સાંભ કરજો સુખાળુ. કૃં ૧
 ગુનેગાર મેં અતી ગુલાંમી, લુલુહસંમી કાંમી;
 કમળનયણુ કરુણા કરી મુજને, નાથ કતો નિશકાંમી. કૃં ૨
 વચનભાંગી મેં સદા વિરોધી, કોધી કલમલનાળો;
 દીનખંધુ નીજ ઠાસ દેખીને, દીલના દોષ પ્રજાળો. કૃં ૩
 છીન છીન મેં અપસધી તિહારો, પતીલ પાંખર જેથી;
 શરણે રાખી શામ સનેહી, આપ્યો મુખ જલેથી. કૃં ૪
 ભવચોરાસી ભટકી ભટકી, ચટકી લાગી ચીતે;
 માનુસ જન્મ ધરીને મોહન, શરણે આંચો સહીતે. કૃં ૫
 સંતસમાગમ કરી શામળા, ચીતમાં ચાન્ક લાગી;
 કરી પોતાનો કંટ નિવારો, ભાવટ ભવની ભાગી. કૃં ૬
 ક્ષર અક્ષરથી પર પુરુષોત્તમ, આજ પ્રગટ અવતારી;
 સ્વામિ સદ્ગુણદંડ સ્વરૂપે, ધર વિચરો તન ધારી. કૃં ૭
 અતી પ્રતાપી જાણી અંતર, આંચો શરણે આજો;
 જેવો તેવો તારો જાણી, બાંહે અહોહી લાજો. કૃં ૮
 સદા મૂજને સંત સમાગમ, ઠ્યા કરીને દેજો;
 અંત સમે આપિ અલખેલા, બાંધ અલીને લેજો. કૃં ૯
 અવગુણ અંતર લેશ ન આણો, મનમોહન તમે મારો;
 બહુનાંમી નીજ બાંતુ વિલોકી, તારો ભક્ત તમારો. કૃં ૧૦
 કોટી કોટી અપરાધ ક્ષમા કરા, દીલના દોષ વિહારી;
 અવીનાશાનંદને અવીનાશી, રાખો પાસ તમારો. કૃં ૧૧

જીવ આદી અનાદીરે, માયાવાદી પ્રભાદી;
 મોટા કે બહાવાદીરે, આત્મા જાણો ન આદી. જીવ ૧
 હૃદયવાસ સુક્ષ્મ અણુ જ્ઞાતા, ન અમીક્ષ્ય બ્યાપી સહજે,
 ચૈતન રૂપ સચીદ પ્રભાકર, વેદ પર્વત બતાવેજે. જીવ ૨

અનંત જન્મ અભ્યાસ કરીને, વિશય મુખમે વળગે;
 અગનાને અવરાણુ અંતર, લેશ રહે નહીં અલગેરે.   અવ૦ ૩
 એવ દેહને ભેગે કરીને, ઠમં શુભાશુભ કરતા;
 સફશુફ સંત મળ્યા વિના સરવે, ફેરા ભવમાં ફરતા.   અવ૦ ૪
 નીજ રૂપ ભુલિને નિશ્ચે, દેહરૂપ દરશાવે;
 રાજા રંક થયો સ્વપનામે, બીજ માગીને ખાવે.   અવ૦ ૫
 એમ અમર ને અજર આત્મા, છેદ લેદમાં નાવે;
 તેહ દેહને ભેગે કરીને, જન્મ મરણ દુખ પાવેરે.   અવ૦ ૬
 ઘણુ જોરણુને વચ્ચે આવી, લોહું જેમ પડાયે;
 તેમ દેહમાં રહીને દુષ્ટા, જમના માર જ ખાયેરે.   અવ૦ ૭
 નીજ રૂપને જ્યારે ભાણે, પૂરણુકાંમ કહાવે;
 પ્રહારૂપ થઇને આ ભવમાં, બુલે ન ભરમાવેરે.   અવ૦ ૮
 શાલ માથેથી ફાતકું જ્યારે, ઉતરે ચોખા થાયે;
 ફેર ક્યારે ઉગે નહીં ભવમાં, વ્યાસાદિક મુની ગાયેરે.   અવ૦ ૯
 પ્રગટ પ્રણુ કાં સંત પ્રગટના, જ્યારે એવને મળશે;
 અવિનાશાનંદ કે છે ત્યારે, ફેરા ભવના ટલશેરે.   અવ૦ ૧૦

પદ ૨૩૪ મું.

માયા ઇશ અનાદીરે, વરણી કૌંધુ વીવાદી;
 નિશ્ચે કરી ઇઆદીરે, સુંબુલ્યો સવે સુવાદીરે.   માયા૦ ૧
 ત્રિશુભ રૂપ ને ચક્રિત હરીની, તમ સ્વરૂપ તમાંમ;
 અહંતા મમતાની કરનારી, એવને આહું જામરે.   માયા૦ ૨
 દેહ સંબંધી જે જે પહારથ, ધન ધરણી ને ધામ;
 માત જાતને તાત ભગની, બાલી બાંણેજ બાંમરે.   માયા૦ ૩
 કુલ કુટુંબી જે જે કહાવે, હું તુંની કરનારી;
 પુત્ર પશુ પરિવાર સ્વરૂપે, માયારૂપ અપારીરે.   માયા૦ ૪
 એવ અનાદીનો જેને વશ, થેને બંધ રહાવે;
 તે માયાના પ્રેરક કરતા, ઇશ્વર આપ કહાવેરે.   માયા૦ ૫
 એવ એવ પ્રત્યે જનરંજન, અંતરભાગી બાણે;

કર્મ શુભાશુભના ફલહતા, અધીક ન્યુન પરમાંશોરે. માયા ૬
 સદા સ્વતંત્ર શામ સર્વના, કોટિ પ્રજ્ઞાંકના કરતા;
 ધર્મનું રક્ષણ કરવા ધરપર, જુગ જુગ નરતનુ ધરતારે. માયા ૭
 કોટિ જીવ ને માયા કેશ, પ્રેરક કરતા પોતે;
 પ્રગટયા સહજનંદ સ્વરૂપે, જીવ તારવા ભોતેરે. માયા ૮
 અક્ષરધામ નિવાશી આત્મા, આજ પ્રગટ અવતારી;
 સ્વામિનારાયણુ નામજ પાળી, તાર્યા નર ને નારીરે. માયા ૯
 અપાર મહીમા જાણી આગ્યો, અવીનાશાનંદ શરણે;
 જેવો તેવો ધરનો કીંકર, જાણી રાખો ચરણે. માયા ૧૦

પદ ૨૩૫ રાગ ગરબી.

ભક્ત થઈ પ્રભુ ભજીયે, પ્રભુ કેમ થાયે;
 દગા કપટ છલ તણીયે. પ્રભુ ૧
 હોય અસુર હરીવેશ ધારે, તેથી હરી દુરયે. પ્રભુ ૨
 જાણે પ્રભુ હોય અંતરજમી, શુભ તેના મુખ ગૈયે. પ્રભુ ૩
 માંખી જેવો થેને જન મુરખ, ખગપતી સમતા ન લેયે. પ્રભુ ૪
 આહંબર રાખી અંતરમે, પ્રભુ થૈ ન પૂજીયે. પ્રભુ ૫
 મહીષ જેવો થૈ માતંગ પહની, ચીતમે લેવા નવ જોયે. પ્રભુ ૬
 શન જેવો થઈને શઠ સાચો, સિંધ થાવા નવ જોયે. પ્રભુ ૭
 માળોચીયું થઈને ખળ ખાંતે, સિંધુની સમતા ન જોયે. પ્રભુ ૮
 મધેનુ સમ થાવા ગધેડી, હુલસાંણી બહુ હૈયે. પ્રભુ ૯
 મ પાડીને પ્રભુ નિજ મનમે, લાલચે નવ લલચીયે. પ્રભુ ૧૦
 સ થઈ હીલદોષ વિહારી, પરમાનંદ મુખ પૈયે. પ્રભુ ૧૧
 વિનાશાનંદ કે બોધ અનુપમ, ખોટો નથી સમ ખેયે. પ્રભુ ૧૨

પદ ૨૩૬.

મદ્દખ ભક્તનાં ભાગે, પ્રભુ એને કેયે;
 હિ સિદ્ધી જેને આગે. પ્રભુ
 જાતી ઉત્પત્તી પ્રલયને જાણે, સર્વના કારણ લેયે. પ્રભુ
 શ્રી માત્રની ગતિ અગતિને, જાણે જગદીશ જોયે. પ્રભુ

વિદ્યા અવિદ્યાના વેદના ભક્ષારમ, શ્રદ્ધા સ્વર્ગવં કહેયે. પ્રભુ.
 કરતા પ્રેરક સર્વના કાર્યે, આલે અવનીમાં ઝાંચે. પ્રભુ.
 જેવે મહે સેનાં યદ્ય પ્રજાણે, હરખી આપે સુખ હેયે. પ્રભુ.
 નરનારિનાં તાંણે પ્રાણુ નાકિને, અચારે પાસે એની જાયે. પ્રભુ.
 ધ્યાન ખરાવીને ખમ દેખાડે, છતી દહે છકી રેયે. પ્રભુ.
 લોકીકમાંહી અલૌકિક લીલા, દેખાડે સુચને ગેયે. પ્રભુ.
 ભગ એશ્વર્ય સુકલ છબિ બ્રાહ્મ, દાસને દેખાડી તેયે. પ્રભુ.
 સોળ ચિન્હ એના અસાધુમાં એવે, અવિનાશાનંદ ચણેયે. પ્રભુ.

૫૬ ૨૩૭ રાગ ગરખી હુમરી.

સ્વામિનારાયન સ્વામિનારાયન, નામ રટો જન નેન નીહાર. સ્વામિ.
 સિંધુસુતા સમ કોટિ યશ મિલિ, અરન આંખત ચિત્તધાર. સ્વામિ. ૧
 બાળિમ્મુત^૧ વૃષવાહન^૨ સુરવમુ, રટત હે નાંઉ ઉચાર. સ્વામિ. ૨
 સિંધુસુતાસુત^૩ હાર હિયાપર, લટકત લલીત અપાર. સ્વામિ. ૩
 પ્રાણુમતી પીમા પ્રગટ છબીપર, અવિનાશાનંદ બલહાર. સ્વામિ. ૪

૫૬ ૨૩૮.

સ્વામિનારાયન શામ પીમા છાયા છવંન દોર. સ્વામિ.
 કામનીકંદન સુરવૃષનંદન, છંદન ગાત નિહોર. સ્વામિ. ૧
 ધવલ નવલ શિર પાગ સુધારત, લટકત સુમનકે તોર. સ્વામિ. ૨
 ચંચલ ચલની ચિલવની ચંચલ, લેવત ચીતતવા ચોર. સ્વામિ. ૩
 અવિનાશાનંદ અધિક લખી અંતર, પાવત સુખ અતોર. સ્વામિ. ૪

૫૬ ૨૩૯.

સ્વામિનારાયન પ્રગટ ભયે, કંઈનેકું કલ્યાન. સ્વામિ.
 જગકરતા હરતા જગભરતા, છવન શાંમ સુખાંન. સ્વામિ. ૧
 અધમ ઉધારનકારન અવનિ, પ્રીતમ પ્રગટ પ્રમાન. સ્વામિ. ૨
 શરન થહે સુખ પાવત સખજન, મનવશ કરન મહાન. સ્વામિ. ૩
 અવિનાશાનંદ અચલ ટેક અંતર, ધારત તારત ધીમાન. સ્વામિ. ૪

*૫૬ ૨૪૦

સ્વામિનારાયન શામ પીયા, સુખધામી હમાર. સ્વામિ૦
 વિધિનંદનનંદન વિધિનંદન, નાથ કલિ નીરધાર. સ્વામિ૦ ૧
 વિધિનંદન નંદન નંદન દુત, પેખત ભાગે અપાર. સ્વામિ૦ ૨
 વિધિનંદન સ્થાપત વસુધામે, પ્રગટ ભયે કરી પ્યાર. સ્વામિ૦ ૩
 અવિનાશાનંદ વિધિનંદન નંદન, ધ્યાનમે નિશાહિન ધાર. સ્વામિ૦ ૪

૫૬ ૨૪૧-રાગ કહરવા.

સ્વામિ શ્રીસહજાનંદ, ભજ મનસ્વા મિ૦
 સર્વોધાર સકલ સુખરાશી, અવિનાશી આનંદ. ભજ મન૦ ૧
 જનરંજન ભંજન ભવતારન, કારન કરૂનાકંદ. ભજ મન૦ ૨
 ધર્મનંદ સખ ધામકે ધામી, સ્વામિ સખ જગવંદ. ભજ મન૦ ૩
 અવિનાશાનંદ કે અવતારી, સુખકારી સુખકંદ. ભજ મન૦ ૪
 ૫૬ ૨૪૨.

સહજાનંદ સુખધામી, ભજ મન૦
 શરનાગતવત્સલ સુખદાયક, નાથક નામકે નામી. ભજ૦ ૧
 કાલકે કાલ હે ઇશ ઇશનકે, નૌતમ નાથ નમામી. ભજ૦ ૨
 પૂરન કામ અકામ પૂરાતન, જનવશકર જગસ્વામિ. ભજ૦ ૩
 અવિનાશાનંદ કે અવનીપર, હરિજન પૂરન હાંમી. ભજ૦ ૪
 ૫૬ ૨૪૩.

સહજાનંદ સુખકારી, ભજ મન૦
 અકલ અનંત કલાણ્ણત આયે, અજીત અનુપ અવતારી. ભજ૦ ૧
 કામ કલિ કાલિદત્ત કપટી, નાથ કરે સો નીહારી. ભજ૦ ૨
 બન બિચરે તારે નરવિનતા, દીનતા દાસ નીવારી. ભજ૦ ૩
 અવિનાશાનંદ આનંદ પાયો, ધર્મકુંવર ઉર ધારી. ભજ૦ ૪

* અર્થ—વિધિ જે યજ્ઞ તેના પુત્ર નારદ તેને આનંદ આપનાર એવો, વિધિનંદન-ધર્મ, જેનો કલિમાં નાથ થયો છે તથા વિધિનંદન જે નારદ તેને આનંદ આપનાર ધર્મ તેના દુત જે જમ તે જે ધર્મને દેખીને બહુ દૂર નાસી જાય છે તે ધર્મને પૃથ્વીમાં સ્થાપન કરવાને પ્યાર કરીને પ્રકટ થયા એવા વિધિના નંદન-ધર્મ દેવ તેના નંદન જે ક્યાણુ સ્વામી-નારાયણુ તેને રાત્રિ દિવસ આનંદમાં ધારો.

સહજનનં સુખદાઈ ભજ મનં
 પ્રગટ ભયે છુપીઆપુર પ્રીતમ, અવધપુરી લીગ જાઈ. ભજં ૧
 બાલખ્યાલ કીને બહુનામી, જનરંજન જગમાંઈ. ભજં ૨
 નરનારી આત્રીત કીયે નિરખિ, અનંત અવગીપર આઈ. ભજં ૩
 અવિનાશાનંદ આનંદદાયક પ્રગટ લીલા ગુન ગાઈ. ભજં ૪

પદ ૨૪૫ રાગ ગરબી.

શ્રી સહજનનં શાંમળો, પ્રહ્લભોહોલના વાસી;
 પુરૂષોત્તમ પરમાતમા, પૂરજ સુખરાશી. ૧
 અનંત કોટિ અવતારના, આપે અવતારી;
 પ્રેરક સર્વેના શ્રીહરી, પોતે સુખઝરી. ૨
 ચતુરંચુડ ઉપાસના, કરે નીશદીન ભારો;
 માહ વિમ્નુ ધ્યાન ધરે, નીત પ્રેમ વધારી. ૩
 સર્વ નિયંતા શ્રીહરી, સર્વે સૂખના ધામ;
 તે પ્રગટયા દયા કરી, પોતે છપેએ ગામ. ૪
 અઠારસો સાડત્રીસનો, શુભ ચૈતર માસ;
 રામનોમી સોમવાસરે, પ્રગટયા અવિનાશ. ૫
 તે સમે કોટી પ્રહ્લાંડમાં, થયો ઓછવ ભારી;
 પુરૂષોત્તમ સહિના પતી, તેણે નરતનુ ધારી. ૬
 જય જય શબ્દ કરી રયા, ગણુદેવ ગગનં;
 હૃદયર કોટી પ્રહ્લાંડના, થયા મન મગનં. ૭
 સ્વયં પોતે નથી આવીયા, પુરૂષોત્તમ આપ;
 તે આ ફેરે પધારીઆ, લેઈ મુક્ત અમાપ. ૮
 એમ જાણી સહિ જીવમાં, લેઈ વિમાંન સાર;
 અગણીત કોટીક આવિયા, છપેયા મોઝાર. ૯
 પુખ ચંદન વૃષ્ટી કરે, ધરે લેટયું અપાર;
 અવિનાશાનંદના નાથને, જીવે વારમવાર. ૧૦

- દરશન કરી દયાલનાં, પામ્યા અતી આનંદ;
નિજ નિજ લોકમાં સૌ ગયા, ધારી મુતિ સ્વચ્છંદ. ૧
- છપૈઆના મહીમાતણું, નીચદીન કરે ગાંન;
નથી કાટી પ્રદ્વાંડમાં, આને તૂલ્ય નેદાંન. ૨
- અગણીત ધાંમ આગે થયાં, થાશે અનંત અપાર;
છપૈઆના કાટી ભાગમાં, નાવે કોઈ લગાર. ૩
- અવતારને જોગે કરી, કેવાયછે ધામ;
આ તો અવતારિ આવીયા, પ્રભુ પૂરણકાંમ. ૪
- તે માટે એ સરવોપરી, ધામ વિખ્યાત જાણો;
છપૈઆના પાસંગમાં, નાવે કોઈ પ્રમાણો. ૫
- કાટી તીરથ કરે જઈને, જન કાટીક વાર;
એકવાર છપૈએ જાય તો, તેનું ફલ અપાર. ૬
- સાત પુરી ચાર ધામથી, છપૈઆ અધીક;
ખોટું લગારે કેતો નથી, કૌણું ઠીકાઠીક. ૭
- સત્સંગમાં વલી આ સમે, જાણો ધામ છે બહુ;
તેથી છપૈઆ અધીક છે, વાત સાચી હું કહું. ૮
- દેહ ધરી એકવાર જે, જન છપૈએ જાશે;
પાપ મહા નાશ પામશે, માહામુક્ત કેવાશે. ૯
- એ પુરમાં લીલા કરે, લાલ બાલસ્વરૂપ;
અવિનાશાનંદ ઉરમાં રહે, આવી મૂર્તિ અનૂપ. ૧૦

- બાલલીલા વાલો બહુ કરે, બાલક અનુસાર;
તે જોઈને રાજ થાય છે, માત તાત અપાર. ૧
- નીત હરી વધતા જાય છે, જેમ બીજનો અંદ;
સામરથી જોઈ શાંમની, અતી પામે આનંદ. ૨
- એક સમે મુતા પારણે, પુરૂષોત્તમ નાથ;
જાલ્યો રમવા કારણે, અંદ વધારી હાથ. ૩
- બિન બિન આપે ભક્તને, અતી મુખ અપાર;

કાલું કાલું બોલે મુખથી, પોતે પ્રાંણુઆધાર;	૪
ચોવિશ દશ અનંત તે, આવે દરશન કાજ;	
બિભા બિભા સ્તુતિ કરે, રાજ કરવા મહારાજ.	૫
એમ છપૈયાપુરમાં, અતિ ઓછવ થાય;	
અનંત કોટી પ્રદાંડના, પતી આવે ને બાય.	૬
પુરુષોત્તમ છયાં વિચરે, તિયાં એ સહુ આવે;	
તે આશ્ચર્ય ન બાણુજે, વેદપૂરાણુ ગાવે.	૭
બાલલીલા વાલો બહુ કરે, પુર છપૈયામાય;	
સહસ્ર કોટી શેષ ગાય તો, પણ પાર ન થાય.	૮
એક સમે રૂપી આવિયા, મારકંડેય નામ;	
મુંદર નામને પાડીઆં, સુણતાં મુખધામ.	૯
હરિકૃષ્ણ કૃષ્ણ હરી, નીલકંઠ ઉદાર;	
અવિનાશાનંદ કે એ આદી, પાડયાં નામ અપાર.	૧૦

૫૬ ર૪૮.

નામ પાડીને રૂપી ગયા, આખ્યાં દાન અપાર;	
ધર્મબક્તિ મુણી નામને, બોલાવે કરી પ્યાર.	૧
એમ કરતાં મોટા થયા, આઠ વર્ષના હરી;	
જનોઈ દેવા કારણે, સામગ્રીઓ કરી.	૨
મંડપ મોટો બજાવીયો, કરી વેદીકા સાર;	
વેદ બણેલા બોલાવિયા, દ્વિજ લાખ હજાર.	૩
યજ્ઞોપવિત ધરાવિયું, હરિને તેહ વાર;	
પુષ્પવૃષ્ટી અતિશે કરે, આદિ દેવ અપાર.	૪
અસંખ્ય કોટિ પ્રદાંડથી, આખ્યા ઇશ્વર ત્યાંય;	
લેટયું ધરે હરી આગલે, જોઇને રાજ થાય.	૫
દરશન કરીને નાથના, ગયા સહ નિજ લોક;	
માતપીતા મુખ પામીયાં, અતી થયાં અશોક.	૬
વરણી વેશ વાલે ધારીયો, ભણ્યા શાસ્ત્ર અપાર;	
સાર કાઢી સરવે તણુ, કમો યુટકેસાર.	૭

જ્ઞાન આપી પછે માતને, આપ્યું દિવ્ય સ્વરૂપ;	
દેહકીયા સરવે કરી, વેદવિધી અનૂપ.	૮
તે કેડે તનને ત્યાગીયું, દેવ ધર્મ ઉઠાર;	
દેહકીયા આપે કરી, આલ્યા પ્રાણુઆધાર.	૯
સરવે કુટુંબને ત્યાગિને, આલ્યા વને મોઝાર;	
અવિનાશાનંદ કે તારવા, જીવ અનંત અપાર.	૧૦

૫૬ ૨૪૯

મહાવનમાં હરિ વિચર્યા, પૂરણ સુખરાશી;	
જળ થળ નભના જીવને, કીધા ધામના વાસી.	૧
પુરૂષોત્તમ જોઇ નાથને, રાજ પૃથિવ અપાર;	
કોઇ વાલો નથી વિચર્યા, મૂળપર નીરધાર.	૨
તે હરી કરે મુજ ઉપરે, છે મારાં મોટાં ભાગ;	
એમ તે મહીમા જાણીને, કરે અતી અનુરાગ.	૩
એવિ રિત્યે મહિ ઉપરે, ક્યાં તિથં અપાર;	
તિથંને તિથંરૂપ કથા, પોતે ધર્મ કુમાર.	૪
અધરમ બૂરીનાં ટાલીયાં, નીજ સામૃથ જોર;	
મુમુક્ષુને ઉધારીયા, માયો દૈત્ય કઠોર.	૫
કર્તા પવિત્ર સહુ દેશને, આઠ્યા લોજ ગામ;	
રામાનંદ સ્વામીને મલ્યા, પોતે શ્રી ઘનશ્યામ.	૬
સ્વામી જોઇ હરીમૂરતી, પામ્યા અતિ આનંદ;	
પુરૂષોત્તમ પોતે આલ્યા, દયા કરી સ્વચ્છંદ.	૭
અવતારી સહુ અવતારના, જાણી ક્યાં સાર,	
ધર્મધુર સોંપી નાથને, ગયા ધામ મોઝાર.	૮
તે કેડે સામૃથ વાવર્યું, પૂરણ સુખકારી;	
છટ્ટ રૂપે સઉ જનને, આપ્યું દરશન ભારી.	૯
મુક્તિ મત શરણે થયાં, અગણીત નરનારો;	
અવિનાશાનંદના નાથને, જાણીને અવતારો.	૧૦

તાર પછીની વારતા, કહું સુણજ્યો ભાઈ;	
પુરુષોત્તમ ધનશામની, અતીશે પ્રીત બાઈ.	૧
પછે પૃકણ ચલાવિયું, સમાધીનું સાર;	
અગણીત કૌટિક તારવા, ભવ નર ને નાર.	૨
દેખે જે નજરે નાથને, તેને સમાધી થાય;	
તર્ત બૂમી ઢલી પડે, નાડી પ્રાંણ તણાય.	૩
જાય પછે તેહ ધામમાં, દેખે સુતિં અનૂપ;	
દિવ્ય સિંધાસન ઉપરે, બેઠા નમે સુરભૂપ.	૪
અનંત અનંત અવતાર તે, તિયાં સ્તુતી કરે છે;	
ચરણ સેવે મહારાજનાં, મુખે જશ ઉચરે છે.	૫
અનંત કોટી બ્રહ્માંડના, પતી દરશને આવે;	
પુજા આજ લેઈ પ્રીતથી, ઉભારે કરી ભાવે.	૬
દૃષ્ટી કરે જ્યારે શ્રીહરી, તારે દરશન થાય;	
નહિં તો ઉભા ઉભા તેજમાં, ખાંતે ધકાર ખામ.	૭
એમ એ અક્ષરધામમાં, સામર્થિ અપાર;	
દેખાડે પોતાના ઢાસને, પોતે ધર્મકુમાર.	૮
સમાધીમાં નરનારને, નીત દરશન આપે;	
આવી પછે દેહમાં કહે, સુણી સંશય કાપે.	૯
એવં સામર્થિને સાંભળી, ધારી કરે ધારણ;	
અવિનાશાનંદના નાથને, જાણી સહિના કારણ.	૧૦

એવા અમરકાર જીવને, પોતે દેખાડે બહુ;	
એકમુખે માહારાજનો, કથી કેટલો કહું.	૧
સહસ્ર કોટિ શેશ ગાય છે, પણ ન પામે પાર;	
અનંત મહીમા નાથનો, જાય નહિં નીરધાર.	૨
લેશનો લેશ તેનો લેશ, તેનો લેશ લગાર;	
મહીમા કહો માહારાજને, સાંભલો નરનાર;	૩

અવતારી સહિ અવતારના, પોતે આત્મા છે આજ;	
તે માટે સામૃથી જનને, દેખાડે છે મારાજ.	૪
આગે અવતારે કરી, કર્યા પ્રાકમ ભારી;	
ભક્તાદ્વારે તેવાં કરે, માટે આ અવતારી.	૫
જેવા તેવા હોય જીવને, ધારણા તે ધરાવે;	
દેખાડે અક્ષરધામને, માટે અવતારી કાવે.	૬
કેટલાક ભક્તને આ દેહે, ગતી સ્વતંત્ર આપી;	
કાંટિ પ્રહ્લાંડમાં જાય તે, અટ આવૃણુ કાપી.	૭
અવતાર ને અવતારીની, રીત બીજી તે કહું;	
ચીત દર્ધ સૌ સાંભળો, એક દૃષ્ટાંત દહ.	૮
અનળ બ્યાપે જ્યારે લોહમાં, તારે અનળ તે દેયે;	
તેથી જ્યારે નોખો પડે, તારે લોહુંજ કૈયે.	૯
તેમ પુરુષોત્તમ જેહમાં, આવે તે અવતાર;	
અવિનાશાનંદના વાલમા, પોતે અવતારી.	૧૦

૫૬ ૨૫૨

અવતાર ને અવતારીનો, જેને વિવેક થાય;	
તે જાય અક્ષરધામમાં, મહાસુકત કેવાય.	૧
અવતારી અવતારને, સરખા જેહ બાણે;	
તેને વિવેકી ન બાણવો, કહું શાસ્ત્ર પ્રમાણે.	૨
ચક્રવર્તિ ભૂપાલને, કેવો ખંડીયો રાજ;	
તે તો વિવેકી કહે નહીં, કહે મુખંસમાજ.	૩
સમુદ્ર ને સરોવરને, કેમ સરખું લેવાય;	
અવતાર ને અવતારીને, તુલ્ય નવ કેવાય.	૪
તારાના ગણ છે નભમાં, વહી બહયો ત્યાં ચંદ;	
તેને ખરોખર લઈ કહે, કંયે મતીના મંદ.	૫
વડવાનલ વહી વહનીને, કહે તુલ્ય મસાલ;	
બાણે તેમ અવતારી ને, હોય બુદ્ધિના બાલ.	૬
ચીંતામણીને હિરામણી, તેને એક જે બાણે.	
તેને મંદમતી બાણવો, કહું શાસ્ત્ર પ્રમાણે.	૭

અવતાર ને અવતારીમાં, લેકં અનંત અપાર;
 દ્રષ્ટાંત પ્રમાણે જાણ્યો, ખોટું નથી લગાર. ૮
 અપાર મહીમા નાથનો, તે તો નવ કેવાય;;
 જેવા જાણે માહારાજને, તેવો તે થાય. ૯
 અગણીત મહીમા જુકત છે, સ્વામી સહજાનંદ;
 અવિનાશાનંદ નિશ્ચે કહે, ધારી પ્રભુ સુખકંદ. ૧૦

પદ ૨૫૩.

એવા જાણી માહારાજને, સેવે નરનારી;
 અવર ગુરૂ અલગા કરી, ઘનશાંમ વિહારી. ૧
 સમૃથ જાણી શામને, દ્રઢ ધર્મને ધારી;
 પાલે પ્રીતે વર્તમાનને, માન મોહ નીવારી. ૨
 સર્વના કારણુ શામને, ધારી ધ્યાનમાં ધારે;
 કામ ક્રોધાદીક શત્રુને, ઉરમાંથી નીવારે. ૩
 અજીત શત્રુ જીતીયા, અલબેલે આ વારે;
 મનમથ મરાળ્યો માહાપ્રભુ, નિજ નીકલતે દારે. ૪
 રામા અવતારમાં રામજી, રાવણુને માયો;
 સિંધુ બાંધ્યો સૈન્યા કરી, બિબિક્ષણુને તાયો. ૫
 રાવણુ ત્રિલોકી ઝીતીયો, કામથી પામ્યો હાર;
 તેને ઝીત્યો આ સમે, કલ્પીમાં નરનાર. ૬
 પ્રગટ પ્રભુના પ્રતાપથી, જવાનિમાંહિ જનં;
 એથી પ્રતાપ મોટો કીધો, મૂઢ માનજ્યો મનં. ૭
 અપાર સંસાર આ સમે, તાર્યો નરનાર;
 પાલ બાંધી વૃતમાનની, નિરલો નીરધાર. ૮
 પડે નહીં આખડે નહીં, આંખ્યુ મીચીને જાય;
 બાલ વૃદ્ધ આદિ બહુ, કેતાં પાર ન પાય. ૯
 આગે અવતારે કરી, માયો અસુરવૃંદ;
 અંતરશત્રુને આ સમે, માયો અવિનાશાનંદ. ૧૦

પદ ૨૫૪.

એવા સહજાનંદ શ્રી હરી, લેઈ સંતસમાજ;
 દેશ વિદેશમાં વિચર્યો, કરવા જનકાજ. ૧

પાશ વિનાશ કરે પ્રભુ, મૂળ માયાના મોટા;	
લેખ કર્યા ભવ તારવા, કરવા બિન ખોટા.	૨
શાસ્ત્ર પ્રમાણે સંતની, રૂડી રીત ચલાવી;	
નોતી દીઠી નોતી સાંભલી, કલીમાં કરી આવી.	૩
અટ પ્રકારે આ સમે, ધનનારીના ત્યાગી;	
કીધા વાલે કરૂણા કરી, ભવમાં બડભાગી.	૪
અગણીત જીવ આધારવા, ફરે દેશ વિદેશ;	
સંતમંડલ સાથે લઈ, વાલો વરણીવેશ.	૫
સૌભીર સોરઠ દેશમાં, કચ્છ કાઠીઆવાર;	
ચડોત્તર ગુજરાતમાં, ફર્યા વારમવાર.	૬
દેશ ઠંઠાવ્યમાં વિચર્યા, નલકંઠામાં નાથ;	
દરશન આપી ઢાસને, કીધા ભક્ત સનાથ.	૭
મોટા મોટા કર્યા મહાપ્રભુ, માહારૂદ્ર અપાર;	
જેતલપુર ડભાણમાં, તારવા નરનાર.	૮
પ્રીત્યે કરી પરચા બહુ, આખ્યા પ્રાણુઆધાર;	
મણુ મત માંહી જમાડીઆ, દિવ લાખહજાર.	૯
અંત સમે અલખેલડો, તેડવા જન આવે;	
ભક્ત અભક્ત ભાલે સહુ, અવિનાશ ઠહાવે.	૧૦

૫૬ ૨૫૫

ગાંભોગામ ફરે શ્રીહરી, કરવા જનકાજ;	
સતમંડલ લે સંગમાં, રાજ રાખધીરાજ.	૧
અન્નફલજલ જમા જનના, ભવખંધન કાપે;	
આપે સુખ અલખેલડો, પોતે આપ પ્રતાપે.	૨
ધામ દેખાડે ધ્યાનમાં, ચેત દ્વિપ ગોલોક;	
જોઈ આવી નજરે કહે, સાંભલે સઉ લોક.	૩
નરનારીના નાથજી, નાડીપ્રાંણને તાણે;	
એવો પ્રતાપ પ્રગટનો, હરીજન વખાણે.	૪

આસુરી જીવને અંતરે, વાત નવ મનાય;	
સામા પાપી નંદા કરે, પછે વાંસેથી ગાય.	૫
સીંદ્ર ગતી સતસંગીને, આપી અલખેલે;	
ભય આવે નર જીવતી, છકમાંહી છકેલે.	૬
ફંદ કાપે ભવનાં ફરી, સહજનંદ સ્વામી;	
સુખ આપે નરનારને, નટવર બહુનામી.	૭
મંદીર મોટાં માહાપ્રભુ, ગામોગામ કીધાં;	
તે દ્વારે હરીભક્તને, સુખ અગણિત દીધાં.	૮
સામય અદ્ભુત વાવર્યું, આવી અલખેલે;	
અનંત જીવ ઓધારીયા, છોગાલે છેલે.	૯
ધરોધર ધનશામજી, જનને સુખ આપે;	
અવિનાશનંદનો નાથજી, માહા સંકટ કાપે.	૧૦

૫૬ ૨૫૬ :

એક સમે ધનશામજી, અમદાવાદ માંઈ;	
સભા કરી સહુ સંતની, બોલ્યા બલભાઈ.	૧
વાત કહું સહુ સાંભલો, અતી પ્રેમ કરીને;	
રીત કહું સતસંગીની, ધીર ઉર ધરીને.	૨
ચોરી અવેરી નાં કરે, દાડ માટી ન ખાયે;	
વટલાવે વટલે નહીં, મધ પીવે ન પાયે.	૩
ભાંજ્ય પીયે નહીં ભાવથી, હોકા ગાંજ ન પીયે;	
તમાકુ આવે તાણે નહીં, બહુ ભાલીને ખીયે.	૪
અફીણ બિડી પીયે નહીં, ભાંડ રાંડ ન ભાલે;	
વેશધારી નરવીનતા, તેથી છેટેજ આવે.	૫
વિધવા જે હોય વિનતા, તેને અડે ન અંગે;	
એકાંત્યમાં કેદી ન રહે, સુતા માતાની સંગે.	૬
આતમઘાત કરે નહીં, સતસંગી જે હોય;	
વિસુખના સુખથી વઢી, કથા સુંબે ન કોય.	૭

મીથ્યા કલંક નાંખે નહીં, કોઈ ઉપયે' કેદી;	
દગાકપટ રાખે નહીં, રેવું ભવમાં બે દી.	૮
હોલીના ખેલ કરે નહીં, હરખી નરનારી;	
કોઈના દેવની ના કરે, નિંદા સુમતી વિચારી.	૯
કયા એ આદીક નીમને, પાલશે કરી પ્રીતી;	
અવિનાશાનંદ કે ધામમાં, જાશે જગ ઝીતી.	૧૦

૫૬ રપ૭.

એમ તે અમદાવાદમાં, સુખ આપે છે સ્વામી;	
વાતું કરી નરનારને, ધામ સર્વેના ધામી.	૧
સમૈયા બહુ સેહેરમાં, કરે આનંદકારી;	
રામનૌમી એકાદશી, પરબોધની ખ્યારી.	૨
જીરજીગઢ ગઢપુરમાં, વરતાલ વિલોકી;	
જેતલપુર જીજનગ્રમાં, ધામ મુલી અલોકી.	૩
ધોલેરા બંદર ધોલકા, વટપત્તન માંઈ;	
ગુંડલ સુરત સહેરમાં, ગઢ ઇંડર જાઈ.	૪
ધામ છપૈયા શીરોમણી, ધામ સર્વેનું મૂલ;	
વાસ કરી વાલો વસ્યા, કાપવા કલીકૂલ.	૫
પોતાનું કુલ તેડાવિયું, પ્રભુ પૂરજીકામ;	
જ્યેષ્ઠ છોટા બેઉ ભાઈને, કરવા જનકામ.	૬
દત્ત કીધા બેઉ ભાઈના, પૂત્રને કરી પ્રીત;	
નીજ ગાદીપર નાથજી, પધરાવ્યા પુનીત.	૭
નામ અવધપ્રસાદજી, બીજા શ્રી રઘુવીર;	
ધૈર્ય સરખા ઓપતા, મહાશુભગંભીર.	૮
સતસંગ સરવે સોંપીયો, સંતશાસ્ત્ર સહીત;	
અગણીત જીવને તારવા, પુરૂષોત્તમ પ્રીત.	૯
જ્યજ્યકાર થયો ભુવી, સુખ પામ્યા અપાર;	
અવિનાશાનંદ અલબેલની, છબિપર બલહાર.	૧૦

૫૬ ૨૫૮

- અનંત લીલા કરી હરી, આપી સૂખ અપાર;
ભાર ઉતારી ભુમિતણે, તાર્યા નર ને નાર. ૧
- સર્વે માથે મારી મેળને, નીજમત્ત અનૂપ;
ચલાવ્યો સર્વોપરી હરી, સુંદર સુખરૂપ. ૨
- મચ્છરૂપ ધરી માવજી, સત્યવ્રત ઉગાર્યો;
કચ્છાવતાર ધરી કરી, મંદરાચલ ધાર્યો. ૩
- વારાહરૂપ ધરી હરી, વસુધા ગોત્રી લાવ્યા;
માર્યો રીપુ હીરણ્યાક્ષને, માહાપ્રાકૃત્રી કાવ્ય. ૪
- રૂપ ધરી નરસીંધનું, પ્રેટેલાદ ઉગાર્યો;
સ્થંભ ફાડી પ્રગટયા પ્રભુ, માહા અસુર માર્યો. ૫
- વામનરૂપ ધરી વલી, બલી છલ્યો વિહારી;
નક્ષત્રી પૃથ્વી કરી, ફરસી કર ધારી. ૬
- રામરૂપ ધારી મારીયો, માહારાવણરાજ;
કૃષ્ણાવતાર ધરી કરી, કર્યાં કૈકેનાં કાજ. ૭
- મોહ પમાડયા દૈત્યને, ધરી બુદ્ધસ્વરૂપ;
કલિ અંત્યે કલકી થશે, હય ચઢી અનૂપ. ૮
- બ્યાં જેવું કામ તેવું કર્યું, ધર્યું રૂપ ધરાપે;
અગણીત જીવને તારવા, આવ્યા અવતારી આપે. ૯
- થયો નથી થાશે નહીં, આવો અવતાર;
અવિનાશાનંદનો નાથજી, અવતારી આ વાર. ૧૦

૫૬ ૨૫૯

- મોક્ષનો મારગ માહાપ્રભુ, રાખી ચાલતો સ્વામી,
ધામ બેવા ઈચ્છા ધરી, જગ અંતરબામી. ૧
- કલ્યાણસક્રો આપીયો, નીજ પૂત્રને હાથ;
ગોચરરૂપ અગોચર, કીધું નરનાથ. ૨
- સત્સંગમુર્તિમાં સર્વદા, રયા સંતમાં શામ;
કામ કરવાને કારણે, પોતે પૂરણકામ. ૩

ભાલે છે ભાવ કુભાવને, ભક્તના ભગવાન;	
આપે છે એકાંતીક દાસને, દીલ દર્શન દાન.	૪
અંત સમે અલબેલડો, આવે તેડવા આપ;	
પોતાના ભક્તને પ્રીતથી, દેખાડે પરતાપ.	૫
અવગુણ ચીત આંણે નહીં, દાસનાં દુખ કાપે;	
ગુણવંત વિચારી ગુણને, આવી સુખ આપે.	૬
માતાપીતા નીજ પૂત્રના, ગુણ અવગુણ જાણે;	
ગુણ ગ્રહે નીજ ખાલના, ઉર અવગુણ નાંણે.	૭
માઈકે જનની ચાકરી, કરે માઈકે જન;	
ખાલી કેદી જાવે નહીં, માનજો જન મન.	૮
પુરુષોત્તમ પ્રભુ જાણીને, સેવા જેટલી કીધી;	
તેટલી પ્રાપ્તી તેહને, પ્રભુ આપે પ્રસિદ્ધિ.	૯
નરનારી એમ જાણીને, સેવો આનંદકંદ;	
અવિનાશાનંદ કે આ સમે, સ્વામી સહજાનંદ.	૧૦

પદ ૨૬૦-વિરહનાં પદો.

મુને મેલિ ગયારે માહરાજ, કોને કેને કીજીયે;	મુને૦
કમરે કરીને દીન કાપશું, કરશે કુંજ હવે કાજ કોને કેને કીજીયે.	૧
પાટે બેસી સુખ આપતા, કાપતા કષ્ટ કલેશ;	
રમુજ કરીને બોલાવતા, હોતે હરખી હમેશ.	કોને૦ ૨
આધિ વ્યાધી ઉપાધીને, નાશ કરતા નેદાન;	
ખાંનખાંન સનમાંનને, દેતા થૈ ગુલતાન.	કોને૦ ૩
કરી આવતાં કાંઈ કામને, ન્યારે જન સુજાણ;	
બહુ હોતે ભરી બાથમાં, મલતાં કરતા વખાણ.	કોને૦ ૪
પ્રીત કરીને પુછતા, સરવે સૂખસમાચાર;	
તેરે દીવસ ગણા સાંભરે, ઉરમાં વારમવાર.	કોને૦ ૫
ન્યારે ન્યારે મુને જીવમાં, સૂરત સાંભરે શામ;	
આવે હૈયું ઉભરાઈને, જંપ નહીં આહુ જામ.	કોને૦ ૬

સુખ સરવે સંસારમાં, ઉરથી થયારે ઉદાસ;
અવિનાશાનંદ કે આ સમે, સુખ છે શ્રીહરી પાસ. કોને૦ ૭

પદ ૨૬૨-રાગ ગરબી.

શ્રી ધનશામ વિનારે છપૈયાપૂરમાં;
વ્યાકુળ વિલખે નરનારી સહુ ઊર ને;
આંસુની ધારારે ચાલે આંખમાં,
જાણે વરસે ભાદરવો ભરપૂર ને. શ્રી ધનશામ૦ ૧

નાવું ને ધોવું રે સર્વે વિસર્યા,
બુદ્ધ્યાં સર્વે અંગરાગઅનુરાગ ને;
નામ રટે કાંઈ કામ ન સુઝે કોઈને,
મણી વિના જેમ ઝુરે મણીધર નાગને. શ્રી ધન૦ ૨

ભાઈ ભાઈ કહીને ઈચ્છારામજી,
શોચ કરે છે મનમાં તનમાં તાપને;
દીન થઈને નામ સુવાસની સુંદરી,
રોવે વ્યાકુલ વિલખે રામપ્રતાપને. શ્રી ધન૦ ૩

કોમલ વયમાં ધર્મકુંવર વનમાં ગયા,
છેદ તે દૈને છેલ છળીલો છેક ને;
ન કહી કોઈને વાતલડી જાવા તણી,
ચાલ્યાં ચોંપે પોતે એકાએક ને. શ્રી ધન૦ ૪

કાંટા ને કાંકરડા પગમાં ખુંચશે,
તાપ ને તડકો લાગશે તનમાં ભૂખને;
વાંસેહું નાવા વલીયા વનમાં વળી,
કેને આગલ કેશે જૈને હુખને. શ્રી ધન૦ ૫

મનુષ્યજાતી એ વનમાં મલશે નહીં,
વાઘ વારાહ અને વાનરવૃંદ અપાર ને;
ખીશે તેથી ખાલ તમે વનમાં વલી,
પાછા આવો પ્રીતમ પ્રાણઆધાર ને. શ્રી ધન૦ ૬

ભાઈ ને લોભઈ એમ તો ટળવળે,
નેણાંમાંથી નીર ચોધારે બયળે;
ખાનપાન સૌ ભુલ્યાં ભયહારી વીના,
એ દુખની તે કેને વાત કેવાયળે.

શ્રી ધન૦ ૭

પ્રીતમને વિળેગે પશુપક્ષી સહુ,
ભુલ્યાં ચારે ચરવા તનનું ભાનળે;
થકીત થૈને ઉભાં જાણે ચિત્રમાં,
ચિતારાએ ચિતરીયાં વિના પ્રાણુળે.

શ્રી ધન૦ ૮

પ્રાણુજીવન વિનાના ગુરે પાંજરે,
મેના પોપટ ચાતક ચકવા મોર જો;
કોયલ ટોકા શોકાતુર થઈને કરે,
શુણી શુણીને કાલજ કંપે શોરળે.

શ્રી ધન૦ ૯

દુખદરીઆમાં પુરવાસી દુખ્યાં સહુ,
પ્રીતમ વિના જીગ જેવી પલ બયળે;
અવિનાશાનંદનો સ્વામી આવી મલે,
તારે સુખ ને શાંતી મનમાં થાય જો.

શ્રી ધન૦ ૧૦

પદ ૨૬૨.

કેળે જાઈને કોઈરે ધરમકુમારને,
તમ વિના તો તલજે નર ને નારળે;
દયા કરીને દયાસિંધુ દાસને,

કેળે૦ ૧

દરશન દેળે પાછા પ્રાણુઆધારળે.
આવું નોતું કરવું અમપર નાથજી,
સુખ દઈને દીધું દુખ ભરપુર જો;
છેટે છેલા છેક જાઈ છાના રહ્યા,

કેળે૦ ૨

વાલમ મારી વિરહકટારી ઉરળે.
કેમ કરીને દુખના દાડા કાપીએ,
દીધો નહી કાંઈ અવધીનો આધારળે;
નીરાધાર વિલજે છે નરનારી સહુ,
પાંખવિના જેમ પંખીગણ નીરધારળે.

કેળે૦ ૩

ખાવુંને પીવું કાંઈ ગમતું નથી,
રહે છે ભમતું મન તમારી પાસળે;
આસ પુરે અલબેલા આવી આ સમે,
ઘણી ન કીજે દાસ ઉપર અવિનાશળે. કેળે૦ ૪

શોચ કરે છે દાસ તમારાં શ્રીહરી,
વ્યાકુલ મનમાં બાળક મીત્ર અપારળે;
ભાઈ ને લોભાઈ પુરની ભાંમની,
વાટ જીવે છે વાલમ વારમવારળે. કેળે૦ ૫

રોઈ રોઈને આંખુ તો રાતી થઈ,
થોડી ગઈ ને ઘણી રહી ઘનશામળે;
સંદેશો મોકલળે સુખનો શામળા,
પોતાનાં બાણીને પુરણકામળે. કેળે. ૬

એવી આશા અંતરમાં રે છે અતી,
મળશે ફરીને આ દેહે માહારાજળે;
દયાળુ દયા કરીને તેડાવશે
કરશે પુરણ, પ્રાણનાથ જનકાજળે. કેળે. ૭

દ્રઢ ભક્તિ સો અંતરમાં મલવાતણો,
તે આધારે રાખ્યા સડવે પ્રાણળે;
નૈ તો પળ એકમાં આ પંડ જાતું પડી,
બાણો છો એ જીવન શામ સુખાંજળે. કેળે. ૮

સંદેશો એ જઈને કહ્યો શાંમને,
પ્રાણજીવને સાંભળીઓ કરી પ્રીતળે કરી;
દયાનિધી એ દાસ બાણી દયા;
તેડી રાખ્યાં પાસે પ્રીત સહીતળે કેળે૦ ૯

વિનેગની વેદના નિવારી વાલમે,
સૌને આખું સુખ તો અપરંખપારળે;
ગાશે સુણશે તંના ભવદુખ કાપશે,
અવિનાશાનંદકે છે ધરમ કુમારળે. કેળે૦ ૧૦

સમંધી આબ્યારે સર્વે પાસલે,
રાજી થયા જોઈને રાજીવનેજીને;
પ્રીત કરીને રાખ્યાં પોતા-પાસલે,
વાલપ કરીને વાલો અમૃત વેજીને.

સમંધી૦ ૧

સમાચાર સર્વેને પુછ્યા સુખના,
દુખના દીવસ મટાડ્યા મહારાજીને;
રામપ્રતાપ ને ઇચ્છારામ જોઈ જાઇનો,
આબ્યો સર્વે પરીવાર તે આપજો.

સમંધી૦ ૨

સંત હરીજન સર્વે મલીને સાંભલો,
કુલ અમારૂં પાવન છે કલીમાંયજી;
સૌને પુજવા કારણ આ સત્સંગમાં,
અમે હેત કરી તેડાવ્યું આંહીજી.

સમંધી૦ ૩

નિષ્કપટી ને નિષ્કામી નરનાર છે,
ધર્મકુલમાં અધર્મનો નહિ લેશ જો;
માટે સર્વે પુજા કરવા જોગ છે,
હેત કરી હું રહ્યો છું હમેશજી.

સમંધી૦ ૪

મારા સમ જાંણીને સર્વે સેવજો,
શુદ્ધ જાવ રાખીને મારા સંતજો;
મારા કુલમાં પદ મારૂં સ્થાપન કરૂં,
જરૂર જાણજો તારવા જગમાં જનજો.

સમંધી૦ ૫

જોમ કહીને ગાદી ઉપર સ્થાપન કર્યાં,
આચાર્યની પદવી આપી અલબેલજો;
વેદશાસ્ત્રની વીધી પ્રમાણે કરી,
છેલ છબીલા છેગાળા છેલ જો

સમંધી૦ ૬

દત્તપુત્ર કરી ગાદી આપી દેખતાં,
વેળી લીધા દેશ વિભાગ વિશેષજો;

સંત સહીતે વેઁચો સવેં સત્સંગને,
કસર ન રાખી કરવા કાજ કલેશને.

સમંધી૦ ૭

માહા પ્રતાપી માટા બાંણી મહાપ્રભુ,
ધર્મધુરધર ધરનારા માહાધીરને;
ધર્મકુલમાં સવેંથી સર્વોપરી,
અવધપ્રસાદ ને બીજા કી રઘુવીરને.

સમંધી૦ ૮

અપાર સાંમૃથ આપ્યું બાણી પુત્રને,
ભવજલ તારવા નરનારી હરીભક્તને;
થાસે ખેસારી પુલગ્યા પ્રેમે કરી,
જરૂર વાતી બાણે સવેં જકતને.

સમંધી૦ ૯

અપાર સુખ આપ્યું અલખેલે એ સમે,
સત્સંગ માંહી સ્વામી સહજનંદને;
સંતમંડલ પ્રદાયારી સૌ સત્સંગીને,
નિરખી નક્કિ કે અવિનાશાનંદને.

સમંધી૦ ૧૦

૫૬ ૨૬૪.

સત્સંગમાં શોભે છે સુંદર સામલો,
સંતસભામાં પુરણકામ સ્વછંદને;
આપે છે નીજજનને આનંદ તે બણે,
બાણે સવેં તારામાં જેમ ચંદને.

સત્સંગ૦ ૧

બાણુ ને કાણુરે બાંધે બાંધીયા,
હીંડલતો પેયો છે હેંચે હારને;
નેણુકમલ શોભે છે નૌતમ નાથના,
કાને કુંડલ ઝલકે તેજ અપારને.

સત્સંગ૦ ૨

ભાલ વિશાલમાં રેખા શોભે છે વળી,
બાણે ઉભી વીલક કેરે આકારને;
ઝીણી ઝીણી કરચલીઓ પડે વળી,
પાંપણને હેઠે ઉપર નીરધારને.

સત્સંગ૦ ૩

હીપશીખા સમ નાસા નમણી હીપતી,
ગોળ કપાળમાં ટીબકડી શુભ્રવંતજો;
હાઠમકળી સમ શોભે છે કથનાવલી,
ધ્યાન ધરીને ઉરમાં ધારે સંતજો.

સત્સંગ ૪

લાલ અધર પ્રવાલા જેવા શોભતા,
હિપતી ઝોપે છે મુછની રેખજો;
હાસ કરીને હસે જ્યારે શ્રીહરો,
ત્યારે ગોલ ખાડા પડે વિશેષજો.

સત્સંગ ૫

ચીબુકની શોભા ધારે જેમ ચીતમાં,
કંઠુ સમ છળી કંઠ તણી કહેવાયજો;
કોસ્તુભમણિને શોભાવે કાન્તી કરો,
શ્રીવત્સ ચિન્હ તે-શોભે છાતી માંયજો.

સત્સંગ ૬

ભયહારી ભુજા શોભે ભગવાનના,
વેઠ વેંટી ને કઠાં કુંચી સહીતજો;
આંમલીયું ભણે શોભે ચોરાફળો,
કાન્તી મણીમય નખની પાંતી કહીતજો.

સત્સંગ ૭

શીતલ કોયલ સરખું ઉઠર શોભતું,
ત્રીવલ્લી ભુક્ત ને ભણે અધીક ઉદારજો;
મંલીર નાભી ગોલ છે કમલ સરીખડી,
શામ કટી છે શોભાનો નહી પારજો.

સત્સંગ ૮

કેલને કભં સરીખા ઊર ઝોપતા,
ભાતુ ભુગલ જોધને જમદુખ ભાયજો;
પીંડી પાની ગોલ શોભે ઘનશામની,
ચરણકમલની શોભા નવ કેવાયજો.

સત્સંગ ૯

જવ ભંજુ ધ્વજ અંકુશ અંજુજ ચંદ્રમા,
એ આદીક પદ સોલે ચીન્હ સુકંદજો.
નખશીખ મુર્તિ એવી નૌતમ નાયની,
આવી રહે ઉર કે અવીનાશાનંદજો.

સત્સંગ ૧૦

૫૬ ર૬૫-૫૬ રાગ ગાંધિ.

- તમે એક વાર છપેએ આવોરે, ગઢપુરના વાસી;
વાલા વાટ ભુવે સુવાશોરે, ગઢ૦ ૧
- જીવન જનમ્યા જે સમેરે, જહાણા તેજઅંબારે;
જોઈ મનોહર સુરતી, માથે સ્તુતી કરી પ્યારરે. ગઢ૦ ૨
- જનમી દીવસ છના થયારે, આવી કાટશ નામ;
મારી તેને નાથજી તમે, આપ્યું પોતાનું ધામરે. ગઢ૦ ૩
- બાલલીલા કરી શ્રીહરીરે, નિત નિત દેતા સુખ;
તે સુખ તો સુપને થયાં, હવે દીલમાંહી ભરપુર દુખરે. ગઢ૦ ૪
- જુરી જુરી આંખાં થયારે, તમ વિના ત્રીભુવન નાથ;
પુરવાસી નર પ્રેમહા, સૌ બાલલાલ જનસાથરે. ગઢ૦ ૫
- ધરનો ધધો ગમતો નથીરે, ભુલ્યાં બાન શરીર;
વ્યાકુલ વિલખે વિનતા, તેણે ચાલે ચોધારે નિરરે. ગઢ૦ ૬
- જે દીથી જીવનજી ગયારે, તે દીથી તનમે તાપ;
શાંતી કરો આવી શ્રીહરી, લેટી ભુજ ભરી આપોઆપરે. ગઢ૦ ૭
- જ્યાં જ્યાં રમતા જમતારે, ફરતા કરતા કામ;
તે તે સંભારી ઉરમાં, થયું છેલું છપેઆ ગામરે. ગઢ૦ ૮
- એક વાર આવી અમનેરે, આપો દરશન દાન;
નહીં તો જાશે નાથજી, પુરવાસી સવેના પ્રાંણરે. ગઢ૦ ૯
- મેટા બધેવ વલવલેરે, વલવલે ઇચ્છારામ;
અવિનાશાનંદના નાથજી, તમે પાછા આવો ધનશામરે ગઢ૦ ૧૦

૫૬ ર૬૬.

- તમે એકવાર દરશન દેજોરે, શ્રી નગરના વાસી;
વાલા દાસ તમારા ઉઠાસીરે, શ્રી નગરના વાસી. શ્રી૦ ૧
- નાના હતા મેટા કયારે, પ્રીતમ પ્રાંણઆધાર;
જાણ્યું જે અમને પાલશે, થઈ મેટા ધરમકુમારે. શ્રી૦ ૨

પાળો જોવા થયા પ્રીતથીરે, છોડી ગયા હંધ છેહ;
 તેવું તે તમને નવ ઘટે, મારા નાથ નીભાવન નેહરે. શ્રી૦ ૩
 સુખના સાગર તમે શાંભળારે, દીનના બંધુ કયાળ;
 તેના તે નામને તમે ત્યાગીયું, ધાર્યું નિર્દય નામ આ કાલરે. શ્રી૦ ૪
 પલ બલ તમ વિના પુરમાંરે, જુગ સમ શામસુખણ;
 રોધ રોધ આંખ્યું ગઈ, થયા પરવશ સર્વેના પ્રાણરે. શ્રી૦ ૫
 મણી વિના ફણી બાણીએ રે, જલ વિના બાણીએ મીન;
 પંખ વિના બાણી પંખણી, તેમ તમ વિના સા દીન રે. શ્રી૦ ૬
 એકે આધાર જમમાં નથી રે, તમ વિના ભક્તકુમાર;
 જીવન અંતર જાણ્યો, નથી અભર્યું તે નીરધાર રે. શ્રી૦ ૭
 જેમ સાઈ લાગે તમને રે, કર્યો તેમ ઉપાય;
 ગુણગાહક ગોવિંદજી, બાણી કાસી કરો જન સાય રે. શ્રી૦ ૮
 અંતરભ્રમીએ બાણીયું રે, વ્યાકુલ છપેઆ આમ;
 દયા કરી દુત મોકલ્યો, લખ્યો પત્ર માયાજીત નામ રે. શ્રી૦ ૯
 પત્ર વાંચી પુર પ્રેમ રે, વાંચ્યો હરખ અપાર;
 દયાનિધિ બાણી કાસીયું, લીધી ખબર ગુણજાંડાર રે. શ્રી૦ ૧૦
 સર્વે સમંધી શામનાં રે, પાસે આઘ્યા સુખકંઠ;
 આનંદ જોગ્યો થે રહ્યો, કવી કે છે અવિનાશાનંદ રે. શ્રી૦ ૧૧

પદ ૨૬૭-રાગ વસંત. થાળ.

ચાલ જમો ઘનશ્યામ મનોહર, ધર્મકુંવર સુખધામી;
 પ્રીત કરી પીરસુ પાતળીઆ, પાક શાક સુખ પામી. થાળ૦ ૧
 મોહક મરકો મગજ મેતૈયા, માખણ મીસરી માવા;
 સુખડી સાટાં સેવ સેવૈયા, ખાનાં ચુરમા ખાવા. થાળ૦ ૨
 કહી વડી કારેલાં કંઠેલાં, પરવર પાપડી પ્યારા;
 વંતાક ને વાલોર વધારી, મોહનજી જીવન મારા. થાળ૦ ૩
 આંબલાં ફેરી ફેર અથાણા, લીંબુ મરચાં ને આદુ;
 મરમ વાંસ બીલા ગુણકારી, મુંઢર શામ છે સ્વાદુ. થાળ૦ ૪

ભાત દાહ ભાજ બલ્યાં, પુરી ભાવે છે બચકારી;
 ભાવીક ભાત ભાલે છે બૂદર, નીમલ મન નરનારી. થાળ ૫
 દુધ ને ભાત આગેગો દયા કરી, ધોયેલ સાકર નાંખું;
 પાણી પીયો પુરુષોત્તમ પ્રીતે, પ્રાણ વારી વારી નાંખું. થાળ ૬
 ચણ કરો અંચલ ચિત્તરંજન, દુખભંજન મુખદાઇ;
 કાથો ચુનો ને પાન સોપારી, બીડું હું આપું બનાઇ. થાળ ૭
 જમી જમાડો જીવન જનને, પાક શાક કરી પ્રીતે;
 અખીલ શુભાલ પતંગ ઉડાલી, ત્યાર કયો ફડી સીતે. થાળ ૮
 કમર કસી કસી હશી હરિવર, પીચકારી કર ધારો;
 ખેલ કયો ખાંતે ખાંતીલા, શામળા જનમ મુધારો. થાળ ૯
 રૂમ જુમ રમો લાલ રંજમે, જાલી શુભાલની ઝોરી;
 આશ પુરો આવી અઘમેજા, હેતે રમાડીને હોલી. થાળ ૧૦
 રસ ભસ કરી રંજમે રંમ રસીયા, એકાંતમે મુખ આપો;
 અવિનાશાનંદના નાથે અમારું, જનમ મરણ દુખ કાપો. થાળ ૧૧

૫૬ ૨૬૮-રાગ ગર્ખી. શરીરનું વર્ણન.

વાત સવે કહું વિસ્તારીરે, તમે સાંભલ્યજો નરનારી. કહું વિસ્તારીરે
 દેહવિકતી કરાને દેખાવુરે. જેમ છે તેમ સહુને જણાવું. કહું
 રથુલ મુક્ત કારણ દેહરે, ત્રણ નામ અવસ્થાનાં તેહ. કહું
 કહું ભગૃતસ્વન મુખૃતીરે, ચોથી તુરીયા અવસ્થા કહીતી. કહું
 સ્થુલ દેહમાં નેત્ર છે સ્થાનરે, ભગૃત અવસ્થા મુખન. કહું
 દેહ મુક્ત કંઠ છે સ્થાનરે, તેમાં સ્વન અવસ્થા પ્રધાન. કહું
 દેહ કારણ હૃદય ધામરે, તેની અવસ્થા મુખૃતી નામ. કહું
 માહા કારણ તુરીયા બહોરે, પ્રથમ રહ્યું તે સ્થાન પ્રમાણે. કહું
 દેહ અવસ્થા સ્થાનનાં નામરે, બહુવિધને કયા આહું જામ. કહું
 કેહે અવિનાશાનંદ વાતરે, સોનો સાક્ષી જીવ સાક્ષાત. કહું

૫૬ ૨૬૯

કહું વાત હવે મુખો જિજીરે, ફડી રીતથી મનમાં સીજ. હવે મું

પંચ ભૂતનાં નામ સમીતરે, સરવે કહું શાશ્વતી રીત. હવે ૧
 પૃથ્વી જલ તેજ પ્રમાણેરે, વળિ વાયુ આકાશ વખાણે. હવે ૨
 પંચ ભૂતનાં નામ પુનીતરે, બ્રહ્મવાને કયાં રૂપી રીત. હવે ૩
 ચન્દ્ર સ્પર્શ રૂપ રસ ગંધરે, સદા ભુવને તેનો સમંધ. હવે ૪
 એતો પંચ વિષે પરમાણુરે, ચાર અંતઃકરણ વખાણું. હવે ૫
 મન બુદ્ધિ ચિત્ત અહંકારરે, દશ ઇંદ્રીઓભુકત ઉદાર. હવે ૬
 શ્રોત્ર ત્વક ચક્ષુ ને દ્રાણરે, રસના વાક પાણિ પ્રમાણ. હવે ૭
 પાદ પાશુ ઉપરથ તે લેયેરે, ઇંદ્રીઓનાં નામ કૈયે. હવે ૮
 કે છે વાત અવિનાશાનંદરે, સૌનો શાક્ષી ભવ સુખકંઠ. હવે ૯

પદ ૨૭૦

ચૌદ ઇંદ્રીઓના કહું દેવરે,

ભલા ભક્ત હોય બાંણો ભોવ, કહું નામ દેવરે.

બાણો નેત્રના સુરજ દેવરે, કાનના દીકપાલ કહેવ. કહું ૧
 વાયુ ત્વચાના દેવ વખાણોરે, જીહ્વાના દેવ વક્ષ બાણો. કહું ૨
 નાસિકાના અધ્ધનિકુમારરે, વાકના વહુનિ વિસ્તાર. કહું ૩
 હાથના દેવ ઇંદ્ર કહાવેરે, પગના દેવ વિશ્વ સુહાવે. કહું ૪
 દેવશિશુના છે પ્રબળપતીરે, ગુદાના જમ ઘોર છે અતી. કહું ૫
 દશ ઇંદ્રિઓના કહ્યા દેવરે, કહું અંતઃકરણના દેવ. કહું ૬
 મનના શશી દેવ કેવાયરે, બુદ્ધિના દેવ બાણો પ્રજ્ઞાય. કહું ૭
 અહંકારના રૂદ્ર કહેવાયરે, ચિત્તના વાસુદેવ લેવાય. કહું ૮
 ચૌદે ઇંદ્રીઓના દેવ બાંણોરે, અવિનાશાનંદ કે પ્રમાણો. કહું ૯

પદ ૨૭૧

હવે ચૌદે ભુવનનાં નામરે, વિસ્તારી કહું નરવામ. ભુવનનાં નામરે,
 અત્તલ વિત્તલ સુત્તલ કૈયેરે, તલાતલ રસાતલ લૈયે. ભુવ ૦
 મહાતાલ પાતાલ એ સાતરે, કહ્યાં અધો ઉરધ કહું વાત. ભુવ ૦
 ભુર ભુવર સ્વર મહુરરે, જનતપ સત્ય મનહર. ભુવ ૦
 સાત અધો ઉર્ધ્વ કહ્યાં સાતરે, મલી ચૌદે લોક સાક્ષાત, ભુવ ૦

ત્રણ અધોમાં અસુર રેછેરે, તેથી ત્રણમાં રાક્ષસ દેછે. ભુવં
સાતમાં સરપનો વાસરે, ભુર લોકમાં મનુષ્ય નિવાસ. ભુવં
લોક ભુવરમાં મલીન દેવરે, સ્વર્ગ લોકમાં સુર કહેવ. ભુવં
તેથી ઉર્ધ્વ રૂપી પીત્રી વાસરે, સત્ય લોકમાં બ્રહ્મા નિવાસ. ભુવં
કહી બ્રહ્માંડ એકની વાતરે, અવિનાશાનંદ સાક્ષાત. ભુવં

૫૬ ૨૭૨

એવા અનંત બ્રહ્માંડ કેછેરે, દેવ અદેવ સરવેમાં રેછે. બ્રહ્માંડ
બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવ ત્રણ દેવરે, સર્વે બ્રહ્માંડમાં કરે સેવરે. બ્રહ્માંડ
નારાયણની નાભી થકી પદ્મરે, થયું બાણો તે બ્રહ્માનું સદ્મ. બ્રહ્માંડ
બાલ નારાયણ થકી ભવરે, ભયહારી થયા ઉદભવ. બ્રહ્માંડ
નારાયણના રૂદ્ર થકી બાણોરે, થયા વિષ્ણુ પ્રગટ વખાણો. બ્રહ્માંડ
બ્રહ્મા સૃષ્ટી કરે ઉત્પન્નરે, વિષ્ણુ પાલે છે સરવેજન. બ્રહ્માંડ
શિવ કરે છે સકલ સંહારરે, તેના પુરૂષોત્તમ કરનાર. બ્રહ્માંડ
બ્રહ્મા વિષ્ણુ શીવ ત્રણ બાણોરે, તેના ઈષ્ટ છે ત્રણ પ્રમાણો. બ્રહ્માંડ
અનિરૂદ્ધ પ્રધુમ્ન કૈયેરે, તિબ શંકર ત્રણ નામ લેયે. બ્રહ્માંડ
ખટકપ સગુણ કેવાયરે, અવિનાશાનંદ ગુણ ગાય. બ્રહ્માંડ

૫૬ ૨૭૩

પુરૂષોત્તમ શ્રીધનશ્યામરે, સૌના પ્રેરક કરતા અકામ; છે શ્રીં
કલિમાંહી કરૂણા કરીનેરે, ભયહારી તે ભાવ ભરીને. છે શ્રીં
ધરા ઉપર્ય નૌત્તમ ધામરે, ગુણવંત છયેયા ગામ. છે શ્રીં
તાત ધર્મ ને ભક્તિ માતરે, શાંભવેદ બાણો સાક્ષાત. છે શ્રીં
સરવરીયા કૌથમી શાખારે, પાંડ ગામ છટારના ભાખા. છે શ્રીં
સંવત અઢાર સાડત્રીસો સારોરે, માસ ચૈતર જગ ઉજાઆરો. શ્રીં
રામનૌમી ને સોમવારેરે, ભમની ગર્ધ દશ ઘડી જ્યારિ. છે શ્રીં
જનમ્યા જનરંજવ જ્યારેરે, થયો આનંદ આછવ ત્યારે. છે શ્રીં
રૂપ અદ્ભુત દેખાડયું એવુંરે, તેજોમય બલોકીક તેવું. છે શ્રીં
માત તાત પામ્યા સુખ ભારીરે, કે છે અવિનાશાનંદ બ્રહ્માચારીં

૫૬ ૨૭૪.

બાળલીલા કરે બહુનામીરે, વાલો અક્ષરધામના ધાંમી, કરે૦
એક દીન લીલા કરી એવીરે, ભેઈને સહ વખાણવા જેવી. કરે૦ ૧
ગ્રામી આબેહવારે નીજ માથરે, હરી ઝાલીયો રમવા હાથે. કરે૦ ૨
તેજે ભુવન પ્રકાશી રમે છે રે, મન માત પીતાને ગમે છે. કરે૦ ૩
આળ લાલનો લાળી પ્રતાપરે, બહુ પુરુષોત્તમ પ્રભુ આપ. કરે૦ ૪
રમતાં રમતાં સુ ખમાઈરે, બાલ લાલ પ્રભુ સુખદાઈ. કરે૦ ૫
મુતાં ખોળામાં બગાસુ ખાધુંરે, દેખાડ્યું મુખમાં ઈંડ ખાધું. કરે૦ ૬
પામ્યાં અચરજ પેખીને માતરે, તે તો વર્ણવિ ન બાયે વાત. કરે૦ ૭
નાત સિંધુ ભુગોળ ખગોળરે, ઝાડ પાડ આદિક અતોલ. કરે૦ ૮
નર નાગ અસુર સુરવૃંદરે, દેખ્યાં સર્વે કે અવિનાશાનંદ. કરે૦ ૯

૫૬ ૨૭૫.

એમ કરે લીલા અલખેલોરે, છોગાંવાળો મનોહર છેલો. લીલા૦
સખા સાથ લઈ જગસ્વામીરે, જલ ક્રીડા કરે બહુનામીરે. લીલા૦ ૧
જલ ખેલ કરે જલ માંઈરે, બાલવૃંદ લઈ અલખાઈ. લીલા૦ ૨
જલ છાંટે સખાપર ભેઈરે, મોટા સુરનર મુની રે મોઈ. લીલા૦ ૩
મારી હુબકી દુર દુરાચરે, જોઈ સખા પાસે જોરે બાય. લીલા૦ ૪
નવ પાસે બાયે પાછા આવેરે, શુભ ગોવિંદના ઉભા ગાવે. લીલા૦ ૫
દેવવૃંદ કરે જયકારરે, કુલવૃંદી કરે વારંવાર. લીલા૦ ૬
જોહ અવતારના અવતારીરે, પુરુષોત્તમ પ્રીત વધારી. લીલા૦ ૭
હરી ખેલને આનંદ આપેરે, કલી પાપ સંતાપને કાપે. લીલા૦ ૮
પદ ગાવે મુણે ટલે ફંદરે, કવિ કે છે અવિનાશાનંદ. લીલા૦ ૯

૫૬ ૨૭૬. રાગ ટોડી.

ધર્મકુંવર ધનરથામ લાડિલે, કહા બરનું છબિ તોરી; ધર્મ૦
મરકત મનીસમ તન છુટી માનું, ક્રીની ચંદનખોરી. ધર્મ૦ ૧
બનરંબન અંબનભુત નેનાં, બેનાં અમૃત બોરી;
બંધી ચીતોનિમે લેવત ચિતવા, અવિનાશાનંદ કે બોરી. ધર્મ૦ ૨

પદ ૨૭૭.

ધર્મદેવસુત છેલછબિલે, અંછે લગો અવિનાશી ધર્મ૦
જટીત મુગટ શિર કંનુમે કુંડલ, અલકત તેજકી ચાસી ધર્મ૦ ૧
મની મુક્તા ઉર હાર મનોહર, બસન કસન બનવાસી;
અવિનાશાનંદ કહે શામ ચરનકું, સેવત સહસ્ર અઘ્યાસી ધર્મ૦ ૨

પદ ૨૭૮.

વૃષનંદન જગવંદ વીહારી, ભક્તવશ્યલ ભયહારી, વૃષ૦
જહાં જહાં ભીર પરત ભક્તનકું, સાય કરત મુખકારી વૃષ૦ ૧
પ્રેહેલાદ પંડવ દૌપદી ગજકું, ભયો જળે ભયહારી;
અવિનાશાનંદ કહે આપકે, છિનમે લિયે ઉગારી. વૃષ૦ ૨

પદ ૨૭૯.

સહજાનંદ મનોહર મુરતી, આઈ બસો દીલ મોરે; સહજા૦
સ્વેત બસન કટી કસન સાંવરે, દસન હસન ચિત ચોરે સહજા૦ ૧
પંકજ પત્રાયત ઇવ લોચન, ભયમોચનકું નિહોરે;
અવિનાશાનંદ જાની નીજ કિંકર, રખહું ચરન ઢીંગ તોરે. સહજા૦ ૨

પદ ૨૮૦. રાગ રામઝી.

અધમ ઓધારણ આ સમે, સહજાનંદ સ્વામી;
પ્રગટયા પૂરવ દેશમે, જન અંતરબામી. અધ૦ ૧
કાઠી કોલી કલીકાલમાં, મહાપાપી અપાર;
તેને તાયાં આ સમે, ગણુતાં નાવે પાર. અધ૦ ૨
કલુખિં વરણ કોઈ કાલમાં, નથી પાંખ્યા કલ્યાણ;
તેવા અગણીત તારીયાં, આજ શામ સુખાંણ. અધ૦ ૩
બ્રહ્મતી બહુ ભાંમની, વેદકર્મવિહીણ;
ઓધારી અગણીતને, પ્રભુ પરમ પ્રવીણ. અધ૦ ૪
એ આઠીક કલીકાલમાં, નીજ ભતી અપાર;
અવિનાશાનંદ કે તારીયાં, આજ ધર્મકુમાર. અધ૦ ૫

પતીતપાવન પ્રભુ આવિયા, નીજ ખરદ વિચારી;
 ભવસાગરથી તારવા, અગણીત નર-નારી. પતી૦ ૧
 પ્રીત કરી ખાંધી મહાપ્રભુ, પાંચ વરતની પાલ;
 આંખ્યું મીચી ચાલ્યાં બંધ છે, વૃદ્ધ તરણ ને ખાલ. પતી૦ ૨
 સ્વામીનારાયણ નામને, જપે બાંહે અબાંહે;
 પુંજ બલે તેના પાપના, કવિ મુખથી વખાંહે. પતી૦ ૩
 ગણીકા અબામેલ ગીધને, ગજ ગોપી ગોવાળ;
 તાર્યા પૂર્વે તેહને, પ્રભુ પરમ કપાલ. પતી૦ ૪
 એવું વિચારીને આ સમે, દાસ પોતાનો બાંછી;
 તારો અવિનાશાનંદને, મતીમંદ પ્રમાંછી. પતી૦ ૪

પદ ૨૮૧.

હું બલહારી શ્રીહરી, તારા ખરદને જોઈ;
 થયો નહીં થાશે નહીં, આવો અવતાર કોઈ. હું ૦ ૧
 કરણી ન જીવો કોઈની, ગુણ ગ્રહો ગોપાલ;
 દાસ ત્રાસ હરો દેખતાં, દયાસિંધુ દયાલ. હું ૦ ૨
 પરવતસમ પાપ દાસનાં, તેને આણું સમ બાંછો;
 આણું સમ દાસના ગુંથને, પરવત પરમાણો. હું ૦ ૩
 અમૃત નીજ ગુણ ના તજે, પીયે બાંહે અબાંહે;
 અમર કરે અગણીતને, વેદશાસ્ત્ર વખાણો. હું ૦ ૪
 પ્રભુતા પ્રભુ તેમ નાં તજે, દીનખંધુ કેહાવે;
 અવિનાશાનંદના નાથને, ભજે ભવ દુઃખ ખાવે. હું ૦ ૫

પદ ૨૮૨.

ગુણનિધિ ગરિબનિવાજ છે, ગુણસાગર સ્વામી;
 ગુણ ગાવે નીત ગણપતી, અગણીત બહુનમી. ગુણ ૦ ૧
 દાસ સુદામાને તારીયો, જમી તાંદુલ મેવા;
 મુખ આંખ્યું સૌ દેખતાં, મોલ કંચન રેવા. ગુણ ૦ ૨
 પૂત્ર પ્રથાના પાંચને, દેખી ગરીબ ઉદાસી;

છત્રપતી જગમાં છતાં, કીધા કમલાનિવાસી. ગુણ૦ ૩
 વિદુર વિલીખણુ વિશ્વમાં, આવા કીધા છે આરૂં;
 ગુણવંત ગરીબને તારવા, એવું ખરદ તમારું. ગુણ૦ ૪
 અગણીત ગરિબ આધારીયા, કેતાં પારજ નાવે;
 અવિનાશાનંદ અલખેલના, ગુણ નિશદીન ગાવે. ગુણ૦ ૫
 પદ ૨૮૩. રાગ ખમાચી.

મારા મોહનજી મરમાલા મન મારે ભાવતારે; મારા૦
 મનમોહન સુંદર મરમાલા, રસિયા રાજીવનેણુ રૂપાલા;
 અંચલ લોચન ચાલા, સુખ ઉપજાવતારે, મારા૦ ૧
 લટક રહી શીર લાલ કલંગી, અંજ અનોપમ આપત અંગી;
 ગુણવંતા નવરંગી ગુણ સુખ ગાવતારે, મારા૦ ૨
 વંસી વજાવો સુખ ઉપજાવો, દાસ જાણી દુખ દુર નસાવો;
 રાગ ખમાચી ગાવો ચિત લલચાવતારે, મારા૦ ૩
 નંદનંદન જગવંદ અકાંમી, અલવંતા બાલમ બહુનામી;
 અવિનાશાનંદના સ્વામી ઘરું મારે આવતારે, મારા૦ ૪

પદ ૨૮૪.

રસીયા રાજીવનેણુ રૂપાળા, ચીતને ચોરતારે, રસી૦
 બંકી બ્રહ્મ વિલોકની વાલા, નટવર નવરંગી નંદલાલા;
 કાંન કોડીલા કાલા કાલજ કોરતારે, રસી૦ ૧
 જોખન મદમાતા જનરંજન, ભૂધર ભકત તણા ભયભંજન;
 ગંજન કરતા અંજન નેણુ નિહોરતારે, રસી૦ ૨
 ભુવતિ જોઈ રૂપાલી જીવન, પ્રેમ કરી પીતમ રસપીવન;
 જોર કરીને જીવન નેણું જોસ્તારે, રસી૦ ૩
 અવિનાશાનંદ કે અવિનાસી, સુંદર શાંમ કાંમ સુખરાસી;
 દોખી દાસી આપો સુખને દોસ્તારે, રસી૦ ૪

પદ ૨૮૫.

જીવત જીવું છે જન જાણો, કૌણ જાણીનેરે, જીવ૦
 મમતા માયા બાદલ છાયા, જોખન ધન સુત મંદીર ભયા;

કાંમ ન આવે કાયા અંત્યે પ્રાણીનેરે,   જીવ૦ ૧
 કર્યા કરમ કાંમની સંગ રૈને, બાંધ્યાં નહીં સાચાં પ્રભુ જૈને;
 તુરત બાંધે તમને જમરા તણીનેરે,   જીવ૦ ૨
 રાઈ રાઈ લેખું જમ લેયે, પાપ પ્રમંભે ડાંડજ દેયે;
 ભોગવશે દુખ કેયે વાંચી વાંછીનેરે,   જીવ૦ ૩
 રેમં વિષય સુખમાં રાચી, સોમત સંતની કરજ્યો સાચી;
 કે અવિનાશાનંદ બાંધી દયા અંછીનેરે,   જીવ૦ ૪

પદ ૨૮૬.

મિથ્યા મમતામે ભરમાયો, ખોયો દેહનેરે,   મિથ્યા૦
 દુરલભ નરતન દેવને બાંધો, પ્રીત કરી પાંચ્યો પરમભોં;
 ભોગમાં શું ભરમંભો ભાલી ગેહનેરે,   મિથ્યા૦ ૧
 કાંમની સંગે મોયો કામી, વિષયવાસના ઉરમાં વાંમી;
 હરિજન સંગ હરાંમી ન કિધો નેહનેરે   મિથ્યા૦ ૨
 અસત્ય દેહ અંત્યે દુખ આપે, પ્રમુભજ્યો નહીં પૂરણ પાપે;
 અધિક કુણ સુખ આપે કૈયે તેહનેરે   મિથ્યા૦ ૩
 અવિનાશાનંદ કહે છે વાંછી, જરૂર જીવમાં લેજ્યો બાંછી;
 સારંગપાંછી સાથે કરજો સ્નેહનેરે   મિથ્યા૦ ૪

પદ ૨૮૭. રાગ સવૈયા.

અક્ષરધામ સુધામિ મનોહર, શાંમ સદા સુખધાંમ નમામી,
 નામિ સદા સખ નામનકે, સખ ઇશ અનીશકે અંતરબામી;
 મુક્ત અનંત ઉપાસતહે નિત ભક્ત એકાંતિક ભાવ ભબાંમી;
 નામ સદા નિગમાગમકે પુરૂષોત્તમ પૂરનકાંમ અકાંમી.   ૧
 સો પુરૂષોત્તમ પૂરનપ્રદા અગાંમ નિગાંમ ન ગાંમ લહાવે,
 દિવ્ય સદા વિલસંત કિશોર, વય અદભૂત અનૂપ રહાવે;
 પ્રેરક મુક્ત અનંતનકે સખ કારન તારન શાંમ સુહાવે,
 સૃષ્ટિ સખે ઉત્પાન કરે નિજ સંમૃથ સો અવિનાશ કહાવે.   ૨
 શ્રી પુરૂષોત્તમ કૃષ્ણ મનોહર એક સખે જગ વ્યાપ રહાવે,
 અક્ષર પૂરુષ દ્વારનસો પુરૂષોત્તમ પ્રકૃતિ આપ જગાવે;

મૂલ અબ્જ જુત પુરૂષ સો બહુ કાલ બિહાર કરે સુખ પાવે,
ગર્ભાધરે અગનીત પ્રધાન પુરૂષ કવી અવિનાશ કહાવે. ૩

પદ ૨૮૮.

એક બ્રહ્માંડકી બાત કહું સુનિયો સુમતી જન મોઢ બઢાઈ,
શ્રી પુરૂષોત્તમ પૂરૂષમે પરવેશ કરી નિજ રેત ધરાઈ;
ધાર પ્રધાન સુધીર ધરી તબ હોત મહાન મહા સુખદાઈ,
સો મહતત્વ સુહોવત હે અહંકાર સુતીન પ્રકાર સુહાઈ. ૪
રાજસ તામસ સાત્વિક સો મન ઇન્દ્રિયદેવ સજે ઉપબયો,
રાજસસે દશ ઇન્દ્રિયા પુનિ બુદ્ધિ રૂ પ્રાણ લયે મન લાયો;
તામસસે ભુત પંચ લયે અરૂ વીષય પંચ સુનીવર ગાયો,
ચૌવિસ તત્વ લયે એહી રીત કવી અવિનાસ કહી સમુઝાયો. ૫

પદ ૨૮૯. કવિત.

ઈશ્વરકી ઇછાયે સો પ્રેરે થકે તત્વ સોઈ, જીવ અગણિત ઇશ
દેહકું સબયોઈ;
ઈશ્વરકે દેહનકો સુનો કહું નામ સજે, વિરાટહી સુત્રાત્મા
અવ્યાકૃત કહાયોઈ;
જીવનકે દેહનકો નામ કહું બાંની લીયો, સ્થુળ રૂ સુક્ષ્મ
પુનિ કારન સુહાયોઈ;
દ્વિપરાર્ધકાળ દેહ આયુષ વિરાટ બાંનો, કવિ અવિનાશાનંદ
સબહી સુનાયો હે. ૬
મોઢ મનવતર વિરાટકે એક દીનમે, બવત કહાવે વેદ ભેદહી
બતાયો હે;
નસો બે દીન તેસી બાંમની જરૂર બાંનો, દીન રહે ત્યાંહં લગી
જકત ઠહારાયો હે;
જળે હોત રાતી તબે નાસ હોત દશે લોક, તાકેહે સો નામ
પ્રલે નીમીત કહાયોઈ;
દ્વિપરાર્ધ કાળ પુરો વિરાટકે હોવે જળે, સત્યાદીક લોક જુત
નાસહી લખાયો હે. ૭

મહાદાદીક ચહુ વીસ તત્વર પ્રધાનસો, પુરુષ સહીત માહામાયા
હોત લીન હે;
પ્રાકૃત પ્રલેય વાકો નામ કહે સખે પુની, બડે બડે મુનીશુની
મુની કહી દીનહે;
પ્રહ્લાદ અનંત ભુકત માયા માહા લીન હોત, અક્ષરકે તેજ
માંનું રાતી દાન લીન હે;
આત્યંતીક પ્રલે વાકો નામ કહુ ગીત પ્રલે, દેવ દૈત્ય મન વાકો
નાસ છીન છાનહે; ૮

સવૈયા. ૨૬૦.

ચાર પ્રકાર કહે જગનાથ કવી અવિનાથ કહી સમુજાયો,
જાનંત જાન સુજાન હરીજન સો સખ ભોજ તજે મન ભાયો;
પાવત સો નિરવેદ પુની હરિભક્તિ કરે મહિમા ઉર છાયો;
સો હરિભક્ત એકાંતિ કહાવત વેદ પુરન મુનીશન ગાયો. ૬
સો વઘરાજનરાયનકે સુત તીન ભયે પરવીન પુનીતા,
નાભિયકંજ વિધી મનરંજ, ભય અતિ સુંદર પત્નિ સહીતા;
ભાલનસે ભવ ભાંમ ભયે ભયહારિ ભુવી ભયકારિ વિદીતા,
સાંત ભયે મુરતી જગ સુંદર ઊરસુ શ્રીભુત વિષ્ણુ સુચીતા; ૧૦
અંબુજ જન્મ સુ હોવતહી મરિચ્યાદિક કશ્યપ નામ અનૂપા.
સોઈ પ્રબળપતિસે સખ શ્રદ્ધી ભયે સુખદાયક જાનહુ ભૂપા;
સ્થાવર જંગમ જીવ અનંત ન અંત લહે કવિવૃંદ નિરૂપા,
સો રચના મુખ એક કવી અવિનાથ કહે સુમતી સુખરૂપા. ૧૧
પાંન અપાંન ઉદાંન રૂ અંન સમાંન મુનાગ કુરંમ સુહાવે,
કર્કશ દેવદત્તાંહિ ધનંજય સો દશ પ્રાનહિ નામ બતાવે;
ઉર્ધ્ધ હિ પ્રાંન અપાંન અધોદિસિ પાંનિ રૂ અંન ઉદાંન પચાવે,
વ્યાંન તનં સખ ગ્રાંથિ રહાવત નામ કવિ અવિનાથ કરાવે. ૧૨
જેંચત ભાગ સમાંન સમાંનહિ નાગકટી તટ વાસ કરાયો,
કુર્મહિ ધારત ધર્મ સખે, પુનિ સંધિ સખે કરકહ ફિરાયો;
લાગિતુ આરહ દેવદત્તાંહિ ધનંજય દેહ સખાંધિ કરાયો,
સ્થાંન સખે દશ પ્રાંનન નામ કવિ અવિનાથ કહી સમુજાયો. ૧૩

છપ્પથ છંદ. ૨૬૧.

ધાર પ્રથમ તનુ મચ્છ, રચ્છ સતવ્રતકી કીની,
 દ્વિતિય કચ્છતનુ સ્વચ્છ, ધાર સુરપચ્છ તે લીની;
 ત્રિતિય હઠાં વીચ ધાર, ધર રૂપ વારાહ ધરીકે,
 ચતુરરૂપ નરહરી, ધરી હન્યો દૈત્ય લરીકે;
 પંચમસું વામન રૂપ ભયો, કહે વેદ બલી ધર લહી,
 અવિનાશાનંદ મન ઇષ્ટકી, સભમે પ્રેરકતા સહી.
 બ્રહ્મપતિ રૂપ ધર વષ્ટ, કષ્ટ સખ સૃષ્ટી નિવાર્યો,
 ધાર્યો રૂપ અનૂપ, રામ દધિરાવણુ માર્યો;
 અષ્ટમ ધરે તન કૃષ્ણ, પ્રશ્ન જન દ્રષ્ણ દીયોહો,
 કંસ નાસ કિયો કુલ, કરમે ગિરીરાજ લિયો હો;
 ધર નૌમે બુધ તનુ સુદ્ધધર, બોધ દીન હર અસુર ધર,
 દિશિરૂપ ધરહી નિકલકે હરી, અસુર નાસ કર અવનિપત.
 ઈન આદી અવતાર, ધરહી ધરપર ધિરધારી,
 સહજાનંદ સુખધામ, કામ પૂરન અવતારી;
 મ્હો રૂપ અવતાર, નીજતનુ મંહી જનાયે,
 આશ્રીત કીન અનેક, ટેક ધર ધર્મ ધરાયે;
 અધવંત અસુર અવની અતી, નાશ કીયો નેદાંનહી:
 અવિનાશાનંદ કે અવનિમે, સહજાનંદ ભગવાનહી.

પદ ૨૬૨.

કુમુદા ચંડિ કહાય, કન્યકા નામ કહાવે,
 દુર્ગા જનદુઃખહરણુ, વૈષ્ણવિ વિદિત સુહાવે;
 વિભિયા જગકર વિજય, માધવી માયા મનહર,
 નારાયણી નીરધાર, કહુ કૃષ્ણા અતિ સુખકર;
 ઇશાનિ શારદા અંબિકા, ભદ્રકાલિ ભવભયહરન;
 કવી અવિનાશાનંદ કહે, ચક્રતી નામ જગ સુખકરન.
 એ આદીક તવ નામ, હોવહી જગ વિસ્તારા,
 કહિ મહિ કહવત લોક, શોકહર સખ સંસારા;

પૂજન બહુત પ્રકાર, કરહિ નરનાર નિહારી,
 માંનહુ વચન હમાર, ધીર અંતર ધ્રુવ ધારી;
 યું કહી કૃષ્ણ કરના કરી, પ્રેરિત માયા પૃથ્વીપર,
 આકર્ષણ શંકરણ કરી, ધર ગર્ભ રોહિણિ ઉદર ધર.
 કંસવંસ કર નાસ, દાસ પરસંસ અપારી,
 અંમકલા અવતાર, ધાર ધર નરતનુધારી;
 હંસ પાપ તમ હરણ, કરણ સાંતી સુખઝારી,
 ધર્મદ્વેષી હર ધર્મ, કર્મ કરનાર નિહારી;
 વિધ્વંસ કરણ ધર ધર્મધરણ, હરણ સકલ મહિભારહી,
 ભય કૃષ્ણ પ્રગટ ભુવિ ભયહરન, ધરણ કરણ ઓધારહી.

છપૈયામાં હરિની લીલા.

પદ. ૨૬૩-રાગ ગરબી (લાઘ્યો હરીવર હીરલો એ રાગ.)

છેલ છપૈયા પુરમાંજીરે, પ્રગટ થયા કરી ખ્યારરે છેલ૦
 અધમ જન ઓધારવાજીરે, ધર્મકુંવર નીરધારરે. છેલ૦ ૧
 બાલલીલા બહુ ભાતનીજીરે, સખા સહીન કરે શાંમરે છેલ૦
 સુખ આપે અતી શાંમજોજીરે, પ્રીતમ પૂરણકામરે. છેલ૦ ૨
 આનંદ આપે અતિ ઘણોજીરે, ધામ દેખાડિ સુખધામરે. છેલ૦
 ભવ પ્રહ્લાદિક ભાવથીજીરે, ગુણ ગાવે અભીરામરે. છેલ૦ ૩
 નારાયણસરમાં નાયછેજીરે, ગાય છે સુંદર ગીતરે, છેલ૦
 અવિનાશાનંદ નીત ગાય છે જીરે, પ્રગટ લીલા કરી પ્રીતરે. છેલ૦ ૪

પદ. ૨૬૪

સુંદર શ્રી ધનશામલોજીરે, શરણાગત પ્રતીપાલરે, સુંદર૦
 સખાસમુહ લૈ સંગમાંજીરે, ગેલ કરે કરી ખ્યાલરે. સુંદર૦ ૧
 જાંબુતણાં કૃષ્ણ જોઈનેજીરે, ખાવા ગયા કરી ખાંતરે; સુંદર૦
 પાકાં પાડેલ કૃષ્ણ પ્રીતથીજીરે, ભારેજમે ભલી ભાતરે. સુંદર૦ ૨
 જોઈ અસુર આળ્યો જીલમીજીરે, ભવાનીગકસ નામરે, સુંદર૦
 ક્રોધ કરી બોલ્યો કારમોજીરે, મત લે કૃષ્ણ ધનશામરે. સુંદર૦ ૩

સૂણી વાંણી તે અસુરનીજીરે, બોદ્યા ધરમકુમારરે; સુંદર૦
અવિનાશાનંદ કવિ શામનીજીરે, છગ્રી ઉપર બલહારરે. સુંદર૦ ૪

પદ. ૨૬૫

હરી બોદ્યા અતિ હેતથીજીરે, દુષ્ટ પ્રત્યે તેહવારરે; હરી૦
ફલ તરૂનાં ફાવતાંજીરે, અમે લેયે આ ઠારરે. હરી૦ ૧
નથી લેતા ફળ તાહિરાંજીરે, સૂણીને કોપ્યો અપારરે; હરી૦
દાક મારીને હેડે ઉતર્યોજીરે, બાલ ભાગ્યા તેહ વારરે. હરી૦ ૨
પાછા વાડ્યા પોતે પ્રીતથીજીરે, બોલાવી શ્રી ધનશામરે; હરી૦
મદ હરે મતીમંદનોજીરે, બુવો ઉમા એહ ઠાંમરે. હરી૦ ૩
આવ્યો અસુર સાંભો કોપતોજીરે, મારવા કાજ નકામરે; હરી૦
અવિનાશાનંદ કે તે સમેજીરે, શામા થયા ધનશામરે. હરી૦ ૪

પદ. ૨૬૬

બુદ્ધ કરે રીપુ જોમનેજીરે, કોમલ ધરમકુમારરે; બુદ્ધ૦
પરવત જેવો પાપીયોજીરે, અસુર બલીયો અપારરે. બુદ્ધ૦ ૧
દાવપેચ કરે દેખતાંજીરે, મારે પરસ્પર મારરે; બુદ્ધ૦
દેવ આવ્યા સહુ દેખવાજીરે, આકાશ માર્ગે અપારરે. બુદ્ધ૦ ૨
વિશમ બુદ્ધ વિલોકતાંજીરે, કરે મુખે હાહાકારરે; બુદ્ધ૦
સૂર સભય જોઈ શામજોજીરે, કલ કરી કીરતારરે. બુદ્ધ૦ ૩
હાથ ભાગ્યો હરિ હેતમાંજીરે, અસુર તણો તેહ વારરે; બુદ્ધ૦
અવિનાશાનંદ કહે શામનીજીરે, લીલા ઉપર બલહારરે. બુદ્ધ૦ ૪

અમદાવાદમાં શ્રી હરીની લીલા.

પદ. ૨૬૭

એક સમે અલખેલડોજીરે, છેલડો શ્રી ધનશામરે; એક૦
મંત હરીજન સંઘમાંજીરે, લેને પૂરણકાંમરે. એક૦ ૧
આવ્યો તે અમદાવાદમાંજીરે, આનંદકંદ અનૂપરે; એક૦
મંવત અઢાર બ્યાસીયોજીરે, માસ ફાગણ સુખરૂપરે. એક૦ ૨
ખેલ હોરીનો ખેલવાજીરે, ભાલીને ભક્તનો ભાવરે; એક૦
આવ્યા બાંણી અવિનાશનેજીરે, ઉરમાં કરી ઉછાવરે. એક૦ ૩

સામા ગયા ઘનશામનીજીરે, હેતે કરી હરીજનરે; એક૦
અવિનાશાનંદના નાથનેજીરે, મગન થયાં જોઈ મનરે. એક૦ ૪

પદ. ૨૯૮

ભાવે ભરી ભગવાનનેજીરે, ભાવે છે નર ને ભાંમરે; ભાવે૦
લેટયું ધરી હરી આગળેજીરે, કલ્યાણ કરવા કાંમરે. ભાવે૦ ૧
મેસી મોહનવર માંજીદીજીરે, સંત હરીજન સંગરે; ભાવે૦
પ્રીતમ પૂરમાં પધારીયાજીરે, નિરખિ લાગે અનંગરેભાવે૦ ૨
સેહેર થકીત થયું જોઈનેજીરે, શ્રી હરી સહજનંદરે; ભાવે૦
પુખે વધાવે પ્રેમદાજીરે, દેખીને આનંદ કંદરે. ભાવે૦ ૩
ફરી હરી સહ પૂરમાંજીરે, આવ્યા તે મંદીરમાંયરે; ભાવે૦
અવિનાશાનંદ અલખેલનીજીરે, છળી ઉપર બલ જાયરે. ભાવે૦ ૪

પદ. ૨૯૯

હોરી હરીવર જોઈનેજીરે, ધુમાર ફાગને ગાયરે; હોરી૦
તાલ પખાવજ તાનમાંજીરે, વળડે ઓછવ થાયરે. હોરી૦ ૧
કેસુર કેસુનો કારમોજીરે, ઉકાલ્યો રંગ ઉમંગરે; હોરી૦
દગ ગુલાલ અખિલનાજીરે, જોઈ ચઢ્યો ચીત રંગરે; હોરી૦ ૨
સજજ થયા જોઈ શામળોજીરે, વસંતી પેરી વસંતરે; હોરી૦
ભરી કનક પીચકારીયુંજીરે, મોહન મારે મગનરે. હોરી૦ ૩
ગરદી ઉડાડે ગુલાલની જીરે, અખીલ નાંખે અપારરે; હોરી૦
રસ બસ જન કર્યાં રંગમાંજીરે, અવિનાશાનંદ બલહારરે. હોરી૦ ૪

પદ. ૩૦૦

નાવાને કાળે નાથજીરે, પધાર્યા નારાયણઘાટરે; નાવા૦ ૧
નિરમલ નીર નિહાલીનેજીરે, પેઠા કરી પ્રભુ પ્રીતરે; નાવા૦
ખાંતીલો જલમાં ખેલતાજીરે, ગોવિંદ ગાતા ગીતરે. નાવા૦ ૨
ગંગાજી આવ્યાં તે સમેજીરે, કરે સ્તવન કર જોડરે; નાવા૦
પાપ હરો પ્રભુ પેખતંજીરે, કરોને પૂરણ કોડરે. નાવા૦ ૩
ગુણી અરજ ઘનશામનીજીરે, ગંગાને આપ્યો નિવાસરે; નાવા૦
રહો નારાયણ ઘાટમાંજીરે, એમ જોડ્યા અવિનાશરે. નાવા૦ ૪

પદ. ૩૦૧

નાઈ ઘોઈ પછી નિકળ્યાજીરે, પ્રભુ આબ્યા પુર માયરે નાઈ૦
 વાજતે ગાજતે વાલમોજીરે, સંત હરીજન ગાયરે. નાઈ૦ ૧
 પાવન કરી સૌ પૂરનેજીરે, મોહન મંદીર માંયરે; નાઈ૦
 આવિ બિરાજ્યા આસનેજીરે, આનંદ ઓછવ થાયરે. નાઈ૦ ૨
 થાગ જમી કરી થીરતાજીરે, પુર્ણોત્તમ કરી પ્રીતરે; નાઈ૦
 પંગત કરી પર્મહંસનીજીરે, પીરસે પાક પુનીતરે. નાઈ૦ ૩
 પછે ગયા પ્રભુ પોઢીનેજીરે, પ્રીતમ કરીને ખ્યારરે; નાઈ૦
 અવિનાશાનંદ અવિનાશનીજીરે, લીલા ઉપર્ય બલહારરે. નાઈ૦ ૪

પદ. ૩૦૨

સભા કરી હરી સંજનીજીરે, આપ બિરાજ્યા અનંતરે; સભા૦
 આવિ બેઠા સહ આગલેજીરે, સરવે હરીજન સંતરે. સભા૦ ૧
 માથે સોનેરી મોળીયુજીરે, શોભે છે શોભાધામરે; સભા૦
 કુંડલ માણીમય કાંનમાંજીરે, ભારે આભા અભિરામરે. સભા૦ ૨
 દાર હૈયાપર હિડલેજીરે, તેજ તણા અંબારરે; સભા૦
 અંગેા અંગે ધનશામનેજીરે, સોના તણા સણગારરે. સભા૦ ૩
 નવલ છબી જોઈ નાથનીજીરે, લાજે કોટી અનંગરે; સભા૦
 અવિનાશાનંદ એ મૂરતીજીરે, સદા રહો મારે સંગરે. સભા૦ ૪

મૂળીમાં કરેલી લીલા.

પદ. ૩૦૩ રાગ જરબિ.

મુજિમાંરે મુજિમાંરે મુજિમાંરે માહારાજ, આબ્યા જન કાજરે.
 માવ મુજિમાં૦
 મુજિમાંરે મુજિમાંરે, સ્વામિ શ્રી ગુરસંગે, લૈને ઉમંગે.
 માવ મુજિમાં૦ ૧
 મુજિમાંરે મુજિમાંરે, આવી અરલક વાવે, નાયા કરી ભાવેરે;
 માવ૦ ૨
 મુજિમાંરે (૨) નાયા બહુ બલભાઈ, લોગવતી માંઈરે. માવ૦ ૩
 મુજિમાંરે (૨) કે અવિનાશાનંદ, વરયા જગવંદરે; માવ૦ ૪

પદ. ૩૦૪

- મુજિમાંરે મુજિમાંરે દાજીભાઈને ઘેર, જમ્યા કરી લેરરે; માવ૦ ૧
 મુજિમાંરે (૨) રાજમારગ માઈ, ચાટ્યા મુખદાઈરે. માવ૦ ૨
 મુજિમાંરે (૨) તાર્યા નર ને નારી, ભાળી ભયહારીરે માવ૦ ૩
 મુજિમાંરે (૨) લિંગડાની ડાળી ઝાલી, ઉભા વનમાળીરે. માવ૦ ૪
 મુજિમાંરે (૨) કે અવિનાશાનંદ, ખોટ્યા મુખકંદરે. માવ૦ ૫

પદ. ૩૦૫

- મુજિમાંરે (૨) શ્રી ગુરુ મુણુજ્યો વાત, સાચી સાક્ષાતરે; માવ૦ ૧
 મુજિમાંરે (૨) ભોમી નૈતમ એવી, ધાંમ કર્યા જેવીરે. માવ૦ ૨
 મુજિમાંરે (૨) રેશે પ્રદ્ધમુનિ આવી, છાવણી ખિછાવીરે. માવ૦ ૩
 મુજિમાંરે (૨) મંદીર થાશે એવું, બાણો મેરું જેવુંરે. માવ૦ ૪
 મુજિમાંરે (૨) રેશું કરી નીત વાસ, ખોટ્યા અવિનાસરે. માવ૦ ૫

પદ. ૩૦૬

- મુજિમાંરે (૨) ગ્યાંની ધ્યાંની સંત, રેશે અનંતરે. માવ૦ ૧
 મુજિમાંરે (૨) સમૈયા બહુ થાશે, ભક્ત ભરાશેરે. માવ૦ ૨
 મુજિમાંરે (૨) જે કોઈ દરશને આવે, પાપ બળી બવેરે. માવ૦ ૩
 મુજિમાંરે (૨) આવે સરવે દેવ, કરવા સેવરે. માવ૦ ૪
 મુજિમાંરે (૨) ગાવે જસ મુખ છંદ, અવિનાશાનંદરે. માવ૦ ૫

પદ. ૩૦૭

- મુજિમાંરે (૨) તીરથ રેશે સઉ, સત્ય વાત કહુંરે માવ૦ ૧
 મુજિમાંરે (૨) સરવે ધામના વાસી, આવે મુખરાસીરે. માવ૦ ૨
 મુજિમાંરે (૨) શ્રી મુખ વાંછી, લેજો સાચી બાંછીરે. માવ૦ ૩
 મુજિમાંરે (૨) હોતે રહ્યા નીત હરી, ભાળી ભવ ભરીરે. માવ૦ ૪
 મુજિમાંરે (૨) કે અવિનાશાનંદ, જાય જમકંદરે. માવ૦ ૫

પદ ૩૦૮-રાગ ગરબી.

એક સમે અલખેલો વાલો, મુજિમાં આવીયાજો;
 લૈને સાથે મહા સંત, પ્રદ્ધ મુનિ મન ભાવીયા જો.

યૈ અશ્વે અસવાર, પ્રીત્યે પ્રીતમ પધારીયા જો; ૨
 ત્યાંના વાસી નરનાર, તેને આનંદ વધારીયા જો.
 આપી આનંદ અનૂપ, મુગીવાસી નરનારને જો; ૩
 જોવા આવ્યા અરલક વાવ્ય, કરીને પ્યારને જો.
 નાયા તેમાં નરનાથ, સાથ લઈને સૌ સંગમાં જો; ૪
 પેરી અંબર અલખેલ, ત્યાંથી ચાલ્યા ઉમંગમાં જો.
 આવિ બેઠા બલવીર, વૃક્ષ લીંબતજે હરી જો; ૫
 કે અવિનાશાનંદ, કવિ મહિમા હેતે કરી જો.

પદ. ૩૦૬

બોલ્યા સુંદર સુખધાંમ, પૂરણકાંમ કંઠણા કરી જો; ૧
 મુંજો મુનિ બ્રહ્મરૂપ, બ્રહ્માનંદ ભાવે ભરીજો.
 આ છે ધરણી અનૂપ, સુખરૂપ સરવે થકીજો; ૨
 સાત દ્વીપ નવ ખંડ, તેમાં ભોમી આવી નથી જો.
 મોટા મોટા મુનિવૃંદ, હરીજન રેશે વલિ જો; ૩
 ગંગા આદિક અપાર, તીરથ સર્વે રેશે મળી જો.
 પરમ પાવન અભિરાંમ, ગાંમ મુલી આ જાણુજો જો; ૪
 મારે દેવાનું ધાંમ, સૌથી શ્રેષ્ઠ પરમાણુજો જો.
 માટે કરજ્યો વિશાળ મંદીર, મૂળી આ ગામમાં જો; ૫
 કે છે અવિનાશાનંદ, નાવે તોલે કોઈ ધાંમમાં જો.

પદ. ૩૧૦

કર્યું સુંદર અભિરાંમ, ધામ મુળી સરવોપરી જો; ૧
 જ્યાં રાજે જગદીશ, રાધાકૃષ્ણ હરી જો.
 શોભા અધીક અપાર, પાર પાંચે ન શેષજો; ૨
 ગુણ ગાવે ગણનાથ, મુખ ગાવે મહેશજો.
 ધન્ય ધરણીના ભાગ, ધન્ય મુલી એ ધાંમને જો; ૩
 સાત પુરી ચાર ધામ, તેથી વાહું ધનશામને જો.
 મુકી ગઢપુર નિજ દેહ, દાસ કરી ઉદાસને જો; ૪
 મુલી આવિ માહારાજ, રહ્યા કરી નીવાસને જો.

સવે ધાંમનું મૂલ, માટે મૂલ્લી એ નાંમ છે જો;
કે છે અવિનાશાનંદ, પ્રભુ પ્રગટનું ધાંમ છે જો. ૫

પદ. ૩૧૧

પોતે પ્રગટ પરીબ્રહ્મ, પુરણ પુરષોત્તમ શ્રી હરી જો;
સ્વામી સહજાનંદ નામ, સુખધામ હેતે કરી જો. ૧
કરી રહ્યા નીત વાસ, ત્રાસ દાસના કાપવા જો;
આત્મી આનંદ અનૂપ, નીજ ભક્તને આપવા જો. ૨
કરે દરશન કોઈ જન, આપિ મૂલિયે ધાંમનું જો;
થાય પરમ પાવન, પાપ બલે નર વંમનું જો. ૩
સરવે ધરણીના દેવ, તીરથ મુલિ આપિ રહે જો;
છેટે ભાગે જમદુત, નામ મુલિ મુખે કહે જો. ૪
સરવે તિરથનું કૃપા, જન મૂળીમાં પાંમશે જો;
કે છે અવિનાશાનંદ, દુઃખ સરવેનાં વામશે જો. ૫

પદ. ૩૧૨-રાગ વસંત

મન મોહન ઘનશામ મનોહર, મુલિમાં ખેલ મચાવો;
અખીલ ગુલાલકી ધુમ મચાવત, ગાવત ફાગ સુહાવો. મન. ૧
દાસ દયાનિધિ પાસ દેખીકે, નૌતમ સુખ ઉપલવો;
પીયકારી મારત ધરી પ્રીતમ, રીત અલોકીક લાવો. મન. ૨
અરસ પરસ ખેલત અલખેલો, ભક્ત ભુધર મન લાવો;
દાસ કરી હરી હસત નીહારી, સુરથાટ દેખન આવો. મન. ૩
લાલ ગુલાલ ઝોરી ભરી લાલન, અલન ગુલછા લગાવો;
અવિનાશાનંદ દેખી અવિનાશી, આનંદ ઉર ન સમાવો. ૪

અમદાવાદમાં શ્રી હરિની લીલા.

પદ. ૩૧૩

અસવારી લે અલખેલડો, પોતે આગ્યા માંહેક્યાકમાં;
અદિ અટારિ અગાશિયે, બુએ નર ત્રીયા હરી શોખમાં. ૧
ઉછવિયા ઉચ્છવ કરે, વગાડે ઝાંઝ ઉમંગમાં;
મદંગ વાગે અતિ ઘણી, શોભે સખા હરીના સંગમાં. ૨

અવાજ થાય બંદુક તણા, કરે પાલા પ્રભુના હેતથી;
 એ શોભા દીડી નજરે, તે તો તર્યા કુટુંબ સમેતથી. ૩
 કનકછડી લે કરમાં, છડિદાર બોલે છડી સાદમાં;
 એવિ શોભા થકા ફરતા હવા, અલબેલો અમદાવાદમાં. ૪
 એવી રીત્યે ફરતા હરી, કરતા અનેકનાં કાજને;
 અવિનાશાનંદ જાય વારણે, વારે વારે શ્રી માહારાજને. ૫

પદ. ૩૧૪

એમ દેતા દરશન જનને, કર્યું ચરણાંકિત સૌ સહેરને;
 પછે મંદીરમાં પધારીયા, હરી કરી જનપર મહેરને. ૧
 મંદિરનિ શોભા મનમાં, જોઈ રાજી થયા પોતે હરી;
 નેણે નિરખિ નરનાથને, વખાણે વાલો ફરી ફરી. ૨
 આવિ શોભા મંદિર તણી, જાણો ચૌદ લોકમાં નથી;
 હરિ ઇચ્છાએ આવું થયું, ઘણું ઘણું શું કહીએ કથી. ૩
 જાણે અજાણે નર ત્રીયા, દરશન કરે ભાવે ભરી;
 જાય જરૂર પ્રદ્ધમોહોલમાં, નાવે જન્મમરણ તેને ફરી. ૪
 એવિ શ્રી મુખનિ વાંછી સાંભળી, થશે આનંદ હરિજનને ઘણો;
 અવિનાશાનંદ નિત ગાય છે, મહીમા તે મુખ મુરલી તણા. ૫

પદ. ૩૧૫

એવા તે શ્રી ધનશામને, જોઈ રાજી થયા જન મનમાં;
 શોભા જોઈ મુખધામની, મુખ પાંખ્યાં સૌ નીજ તનમાં. ૧
 ગવૈયા સાધુ ગાય છે, થાય છે શોભા અતી ઘણી;
 તેના લેગી ચપટી વગાડી, ગાવે વાલો ત્રીભુવનઘણી. ૨
 એમ આનંદ અતી ઘણો, દિન દિન પ્રત્યે થાય છે;
 જોઈ હુતાસણી હુકડી, સંત ધુમાર ફાગને ગાય છે. ૩
 પછે આવી હુતાસણી પાસલે, વાલો રાજી થયા મનમાં વલી;
 આંમાંન રમવા કારણ સરવે, લેલો કર્યો ભડતે મલી. ૪
 કસ્તુરી કેસર કેસુ કેરો, રંગ ભર્યો ભાવન ભરી;
 અવિનાશાનંદ કે જોઈને, હરી રાજી થયા હેતે કરી. ૫

પદ. ૩૧૬

ગુલાલનાં ગાડાં ભરી, અને અખિલ લાગ્યા અતિ ઘણે;
 દમ્મ ક્રીધા મોટા વળી, કેતાં પાર ન આવે તે તણે. ૧
 રંગ પતંજનો બનાવિયો, કર્યો કેસર કેસુનો વળી;
 જોઈને જીવન નજરે, કે થાઓ ત્યાર સઉ મળી. ૨
 ભેટયું બાંધી ભલી ભાતથી, આજે રંગ રમવો છે અતી;
 એવી સુંઘી વાલાની વારતા, સઉ ત્યાર થયા જન શુભમતી. ૩
 પછે તે સુંદર શામળે, અંગ થકી તે વસ્ત્ર ઉતારીયાં;
 વસંતી વસ્ત્ર તે અંગ સરવે, વેદી ઉપર્ય રહી ધારીયાં. ૪
 કટીપટ કસીયું પ્રીતથી, ફેંટો બાંધ્યો મસ્તક ઉપર્ય;
 છબિ જોઈ છબિલા તણી, અવિનાશાનંદ મુખ બિચરે. ૫

પદ. ૩૧૭

પ્રોતે લઈ પીચકારી સુંદર, કનક ॥ કરમે હરી;
 રંગ નાંખે રંગરસીયો, ભક્ત પર ભાવે ભરી. ૧
 ખલલ ખલકે રંગ નાંખે, રંગ રસીયો રીતથી;
 ભક્ત નાંખે ભાવે ભરી, પ્રભુ ઉપર્ય પૂરણ પ્રીતથી. ૨
 ગુલાલની ઝોરી ભરી, નાથ નાખે છે નિજ જનમાં;
 તેણે રંગાણા રંગમાં, તેની ગરહ ઉડી ગગનમાં. ૩
 ગરહ ઉડી ગગનમાં, તેણે અંબર તે રાતો થયો;
 છટા જોઈ રંગ છેલની, નલે શબ્દ જ્ય જ્ય થઈ રયો. ૪
 અનંત ધામના દેવતા, ભવ પ્રહ્લા ને વિન્નુ વળી;
 અવીનશાનંદના નાથના, આવ્યા દરશન કારણ સૌ મળી. ૫

પદ. ૩૧૮ રેણુકી છંદ.

કર કર વર રંગ અમીત ફિર કર કર, ભિન્ન ભિન્ન કર કર પાત્ર ભરે.
 ભર ભર ઘટ અભર સભર ભર ભર ભર, ધરધર સખકર ધરનિધરે;
 ધર ધર નર અમર સવર તજિ ધર ધર, ખેહર હરિહર જનક ખડે,
 કર કર અહર ગ કનક પિચકારિય, ખેલ કરન જન મધ્ય ખડે. ૧

ખલલલલલ ખલલ ખલલ રંગ ખલલલ, ઢલલલ જનપર નીક ઢલે;
ઝલ ઝલ કલ અઝલ અઝલ ઝક ઝોરત, છલલલ છરકત છેલ છેલે;
ચલ ચલ રંગ અચલ અચલ થલ ચલવત, લલકત રગભર છેલ લે.

કર કરે એહ કનક૦—

પટપટ છટ અછટ અછટ પટ ઝટપટ, સટકત મટમટ ઝટક સટે.
કટ કટ ચટ નિકટ નિકટ થટ અટકત, પટપટ ઘટ ઘટ ગટઠ પટે.
ઝટ ઝટ ભર દુપટ દુપટ રંગ ઝટકત, અંખર વટવટ અરૂન અટે

કર કર૦—

ભણુભણુભણુ ભણુભણુ ભણુભણુ નભ ભેરિય, કણુભણુભણુભણુ દુકડ કણે.
ઝણુભણુભણુ ઝણુ ઝણુ ઝઝઝાલર, તણુભણુભણુભણુ ત્રશ્યુ તણે,
ધણુભણુભણુ ધણુ ધણુ ધણુધોશા, શણુભણુભણુ શરણુધા સટે.

કર કર રંગ૦—

સજ સજ અજ અલજ અલજ રજ કજ સજ, અજજ અજજ
રજ શિરજ અજે,
રજ રજ પદ કરજ કરજ હરિજન રજ, સૂરજ વજર ધર નિરજ સજે.
ભજ ભજ હરિ સજન સજન રજ ભજ ભજ, લૂટ રંગ રજ નિરજ

લટે; કર૦—

ધમધમ કમ ધમકધમક કમ ધમધમ, શ્રમશ્રમ રંગ શ્રમ બિંદુ શ્રમે.
રમરમ જમ રમતગમત રંગત ભર મત, તમતમ રમતકિ ચાહ તમે.
જમ જમ લખિ વિજમ વિજમ રંગભર જમ, પરબ્રહ્મ માનત

પદમ પટે; કર૦—

જન જન સુર સજન સજન રંગભર જન, ધન ધન માનત ભાગ ધને,
ભનનનનન બ્રહ્મા ભવ ધોષ ભન, તનનન તાંડવ ધુરજટિય તિને.
સન સન ભન બચન સુરગન સન, જન ધન સહજાનંદ જડે,

કર કર૦—

લસ લસ રસ વસન વસન સખ લસખસ, હસ હસ હેરત દ્રગત હસે.
કસ કસ વસઉ કસઉકસ કટિ કસકસ, ધસ ધસ જન પર રંગ ધસે.
જસ જસ અસ પરસપરસ રંગ રસ જસ, ચસક ચસક ચિત

વિષ્ણુ ચડે; કર૦—

નારાયણઘાટમાં શ્રી હરિના કિલા.

પદ. ૩૧૯ રાગ ગરબી.

હુંહુંલી વગાડે દેવતા, દેખી ગાંધ્રવ હેતે ગાય છે;
 જોઈ છબી રંગ છેલની, કોટી કમ મનમે લબાય છે. ૧
 મેઘાડંબર ધરી રહ્યા, સુર હેતે શ્રી હરિ ઉપયે;
 શોભા જોઈ મુખધામની, જ્ય જ્ય શબ્દ તે ઉચર્યે. ૨
 એવી શોભા થકા નાથજી, પોતે આવ્યા સાબર તીરમાં;
 સંત વરણી શોભે સંગમાં, જાણે કપી શોભે નરવીરમાં. ૩
 છટા તે ગંગા ઘાટની, જોઈ શેષાદિક પાર નવ લહે;
 અશૌક એલ કદંબ નિમોઘ, વૃક્ષભર ગુફી રહે ૪
 દ્રાક્ષ પારીબત પીપર, આદિક વૃક્ષ અનંત છે;
 અવિનાશાનંદ નિશ્ચ કહે, કોણ ગણવા એવો બુદ્ધિવંત છે. ૫

પદ ૩૨૦

શોભા ગંગા ઘાટની, મુખ કયામાં નાવે વળી;
 જળ કમળ બહુ થલ કમળ, એ આદિક કુલી રહ્યાં વળી. ૧
 વન ઉપવન બાગ બગીચા, તેણે શોભે સુંદર ઘાટ તે;
 દેખે જે જન નજરે, તેના ટળે સરવે ઉચાટને. ૨
 એવી છટા ઘટા વૃક્ષની, જોતા આવ્યા સરીતા પાસમે;
 છબિ તરંગની જોઈને, છેલો ઉતરીયા નીજ દાસમે. ૩
 ગેહરી ગંગા લેહરી સુંદર, વમલ મોટા મોટા માંહી વળે;
 અથાહનીર ચાલે અતી, કોઈ પાર ન પામે નીજ બળે. ૪
 એવી જળ નિધી ગંગા જોઈ, મહી નાવા પધાર્યા ઉમંગમાં;
 અવિનાશાનંદનો નાથજી, લેઈ સંત સખા નીજ સંગમાં. ૫

પદ ૩૨૧.

સખા લઈ સહ સાથમં, જલકીડા કરે વાલો બહુ;
 સામા સામી છાંટે જળને, તે લીલા મુખથી શું કહું.
 એમ જળમાં જળકીડા, વાલો કરે અતી લાવે ભરી;
 તેણે કરીને પ્રવાહ સર્વે, રંગાણો રંગે કરી. ૨

શેષ સાહાર નીરની, કેતાં કવી ન પામે પારને;
 અક્ષરપતી અલબેલો, જ્યાં નીચા કરી બહુ પ્યારને. ૩
 જલકીડા જગદીશની, જોઈ રાજ થયા સૌ મનમાં;
 વિષુધ વગાડે દુઢુંભી, રાજ થઈને જગનમાં. ૪
 એમ નાય છે નાથજી, ત્યાં સૂરસરી પોતે આવીયાં;
 અવિનાશાનંદના નાથને, જોઈ મનમાં અતિ રાજ થયાં. ૫

પદ ૩૨૨.

દરશન કીધાં દયાળનાં, આવી ગંગાયે ભાવે ભરી;
 પ્રીત્યે પુજ્યા પરીબ્રહ્મને, વિધિ-પુજા ભાતે બહુ કરી. ૧
 જોઈને જીવન જગપતી, ગંગાજી મુખ એમ ઓચરે;
 જીવન જગતના પાપીઆ, નાઈ મુજમાં પાતક ધરે. ૨
 તે પાતક પામે નાશ મારાં, એવો વર મુજને દીજીયે;
 પતિત પાવન છો તમે, પ્રભુ કૃપાજી કૃપા કીજીયે. ૩
 એવાં વચન સુણી ગંગા તણાં, વાલો બોલ્યા અતીશે ઉમંગમાં;
 હું નાચો તુજમાં વળી, લઈ સંત સખા સઉ સંગમાં. ૪
 તે માટે મોટાં ભાગ્ય તારાં, કે'વા સમૃથ કોઈ નથી;
 અવિનાશાનંદનો નાથ કે છે, શેષ નીગમ શારદા કથી. ૫

પદ ૩૨૩.

જાણે અજાણે જીવ જકતમાં, સ્નાન કરે તુજમાં સહી;
 પામે તે મારા ધામને, એમાં સંશે મળે નહીં. ૧
 જલચર થલચર જીવ જે, વળી બ્યોમચર જે કહેવાય છે;
 સ્નાન કરી તુજમાં સહુ, સુરપતી સરખા થાય છે. ૨
 એમ શ્રી મુખે આપે કહ્યું, ભાળી ગંગાજીને ભાવે ભરી;
 તમે રહો નારાયણ ઘાટમાં, નિત નિત અતિ હેતે કરી. ૩
 એમ ગંગાજીને વર આપીએ, શ્રી હરીએ દયાં કરી;
 નાઈ નીકળ્યા પછે બારણે, પેચા શ્વેત વસ્ત્ર ભાવે ભરી. ૪
 પછે ત્યાર થઈ ત્યાંથી હરી, ગામ મોટેરા માંહી ગયાં;
 અવિનાશાનંદના નાથને, જોઈ જન બહુ સજી થયા. ૫

પદ ૩૨૪.

મોઢેરા ગામમાં મલપતા, લયહારી ક્યાં લાવે ભરી;
 સીધાં દરશન દાસને, ક્યાણુ થાલ જમી કરી. ૧
 આપે પછે ત્યાંથી ચાલીયા, ચતુર ચંચલ શ્રી હરી;
 અસવારી સંગે આપતી, લે આત્મા શ્રી પુરમાં હરી. ૨
 શ્રી નગરમાં શ્રી હરી, શ્રી પતી આવ્યા પ્રેમે કરી;
 હેતે હેરી હરીજનને, લવપાર ક્યાં લાવે ભરી. ૩
 જોઈ છટા સૌ સહેરની, અલખેલો ઉતારે આવીઆ;
 અસવારીથી ઉતરી હરી, પોતે સભા મધ્ય વિરાજ્યા. ૪
 સભામાં સુખ દઈ સર્વેને, આપી આગન્યા કરી બહુ હેતમાં;
 અવિનાશાનંદનો નાથ જમવા, પધાર્યા નીજ નીકેતમાં. ૫

પદ ૩૨૫.

જમવા જીવન આવીઆ, લાવીયા ભક્તના મનમાં;
 કરપદ જોઈ કંડુણીધી, બેઠા જડીત બાજેક રતનમાં. ૧
 જાત લાતનાં લોજન લાવી, ભક્ત લાવ્યા લાવે કરી;
 છત્રિસાં વિંજત લોગ છપ્પત્ત, જમ્યા લાવે જગદીશ હરી. ૨
 જમીને જીવન જગપતી, ચક્રું કંચુ ચંચલ ચર્ધ;
 મુખવાસ લઈ હરી મુખમાં, પછે પોઢ્યા સન્ધ્યામાં જર્ધ. ૩
 પ્રસાદી પુરોત્તમ તણી, સૌ ભક્ત જમ્યા લોગા મળી;
 એમ આનંદ ઉચ્છવ થાય છે, શ્રીપુરમાં નીત નીત જળી. ૪
 પોઢિ બાગ્યા પ્રભુ પ્રીતથી, કીધી સભા સાંજની જખતે;
 નટ રમાડ્યા નાથજી, સૌ સભાસદને દેખતે. ૫
 જોઈ રમત એ નટ તણી, વાલો રાજી થયા હેતે કરી;
 અમુલ્ય દ્રવ્ય તેને આપીયું, નવ બીજે માગે આગે ફરી. ૬
 એવું આપે સુખ જનને હરી, પ્રતિદિન શ્રીપુર શહેરમાં;
 એવી પ્રગટ લીલા નીત ગાય છે, અવિનાશાનંદ કવિ લેહેરમાં. ૭

૫૬ ૩૨૬.

- આ ચાતુરીઓ ચોવીસ જે, તેમ પ્રગટની લીલા કઈ;
જથારથ કેવા કારણે, નથી શેશ શારદ તે સહીં. ૧
- અદ્યમતિ કવી જે અતી, હરી લીલા અપરંપારને;
પિંગલ કાવ્ય જોયા વિના, કવિ શું કરે ઉચારને. ૨
- પણ નીજ મતી અનુસારથી, કહી પ્રગટની લીલા કથી;
જથારથ કેવા કવી, કોટિ પ્રહ્લાંડમ કોઈ નથી ૩
- પુષ્પોત્તમ અક્ષરપતિ, અવતારના અવતારી છે;
કારણ પ્રેરક સર્વના કાળે, તેની લીલા વિસ્તારી છે. ૪
- એમ જાણી મહારાજને, આ ચાતુરીઓ જે મુખ ગાય છે;
માયા માથે પગ દઈ, તે જરૂર ધામમાં જાય છે. ૫
- દેવી સંપત્તિ જીવ જજ્ઞમાં, તે ગાવે ભાવે ભરી;
આસુરી સંપત્તિ અસુરને, નાવે અરથમાં આ જરી ૬
- દેવી જીવ જે જજ્ઞતમ, અને પ્રગટ ના કૈયે વળી;
તેને આ મલતી આવશે, જેમ પયમ સાકર લગી. ૭
- પય સાકરને જે પીયે, તે સૂખી થાય બહુ તનમાં;
તેમ ચાતુરીઓ શીખે સંભળે, થાય સુખી બહુ તનમાં ૮
- પણ નાવે આસૂરીને અરથમાં, તે ઉપર દ્રષ્ટંત દીજયે;
જેમ મીસરી ઘટ ખાય કીટ તો, તે તરત પ્રાણ તજી દીયે. ૯
- સાકર શત્રુ છે ખરને, અને ગોલ ગીગો તે નવ જમે;
જવાસો સૂકે જળથી, તેમ આસૂરીને આ નવ ગમે. ૧૦
- એમ હરીજન જાણીને, નવ આપો આસુરીના હાથમાં;
સ-સંગની મર્પાદમાં રહી, સીખો સુંણો સંત સાથમાં. ૧૧
- સંવત ઓગણીસ સત્તરો, માસ અશાઢ તે જાણો સહી;
કૃષ્ણજ્ઞે શુ વાસરે, આ ચાતુરીઓ પુરી થઈ. ૧૨
- સાગર તીર સોયામણું, શ્રી નગર નૌતમ ધામ છે;
નર વિરની સમીપે કરી, અવિનાશાનંદ નામ છે. ૧૩

જેતલપુરમાં કરેલી કીલાનું વર્ણન.

પદ ૩૨૭ રાગ જરબી

ચાલ સખી જોવા જઈએ જગદીશને,
જેતલપુરમાં રાજે છે મારાજ જો;
મોડોલ મનોહર ભાગી મન મોહન રહ્યા.
કંઠા કરીને કરવા જનનાં કાજ જો. ચાલ ૧
સંત સભામાં શોભે સુંદર શમળો,
વાતું કરીને આપે સુખ વૃષ્ણદંડ જો;
જ્ઞાન આપીને ગાળે જનન. માનને,
ફેગટ ટાળે ભવસાગરનો કંઠ જો. ચાલ ૨
અલખેલો આપે છે સુખ અતી ઘણું,
માપ ન થાયે તેનું ડાહ્યું અપાર જો;
ધ્યાન કરાવે દેખાડે નિજ ધામને,
પૂરણ પુર્વોત્તમ પોતાનો પ્રતાપ જો. ચાલ ૩
સિદ્ધ દશામાં સ્વતંત્ર ક્રીધા સહુ,
નિજ ઇચ્છાએ આવે ને વલિ બંધ જો;
અવિનાશનંદનો વાલો એમ આ સમે,
જેતલપુરમાં સુખ આપે હરખાય જો. ચાલ ૪

પદ ૩૨૮.

એક સમે અલખેલો જેતલપુરમાં,
રાજે છે જનરજન રાજીવનેણ જો;
સંત હરીજન સર્વેને લઈ સંગમાં,
દેખાડે નિજ મહિમા અતિ સુખદેણ જો. એક ૧
આશમણી દીશામાંથી આકાશમાં,
આવે સતો ગોળો તેજ અંબાર જો;
તેજેમય સરવે થયાં તેણે કરી,
તાલ તરવર પૃથ્વી અપરમપાર જો. એક ૨
એક ગોળાના બેતાં ત્રણ ગોળા થયા,

મોલમાં પેઠા આવીને નીરધાર બે;
 ઘણીવાર તે પાસે રહ્યા ધનશામને,
 પાછા વળિયા મોલ કરીને ખ્યાર બે. એક૦ ૩
 પ્રેમીજન પુછે છે પ્રભુની પાસલે,
 કોણ હતા તે વાત કહો સુખકંદ બે;
 વાત કહી વિસ્તારી સુંદર વાલમે,
 મુણે સર્વે કે અવિનાશાનંદ બે. એક૦ ૪

પદ ૩૨૯.

સુમતી સરવે વાત કહું સાંભળો,
 દરશન કરવા આવે છે નીત દેવ બે,
 ભવ બ્રહ્મા વિષ્ણુ બેસી વેમાનમાં,
 ભાવ ધરીને કરવા આવે સેવ બે સુમતી૦ ૧
 વાસી અગણીત બ્રહ્મંડના આવે વળી,
 નીશ દીન દર્શન કારણ નામે માથ બે;
 હરીધંધાએ આજ દેખાયો હેતથી,
 ગોળાડપે જગ હંધર સમરાથ બે. સુમતી૦ ૨
 સ્તુતી કરીને સર્વે ગયા નીજ લોકમાં,
 ગાતા મહીમા અમારો ગુણવંત બે;
 સર્વોપરી બાંછીને આવે સર્વદા,
 માચી વારતા માનો મારા સંત બે. સુમતી૦ ૩
 એમ તે જૈતલપુરમાં અતિ સુખ આપતા,
 સુંદર મૂર્તિ સ્વામી સહજનંદ બે;
 દેવી જીવ તે સાંભળી રાજી થશે,
 નિરખિ હરખિ કે' અવિનાશાનંદ બે સુમતી૦ ૪

પદ ૩૩૦.

પ્રતિદિન ખેલે શ્રી હરી જૈતલપુરમાં,
 સંતસમાજને સાથે લઇને શામ બે;
 નાય મનોહર નીરમલ નીરમાં નાથજી,
 કરવા કાજે કોટી જીવનાં કામ બે પ્રતિ૦ ૧

ખાંત કરી ખાંતીલો જળમાં મેલતા,
 સખા સમૂહમાં મુંઝવર ઘનશાંમને,
 જળ ઉછાળે જીવન નીજજન ભેકને,
 ડુબકી મારે જળમાં પૂરણકાંમને. પ્રતી૦ ૨
 જળ લીલા ભેવાને ઝાંખે જીવતી,
 ઈંદ્રાદીક ભેવાને મન લલચામને,
 વધાવે કુલે આવે ભાવે ભરી,
 એમ તે જેતલપુરમાં નિશદીન યાયને. પ્રતી૦ ૩
 મોટા મોટા માહાફૂ ત્યાં માહાપ્રભુ,
 કીધા કોટી જનનાં કરવા કાજને,
 અવિનાશાનંદ ભવે નિશદીન વારણે,
 વારે વારે નિરખી શ્રોમહારાજને. પ્રતી૦ ૪

પરાંતીજનુ' વર્ણન.

પદ ૩૩૦ રાગ ભુજંગી.

પરાંતી ફડુ પૂર દીશે ફપાળુ', નરાં નારિયો તેજવંતા નિહાળુ';
 બબરે બબરે વણીકો ગિરાજે,
 તને પુષ્ટ તેજ જમે માલ તાજે. ૧
 કમાંણી કરે કાંમ કોટી કરાવે, ગુણી ગુણ ગોવિંદના મૂખ આવે;
 ભલી ભાવવાલી વસે વસ્તિ ભાળુ' પ્રાંતી૦ ૨
 પતીવ્રત પાળે પતી સંમ ખ્યારી,
 ન નેણે ભુવે અન્ય પૂણે નિહારી;
 કરે ભક્તિભાવે પ્રભૂની કપાળુ'. પ્રાંતી૦ ૩
 કયાવંત દીશે કિલે કાંન કાતા, વડે વેદ પૂરાણની મૂખવાતા;
 રસીકો વસે લોક પાકે રસાળુ', પ્રાંતી૦ ૪
 બબરે બબરે દિશે છે દિવાની, ભમે છે રમે છે જનો ભાગ્યશાળો;
 અતી મોહ પાંમે લખી અંજવાળુ'. પ્રાંતી૦ ૫
 વસે છે વણીકો વિશેશે વિચારી, વળી વ્રાહ્મણ વેદ ગોલે પ્રચારી;
 ખરા ભેદવંકા નિશંકા જુવાળુ'. પ્રાંતી૦ ૬

સહું સંતપાસે સુણે વાત સારી, કરે ધુન્ય મંદીરમાં સુખકારી;
કથા વાત સૂઝી તજે કમ કાળી. પરાંતી૦ ૭

પરીબ્રજ આપે પ્રિતે આપ આલી,
ભલા ભક્તની ભાવ ભક્તી નિહાળી;
વિભીઆર ચોરો નિવારી વટાળી. પરાંતી૦ ૮

અહું પૂર પાસે તરૂંદ જૂટે, ભરી બોખ ભારો અખૂટી ના ખૂટે;
પ્રકુલીત પચો સદાયે પ્રભાળી. પરાંતી૦ ૯

ત્રટે મારકંડેશ્વર શીવ રાજે, કરે સેવ આવી જનો સુખકાજે;
અતુલ્ય આલે ચિતે સારિ આલું. પરાંતી૦ ૧૦

કુવા ખૂબ પાંચીભયાં બોખ કાંઠે, કદીયે ન ખૂટે બહુ વર્ષ માંઠે;
પિયે સંવ પ્રીતે નહીં પંકવાળું. પરાંતી૦ ૧૧

ખજા ખેડુ ખેડે ખુબી ખૂબ ખાસી,
રથાળુ વિથાળું બને છે સુખાસી;
જમે છે જનો ધમ્મી ચિજુ સુખાળું. પરાંતી૦ ૧૨

સુધારો થવા શુદ્ધ વિદ્યા વધારી,
ભણે બાળકો બાલ ખેલો વિચારી;
નવીનો પ્રવીનો ચે કિધી નિથાળું. પરાંતી૦ ૧૩

વસે છે સદા વસ્તિ તે સાહુકારી, પડી વસ્તુ લેવે નહીં પ્રેમ ધારી;
કદી ના કરે કોઈ ચોરો ચુગાળું. પરાંતી૦ ૧૪

વસે દીનનો જીનનો બ્રહ્મવાડો, વળી વેશુવોનો દિશે છે ઉપાડો;
વસે સ્વામિનારાયનના વિથાળું. પરાંતી૦ ૧૫

ફસે નાહિ કોઈ કદી ફેલ ફેલે, રચ્યા છંદ રૂડા અવિનાશાનંદે;
વચી વાસ કીધો અતી મનવાળું. પરાંતી૦ ૧૬

દોહડ

પુર પરાંતિ અની પુનીત, ભલા ઘણા જન ભક્ત;
નીમધારી નરનાર છે, બાણે જન સહુ જક્ત. ૧૭

પુરુષોત્તમ પૂરન પ્રભુ, અક્ષરધામાધાર;
સહજાનંદ સુખકંદ પ્રભુ, પ્રીત સહીત પધાર. ૧૮

ભૂજમાં કરેલી લીલાનું વર્ણન.

પદ ૩૩૧ રાગ લાવણી.

ભૂજમે આયે લયહારીરે (૨)

ભક્તનંદ જગવંદ છંદ શંભુ ગાવે અતી ભારીરે. ભૂજ. ૧

પ્રીત કરી પુરૂષોત્તમ આયેરે (૨),

પહિલે પ્રીતમ, પ્રાંન ભાંન સમય કિર્તિ મન બાયેરે. ભૂજ. ૨

વાજતે ગાજતે જન ધાયેરે (૨),

કરી ડંડ પરણામ પ્રીતસો પુરમે પધરાયેરે. ભૂજ. ૩

નારી નર દેખનકું આયેરે (૨),

નિરખી નૌત્તમ, નાથ માથ નાઈ પદમે હરખાયેરે. ભૂજ. ૪

લાવ સખ લોચનકો લીનોરે (૨),

અવિનાશાનંદ ક આયે ઉતારે જશડંકો લીનોરે. ભૂજ. ૫

પદ. ૩૩૨

હીરણ સુંદરણ બાધરે (૨),

નિજસદન વૃષનંદ, રાખે સુખકંદન સુખધારે હીરણ. ૧

ભક્તકો ભાવ બાની ભારીરે (૨),

આપ રહે ઘનશામ ધામ તેહી સંતત સુખકારીરે હીરણ. ૨

કરે નિત લીલા રંગલેરીરે (૨),

આફ ચપલ ચિત્તચોર દેખનકું આયો જન શહેરીરે હીરણ. ૩

મેહેરી દો આયે હરી પાસેરે (૨),

ગેહેરી ખાંની ઘનશામ સુની તેહી તન કપે ત્રાસેરે હીરણ. ૪

પ્રેમમે પુલકીત ભયે ભારીરે (૨),

શામ છખી લખી સંતત અવિનાશાનંદ જલોહારીરે હીરણ. ૫

પદ. ૩૩૩

કહું એક બાત તે બીસ્તારીરે (૨),

અમર નામ જગજીવ ઉપદ્રવ કરત હે અતિભારીરે કહું. ૧

એક દીન સુંદરણ પાસેરે (૨),

આયે સો મતીમંદ ફંદમે દુષ્ટ મલોન આસેરે કહું. ૨

આચકે પુછત સો બાંનીરે (૨),

કનન ઠોર ધનશામ રહતહે અમુરન દુખદાનીરે કહું ૩

મુની તેહી બાની સુખકારીરે (૨),

આધ બેઠ સનમુખ હીંગ તેહી ભકતન ભયહારીરે કહું ૪

કોન તું કહવતહો સ્વામીરે (૨),

અવિનાશાનંદ કે નાથ કહતહે બાંની સુખધામીરે કહું ૫

પદ. ૩૩૪

મુનહં મંદ મુરખ વામીરે (૨),

સખ સુખદાયક નાથક મેહું સખહી નામ નામીરે મુન ૧

રાધીકા રમા આદી કોટીરે (૨),

સંતત મમ પદ સેવત અમણીત સો ઉપમા છોટીરે મુન ૨

કે કારણ સખકો મે કાવુંરે (૨),

ભુગ ભુગમેં જન હીતધરી તન ધરણીપર આવુંરે મુન ૩

ફુટકે મદગંજન કરહુંરે (૨),

તુમ જેસે કે જગમે તેહી કારણ મેં તનુ ધરહુંરે મુન ૪

બાંની મુની દુખદાંની ભારીરે (૨),

અવિનાશાનંદ કે ગયો ફુટ ગહ કોષ ઉર આંનીરે મુન ૫

પદ. ૩૩૫

ઉપદ્રવ બાની જગસ્વામીરે (૨),

વિદા માગી મુંદરસેં ચલે જન મન પુરન હાંમીરે ઉપ ૧

મહ્તઅહ આયે મહારાબરે (૨),

નામ હે ગંગાસુત્ર ધામ નીજ રાખે સીસ્તાબરે ઉપ ૨

રાખે હરી શીર આટે સોધરે (૨),

ગિનત ન મનમે થંક આવે મર છત્રપતી કોઈરે ઉપ ૩

હલાં અરી બેલુ હરી પાસેરે (૨),

મહ્તઅ બાયે સનમુખ ગહન દલ દહન કરન આસેરે ઉપ ૪

મહ્ત લખી વંક વીર ભારીરે (૨),

અવિનાશાનંદ કે ભાગે ભયભુત અમુર બાયે ખ્વારીરે ઉપ ૫

પદ. ૩૩૬

કણ્ઠક કિન ગયે બની જબહીરે (૨),	
નીજ કૃત પાયો ફલ સો પાપી બાત કહું સખહીરે	કણ્ઠ ૧
અડર મન હરત નહીં સોધરે (૨),	
ચતુર સહ બીચ હટીયાં તાપર બેઠો ખુશ હોધરે	કણ્ઠ ૨
આશબકી બેરખ ત્યાં આધરે (૨),	
લેન દેનકે કારન ધમકી ધાવ મારે ધાધરે	કણ્ઠ ૩
દુકદુક કટકાહી કીનારે (૨),	
તલ તલ સમ સખ તનકા પાની હોકાકા પીનારે	કણ્ઠ ૪
સુહીત ભયે સખજન મન બેધરે (૨),	
અવિનાશાનંદ કે નીરખી હરખી દેવ મગન હોધરે	કણ્ઠ ૫

પદ. ૩૩૭ લાવણી.

ભયહારી ભૂજમે આય, રાજ અધીરાભ;	
સુખસાગર સુંદર શામ, કામકર કાભ.	ભય ૦
સહજાનંદ સ્વામિ નામ, ધામકે ધામી;	
કલી હરન કરન કથ્યાન, ચરાચર સ્વામિ.	ભય ૧
ભન મરણમે અજઘશ, શીશ પદ નાવે;	
શુન ગાવે શારદ શેશ, પાર નહી પાવે,	ભય ૨
કારન જગ કરતા એકે, ધરા ધ્રમ ધરતા;	
ભય હરતા ભરતા બકત, જકત અધ જરતા.	ભય ૩
અવતારી આપ અનંત, સંતસંગ ફરતા;	
અવિનાશાનંદ કે સાર, કામમદ હરતા.	ભય ૪

પદ. ૩૩૮

ભયભંજન ભુજમે બ્રાજ, આજ અવતારી;	
વૃથાનંદન ફેંદન હરન, કરન સુખ ભારી.	ભય ૦
અંજન બીજું અંજીત નેન, મને મહહારી;	
સુખ દેન સેન સંતાપ, હરન નરનારી.	ભય ૧
જરી ભત સકલ પરીતાપ, પાપ અવિલોકી;	
સુખ પાવત સંત સયાંન, ભાંન ભૂમી કોકી.	ભય ૨

ભયદાયક સાયક સંત, અંત અવતારી;
જન તેરન કારન જાત, જાત બિસ્તારી. ભય. ૩
જન સદન સદન જગનાથ, સાથ લઈ સંતા;
અવિનાશાનંદ કે આઈ, પ્રીત ભગવંતા. ભય. ૪
ગેરીતામાં લીલા.

પદ ૩૩૯ રાગ માઝ

શુષ્કવંત ગેરીતે, આંખ્યા પ્રભુ શુષ્કવંત ગેરીતે;
પ્રેમી પદાતીને પાસે લઈને, સંત સહુ સહીતે. આંખ્યા. ૧
સખાની સંગે ને અતી ઉમંગે, પ્રાંણપતી પ્રીતે; આંખ્યા. ૨
ભક્ત ભાવસાર ભાવિક ભાલી, આફ ચપલ ચીતે. આંખ્યા. ૩
અવિનાશાનંદ કે આનંદ દેવા, ગાતા શુષ્ક ચીતે. આંખ્યા. ૪

પદ. ૩૪૦

પુરુષોત્તમ સ્વામી, ગેરીતામાં પુરુષોત્તમ
ભક્ત સાંભા જે ભાવ ભરીને, લાંબા બહુનામી. ગેરી. ૧
ગાતાવાતા ગાંમમાં શુષ્કસાગર, ભાગવા ભવ ખામી ગેરી. ૨
નિરમલ મન નરનાર નિહાળી, પૂરવા મનહામી. ગેરી. ૩
અવિનાશાનંદ કે આનંદકારી, જજ અંતરજામી. ગેરી. ૪

પદ. ૩૪૧

ધર્મનંદન આંખ્યા ગેરીતામાં, ધર્મ
સ્વામી સહજાનંદ શાંમ મનોહર, ભક્તમને લાંબા. ગેરી. ૧
ભક્ત બૂવન માર્હી ભાવ ભરીને, સંત સહુ લાંબા. ગેરી. ૨
લાડુ જમાડીયા સંત સહુને, હેતેથી ઘેલાંબા. ગેરી. ૩
અવિનાશાનંદ કે આસમે અમને, મોહન મન ફાંબા. ગેરી. ૪

પદ. ૩૪૨

ભક્તવશ્યલ ભારી ગેરીતામાં ભક્ત
ખેલ કરે રસીયો રંગલીનો, બૂધર ભયદારી; ગેરી. ૧
સંતમંડળને શાંમ જમાડે, કેરીયો મુખકારી. ગેરી. ૨
કુવાવમાં કઢણા કરી નાચે, ખેલ કરે ભારી. ગેરી. ૩
અવિનાશાનંદ કે ભવ જલ તાર્યા, અગણીત નરનારી. ગેરી. ૪

સિદ્ધપુરમાં કરેલી લીલા.

પદ ૩૪૩ રાગ નારાય.

પ્રસીધ સિધપુર મે, વિવિધ સિધ જેખીએ,
 હયા વિશુદ્ધ હીલધાર, શાંત હાંત દેખીએ;
 અશોક લોક શોકનાથ, પાસ પાસ આસન,
 ત્રસંત તીન તાપ પાપ, દાપ ત્રાસ ત્રાસન.
 સમીપમે સરીતસો, પુનીત પ્રીતસે સદા,
 વહંતીહી કુમારીકા કટંત કષ્ટ આપદા;
 ભુદેવ સેવ ભાવસે કરંત, સંત ભકતકિ,
 સરીત તીર બીર નીત આત ભત જકત કિ.
 કરંત સ્નાન કાજ દિજ રાજ કેક રાજહી,
 સદા વસંત સેરમે સહીત સંત સાજહી.
 પુનીત લોક પૂજ્ય પ્રસંત પુર્વ પ્રેમદા,
 અનંત મુખ અંતરે ન લેશ કષ્ટ આપદા.
 ધરંમ નીજ ધાર સાર વર્ણ આર ધી રહે,
 રહંત સંત સેવહી હરંત પાપ પીરહે.
 ધનાદ લોક નયમે ધનંદ સંમ ધાંમ હે,
 પુરાતનં પુનીત પૂર સિદ્ધપુર નાંમહે.
 પ્રસિદ્ધ તિથં ભાંન જનવૃંદ કોટી આવહી,
 પુનિત પર્વ ઉપરે અનુપરે સુવાવહી;
 ભિમાત ભેગીવૃંદ દિજવૃંદ સિદ્ધ ભાંનકે,
 મુપાત્ર ભત્રકાર ભાંન મેક્ષદાંન માનકે. ૫
 અનંત સિદ્ધપુર પાસ આસપાસ આસન,
 કપિલ સિદ્ધકો કૃપાલ ભાંનીકે નિવાસન;
 રહંત હીવ રાત સો પ્રભાત ચૂંન ગાતહી,
 ધરંત ધ્યાંન ધીરધાર ધર્મ કર્મ વાતહી. ૬
 ક્રિયો કૃપાલ કરંમે કઠીન કાચ તપ્યસો,
 જપંત ભાંન જકતનાથ રાણ કાજ જપ્યસો;

ફધીર આમિષ' રહીત ફેહ જોહ સોં બયો,
અનંત વર્ષ કાલ મૂનીરાજકું બિતી ગયો.

૭

ભયે પ્રસન્ન ભકત બાનંકત ભાન ભાસકે,
ઉદાર હીલ દોષ કોષ રોશ નાશ દાસકે;
વિલોક્ષીકે વિલોચન' વિશેષ તપ્ય વાજહી,
ઝરંત આંસુ પ્રેમકે ભયે પ્રભૂ નિવાજહી.

૮

વરં દહામી માશુ માશુ મૂનીરાજ આજહી,
મુની કહે હમાર હોઉ પૂત્ર માહરાજહી;
મુનીપતી મુનીશકે વચન માન મનહી,
કપીલરૂપ ધારસાર દેવહુતી તનહી.

૯

કરી મુખ્યાન માતકાં વિદેહ સુકત કીનસો,
હયામુ હિલ ધાર માત તાત મોહ કીનસો;
પુનીત વાપી જ્ઞાનસી પ્રસિદ્ધ સિદ્ધપૂરમેં,
ઉમંગ ધાર નાત આત જકત ભકત ઉરમે.

૧૦

સરોવરંમુ ઝીંદુસાર સ્વન્ધ નીર શોભનં,
પ્રલો નયનં ઉલ્લસં મુનિંદ મનં લોભનં;
અનંત માતમં અપાર ઓપહી અનુપહી,

ભનંત જકત ભકત શુનં ભાવ લઈ ભૂપહી.

૧૧

ધરામુ ધર્મ ધારસાર ધર્મનંદ ધીરહી,
પધાર પ્રીત ધાર આપ પાપ કાપ પીરહી;
અનંત સંત સંગમે અપાર ભકતવૃંદહી,
પધાર લેઈ પ્રીતધાર નાથ ધર્મનંદહી.

૧૨

કુમારિકા સરીતમે કરંત સ્નાન સાવરો,
અનંત સુકત જુકત સિદ્ધપુરમે ઉતાવરો;
પુનિત વાપી આનકી સુખાનં શાંભ નાવહી,
સરોવરંમુ જિંદુ માંહી તાત સો સુહાવહી.
પુશતનં પુનીત પૂર સિદ્ધપૂર પેખહી,
ધરંમ ભક્તિ જુકત કીન વાસ દાસ લેખહી;

૧૩

- કરંત ભડત કાજ માહારાજ સો વિરાજહી,
કરી સધામ સિદ્ધપુરમે પ્રસિદ્ધ આજહી. ૧૪
- ધગા થાલ આત ગુનતાન લેટ ધારહી,
અમાપ પાપ તાપકે કલાપ આપ ટારહી;
સમીપ ઘનશામકી રહંત ઘનશાંમસો,
ઉદાર હીલ ઉત્તમં પુરૂષ મોહ નામસો. ૧૫
- કરંત સેવ શામકી સમીપ વાસ કીનહી,
પ્રવીન હે અપાર સારધાર ભકિત પીનહી;
પ્રસિદ્ધ છંદ ગાવહી અપાર સુખ પાવહી,
ઝટીતિ સિદ્ધપુરમે વિવિધ તાપ ભવહી. ૧૬
- રથેઉ છંદ સો સ્વચ્છંદ સિદ્ધપુર ધામમે,
ઉમંગ ધાર ઉત્તમે કાવ નવીન કાંમમે;
કવિ અવીહી નામસો કહાત કુખકંદહી,
છલં વિનાશ છેક સો નરાચ કીન છંદહી ૧૭

પદ ૩૮૪ દોહા.

- વિલસિત હીન દિવાળીકો, બાનો ઉત્તમ જન,
રૂચીર છંદ તા દિન રથે, મહીમા ભુકત વચનં; ૧૮
- સિંધુ દિશી સંખ્યા સુભગ, સિદ્ધપુરકે છંદ,
દુહાવીન દરશાયેઉ, કવિ અવિનાશાનંદ. ૧૯
- પુર પ્રસિદ્ધ સિદ્ધપુરમે, અનકુટ છાત્રી અથાક,
પાક વિવિધ પ્રકાર કે, સરસ મનોહર શાક. ૨૦
- પુરૂષોત્તમ પૂરન પ્રભુ, ભ્રમતહાર જગવંદ,
કરનહર અનકુટકે, પુરૂષોત્તમ વરનંદ. ૨૧
- સિદ્ધપુર પ્રસિદ્ધમે, વાસ કરી અવીનાશ,
રથે છંદ નારાય ચહ, હરન સકલ ભવત્રાસ. ૨૨

પદ ૩૮૫ શંકરનો આરતી

સાંખ સદા જગત્વામ નહાશિવ સાંખ
નિગમાગમ ગુણ ગાવત શાંતિ,
જકતકે અંતરભામી.

સદાશિવ ૧

ગંગાધર ગૌરીધર શુભધર, વિખધર નાથ વદામી.	સદાશિવ	૨
લોલાનાથ ભક્ત ભવતારણ, નિર્ગુણરૂપ નમામી.	સદાશિવ	૩
ચિદાનંદ ધન આફ વિલોચન, અવિનાશાનંદ શિરનામી.	સદાશિવ	૪
આનંદ કંદ અવિનાશી લોલાનાથ, સુર અસુર સકલ દુષપ્રદ વિખ,	આનંદકંદ	૧
હર ક્રિયો પાન હુલાસી લોલાનાથ, ભજન પ્રતાપ રાખ્યું કંઠમાંધ,	આનંદકંદ	૨
કૈલાસધામ નિવાસી લોલાનાથ, વરદાયક સુરનાયક શિવજી,	આનંદકંદ	૩
સુરસુની સકલ ઉપાસી લોલાનાથ, અશિવ વેશ ધારક શીવ મૂરતી,	આનંદકંદ	૪
વરણી કહત અવિનાશી. લોલાનાથ	આનંદકંદ	૫

પદ ૩૪૬ રાગ કલ્યાણ.

હર હર હર હર હર સુખકારી, ભવ ભંજન ભયહારી	હર	૦
સકલશ્રદ્ધી હરતા શિવ સુંદર, ધર્મ ધ્વજવૃત્તધારી.	હર	૧
મનમથ મદમર્દન મલહારી, પન્નંગધરણ મૂરારી,		
ગૌર દાંત શાંતધર શુણિધિ, ભક્તનહર ભયહારી.	હર	૨
વામવયુ વૃષવાહન વિલસત, વપુધર વેદ વિચારી,		
ગાવત શુણગણ પાર ન પાવત, અગમ સુગમ અવિકારી.	હર	૩
સકલ દેવ શિર સાંખ સદા શીવ, પરવત તનુજ પ્યારી,		
અવિનાશાનંદ કહે અનલોકી, શીવ ઉપાસના આરી.	હર	૪

પદ ૩૪૭ છપય.

જનમતમે જાન, તિથંગર હે ઓહુવિશા,
સુનહું નામ સુખધામ, કહું તાકે સુનિ ઈશા,
રૂપભદ્રેવ શુભ નામ, નામ પુનિ નાથ અજીતા;
ત્રીજી અંબલનાથ, નાથ અભિનંદ પુનીતા.

સૂમતીનાથ પંચમ સુનો, પદ્ય પ્રભુ પરમાનિયે;
 સૂપારસનાથ સો સાતમે, ચંદન પ્રભુ અઠ જાનિયે. ૧
 સુધીનાથ સુખકંદ, કુંદહર સીતલનાથા;
 હંસનાથ અઘહરન, વ્યાસ પૂજનાથ સનાથા;
 વમલનાથ મન વિમલ, અમલ મુનિનાથ અનંતા;
 ધર્મનાથ ધ્રુવધીર, શાંતિ મુનિનાથ કહંતા;

કંથનાથ અરનાથ કહું મુનિ, મહિલનાથ મન મલહરન,
 નેત્રીનાથ નૌતમ મુની, સુવ્રતમુનિ જન સુખકરન. ૨
 નેત્રીનાથ કહું નામ, નામહે પારસનામા;
 ચોવિશમા ચિતચોર, સ્વામિ માવિર સમરાથા;
 કહંત સુનત થહ નામ, ચોવિ તિર્થંગર જોહા,
 સદ્ય તરત સંસાર, નારિ નર નહિ સંદેહા;
 જો પઠત પઠાવત પ્રેમીજન, ધીર શીલવ્રત ઉરધરી,
 અવિનાથ વજે કવિ ઓચરે, સિદ્ધસીલા પહુચે મરી. ૩

પદ ૩૪૮ રાગ ગરળી.

સખિ ગવરીનો પૂત્ર ગણેશ, ગણપતી ગાઘયેરે,
 જેના હરશનથી તતકાળ, સુખીયાં થાઇયેરે સખી૦ ૧
 ભાહરવા મુઠી ચોથનેરે, દીવસે ગણપતી દેવ,
 સ્થાપન કરી શુભસ્થાનમાં, સારી રીતેથી કરવી સેવ. ગણપતી૦ ૨
 પુષ્પ વિવિધ પ્રકારનાંરે, ફળ ફળનો નહી પાર;
 ધુપ દીપ જ્યોત આરતી પુજા, કરવી વિવિધ પ્રકાર. ગણપતી૦ ૩
 મનવાંછીત સુખ મનમાંરે, આપશે આનંદકંદ;
 દુંદાળો દુષ્કર્મજલ્લો, કવિ કે અવિનાશાનંદ ગણપતી૦ ૪

પદ ૩૪૯.

સખી દુંદાળો જગદેવ, ગણપતી શોભેરે,
 સુદ્ધિ બુદ્ધિ કરે નીત સેવ, જન મન લોભેરે. સખી૦ ૧
 ભાલ શશિ શોભે ભલોરે, સુંદાળો સંસાર,
 વિષન વિનાયક વિધમાં, નીત મોહકનો જમનાર. ગણપતી૦ ૨
 ગૌરવર્ણ શુભનો નિધિરે, ગૌરીપૂત્ર ગણેશ;

પરથમ પેલો પૂજ્યે, હૈયે ધારીને હરખ હમેશ ગણપતીં ૩
 સકળ સુરાસુર સેવતારે, વિષવિધ લઈ ઉપચાર,
 શંકર સુત છબિ ઉપરેરે, અવિનાશ્યાનંદ બલહાર. ગણપતીં ૪

પદ. ૩૫૦

સખી વિઘનવિનાયક દેવ, ગણપતી રાજેરે,
 જેને ભાળેને વાધે છે ભાવ, ભવદુખ ભાજેરે સખીં ૧
 રત્નકીરીટ શીર શોભતેરે, ઉપર મોતીની માળ;
 પુચી કડાં કર આપનાં, કાને કુંડળ મકરાકાર ગણં ૨
 વિશુદ્ધ અંબર વિલસેરે, જરકમા તેજ અખાર;
 સર્પનું ઉપવાન શોભતુ, જોડ મોડ પામે નરનાર ગણં ૩
 એકદંતો શેભે અતારે, ફરનીધર હરફંદ
 વાકન મુશકતુ વલસે, કાવ કે અવિનાશ્યાનંદ ગણં ૪

પદ. ૩૫૧

આજ ગણપતી દેવ ક્યાળ, વિઘન વિનાસેરે,
 કરે સકળ મનોરથ સીદ, સેવતાં પાસેરે. આજં ૧
 અતી અલોકિક આકૃતીરે, શોભાના ભંડાર;
 સુખદાયક સંસારમાં, ભવ ભક્તતણા ભયહાર સેવતાં ૨
 ખટમુખના બંધુ ખરાં, શંકર સુત સંસાર;
 ગૈરીનાથ ગુણવંત છે, જેને સેવે છે સંત અપાર સેવતાં ૩
 શેભાના સમુદ્ર છે રે, દાસના દાગણ ત્રાસ,
 વાસ આપે વકુડમાં, કવિ ગુણ ગાવે અવનશ સેવતાં ૪

પદ ૩૫૨.

જનમ્યા જગમાં જન જાણે, હનુમંતારે,
 સુત વાયુનણા સુખધામ, મહા બલવંતારે.
 નેત્રીમાં મુખ્ય અતીથણા; હૃદ કરે પૂરણ જનતાં કામ મહાં ૧
 વરિ વજ્રાનુ વિતરંગ છે; હનુ
 અતી નીતિપ્રવીણ મનુષ્ય મહાં
 નિગમાગમ બુદ્ધી શાસની; હનું ધરવેને છે સૂખદાય મહાં ૨

રઘુનંદનના મંત્રો વડા, હૃં અતીઠાસપણું દીલશુદ્ધ મં
 લયભજન ભક્તતણા ભુવિ હૃં બલીયા છલીયામાં શુદ્ધ મં ૩
 સીતાની લેવા શુદ્ધને હૃં; મોકલીયા શ્રી માહારાજ મં
 અવિનાશાનંદ કે આ સમે હૃં; કરે કલણુગમાં જનકાજ મં ૪
 પદ ૩૫૩.

મારૂંતી મોટા માહાજતી, લયભજન છે;
 સીતાની લેવા સાર, જનના રંજન છે.
 આગળ્યા ધરિ રામની સિધાવિયા; લયભજન છે.
 તરકયા અરણુવ તે વાર, જનના રંજન છે. ૧
 જાતાં જલધીમાં જોઇને ભૃં; સુરસા લેજી સુરરાજ. જ૦
 છળી તેને આલ્યા છેતરી ભૃં; લીધી સુરમાની લાજ જ૦ ૨
 મળી રાક્ષસી જાતાં વાટમાં ભૃં; ઝાઝી કાંચ ગમનચર થાય જ૦
 મુદ્રીકા મારી માથમાં ભૃં; તતકાલ પછાડી ત્યાંય જ૦ ૩
 એવાં પ્રાકમ સિંધુમાં કરી ભૃં; પછે પોત્યાં સામે પાર જ૦
 અવિનાશાનંદ કે લંકમાં; ભૃં; જે જોયાં નરને નાર જ૦ ૪

પદ ૩૫૪.

સીતાં નવ ભાળ્યાં શેરમાં; બજરંગીરે,
 વળી કરવા લાગ્યા વિચાર આનંદ અગીરે.
 લેટયા મધગતે ભક્તને બૃં; વિલખણને તેહવાર આ૦ ૧
 બાળી ભક્તને બેઠ બનાવીઓ બૃં; પછે પોત્યા સીતપાસ આ૦
 મુદ્રીકા દીધી રામની બૃં; હંયામાં કરી હુલાસ આ૦ ૨
 બાંછી સેવક સાચા રામના બૃં; સીતાએ પૂછી વાત આ૦
 ફડા કીધા સમાચાર રામના બૃં; મુણી સીતા થયા રલીયાત આ૦ ૩
 એમ કરતાં રજની વધ ગઈ બૃં; પેળ્યાં ફગ પાડ્યાં પ્રીત આ૦
 અવિનાશાનંદ કે અશોકતાં, બૃં ફગ ખાધાં રાક્ષસજીત આ૦ ૪

પદ ૩૫૫.

શુદ્ધ કીધો રાક્ષસ જોઇને હંતુમંતારે,
 માયો બલિયો અક્ષકુમાર પ્રાકમવંતારે.
 મેધનાદ પમાડ્યો મુરછા હૃં; માયો રાક્ષસ ઘેર અપાર પ્રા૦ ૧

લંકાને બાળી નીચકંથી હૃં; હલકીને મારી હાક. પ્રાં
 મુણી ગર્ભ ખસ્યા રાક્ષસીતણા હૃં; સિંધુમાં ખે.યો થાક પ્રાં ૨
 મુધ લઈ સીતાની સિધવિયા હૃં; ચાડ ચૂડામણી હાથ પ્રાં
 રઘુનંદન આગે જો કઈ હૃં; શુભવંત સીતાની ગાય પ્રાં ૩
 ભુત પ્રેત ભયાનક ભૂમીમાં હૃં; સૂણી ભાગે તમારું નામ પ્રાં
 અવિનાશાનંદ વૃષનંદના હૃં; કુલદેવ છે પૂરણકાંમ પ્રાં ૪

આચાર્યોને ઉપદેશ. હરિ લિં ૨૮ ત. ૩૬.

સોરઠા.

અશલાહી અવિનાશ, વાસ કરી હરિ ત્રાસહર;
 પ્રીતમ રહિ જનપાસ, દાસ કાસહર હાસકર. ૧
 કવન ચરીત્ર કપાલ, કીન કમલલોચન કહો;
 મમશુર અવધવિશાલ, બુદ્ધિરાસિ દિલ દુખહો. ૨
 શુર કહો છે-રાજન મતિ તવરાજ, કાજકરન જન કષ્ટહર;
 પૂછિ સહીત સમાજ, લીલા નૌતમ લાલકી. ૩

ચોપાઇ.

સંત જિભાઈ શામસુખમદના, મનરંજન મોહન ઝિતમદના;
 ફૂંપ અવાડાકી પાસ કપાલા, સકટાસનપર પરમ રસાલા. ૪
 રાજત રંજત રાજવ લોચન, પાપતાપ સંતાપ વિલોચન;
 બહુત ઘેર સદસી બિચ ખાતા, કહત હરત જનમન મુસુકાતા. ૫
 પ્રભુ સચન કીનો પુનિ પ્રીતે, સકટાસનપર શામ સહીતે;
 ચોગ્રનંદમે ગયે પતિયેગી, ભક્ત રટન ત્યાગિ મુનિ લોગી. ૬
 પ્રાત ભયે જાગે પતિપ્રાંના, શૈય ક્રિયા કોન શાંમ સયાંના;
 નિત્ય વિધી પૂરણ સબ કીનો, સલાળીય બેઠી મુખ દીનો. ૭
 દોહા.

સંતસમાજ વિરાજસબ, આર્ધપાસ મહારાજ;
 મુદિત ભયે લખિ મહાપ્રભુ, બદા બાંનિ શિરતાજ. ૮
 મુનહું સંતસબ સરલમતિ, અતિતન ત્યાગ અનૂપ;
 માનહું બચન ઉમંગ મન, મુંદર અતિ મુખરૂપ. ૯

નરનારાયન નાથકે, દેશકે સંત ધ્યાળ;
જિતને હો તિતને સખે, ઉત્તર દીશ ઉતાલ. ૧૦
ઐઠો સખ હમ કહત અખ, દહીન દેશમે દેવ;
દેવ શ્રીપતીકે દેશકે, સંત સખે તતખેવ. ૧૧

પદ્ધરી.

ધરી શામ આગન્યા સંત ધીર, વરવૃહદ્વનધર સંતવીર;
જયું કહ્યો કિયો ત્યું સંતજાન, દિશ ઉભય કોર ઐઠેનિહાન. ૧૨
વાકો વિદીત વિકતી વિચાર, સુનહું કહહું નૃપવયંચાર;
પ્રદ્યાનંદ મુનિ ગોપાળ નામ, આદીક સંત અદિસે અકાંમ. ૧૩
નરનારાયણકી પાસ આય, ઉત્તર દિશમે ઐઠઉરાય;
મુક્તાનંદ નિત્યાનંદ આદિ, દિશ દહીન ઐઠે પ્રદ્યાવાદિ. ૧૪
લક્ષ્મિનારાયન પાસ લેખ, દિનખંધુ મુદીત મનમયઉ દેખ;
કરિચરીત પુનિત કરૂનાનિધાન, ગુરૂતાંન કીન મુનિજન સુજાન. ૧૫
મુનિ પ્રદ્યાનંદકું મહદમાન, નરનારાયન મંદિર નિહાન;
સોહેઉ શાંમ સુખધામસોય, પુનિ ચલે પ્રભુજન ચીતપ્રોય. ૧૬
જેતલપુર આયે જકતપ્રાંન, પુરૂષોત્તમ પૂરન પ્રભુ પ્રમાંન;
સખ ભકતઆયે સનમૂખ શામ, બાજન જુતરાજત પુરૂષવામ. ૧૭
ધરી ભેટ ધર્મસુત પાસધીર, વિરહાનલ ટારત સંકલધીર;
સ્વાગત પૂછત પદ્મિ સંત સોય, હરિહરિ મુદિતમન ભકતહોય. ૧૮
સખકાં દર્શન દેકે સયાંન, જીવનપાવન કરિ ગામ જાન;
પુરમાર આય પ્રીતમ પરેશ, નટનાચરનોતમ છબિનરેશ. ૧૯
નિશ્રોધ પંકિત પહિલે નિહાર, ઉત્તરમે મગ જીમખીતસાર;
વરસુભમ અંબલિ સધન છાય, તાતર ઐઠે પ્રભુ આધરાય. ૨૦
પરિચંક ઉપર પરમેશ ધંશ, જિનગાતભોગિમહિમા જતીશ,
સખ સંતશામ સનમૂખ આય, ઐઠંત ગુનમન લલિત ગાય. ૨૧
સતસંગિ સખે ઐઠેસુહાય, મનરંજ બદત ખાની બનાય;
ઉત્તરમે ઐઠો મુનિ ઉત્તમ, નરનારાયનકે ધર ઉમંગ. ૨૨
મમપૂતલ્લ ગોધ્યાપ્રસાદ, મંલીર ધીર ઉર પ્રદ્યાવાદ;

મમતુલ્ય અણું નહિ અણું ન્યુન્યમાન,

પૂજા કરહું સખ સંત જાન.

૨૩

લક્ષ્મિનારાયનકે જી સંત, હશહીન મે ખેડો મહંત;

મમપૂત્ર ધર્મધારો સુધીર, રજનજન કહવત રઘુવીર.

૨૪

તાકો પૂજા સખ કરહું સંત, મમતુલ્ય જાનીમહિમા અતંત;

સખધર્મવંસ અવતંસ હંસ, કુલકમલ પ્રકાશક કર પ્રશંસ.

૨૫

હય ઉભયસૂત કીને હમાર, દુનિયાંમે દત્ત જાને ઉદાર;

બડાબ્રાત રામ પરતાપસાર, ચેધ્યાપ્રમાદ તાકે ઉદાર.

૨૬

મમ છોટબ્રાત ઇંછાસુરામ, રઘુવીર સુત તાકે અકાંમ;

હમ એક ઉભયરૂપ ધરસહેત, અગણીત જીવ તારન અચેત.

૨૭

વામે નહી કષ્ટ નંશય કરાત, મમ આગ્યા માંનહું સંતમાત;

અસ કહી આય ગાદિ અનંત, દીન ઉભય પૂત્રકું મોહવંત.

૨૮

પૂજા કરાય પર્મહંસપાસ, હરિ પેખત પાસે રહિ હુલાસ;

ધરાં આગ્યા શામકી સંત ધીર. જ્યું કહ્યો કિયા ત્યું હરનપીર.

૨૯

મુનિ કહવત સખકું પ્રગટ્યાત, સુનહું રાજન કહહું સુહાત;

સખ સુનહું સંત હરિભક્ત સાય, હમકહત આયસુ મુદીત હોય.

૩૦

હોહા.

જ્યું પૂજા સખસંતજન, હમકું કરિકે હેત;

અદન પુષ્પે સુદ ચીન, ત્યું પૂજહું કરિ ચેત.

૩૧

આગ્યાયં ચહ ઉભયકું, મમ સખ જાનિ મહંત;

લેહભાવ મતિ ભાલહું, સખ જાને સીધંત.

૩૨

સખે સંત હરિભક્ત, સખ જરની સમુદાય;

પૂનિ પદ્મતી પ્રેમદા, સુનહું બચન સુદાય.

૩૩

હમરી ગાદીપર હમે, ખેઠાયે બે જાત;

દત્તપૂત્ર કરી દેખહું, સેવહું સખ સાક્ષાત.

૩૪

આગ્યા તુમ સખ ઉભયકી, પાલહું પ્રેમ સમેત;

બચન લોપ કળુ નાં કરો, ચિતમે ધરકે ચેત.

૩૫

જ્યું કહે ત્યું સખ જકતમે, બરા હું બચન પ્રમાન;

ભુક્ત ધર્મ નર જીવતી, શુદ્ધ માંની શુદ્ધતાન.

૩૬

હું તું કરી ગુરૂ સન્મુખે, બિલત શિશ્ય લખાર;
 નિરખિન બન નરનાર સો, બ્રહ્મભૂત ભુવિભાર. ૩૭
 હોત કહતહું હેતસે, સુનહું સંત સયાંન;
 શું જાંની મમપૂતકે, માનહું બચન પ્રમાંન. ૩૮
 ઇન સેવે સેવાય હમ, ઇન રાજિ હમ રાજિ;
 ઇન દુખવે દુખી હમે, મનમે હોત કુરાજિ. ૩૯
 ધર્મજુક્ત આઘ્યા ધરા, પાલહું સંત સપ્રીત;
 કહત ગુરૂ કહના કરી, અધરમ ધરહું ન ચીત. ૪૦
 છપય.

ધર્મજાં કબુ બચન, કહે ગુરૂ ઉન્મત લોકે;
 માનહું નાહિ મહંત, બચન મમ અંતર લોકે;
 સંપ્રદાય અનુસાર, રહે ગુરૂ આપ સદાઈ;
 બચન કહે સુખરૂપ, માનહું સંત સુહાઈ;
 ચહ આઘ્યા સબકું અચલકે, સંત સખે નરનારસો;
 માનહું પ્રહ નિમ મન કરી, ધર્મજુક્ત નિરધારસો. ૪૧
 ધર્મવંસી ધરમાંહિ, ધર્મ ધારત ધર ધારી,
 સેવન જોગ સદાય, બચન હમ કીન બિચારી;
 ધર્મ તજે ધરમાંહિ, ધર્મવંસી નર નાંહી,
 અધરમવંસી જાનુ, માનુ તાકું મનમાંહી;
 જો કરન શ્રેય ઇછત કહું, ચહ કલિકાલ કઠોરમે;
 ગુરૂ ધર્મવંસી સેવહું સદા, નકી કરત નિહોરકે. ૪૨
 બિકતી કહી બતાય, જક્તમે જાનન કાબ,
 પરપશ કરી પ્રીત, માનહું સંત સમાબ;
 બહુત ગુરૂ જગમાંહી, શિષ્યબિત લેત કગાઈ,
 જાનહું લગ્નન જાન, ગુરૂકિ કયા લખાઈ;
 સો દુહસલ ગુરૂ જગ દેખહું, હરે પાપ સંતાપહી;
 નરનારીકે આશ્રિત કરિ, પ્રબલ પ્રગટ પરતાપહી. ૪૩
 જ્ઞાન બુક્ત વીઘ્યાંન, ધ્યાનમે નર ત્રિયધારી,
 સેવહું ગુરૂ સદાય, કીન હમ ઉભય બિચારી;

કરન મોક્ષ અગનિત, શુદ્ધિદ્રવી હમ આપી,
અવધ નામ રઘુવીર, ઉભય સુત અધિક પ્રતાપી;
મમતુલ્ય અણું નહિ ન્યુંનસો, જાનહું સુનિનરનાર સખ,
હમ ઉભય મૂર્તિ ધર હેતસે, ભક્તતાર નરનાર ભવ. ૪૪

દોહા.

કરિ ઉપદેશહિ કેમલદ્રગ, સખે સંતહું શાંમ;
પુનિ શિક્ષા નીજ પૂત્રકું, કરતહિ કરન અકાંમ. ૪૫
સુનહું ઉભય સૂત સુભગ, શીક્ષાપત્રી પ્રમાંન;
સદા બરતો સંસારમે, જનભવ તાર સુજાંન. ૪૬
ધર્મ સદા પાલો સદા, ધર્મ પ્રવર્તક ધીર;
ધર્મે સખ બરતાવહું, ધાર્મિક સંત સુધીર. ૪૭
ધર્મ કરીકે ધરનિમે, સખ પુરુષારથ સાર;
પ્રાપ્ત હોવહિ પ્રીતસે, ધર્મ નિરંતર ધાર. ૪૮
ધર્મ બિનુ નર ધરનીમે, જીવત મૃતક જનાય;
ધર્મધારી વહ્નભ ધરા, મોકું અતિ મનમાય. ૪૯
શ્રીકિર્તિ સંસારમે, ધર્મ કરી નિરધાર;
બદતહિ અતિ તખ બલ કરી, માનહું બચન હમાર. ૫૦

છપય.

ધર્મ કરી સખ ધરા, થીર હોવત દ્વિધીશ;
ધર્મ કરી સખ લોક, શોકહર સંત પ્રવીર;
ધર્મ કરી અજઈશ, સજત પાલત કરનાશા,
ધર્મ કરી સખ ધાર, શેશ પ્રદ્યાંડ પ્રકાશા;
સખ ધર્મસે પાવત સકલ સુખ, ધર્મબિનું સુરનારિનર;
દુખ પાવતહે નિજદેહમે, સખે શાસનુનિ કહત હર. ૫૧
ધર્મ ધારધરમાંહિ, જુગેજુગ હમ તન ધારત;
ધર્મવર્મ સુખધાંમ, નામ અધર્મ ઉખારત;
ધર્મદેવી ધરમાય, પાપ પરિવાર અપારા,
કરક નાશ જન ત્રાસ, દેહુ સુખવાસ ઉદારા;

ધાર્મિક ભક્ત વહ્નલ ધરા, ધર્મવંસ તહાં વસતઈ;
 જહાં પાપરૂપ પાપિય જન, નિરર્થિ સદૃશ હમ નસતહું. ૫૨
 યુ' જાની મનમાંઈ, પૂત્ર મમ ઉભય પુનોતા,
 ધારહું ધર્મ સદાય, ધીરધર પ્રેમ સહીતા;
 ક્ષમા દયા પુન સત્ય, રાખહું સંતત ઉરમે,
 ધર્મસર્ગ નિરધાર, પ્રગટ કરહું બલપૂરમે;
 નહિ કળુ પરાભવ હોંહિ તળ, દિનદિન બદલ પ્રતાપહી;
 મમ પાલહું બચન સપ્રેમભર, અતી સુખ હોત અમાપહી. ૫૩
 સખનંત હરિભક્ત, પાલહું પૂત્ર પ્રમાંના,
 કરહું હિતકર ય્યા, કૂર નહિ હોહું કહાંના;
 અન ધન બસન એ આદિ, પૂજહિ પ્રીત કરીકે,
 મમ સમ તુમકું માંન, બચન હમરે અનુસરીકે;
 તુમ રખહું પૂજ્યબુદ્ધિ પ્રબલ, સંતવરનિ સખ માહિસો;
 આઝ્યાપ્રમાન વરતહું સદા, બરતાવહું હિત લાઈસો. ૫૪
 ભવજલ તારન ભક્ત, જકતમે હમ તનુધારી,
 કરન કોટિ જિયકાજ; અજ અવનિ અવતારી;
 જાંનહું મહિમા જાંન, પૂત્ર હમરો કરિ પ્રીતી,
 પ્રેરક સખકો પેખ, મોકું મનરંજ કહીતી;
 કારન સમકો જન સુખકરન, હરન પાપ સંતાપ હરન;
 મે પુરૂષોત્તમ પૃથ્વી પ્રગટ, અભરનભર અશરન શરન. ૫૫
 મમ પ્રતાપ જગમાય, વાયુ અતિ વાત સુહાવત,
 મમ પ્રતાપ જગમાય, તરનિ આ તપત કહેવત;
 મમ પ્રતાપ જગમાય, વૃષ્ટિ સુરપતિ અતિ કરહી,
 મમપ્રતાપ જગમાય, અગનિ અનકો સખ જરહી;
 મે પ્રેરક સખ જગમે સદા, કારનતારન નાહિનર;
 મમ ઇછા સખહી માનહું, સુખ પાવત સખ મોહભર. ૫૬
 દોહા.

અતી શિક્ષા કીની પ્રભુ, મહિમા કીન અમાય;
 ઉભય પૂત્રકું ઉમંગભર, પુરૂષોત્તમ પરતાપ. ૫૭

માની શિક્ષા શાંકી, મહિમાસહિત મહંત;
સ્તુતી કીની શામડી, ઉભય જાન ભગવંત. ૫૮

રાજકોટમાં સરમાલકલ સાથેનો મેળાપ. હ. સિ.

રત્ન ૧૪ ત. ૪૭.

હોહા.

રાજકોટસેં રાજકો, પત્ર આયે જીતપ્રીત;
આવહું તુમ હમ અયનમે, હિતકર કર અતિહીત. ૧૫
નતુ તમ આવહુ નાથ તવ, પાસસહીત સમાજ;
જસ મરજિ તસ જાનકે, પ્રતિ ઉત્તર મહારાજ. ૧૬
લોજહું ભક્તવશ્યલ પ્રભુ, દાસજાનિ તવ હીન;
દશન દેવહું આયકે, પ્રીતમ પ્રગટ પ્રવીન. ૧૭
અસ આયો અખ પત્રસો, ઉત્તર કવન લખાય;
કહો સખે તસ કીજિયે, મુનિમંડલ મુદપાય. ૧૮

છંદ અર્ધનારાય.

કહત સંત બાતસો, સખેદિસો વિકાતસો,
સુનો મુજાન સાંવરે, હમંગસે ઉતાવરે; ૧૯
ભુવીપ જતખંડહી, પ્રતાપિસો પ્રચંડહી;
તિરાય નીજ પાસમે, હરીજની હુલાસમે. ૨૦
જર નાથ જાવહું, પ્રમેદસો પમાવહું;
મુની મુસંત બેનહી, વિશાલપદ્મ નેનહી. ૨૧
સજ સમાજ સજહી, મુનીપતી મરાજહી,
સવારિ કીન સજજહી, ધરા ધમકે દ્રજજહી. ૨૨
હયં હજાર હે દલં, પ્રવીન પાસ પેદલં;
ઉઠંત સો ઉડંડરે, પ્રસિદ્ધ સો પ્રચંડરે. ૨૩
સમીર વેગ સોહહી, હરીન હેરિ મોહહી;
કમાન છટ તીરહી, ખગેશ વેગ વીરહી. ૨૪
વહંત વેગ નાવહી, હયંચલં મુહાવહી;
વિશાલ દાલ છતિયં, ઝગંકીન અતિયં. ૨૫

પ્રસાદ થંભ પાવહી, કવીય સો કહાવહી;	
લલીત કેશવાલિહે, છલંત છાંય ભાલિહે.	૨૬
લલીત માતુ લેખની, સમાન કાંન દેખની;	
નિહાર મૂખ નાભુકં, સખેહિસાજ સાભુકં.	૨૭
હથં હજર હેરહી, એહી સુરીત ફેરહી;	
ચલંત જાત શામસો, અકામ મોહ ધામસો.	૨૮
સમીપ પૂર સામહી, ગવેંદ્ર જાન નામહી;	
નરાન મૂનિ નાથસો, અયે સહીત સાથસો.	૨૯
અયે સવારિ સાજહી, ધરી સુલેટ રાજહી;	
નિહારિ નાથ નેનસે, બહંત મૂખ બેનસેં.	૩૦
કરંત ડંડવતસો, ધરાપતી ધિમતસો;	
પ્રનામ કીન પ્રીતસે, રૂચીર રાજ રીતસે.	૩૧
બુવાલ લેટ ભાવસે, અધીક સો ઉછાવસે;	
બખાત ખુબ બાજનં, છટા અનંત છાજનં.	૩૨
ધમંક તોપ ધજજહી, ગગંન ભોમિ ગજજહી,	
અનંત રાજ આયહે, ગવેંદ્ર ગુન ગાયહે.	૩૩
નિહાર ઠાડ નાથહી, હસંત જોર હાથહી;	
ભરે સુભાવ ભક્તસો, જનંત ઇંશ જક્તસો.	૩૪
કરંત સો પ્રનામહી, બુવાલ પુષ ભાંમહી,	
ફિરાય શામ પૂરમે, ઉમંગ ધાર ઊરમેં.	૩૫
સવારિ જૂત શામસો, ધિમંત લાય ધામસો;	
બહુત બંગલો બનાય, મુભગ બેઠકો મુહાય.	૩૬
જિલેથ બાંધ ઉત્તમં, નિહારસો નજીતમં;	
ચતૂર કીન ચીતરં, બુવાલ રંગ બીતરં.	૩૭
અતીય દ્વચ્છ ઓપનં, નૃપાલ સો અનોપનં;	
વરાસને વિરાજહી, સહીત શામ રાજહી.	૩૮
દોહડા.	
બેઠે મુનિ ગન મહતસો, સનમુખ આઈ શામ;	
આહેબ સનમૂખ ઠાડસે, ગવંડર જીન નામ.	૩૯

- સકળ ભૂમિકા ભૂષણી, ભુષત મન સળ પાય;
સો ઠાકો રથો શામલિંગ, કરજોરિ કહું રાય. ૪૦
- પૂછત પ્રજા સપ્રીતસે, પુનિપુનિ પ્રેમ સમેત;
ઉત્તર દેત ઉતાવરે, શ્રીહરિ કપાનિકેત. ૪૧
- અમમ બાત કંઠત અતી, નીજ દેશકો નાથ;
સુનત બયો સંભ્રમ કહું, જાંને પ્રભુ સમરાથ. ૪૨
- હમરે દેશમે મનુજ કોઉ, બાવત નહિ કહુંજાન;
બાત કિન બિસ્તારે સળ, સ્વામિ સત્ય બાવાન. ૪૩
- સ્વામિનારાયન શામસો, સળ જગકે હમજાન;
માનત નહિ સો દુરમતિ, પ્રગટ બાત પરમાન. ૪૪
- અસ કહી સળ નૃપ દેખતે, પૂજત પ્રભુકે પાય;
સુમન સુભાગ ચંદન સહિત, ગદગદ સ્તવન કરાય. ૪૫
- બસનાભૂષન બહુબિધિ, હોટકીન ભૂપાલ;
સંત બુક્ત પૂજન સળે, નમ્રભઈ નરપાલ. ૪૬
- પ્રેમ સહીત પેશંમની, કીન કહું કર જોર;
સ્તુતી કરત સળ સુનત નૃપ, મહિમા બુક્ત નિહોર. ૪૭
- ગાહા-શામ સભા મે જાંની, બાતકીન બિલસીત બહુનામી;
સૌભિરદેશ બખાંની, શ્રીમુખ કહવત પૂરન મુખ પામી. ૪૮
- શોભા સહિત સયાનં, સજકોટ આયે શુભ સહરં;
સમ ચતુર અભિધાનં, પુનં હરિલિલા સિંધુ લકરં. ૪૯

સોરઠા:

- આનંદરાજા-નૃપસ્તુતિ નિરધાર, મોય કહો અવધેશ ગુરૂ;
પ્રગટ બાતકરિ ખ્યાર, સાર સકલ શુભ શાસ્ત્રવર. ૧
- સાહેબ જગ સળ શામ, તાકી સાહેબ આયસો,
સ્તુતીકીન મુખધામ, કહો સળ બાત મુહાયસો. ૨
- ગુરૂ-વસુધાપતિ મતિ વિપુલ તપ, પુછત બાત સપ્રીત,
પુનિપુનિ પુરૂષોત્તમકી, બિલસિત પરમપુનીત. ૩
- સુનત હરત સંતાપ સળ, કરત સાંતી મુખકંદ;
ધરત ધ્યાનમે બિર ધર, પરત ન સો ભવકંદ. ૪

- જન્મ મરન દુખ જરત જન, હરત પાપ સુખ ભરત;
સરત સદા કરે અનુસરત, કાલે કર્મ લખ કરત. ૫
- સિદ્ધ હોત સંસારમે, ફિરત હરત ભવફંદ,
પ્રગટ સુનત લિલા પ્રભુ, પાવન પરમાનંદ. ૬
- અતિ અપાર મહિમા અનુપ, થાહ ન પાવત થીર,
મતી ગતી પોચત નહી, ઐસે ચરિત્ર ફચીર. ૭
- સો કહું અબ કછું સુભાગસો, સુનહું આનંદ સાર,
ભતૈખંડકે ભૂપતિ, સ્તુતિ પરમ ઉઠાર. ૮
- ભાવિક ભુપતી ભાવભર, કરકર વિનય કરોર,
પૂજત પ્રેમ સહિત પ્રભુ, ચરન કમલ ચિત ચોર. ૯
- બસના ભૂખન બહુ બિધિ, પેરાયે નૃપપ્રીત,
કુસુમહાર સેખર કહું, અંદન ચરત ચીત. ૧૦
- સ્તવન કરત ગદગદ ગિરા, ધિરા રહિ ધરિધીર,
સરવોપરી મહિમા સહિત, સુનહું નૃપતિ સુધીર. ૧૧

છંદ માતીદામ.

- જયં જગકારન તારન જન, ધરાધર ધર્મસુનંદન તન;
પિતા નિજ માતકુસૂખ અમિત, દિયોવપુ દિવ્ય દિખાઈ પુનીત.
કિયે કુટરા ગ્રહ બાલવિનાશ, પમાય નિજપદ મોહ નિવાસ. ૧૨
- જયં જીવતીજન પ્રીત પિછાંન, ચહું ધર રૂપ અનુપ સુજન. ૧૩
- જયં રિપુ કાલિયદત્ત અણત, વિનાશ હુલાસ સહીત વિદીત;
સુરાધિય મોહ કિયો સુખધામ, પ્રલો અપ્રમેય પ્રતાપ અકામ ૧૪
- લિલાકંત બાલ બિચાલ લલીત, પમાય પ્રમોહ સુખાલન ચીત;
જયં મહિ ભાર ઉતાર નિહાર, બિનુ અસ્ર નાશ કિયો નિરધાર ૧૫
- પ્રલો ઉપવીત પુનીત પમાય, તનં નિજ માત ન તાત તબાય;
ધરી વપુ દિવ્ય રહે નિજ પાસ, તણ ગ્રહ બનં ગયે હર ત્રાસ. ૧૬
- કરો સખ પાવન તિયં કપાલ, દયા ધર ભક્ત ઉઠાર દયાલ;
ધરી નર નાટક રૂપ સુધીર, નરં જીત નાર અમીત અમીર ૧૭
- ભવંદધિપાર કિયે ભગવાંન, જયં જગદીશન જીવન પ્રાન;
અમીત પ્રતાપ જગ્યાય અનંત, સુખાકર શામ સુસેવત સંત. ૧૮

ધરા મહિ ધ્યાન સમાધિય ધીર, કરાઈ કિયે ભવપાર પ્રવીર;
 જયં જનકે જગદૃષ્ટ કરાય, જનાય સમાધિય માહિ મુહાય. ૧૯
 કહું લય રામ સુકૃષ્ણ કૃપાલ, પ્રલો અવતાર અગે પ્રતિપાલ;
 સમેકત લીનહિ નીજ સ્વરૂપ, અમાપ પ્રતાપ અનૂપ અનૂપ. ૨૦
 કહા બરને મૂળ શેશ કહાય, અથાહ અનંત ન પાવત થાહ;
 જયં જગદીશ મુનીશ ભુગીશ, વિધિવર વામ વિભૂજગદીશ. ૨૧
 વિરાટ સ્વરાટ નિરાટ વિશેશ, અજામુલ સ્વામિ સહીત અશેશ;
 સહા પદ સેવત શામ તિહાર, ન આદિ અનાદિષ આપઅપાર. ૨૨
 ચહું તવ સેવન ંચુહ વિચાર, યદાં અંબુજ પ્રીતસહીત વિચાર;
 ધરો અવતાર ધરાપર ધીર, વિભંજનભાર ભુવિ બલવીર. ૨૩
 અયે અબ આપ પ્રલો અવતારિ, લગંબુત ભક્તાભવં ભયહારિ;
 કરો કંકનારસ વૃષ્ટિકપાલ, વિશુદ્ધ હયા ઉર ધાર વિશાળ. ૨૪
 પતીત ઉધારન કારન પ્રીત, કિયેમખ કૈટિય શામ કહીત;
 જિતે તિત બવત જીવનપ્રાન, ઉધારન પાપિય જીવઅજાન. ૨૫
 કહાં તવ સાંમૃષ શામ અનંત, કહાં મતિમંદ મે પાપચિજંત;
 કપાલ અયે કરિ પ્રોહ પ્રતાપ, અમાપ લઈ મુનિ મુક્ત કલાપ. ૨૬
 સમે જગ આશ વિનાશ વિશેશ, અયો તવ પાસ હુલાસ વિશેશ;
 સહિત સહા મુખકારિય શામ, કરો જનિ હાસ નલો મમ કામ. ૨૭
 પ્રલો અમ બારહિ બાર સપ્રીત, વરંવર માગત દેવહુ વિહીત;
 સહા તવ પાસ રખો સુખકંદ, વિનાશ કરી સખહી ભવકંદ. ૨૮
 કિયા મમ નાંથન પેખહુ શામ, કરંતહુ આમિષ ભોગ નકામ.
 મુરા વર પાન કરંત સહીત, કહો અસ બાત રહું તસરીત. ૨૯
 અધંમ ઉધારન નામ પુનંત, સમે સત શાસ્ત્ર તસંત કહંત;
 કરો અબ સિદ્ધ ઉધાર કપાલ, હમે તહિકાજ તીરાય હયાલ. ૩૦
 પુની વર દેવહુ નાથ પુનીત, હરી કરહું મમ શત્રુકો હીત;
 હમાર હમાર અરીકો નિહાર, કરો તુમ હીત પ્રભૂ કરિ ખ્યાર. ૩૧

દોહા—

સ્તુતી ક્રીન અસશાંમકી, સાહેબ ધાર સહીત;

મુનિ મગન બયે શ્રીહરી, પુરૂષોત્તમ જીત પ્રીત.

૩૨

ધન્ય ધન્ય ધરપતિ પરા, અસવર માંગન આંન;
 નિજ હીત માગત સકલ જગ, અરીહિત બાચ ન બાંન. ૩૩
 પરાપકારી પૃથ્વિપતી, અતિ તવ મતી અનૂપ;
 કરી પ્રસંસા કષ્ટહર, દેવત વર તદરૂપ. ૩૪
 ગોહિંસા નહિ કરહું કળુ, દ્વિજકુ ન સૂલિ ચરાવ;
 ઇતનો માનહું બચન મમ, સત્ય શ્રેય જગ પાવ. ૩૫
 રાજ કહેત મહારાજ સુત, દ્વિજ કેત જીવન ધાત;
 તબ તાકું હમ તાંનસે, સુલી દેત સુહાત. ૩૬

છપ્પા.

મોજ દેહુ મારાજ, રાજ રાજન સિરતાબ;
 પર્મ ધર્મ પ્રતિપાલ, પાપહર ગરિબનિવાબ. ૩૭
 આપ મિલે અવતારિ, આઈ જન અંતરબામી;
 તારન હમકુ ત્વરસ, નરસ રસ નાથ નમાંમા. ૩૮
 અખિલેશ ઇશ આનંદપ્રદ; કર્મ કૌટિ કલિનાથ કર,
 દેવેશ ધાર હીલમે કૃપા, પરાપાર પ્રભુ સકલપર. ૩૯
 મુદિત ભઇ મારાજ, દીન શિક્ષા શુભપત્રી;
 મોજ અધિક મનહરન, કરત સુખ આનંદ અત્રી. ૪૦
 વરનાશ્રમ સખ ધર્મ, વિકિત જીત લખિ વિસ્તારે;
 બાંચી નૃપ બિલસિત, અતીસુખ પાચ અપારે. ૪૧
 નિજ માથ ચરાયે નાથકૃત, પત્રી પરમ પુનીતહી;
 સુખ પાયે બાત સુનિ સરસ સખ, સાહેબ રોહ સહીતહી.
 બિદાલઈ વૃષનંદ, બાત સખ જગ સુખકરતા,
 જિસ રીત આયે બાંન, બાત તિલરીત અઘજરતા. ૪૩
 મહપુર આયે સામ, કામ કરિ કમલનયન વર,
 ખેઠે સભા સહીત, પ્રીત જીત પુરુષોત્તમ પર;
 અબ આઈબરાયે શામ હિમ, નરનારિ નિરધારહી.
 કરત બાત સાક્ષાત કહું, ભૂપતિ ભાવ ભુવારહી,
 નૃપમતિ નમ્ર અપાર, પ્યાર મમપદ અતિ પાવન,

ચાહત સખહિ જમત, ભગત સમ શિલ મુલાવન;
 મ્હેચ્છ જન્મ મન મુર્દ, બુદ્ધ બુદ્ધ ખડ ભારો,
 જોહિ સમ ઔર ન આન, મોહ હમ પાય નિહારી;
 એસે સ્વભાવ સખ સંતજન, રખના રાતી દીનહી,
 કહું સો જમ સાચે સંત શુભ, પાવત મોક્ષ પ્રવીનહી.
 મુનિ ખાત શ્રી બદન, પાપ સખ મોહ પુનીતા,
 ધન ધન ધન સો ભૂપ, પ્રસંસા નાથ કહીતા;
 પુનિ લેજત ભાવ સમેત સો, શ્રીહરિ સહજાનંદહી;
 છરન ગદમે મુનિ જાતકે, પ્રદ્યાનંદ મુનિ મુખકંદહી.

હ. લિ. રત્ન ૧૩ તરંગ ૨૨ પાત્ર ૮૮—૯૦

જીવ-ધંશ લેદ.

સૌરઠા.

- વિટપ^૧જીકત વિસ્તાર,^૨ ધરકર ધાવત ધરનિપર,
 વિટપ કરન આહાર,^૩ રનમુખ રાવણુ ઝીતેઉ. ૧
- ઝાતીવીટપ^૪ અનૂપ, વિટપ^૫ વિટપ^૬ જિન સદનવર;
 જિન^૭ પ્રતાપ મુનિ ભૂપ, ઝીત અજીત ન ઝીતહી. ૨
- સો પ્રભુ કારણુ શાંભ, સહજાનંદ દ્યાળ ઉર;
 લીલા તાસ લલાંમ, મોય કહો મળ મનહરન ૩
- કિસ વિધ સ્થાપન કીન, વર્તપુરીમે વાસ હર;
 શ્રીજીત શામ પ્રવીન, કહો ખાત વિસ્તાર કર. ૪
- શુદ્ધાચ-ધન્ય ધન્ય મતિધીર, પૂછ ખાત પરિપ્રક્ષકી;
 વિટપ^૮જીકત રચીર, તોય કહું આનંદકર. ૫

પદ્ધરિ.

જળ આય નાથ મુનિ સાથ જાન, શોભા સહીત ધનસજળવાંન;
 વતોલયમે વાસણુ સુતાર, વસ સદન તાસ ભવભય વિહાર. ૬

જન મુદિત ભયે નિજમનં ભય, પુરૂષોત્તમમે ચિતહેત પ્રોય;
 મુનિ સખે ક્રીયે મુકાંમ માંન, ઝાતી સઘન અખખાડિખખાંન. ૭

૧ શ્રંગ ૨ પર્વત ૩ પદ્મવ ૪ વિસ્તાર ૫-૬ વૃક્ષ ૭ રામચંદ્ર
 ૮ વિસ્તાર.

તાતરૈકીન સખ સંત વાસ, પુરૂષોત્તમ જિનકિ રહતપાસ;
 પુરવાસી ભય મન મોહ પેખ, ધરપર માનત ભવ ધન્ય લેખ. ૮
 નિત કરત ખાત નિરવેદ નાથ, ગુનવંત ધર્મજીત જ્ઞાન ગાય;
 મુનિ સુંનત સખે હરિજન સમેત, સુખદેત યુદ્ધિ સુખદે નિકેત. ૯
 ભય થારત્યાર ભયહારિ ભક્ત, જનસહિત જિમન પતિજાતજકત;
 જન સદન થાલ જિયે જક્તનાથ, સુખધામ જિમાવત સંતસાથ. ૧૦
 યુક્તજિમાયેશાંમ સોય, હરિજન લખિ મન મગન હોય;
 પુનિશામ નીજ આસન સપ્રીત, પશુધાર પદાતિ જીતપુનીત. ૧૧
 અસકરત ચરિત નાના અનંત, સુખસદન શામ નિજજીવત સંત;
 સુનિયાત આય વર્તાલ શાંમ, અગનિત જન આયે અકાંમ. ૧૨
 સખ દેશ દેશમે દર્શકાજ, આયેઉ જાંનિ રાજધિરાજ;
 નરનારી દહ પુનિ બાલજીવત, ચલિ આય સમયે સખહિયુક્ત. ૧૩
 દોહા.

સકલ દેશકે સંગસખ, આયે શામ સમીપ;
 દર્શન કરી દયાલકો, મનમે સુદીત મહીપ. ૧૪
 સધન તરૂતર સંધ સખ, કીન યુકાંમ કહાય;
 ગુનગન ગાવન શાંમકે, મનમે મોહ ન માય. ૧૫
 તાલપાલપર શ્રીહરી, અંતરૂતર આપ;
 રાજત સંત સમાજખિય, કરન શાંતિ અલકાપ. ૧૬
 ધાંમધાંમી સ્વામિ સકલ, અકલરૂપ અવનીપ;
 ગાંન તાંન સખકરત ગુનિ, શાંમકિ આઈ સમીપ. ૧૭
 તાહિ સમય આયોતહાં, પ્રદક્ષાંનિ મતિમંદ;
 પૂછત પ્રભુ દિગ પ્રેમસે, સભામધ્ય સુખકંદ. ૧૮
 પદરી છંદ.

પ્રદક્ષાની રૂવાથ-કહો જીવ ઈશમે કવન લેદ,
 આત્માસો એક વ્યાપક અલેદ;
 સર્વત્રરૂપ હરિકો સમાન, અવ્યક્ત અનાદિ અનંત જાંન. ૧૯
 જલકે અનેક ઉપજત તરંગ, આકાશ એક બહુ કુંલસંગ;
 જ્યુસૂત્ર એક મણી હે અપાર, કહું કનક એક અતિ અલંકાર. ૨૦

ઝંકાર એક માત્રા અનેક, કહું કિણુ વિપુલ કિનમણિ એક;
 મૃતિકાસે કુંભ હોવત અપાર, તરુ એક હોવત ફલ બહુ પ્રકાર. ૨૧
 ઈત્યાદિ ચરાચર સકલભૂત, જાનંદુ હરિમયસો અભૂત;
 સર્વત્રરૂપ હરિકો સમાન, જાનંત કવન વિપરીત જ્ઞાન. ૨૨
 સર્વત્રરૂપ ભગવાન શાંભ, કહો શ્રવ કવન રહ અલગ ઠાંભ;
 જ્યાં ત્યાં વ્રત પુનિ નીમજાનં, કા કારન કરનો સો કહાંન. ૨૩
 પ્રહ્લાદમીરૂપ નીજકો બખાંન, નહિ શ્રવ જાત યહ જક્તજાનં;
 સુનિ પ્રશ્ન શાંભ સુખધામ નામ, કહવત તાકા ઉત્તર અકાંમ. ૨૪
 સુનુ દ્વિજ જથારથ ખાતસાર, જિખ ઈશિ લેદ જૂઠે અપાર;
 તુમસાંન કહું મૈ વિલગ લેદ, આગમ ખટ ગાવત ચતુરવેદ. ૨૫
 વ્યાપક અલેદ પ્રભુ એક નામ, તહિ બિના નહિ અણું માત્ર ઠામ;
 તાકી સુનાવું મૈ સકલ રીત, જયુ વ્યાપક નભ ઘટમે કહીત. ૨૬
 ઘટભાંમ બ્યોમ નહિ નાસ હોત, જિવ મરત પ્રભુ નહી મરત જોત;
 યહજક્ત સખે માયા પ્રપંચ, અસત્ય અશાસ્ત્રત અનિત સંચ. ૨૭
 જયુ મૃગજલકો બનમાંહિપૂર, વંધ્યાવેલી ફલકે અંકુર;
 જનુ સ્વપ્ન સંપદા પાત જાનં, હરિદ્રી મનોરથ બ્યથાંમાન. ૨૮
 વંધ્યા સુવંન નભપુરૂષ સાર, કહું શશશ્રંગ મિથ્યા પ્રચાર;
 યું વાચારંભણુ જક્ત હોય, નહિ આદિ અંત્યમાં સત્ય સોહ.
 રુકુસાય મધ્યમાંહી અસત્ય, કહું મીથ્યા માયા સકલ કૃત્ય;
 એક આત્મા સત્ય અનાદિસાર, વેટિત અજ ભાસત વિકાર. ૩૦
 આરોપ ન મીથ્યા જક્ત જાલ, નહિ સત્ય વિધ જાનું ત્રિકાલ,
 કહું સત્ય કનક મિથ્યા અકાર. જૂઠે તરગ જલ સત્ય ધાર. ૩૧
 ઘટ સકલ જૂઠ મૃતિકા સુસત્ય, યું સકલ વરતુ જાનું અસત્ય;
 જાનું અલેદ પ્રભુ સત્ય એક, આરોપન મિથ્યા જગ અનેક. ૩૨
 હરિમાંહિ શ્રવ આદે હિ જક્ત, નહિ સત્ય સખે જાનું અવ્યકત;
 પ્રહ્લાદનંદ મુરલી દ્રગન જોત, ભાસાંત પ્રહ્લા સુદૈત જોત. ૩૩
 સખ અસત્ય જક્ત પ્રભુ એક સત્ય, નહિ શ્રવઈ સામાન કૃત્ય;
 સત્યોદાનંદ પુરૂષ પુરાંન, જહ શ્રવ સોઈ પ્રભુ સત્ય જાનં. ૩૪

અપ અગન અનિલ અવની અકાશ, જાને અમત્ય માયા પ્રકાશ;
 હૈમીશ્યા પુનિ ભાસત વિચીત્ર, જડ જીવ જકત તે કૈન માત્ર ૩૫
 પ્રદ્યાંડ યુદ્ધ રચના અનેક, આકાશ તામે વ્યાપકહિ એક.
 તહાં ઘટાકાશ તે કાન માત્ર, જહાં મહુદાકાશ વિકાશ માત્ર. ૩૬
 ત્યુ' નિરવીકાર પ્રભુ એક શાંમ, નહિ પાસ દૈત બુદ્ધિ નકાંમ;
 જગજીવઈશ માયા અજાન, પરિપ્રદા તુલ્ય નાંહિ પિછાંન. ૩૭
 કહું પ્રદક્ષરૂપ અનૂપજાન, વીકલ્પ બિનૂં સ્થીતી બખાંન;
 નાંહિ દૈતભાવ દેખે નિહાંન, પરિપ્રદારૂપ ભાસે પ્રમાંન. ૩૮
 સર્વત્ર એકજ અવીકાર શાંમ, કરનાનિધાંન પ્રભુ પુનકાંમ;
 જન હોત ત્રીપુટી નાશ સોય, નવ એક જ્ઞાન અદૃત હોય. ૩૯
 તે વેદવાણિ પાવે વિરાંમ, કહુવત નેતી નેતી અકાંમ;
 કહુ મીલે સંત સાચે સયાંન, હોવંત જ્ઞાન એસો કહાંન. ૪૦
 પ્રભુરૂપ તદ્દાત્મક આત્મ પેળ, કરવાત સંત એસો અલેખ;
 તહીં નહીં ધ્યેધ્યાતા સુધ્યાંન, તહાં નહીં રે જ્ઞાતા સુજ્ઞાન. ૪૧
 અદૈતભાવ ઉર હોત તત્તં, નહીં કીયા કરન પુનિ જાતુ કર્તં;
 દેખાત એક સુખધાંમ શાંમ, સર્વત્ર વ્યાપી પ્રભુ પુનકાંમ. ૪૨
 જબ એસી સ્થિતી હોવત સપ્રાંત, તબ જીવ ઈશ જાને અજીત;
 સર્વત્ર એક પૂરણ પ્રમાન, તહાં દૈતભાવ જાને અજાન. ૪૩
 જબ સ્થિતિ હોત એસી સુખાંન, નહીં શુભાશુભ કહું કર્મ જાન;
 નહિ સ્થિતિ એસિ તબ લગ રહાય, કેત શુભાશુભ સબ કર્મતાય.
 હૈ એક પ્રભુ જાનંત સલેહ, અગનાંન જ્ઞાંતિ ત્યુ' કહંત વેદ;
 જ્યુ' રજજીમાંઈ કહું સર્પભાસ, શુકતાંમે રજત ભાસત પ્રકાશ. ૪૫
 શાખા વિહીન વીટપ રહાય, રજનીમૈ ચોર તાકો કહાય;
 ત્યુ' મિથ્યા જગકો હે અભાસ, પ્રભુ આત્માયે કરન આરોપ તાસ.
 કીનો અધ્યારોપન અસત્ય, ત્રયકાલ માંહિ નાહિ સુસત્ય;
 ત્યુ' જાની તમે મીથ્યા અભાસ, પ્રભુસત્ય એક આત્મા પ્રકાશ ૪૭
 સો જિવ અજીવેષ્ટિત અનાદિ, મિલે પ્રગટ પ્રભુ મિટહી ઉપાદિ,
 જ્યુ' શાલ માથ ફોતર સુહાય, ત્યુ' જિવ અજીવેષ્ટિત કહાય. ૪૮

જ્યું ભિન્ન કરે શુરૂ મુશલલોદ, નહિ જન્મ મરણ દુખ પાત લોદ;
સો આત્મામે પ્રભુ રહત આપ, અંતરભામિરૂપે પ્રકાશ. ૪૯

જ્યું કરત કર્મ નાના પ્રકાર, માયા સમંધ આત્મા અપાર;
તાકો ફલદેવત શાંત સોય, મુખ દુખ જાનહું સત્ય જોય. ૫૦

હૈ પાસ નાંહિ દેખત અજાન, પરે વિષય મોહકે કુંપ જાન;
મૃગમદ મૃગનાલિ મહી રહાત, નહિ જાનત હુંદત બન ફિરાત.
ત્યું જાનત નહિ જડ જીવ સોય, હિતકારિ હરીમમ પાસ હોય;
જો મિલત જોઈ જળ સંત જાન, પહીચાંન કરાવત સો પ્રમાન;
પ્રભુ અંશ હંસ પ્રભુ લખતપાસ, અંતરભામિ સાક્ષાત જાસ;
નહિ વિષય વિવશ હોવત સદાય, પ્રભુ અંશ હંસ તાકુ કહાય.
પે પ્રભુ નાંહી કહવાત ઝોહ, જીવનં મુકત સો ભકત તોહ;
પ્રભુ ઝોક હોંહિ નાંહિ અનેક, યું જાન લેઈ મનમે વિવેક. ૫૪

જે વિષય વિવશ અજાત જીવ, હરિ અંસ નાહી તાકું કહીવ;
કરિ કર્મ સદા આંધ્યો બુકર્મ, નિજ રૂપકો જાનત નાહિ ધર્મ.
બહુ જન્મ મરણ દુખ વારવાર, પાવંત પાપિ પીરા અપાર;
કહુ સંચિત પૂરવ હોત પૂન, મિલહી સતસંગત મનુષ તન. ૫૬
કરિ સંત સમાગમ વિષય ત્યાગ, કરે કથા પુનિ કિર્તન સમાગ,
પ્રભુ પ્રગટ ભકિત કરવાત સંત, અજાન વિવર્તિ કરી અનંત. ૫૭
પ્રભુ ધામ કાંમ તજી જાત જાંત, શાદ્રશ્ય મુકિત પાવત સ્વતંત
પે નાંહી પ્રભુ તાકુ કહાય, અતી લેહ હે જાનો સુનાય. ૫૮

જ્યું તારાગન સળ શશિ ન હોય, ત્યું મુકત કોટિ ભગવાંન નોય;
સ્વામિ સેવક કરી ભાવ સોય, પુરૂષોત્તમ સેવત પ્રસન્ન હોય.
ખિત્રું ભકિત પ્રગટ ભગવાન જાન, નહી મોક્ષ હોત સાચી કહાંન
પરતંત્ર ફીરત ભવમાંહિ જીવ, પ્રભુ પ્રગટ મિલત તવ હોત દીવ.
જિવ ઇશ લેહ જાનો અનંત, સત શાસ્ત્ર સખે મિલ, કહુંત;
જીવ અજાની માયા પ્રવેશ, પ્રભુ જ્ઞાન ઘન માયા ન લેશ. ૬૧
અદ્યક્ષ જીવ પુનિ કાંમિ આપ, સર્વજ્ઞ ઇશ નિષ્કાંમી વ્યાપ;
જિવ અપરિમીત પરતંત્ર તાય, ઇન્દ્ર સ્વતંત્ર પુનિ ઝોક ગાય ૬૨

કરતાહિ કમં વીકારિ જીવ, પ્રભુ ફલદ નીરવીકારિ દીવ;
 મહા પંચભુત જિય દેહ જાન, સમ્યક્દાનંદ પ્રભુ સ્વરૂપ પાન ૬૩
 જીવ દુખ કલેશ પાવત અપાર, પ્રભુ સુખસિંધુ નાંહિ વિકાર;
 જીવ જન્મ મરન શિર જામડાંડ, કાલ કે કાલ ઇશ્વર અખંડ. ૬૪
 જિવહુંશે નાંહિ કહી સરત અર્થ, ઇશ કર્તુ અકર્તુ હે સમર્થ;
 મુખાત બિચારિકે સુખાનં, જિવઇશ નાંહિ આવે સમાન. ૬૫
 યહ ઉભય પક્ષકિ કીન જાત, પ્રભુ એક પ્રદા અવિકારિ જાત;
 શાશ્વત સ્વતંત્ર અજઅનિહ એહ, નર તાંન ધરત જૂગજૂગ તેહ. ૬૬
 સો મિલત મીટત માયા કલેશ, વા મીલત સંતતાકે વિશેષ;
 ચહ ઉભય જાત બિન મોક્ષ નાહિ, સો સત્ય કહું મુનહું મુહાહિ. ૬૭
 નહિ કથીર સંમ કંચન કહાય, નહિસરિસ ગંગજલસર મુહાય;
 નહિ વૈનતેય ખગ જાન એક, હનુમંત નાહિ કપિ સમ અનેક. ૬૮
 નહિ સિંધુ સરોવર સરિસજાનં, નહિ ચિંતામણિ સમકાચ માનં;
 ખદોતનાંહિ મુરસરિસ સોય, નહિ રંકશઇ સમ કહત કોય. ૬૯
 મુરપેઇ સરીસ તારા મુહાય, મુરૂપે કિંબહુના કહાય;
 મું જીવઇશમે ખહુત ભેદ, સતશાસ્ત્ર સંત સખ કહત બેદ. ૭૦
 યહ શુદ્ધ જ્ઞાન ઉપદેશકીન, જિજ્ઞાસુ જાન જાનંત પ્રવીન;
 નહિ મૂખ જાત યહ પૃથક જાનં, સખસરીસ એક નિજ મન માન. ૭૧
 દોહા.

સો પુરુષોત્તમ પ્રદાપુનિ, હરિ ઇશ ભગવાનં;
 વ્યાપક અજ અદૈત વિભુ, શાશ્વતરૂપ સુખાનં. ૭૨
 કર્તુ અકર્તુ અન્યથા, કરનકાજ સુખકંદ;
 પ્રગટ ભયો મૈ પ્રશ્નીપર, સ્વામિ સહજાનંદ. ૭૩
 મમસખંધ કરિનારિ નર, દુસ્તર માયાકંદ;
 તરત કરત પુનિ આયુસમ, અવર નારિ નર વૃંદ. ૭૪
 મુનિ પ્રદા ઉત્તર સુખદ, મગન ભયો દ્વિજ મનં;
 જાનત અલખ અજીત અજ, સહજાનંદ ભગવાનં. ૭૫
 અધમોધારન કાજકલિ, પ્રગટે પૂરન પ્રદા;
 મું જાની સતસંગિ ભો, મનમે જાની મમં. ૭૬
 સજ્ઞા સકલ અદૈત શુભ, જ્ઞાન મુની અજ્ઞાનં;
 નાશ કરત નરનારિ સખ, પ્રગટરૂપ પહિયાનં. ૭૭

ગાહા.

બ્રહ્મજ્ઞાનિ દ્વિજરાજ, સભામધ્ય પ્રશ્ન પૂછ પ્રીતે;
 સુની આપ મારાજ, કિનો ઉતર સ્પષ્ટ શુભ રીતે. ૭૮
 જીવન ઇશ સમાન, વિલગ ભેદ કીન પ્રભુ ગહરં;
 એકવિશ અભિધાન, પુનં હરિલિલા સિંધુ લહરં. ૭૯

સાબરમતિ નદીનું માહત્ત્વ્ય હૃં સિં

સોરઠા—અંબુજ વદન અનૂપ, અંબુજ નેન અનૂપહી;
 અંબુજ કર સુખરૂપ, અંબુજ ચરન અરૂપહી. ૧
 અંબુજ માલ અનંત, ધાર હૃદયમહધર્મસુત;
 અંબુજ નાભિ લસંત, સોહત અંબુજ ગાત સખ. ૨
 સો સહજનંદશામ, સ્વામી મુક્તાનંદસે;
 કવન બાત પુરકાંમ, કીનમોકું શુરૂવર કહો. ૩
 પુનિ જો શ્રીમુખ કીન, દાસ ત્રાસહારી વચન;
 કહ શુરૂ પર્મ પ્રવીન, રૂચીર મનોહર મુખરચન. ૪
 શુરૂ કહો છે—ધન્ય ધરાધર ધર્મ. કમં રૂચિરકર કષ્ટ બિન
 જાનત સખહીમર્મ, ભર્મ હરન કહુ ચરિત્ર ભલ. ૫
 ચોપાઈ.

મુક્તાનંદ મુનિબચન મુનીશા, સુની કરવત મુખ બાત મહીશા;
 સુનહું સ્વામી ગંગાજી આયે, કીન સ્તુતી હમરે મન ભાયે. ૫
 બહુઃ કાલ ભય નાથ વિયોગા, અધ અતિ ડારત હમ મહિલોગા;
 તહિ કરિ ભઈ મે મંદ અભાગી, જળ તે નાથ ચરન તે ત્યાગી. ૬
 બહુત કાલસેં પ્રભુ તવસંતા, તાકો ભયો વિયોગ કરંતા;
 સો પરિતાપ પાપ સંતાપા, નાથ કરો કરૂનાનિધિ આપા. ૭
 અસ કહિ ચરન પરિ અકુલાઇ, સ્તુતી ગદગદ કરત સુહાઈ;
 પ્રેમાશ્રુ ધારી નિજ નયના, બદત બદન તે કુંઠિતબચના. ૮
 અતિ સ્તુતિ કીની જળ ગંગા, તવ મૈદીનો વાસ હિમંગા;
 નારાયન ચહ ઘાટકો નામા, ગંગા આપ રહો કરિ ધામા ૯
 સંત હમરો સંતકો સંગા, હોવહિ તુમકુ પ્રતિદિન ગંગા;
 સખે પાપ પરિતાપ કલાપા, નાથ હોવહી પ્રગટ પ્રતાપા. ૧૦
 યું કહિ હમ બાહર પુનિ માયે, અથાઈતિ સખ બાત કહાયે;
 સુની મગન મુક્તાનંદ સ્વામી, ભયે સુની મુનિ બુક્ત અકાંમી. ૧૧
 મુનિ પૂછત પ્રભુ સન કરી પ્રીતી, કહો ગંગા મહિમા શુભરીતી;
 કવન સ્નાન કરિ ફલ જન પાવે, શ્રી મુખ બચન કહો મન ભાવે. ૧૨

દોહા.

સુનિ બાંની સુનિ સુનિપતી, મગન ભયે નિજ મનં;
મહિમા કહવત મૂખસે, સાબરકો રાજન. ૧૪
સાબરમતી સરિતા સુભગ, નારાયન ચહ ઘાટ;
સ્નાન કરત નરનારસો, સુખ અતિ પાત સ્વરાટ. ૧૫

ચોપાઈ.

નિમધારી નરનારિ નિહારી, સ્નાન કરત સાબર સુખકારી;
વિધિજીત સ્નાન કરિ દિજદાંના, સંત જિભાવત દિજ સયાંના. ૧૬
મુક્ત હોત સહસા નરનારી, અમિત ફૂલ તારત અવિકારી;
પ્રમ પદમે જન પાવત વાસા, દીલ શુદ્ધ હોવત હરિદાસા. ૧૭
નામઘાટનારયન નામા, મુખસે કહત નારિનરવામા;
પાપ વિનાશ હોત પરિનામા, ઘઠ વ્રતધર પાવત મમ ધામા. ૧૮
નારાયન બલિ કરત જો આઈ, ભૂત પ્રેત ભાગત ભયપાઈ;
પીત્રી પરમ ગતિ અતિ પાયે, જો આઈ ઈહાં શ્રાદ્ધ કરાવે. ૧૯
કાઈક વાચિક માંનસ પાપા, સળે જાત સાબર પરતાપા,
ગંગાસુ સત ગુન સરિસ કહાવે, રવિતનુ બાસે શ્રેષ્ઠ સુહાવે. ૨૦
સરજીસે અતહિ સુખકારી, ક્ષિપ્રાસે અઘક્ષય કરનારી;
મહીમા નર્મદાસે મનહારી, ગંડકીસે અતહી ગુનકારી. ૨૧
શશિભાગા સરિસે અતિ આરૂ, ઉપમા કેટિક સખમિલિવારૂ;
સાબરસરિસ નહિ સરી કેઈ, મૈ પુરૂષોત્તમ નાયેઉ સોઈ. ૨૨
હમસખ સંત સહિત નિહારી, રસખસ રંગ જીવત ચિતધારી;
બહુત ઘેર કર સ્નાન સયાંના, વા કારન મહિમા અપ્રમાના. ૨૩

દોહા.

અન્યતિર્થ સત ઘેર જન, કરત વિધિ જીત બાંન;
સાબરમતીમે સ્નાનસો, આઈ કરત અબાંન. ૨૪
તાકે તોલ ન આવહી, સળેતિર્થ સંસાર;
પ્રોક્ષ સળે ચહ પ્રજા હે, સાબર મહિમા સાર. ૨૫

ચોપાઇ.

સાલર નામ દેત સંસારા, જલકણિકા પીવત નરદારા;
 અંસતિ કષ્ટ સળે મિટિભાવે, ગોપદ ઇવ ભવપાર લહાવે. ૨૬
 પ્રાતકાલ ઉઠે સાલર સ્નાના, કરત ભક્ત મમ પરમ સયાના;
 પૂજન વિધી મમ જન કરહી, અનંત કુલ જીત ભવજલ તરહી. ૨૭
 અક્ષરધામ વાસ જન પાવે, મહિમા સાલર મતિકો કાવે;
 સાલર મતિમે સ્નાન કરીકે, છાપ લેત મમમોદ ભરીકે. ૨૮
 હરિકૃષ્ણ મમ નામસેં અંકીત, નરનારિ સખહોત અસંકીત;
 લખિ જમદૂત દુરતહિ લાગે, ધર્મદ્વાર નિરખી જમ માગે. ૨૯
 પરમ ધામ પાવત અવિકારી, મુક્ત હોત સખહિ નરનારી;
 આત્રન પાર જાત અવિનાશી, રિદ્ધી સીદ્ધી સખ તાકર દાસી. ૩૦
 ઇચ્છત સુખ નર ત્રીય સખ પાવે, સાલરમતિમે સ્નાન કરાવે
 જીવન મુક્ત હોત ખડલાગી, જન મહિમા મમજાનંત જાગી. ૩૧
 મુનિ નરત્રિય સુખ પાત અનંતા, નાંહી કષ્ટ આશ્ચર્ય કહંતા;
 જલચર નલચર જિય અપારા, ત્રટની ત્રટ કર વાસ ઉદારા. ૩૨
 સો મરિ સુરપુર પાવત સંતા, મમપદ પરસીતમાત્રમ અનંતા;
 સુરમણિ તિન વરત સુહાઈ, સુરસ જસે સો શ્રેષ્ઠ કહાઈ. ૩૩
 ઉર્દ્ધ ગતિ પુનિ પાવત જાઈ, કબહુ ન અધોગતિ સો આઈ;
 જલચર જિય અસગતિ મુનિપાવે, નર પાવત કયા અધિક કહાવે. ૩૪

દોહા.

સખ સરિતા શિરોમની, સાલર ગંગ સુહાય;
 મહિમા અગનિત તાહિકો, કો જગ મંદ ન આજ. ૩૫
 શેશ સુરેશ મહેશ આજ, શારદ નારદ સંત;
 ગાવત સાલર ગુન સળે, પાર ન પાત અનંત. ૩૬
 આદિ પુરૂષ અવતારિ હય, અખિલ નિયામક આપ;
 અદ્વૈત સો અનાદિ અજ, પ્રગટ જીવત પરતાપ. ૩૭
 ખડુત ઘેર હમ સંત જીત, સ્નાન કીન સરિમાંહિ;
 તેહિકારન સરવોપરી. સાલરમતિ સોહાઈ. ૩૮

જડ જાતિ જગ જંત સો, સ્નાંન કરિ સંસાર;
 સામ્યરમતિમે સઘ સો, તરત ન લાગત વાર. ૩૯
 મુક્ત હોત ખડલાગ જીત, ભુક્તત લોગ અથાગ;
 મમ પદ વાસ હુલાસ જીત, પાવત કરિ અનુરાગ. ૪૦

છાપો.

અસ મહિમા કહી શાંમ, મુક્ત મુનિપે મારાજ;
 હયારૂઢ ભઈ હરિ, સઘ ચલે સજિ સમાજ. ૪૧

ઉમરેઠમાં કરેલી લીલાનું વર્ણન.

છંદ પદ્યધરી ૧૬ માત્રા.

જખ આય શાંમ ઉમરેઠ જાંન, હલકે ઉમેદ નીમ હદ માંન;
 નર નાર વૃદ્ધ પુનિ તરૂન બાલ, પ્રભુ પાસ આય કરનેકું ખ્યાલ.
 જિગનાસુ જાંન જન જક્તવંદ, શિર શાંમ ચરન નાંવત અનંદ;
 આસુરિજાંન જગમે અજાંન, કરનેકું ચહત મનમે તુકાંન.
 નૃપ સખે જાંન કરહી પુકાર, મન ઇચ્છા દેખન ચમતકાર;
 ખલ હસત ખીલ સુર ખલક પેખ, વદ વાક વાદ સુખ સંવિશેખ.
 સ્વામીનરાયન મહદ સોય, જન જક્ત સખે યુંકહત જોય;
 જો હોય ખડે પરચે જનાય, તો સખે મંન માનંત તાય.
 ભયે શંકર સ્વામિ જક્ત જાંન, પૂર્વે પૃથ્વીપર પ્રગટ જાંન;
 મહિષા મુખસે બોલાય વેદ, જન થકિત ભયે લખિ જાંન લેદ.
 લખિ ચમતકાર જન જક્ત જાંન, સખસે અધીક ગુરૂરાજ માંન.
 અજહું વિદીત જન કહત જકત, અજ્ઞાત જ્ઞાત સુખ ગાત ભક્ત.
 ત્યું આપ દેખાવહુ ચમતકાર, હમ ખડે કહહિ સખસે નિહાર;
 સુનિ જાંનિ સખે દ્વિજકિ સુહાત, કરનાકર પ્રભુ સખસન કહાત.
 ભુવિદેવ મુનો મમ બચન ભાવ, ઉરમે કરી અતંત ઉછાવ;
 મહિષા મુખ બોલત બેદ નાઈ, નહિ ધર્મ પશુકો વેદ ગાઈ.
 એહિ બાત સખે નહિ ઘટિત હોઈ, સમજૂજન સમજે હૃદય સોઈ;
 પશુ સાહસ હોવહિ પુરૂષ પેખ, તિન પાસ બુલાયો હે અલેખ.

સુનિ શાંમ વચન કર રંચન સાર, નિજ મન મુદિત ભયે પુરૂષ નાર;
એહિ ઘટિત ખાત કીની સુહાત, કબહું ન પશૂ મુખ વેદ ગાત.

યું કહિ સખે પુરજન વિશેખ, પશુ સરીસ દેખાયો પુરૂષ પેખ;
મહારાજ રાજ રાજધિરાજ, હૈ પશુવત્ત એહિ પુરૂષ આજ.

સખ જાનત નર પુનિ નચનાર, પશુ સરીસ સખે લક્ષન અપાર;
નિર અક્ષર જ્ઞાન ન લેશ ઇશ, નહિ જાનત દાહિન વામ દીશ.

જિન પાસ પઢાવો વેદ શાંમ, હમ સખે જાનિયે પૂર્નકાંમ;

યું કહી સખે ઠૈરાવ કીન, સતસંગ કરન ઇછા નવીન.

સરવંતરિયાંમી શાંમ સોહ, સુનિ વચન દિજકે મુદિત હોય;

સખ થકિત ઠાડ પુરલોક વૃંદ, નિજ સાંમૃથ જનવત જક્તવંદ.

ઈછાસુ કીન નિજ મન માય, નિજ મહીમા અજ મુખ વેદ ગાય;

સખ સલા ઠાડ દેખત સચાંન, પેખેકે દિજ સાંમે પ્રમાન.

હરિ અંતર નીરમલ કિન હેર, વદ વેદ લેદ વિલીત સવેર;

સ્વર સહીત શાંમ વદ વેદ ચાર, પેખાંત સલાસદ પુરૂષ નાર.

અંગે સહીત ચહું વેદ જોલ, સુનિ ભયે સલાસદ મન અડોળ;

શિક્ષા મુકદ્દપ વ્યાકર્ન છંદ, નિરૂકતી જાન જોતિષ પ્રખંધ.

પટ અંગ સહિત વદ વેદ ચાર, રગ ચતુર શાંમ અઠર ઉચાર;

સખ અલગ અલગ કાંડિ મુહાય, દિજ મૂઢ બદત સદસિ મેરાય.

નહિ હૃદય દીર્ઘ સાર ભંગ લેદ, અસરીત ઉચારે ચતૂર વેદ;

પુર વિપ્ર પેખિ આશ્ચર્ય થાય, સંજમ ભયો મન સલા માય.

નહિ પ્રક્રમ નરકો લેશ માંન, પરિવ્રજા આપ આયે પ્રમાંન;

નહિ લેશ જ્ઞાન અક્ષર લખાય, સૌ સલા મધ્ય ચહું વેદ ગાય.

અતિ સ્પષ્ટ ઉચારન કરત સોય, તા સદ્રશ નહિ યહ જક્ત કોય;

ભગવંત બિન નહિ ભગ લખાય, જાનંત સખેજન જક્તમાંય.

યું કહી પરે પ્રભુ પદન પ્રીત, જિજ્ઞાસુ જાન જાંની પુનીત;

આસુરિ જાન મન જાન આપ, હૈ શંકર સ્વામિ સમ પ્રતાપ.

લખિ પ્રક્રમ ભય સતસંગિજાન, જિજ્ઞાસુ સખે જાંની જીવન,

નહિ મનુષ ભાવ મનમે રહાત, પુરૂષોત્તમ પૂરન સખ કહાત.

દોહરા.

પ્રેમ પ્રતાપ લખાયકે, આશ્રિત કિયે અપાર;
 મૂઠ જનકે મુખનસે, વેદ બુલાયે ચાર.
 વાત ચલિ સખ ગાંઠમે, સ્વામિનારાયણ શાંમ;
 કાંમ હરત જન કામકર, પ્રકટ પ્રભુ સુખધામ.
 મુનિ મુનિ આવહિ શામ દિગ, દર્શન કારન દાસ;
 પ્રભુ પ્રતાપ પેષિ સખે, અંતર પૂરી આસ.
 ભક્ત ભુવન ભગવાન રહિ, કહિં બાત વિખ્યાત;
 ભક્ત નિજ મન મુદિત ભયે, કરત સ્તુતિ સાક્ષાત.

નંદપુરી (નાંદોલ)માં કરેલી લીલાનું વર્ણન.

કાંડુ ધામ શોભા અભિરામકારી, વિરાજે મહીદેવવૃંદં વિચારી.
 લસે નંદપૂરી સકાશી સમાનં, પટે દિજવૃંદં પુરાનં પ્રમાનં.
 ગણિકાદિ વિદ્યા પટે ગૂણવંતા, સદા પ્રેમસે સંત સેવે અનંતા;
 ભલં ભાવ ભાઈ ભજે ભક્તપાલં, દાયા દાન દાતાર દિલં દયાલં
 પટે કાવ્ય કોષાદિ અંથં પુનિતા, વિધીવંત વિદ્યારથી સો પુનીતા
 હવે વાસ ઠાકર તીનું રહાવે, સદા ધર્મ ધારી પવિત્ર મુહાવે.
 નહી રાશિ કોઈ સખે સત્તસંગી, સદાચાર પાલે સદા ઉછરંગી;
 વસે પુન્યવંતા પુનીગામ માંહી, પ્રભો ભક્ત પ્રેમી પટેલં મુહાઈ.
 કરાયો મહામંદિરં મોદકારી, થકીતં હુવે લોક નેનં નિહારી;
 છટા છેક છાઈ અતી ઘાટ આયો, લસે વ્યોમ વેમાન માનૂં રહાયો.
 વરં મંદિરં પાસ પ્લક્ષં વિરાજે, છખીવંત છાયા છટા છેક છાજં.
 કિયો કામ આઈ સુમંદીર કોઈ, જરે પાપ તાપં અમાપંહિ જોષ;
 નહી જૂઠ ખાની ઉચારી વિચારી, કહી સત્ય જનો સખે સૂખકારી;
 સદા સત્તસંગી ભજે ભાવસારં, સખે સ્વામિનારાયણુ શાન્તિધારં.
 તરૂંદ જૂકે ચડૂ પૂર પાસે, વડેહે સરીતા મુખારી હુલાસે;
 અતી સ્વચ્છ નીરં કરે પાન પ્રીતે, સખે પૂરવાસી હુલાસી સહીતે.
 જીભાવે સખેજન સો જાન સંતા, ભજે સ્વામિનારાયણુ સો ભનંતા;
 વચ્ચી પૂરમંહી રચ્યા છંદ પ્રીતે, અવીનાશાનંદં કવી મોદ હીતે.

દેહા.

નંદપુરિમે નારી નર, લાકર ભાગ્ય અપાર;
 આયે જહાં નરતનૂ ધરી, સુંદર ધર્મકુમાર.
 હરિ હરિજન કરિ હેતસેં, ફિરત હરત ભવકુંદ;
 નંદપૂરી સમ અવર નહી, કે અવિનાશાનંદ.
 પ્રેમી પૂર પટેલ સખ, ભૂસુર ભાવ અપાર;
 અવર લોક અવિલોકકે, સુખ પાવત સંસાર.

વડતાલમાં કરેલી લીલાનું વર્ણન.

સખી શ્રી સહજાનંદ શામળો,
 અવતારી પોતે અવિનાશ, વસ્યા કરી વાસ, વાલો વરતાલમાં
 નિજ જનને દેવા સુખ નાથજી,
 કરવાને અધમ ઓધાર, પ્રીતમ કરી ખ્યાર. વાલો ૧
 દેશોદેશથી દાસ તેડાવીને,
 રમ્યા રંચ કરીને ઉમંગ, સખા લઇ સંગ. વાલો ૨
 બાંધી ડાલ આંખલીઆની ડાલમાં,
 ધારી મુચુટ ધર્મકુમાર, જુલ્યા બહુવાર. વાલો ૩
 આરે કેરે ચપલ ચિત્ત ચોરતા,
 જોઇ આપે અલોકીક સુખ, કાપે ભવદુઃખ. વાલો ૪
 હંચોલે છે શ્રી હરીને હેતથી,
 મુક્તાનંદાદીક મુનિવૃંદ, ભુલે છે સ્વચ્છંદ વાલો ૫
 જય જય કરે દેવ જોઈને,
 નાચે ગગન મગન સુરનાર, પ્રીતે કરી ખ્યાર વાલો ૬
 કે છે અવિનાશાનંદ વરતાલમાં,
 લીલા લીધી છે લાખ હજાર, પામે પુણ્ય પાર. વાલો ૭
 કહું શોભા સુભગ વરતાલની,
 જ્યાં રાજે પરીબ્રહ્મ નાથ, સંત જુથ સાથ. શોભે વરતાલમાં ૧
 માહા મોટા મંદીર શોભે માલીયાં,
 માંહી બેઠા છે દેવાધિ દેવ, કરે સંત સેવ, શોભે ૨

મલામંડપ શોભે સોયામણો,	
ચુલ થંભ ઉતંગ અપાર, તેની ઘણી હાર	શોભે ૩
ખડુ ચિત્ર વિચિત્ર અતિ ઘણો,	
હરી મંડપ જનહર પાપ, અધીક અમાપ	શોભે ૪
રામનૌમી પ્રબોધની ઉપરે,	
આવે જાત્રાએ લોક અપાર, ભીડ એકતાર.	શોભે ૫
ગુણવંતી જાણો જ્યાં ગોમતી,	
ખાંધ્યા ઘાટ શોભે સ્વચ્છ નિર, ઝુંકયા ઝાડ વીર.	શોભે ૬
તીયાં રહે અલખેલડો,	
સહજનંદ સુંદર શામ, સદા સુખધામ.	શોભે ૭
બ્રહ્મા લજને એ દુર્લભ ધામ છે,	
કવિ કે છે અવિનાશાનંદ, સદા સુખકંદ.	શોભે ૮
વલિ કહું લીલા વરતાલની,	
સહુ સાંભલજો કરી પ્રીત, પરમ પુનીત. લીલા વરતાલની ૧	
ખડુનામી પુત્ર ખેડ ભાઈના,	
દત્તપુત્ર કર્યા કરી પ્યાર, પુનીત અપાર.	લીલા ૨
ખેડ પાટ ઉપર પધરાવીયા,	
આપી સાંમૃથ પેતાનું આપ, સહીત પરતાપ.	લીલા ૩
આપી આજ્ઞા સર્વેને શ્રીહરી,	
આજ્ઞથીતમારા ગુરુ એહ, નહો સંદેહ.	લીલા ૪
જેમ કે તેમ આજ્ઞા માનજો,	
રેજો વચન પ્રમાણ જરૂર, તણ માન દુર.	લીલા ૫
એને સુખે સુખી મને જાણજો,	
એને દુઃખે દુઃખ મુને થાય, જાણો મન માય.	લીલા ૬
એમ કહી વહેંચી આપીઆ,	
સતસંગી તે દેશ સહીત, પ્રીતમ કરી પ્રીત.	લીલા ૭
ખડુ કર્યા સમૈયા ત્યાં શ્રીહરી,	
ગુણ આવે અવિનાશાનંદ, કવિ સુખકંદ.	લીલા ૮

કહું મહીમા મોટો વરતાલનો,
 પ્રદ્યમોલ વાસી અવિનાશી, સદા સુખરાશી. વસ્ત્યા વરતાલમાં ૧
 દેવના દેવ તણને દ્વારકાં,
 કરવાને પુરણ જન કોડ, રસીક રણછોડ. વસ્ત્યા ૨
 દેવલોક તણ સહિ દેવતા,
 લવ પદ્માદીક મુની ભુપ, અધીક અનુપ વસ્ત્યા ૩
 સાત પુરી પ્રસીદ્ધ શેલે ઘણી,
 ચાર ધામ ધરાપર આજ, સહીત સમાજ. વસ્ત્યા ૪
 ગંગા જમના સરસ્વતી ગોમતી,
 સિદ્ધ શારદ નારદ શેષ, ધરી નરવેશ. વસ્ત્યા ૫
 માહા પાપી આવી કોઈ માનવી,
 કરે દરશન પરશન લેશ, ટલે કોટી કલેશ. વસ્ત્યા ૬
 જોગી જતી સતી જન જીવતી,
 મોટા ભુપતી તણને માંન, થઈ શુભતાંન. વસ્ત્યા ૭
 સર્વે ધામ શીરોમણી ધામ છે,
 જ્યાં રાજે સદા જગવંદ, કે અવિનાશાનંદ, વસ્ત્યા ૮
 સખી ચાલોને જોવા શામનેરે,
 પુરુષોત્તમ પુરણકાંમ, વાલો રાજે સદા વરતાલમાંરે.
 નિજજનને અખંડ સુખ આપવારે, સુખસાગર સુંદરશામ. વાલો ૧
 હરી કૃત્યા હીંડોલે હેતથીરે, ધારી મુગુટ ધર્મકુમાર. વાલો ૨
 મણીમય મુગુટશેલે માથડેરે, માહી ઝલકે છે તેજ અપાર. વાલો ૩
 અંગો અંગ આભુષણ ઓપતાંરે, કાને કુંડલ મકરાકાર. વાલો ૪
 કુલે સંતમંડલમાં શ્રી હરીરે, અવિનાશાનંદ બડીહાર. વાલો ૫
 વલી કહું લીલા સહુ સાંભલોરે,
 રમ્યા રંગ રસીક રંગરેલ, બહુનામી વશી વરતાલમાંરે.
 બહુ રંગના હોજ ભરાવીઆરે; ખાતે કરીને કરવા ખેલ બહુ
 એક કોરે સખાકેરી મંડળીજરે, બીજી કોરે પોતે અખખેલ બહુ

કર શોભે કનક પીયકારીયું, છાંટે રંગ નવલ રંગછેલ બહુ.
ઉટે ગડદી ગગનમાં શુભાલનીરે, તેણે ઝાંખો થઈ ગયો સુર બહુ.
એમ અવિનાશાનંદનો નાથજીરે, નીત આપે છે સુખ ભરપુર બહુ.
રંગ ખેલ જોવા અલખેલનોરે,

આંખ્યા ભવ પ્રહ્લાદીક દેવ, કહુ શોભા આજ વરતાલનીરે.
આવી ઝુકા આકાશમાં તે સમેરે, કુત્રવૃષ્ટી કરે તતખેવ કહુ.
હોરી હોરી કરી હેતથીરે, બહુ નાંખે છે રંગની છેલ. કહુ.
રંગકીચ થયો ઘણો તે સમેરે, તેણે શેભે ભુમી રંગચોલ કહુ.
રમી રંગ નાવા ગયા નાથજીરે, કુવે પગીને સુખકંઠ. કહુ.
નાઈ ધોઈ કુવામાં જલ નાખીયું, કવી કે અવનાશાનંદ. કહુ.
પેરી વસ્ત્ર આભુષણ પ્રીતર્થ રે;

થઈ અંધ ઉપર્ય અપ્રવાર, વાલે કીધો પ્રસિદ્ધ વરતાલનેરે.
ધન ધન આંખડોયાની ડાલનેરે, જ્યાં જાંધો હીંડોલો જગદીશ; વાલે.
ધન ધન વાસી વરતાલનાંરે, દેખ્યાં અનંત પ્રમાંડના ધીરાવ.લે.
ધન ધન વાસી વરતાલનાંરે, નાવે તોલ્યે પુરી ચારધામ. વાલે.
કહે કવિ અવિનાશાનંદનેરે, શુભ આવે પ્રગટ અભિરામ. વાલે.
હરિ આખ્યાન.

પ્રગટ પ્રભુને પ્રભુમું, પ્રેમે લગિ લગિ લાગું પાયે;

ગાવા શુભ ગોવિંદના, મારા હૈડામાં હૃદયું ન માયે.

હૈડામાં મારે હરખ ન માય. આપે વાણી આનંદ થાય;

હરિ આખ્યાન કહું કરાં કેત, સુણતાં તારે કુલ સમેત. જે જે.

આદિ નારાયણ આ સમે, પોતે પ્રગટયા પૂરણ પ્રહ;

સર્વેના કારણ શ્રીહરી, નેતિ નેતિ કહે નિગમ.

નેતિ નેતિ કહી નિગમ ગાય, શાસ્ત્ર કેતાં મહિમા સકુચાય;

પાર ન પામે સ્મૃતિ પૂરાણ, સર્વ નિયંતા શામ સુખાણ. જે જે.

અગણીત સુકત ઉપાસના, જેનિ કરે છે બહુ સુખાણ;

કાલ કપે છે કટાક્ષી, વલી પ્રકૃતી પુરૂષ બહુ.

પ્રકૃતી પુરૂષ સેવે પાય, અવતારના અવતારી સદાય;

જુઓ જુએ જન કારણ બહુ, પુરૂષોત્તમ પ્રગટે પ્રમાણ. જે જે.

મચ્છ કચ્છાદિક રૂપને, વલિ વાશહ વામન વેષ;
 રૂપસમ ને રામજી, થયા કૃષ્ણહરણ જનકલેશ.
 કલેશહરણ જન કૃષ્ણ કૃપાળ, પ્રગટયા ભક્ત તણા પ્રતીપાળ;
 થાપણુ ધર્મ ધરાપર થીર, અધરમ હરવા શાંમ સુધીર. જે જે
 દ્વાપર કલિની સંધિમાં, થયા ઉત્પન્ન નરજીવ નાથ;
 ભાર ઉતારવા ભૂતણો, કીધા ભક્ત પોતાના સનાથ.
 સનાથ કીધા ભક્ત તે સહુ, બલ કરી અસુર મારીઆ બહુ;
 ધર્મનું સ્થાપન કીધું નશાન, કરવાનું રચું બાકી કાંમ. જે જે
 અન્યાયી ધરમ ધારવા, જેહ વાણી વધા બલવીર;
 સત્ય કરવાને શ્રીહરી, થયા પ્રગટ શામ શરીર.
 પ્રગટ થયા શામ શરીર, ધર્મ એકાંતીક ધારવા ધીર;
 અધરમ અવનિનો કરવા ઉથાપ, આવીયા પોતે આપો આપ. જે
 મહા કલીકાલ કરાળમાં; કરી કહણા કૃષ્ણ કૃપાલ;
 નર નારાયણ રૂપથી, રૂપી શ્રાપ લીધો તતકાલ.
 શ્રાપ લીધો રૂપીનો તતકાલ, ધર પર ધારવા ધર્મ વિશાલ;
 પૂરવઢેશ અવધપુર પાસ, છપૈઆમાં પ્રગટયા છલનાથ. જે જે
 શામવેદી સરવરીઆ, દિજ શાખા કોથમી સાર;
 પાંડે અડક પ્રસિદ્ધ છે, તાત ધર્મ તણો અવતાર.
 ધર્મ તણો અવતાર છે તાત, માતા જેની ભક્તિ માત,
 તે થકી પ્રગટયા પૂરણ કામ, આદી નારાયણ જેહનું નામ. જે
 અદ્વારશેા સાઠત્રીશનો, જાણો ચૈતર સુંદર માસ,
 શુકલ પક્ષે તિથિ નૌમિયે, સોમવાસર સરસ પ્રકાશ;
 સરસ પ્રકાશ સારો સોમવાર, દશ ઘડી જાંમનિ જાતાં તે વાર,
 નિર્મલ અંબર થયો અપાર, પ્રગટયા પુરુષોત્તમ કરી ખ્યાર. જે
 જનમ્યા જીવન જે સમે, જાણી જણાવ્યું રૂપ અનૂપ,
 કિરોટ કુંડલ કાનમાં, ચાડ ચતુર ભુજ સ્વરૂપ;
 ચાડ ચતુરભૂજ લોચન લોહ, બોલે અસૂત સરખા બોલ,
 શદ્ શશીસમ વહન સરોજ, મનમે લાજે દેખી મનોજ. જે જે
 ગોલ કપોલ આપે ઘણા, માથે મંજુલ મેચક કેશ,

ખિંતલિઆલા ખેલતા, વાલો નૌતમ નટવર વેશ;
 નૌતમ નટવર વેશ નિહાલ, માતા પાંમ્યા મોદ વિશાલ,
 અંગોઅંગ શોભા અભિરામ, જાણ્યા પ્રગટ્યા પુરણ કામ. જે જે૦
 સામૃથ સમાવી શામળો, બહુનામી બન્યા પછે બાલ,
 સુખ દેવા માત તાતને, કરે રૂદન કાલના કાલ;
 કરે રૂદન કાલના કાલ, પ્રાકૃત સમ પરમ કપાલ,
 જે જેકાર થયો જગમાય, આનંદ ઓછવ અદ્ભુત થાય, જે જે૦
 દેવ આન્યા સહુ દેખવા, બેસી વિમાનમાં તેહવાર,
 પુષ્પે વધાવે પ્રેમથી, પ્રભુ પેખીને પ્રાણ આધાર;
 પેખીને પ્રભુ પ્રાણ આધાર, હુંહુંલી વગાડે દેવ અપાર,
 ગગન મગન ગુણ ગાંધવ ગાય, નાચે અપછરા આનંદ થાય. જે૦
 ભાલીને ભકત ભૂમી તણા, ઘણા કરે છે ઓછવ ઘેર,
 આનંદ આપે આશિશું, પ્રભુ જીવજ્યો રૂડીપેર;
 જીવજ્યો પ્રભુ રૂડિ પેર્ય, લાલન કરજ્યો લીલા લેર્ય,
 માત પિતાને આપજ્યો સૂખ, દાસ તણાં કાપો દુકીત દુખ. જે૦
 ગજગાંભિની એમ ગીતમાં, ગુણ ગોવિંદનાં નીત ગાય,
 લાડ લડાવવા બાલને, જીવતી જન આવે ને જાય;
 આવે ને જાવે જીવતી નીત, પ્રગટ પ્રભુ જોઇ વાધે પ્રીત,
 ચંચલ મુર્તિ ચારે ચીત, આપે આનંદ છેલ અજીત. જે જે૦
 જન્મ થયો જગદીશનો, જાણી અસુર વૃંદ અજાણ,
 ત્રાસ પામ્યા નીજ તનમાં, જાણ્યું જાશે આપણા પ્રાણ;
 જાશે આપણાં જાણ્યું પ્રાણ, સંત થયા સહિ સુખી સુખાંણ,
 હોમ હવન નિરધોમજ યાય, આનંદ ઓછવ કહ્યો ન જાય. જે૦
 જન્મથી હી છના થયા, જ્યારે જન રંજન જગદીશ,
 રાક્ષસી આવી કોટરા, તે તો મારવા કરીને રીશ;
 મારવા કરીને આવી રીશ, ઉપાડી લીધા જગદીશ,
 લેઇ ગઇ જ્યારે પૂરની ખાય, ભયહારીએ વધારિયો ભાર. જે૦
 ભાર વધ્યો અતિ ભાલીને, ગઈ નાંખવા ભૂમી ગમાર,
 કોટમાં બાલી કોટરા, બેઠે હાથે કરી તેહવાર;

બે હાથે કરી પકડી બાળ, બાર વધાયો અતિ વિશાલ,
 ટુટી ગઇ નાડીયું ગયા પ્રાણ, પહાડ પડે એમ પડી પ્રમાણ. જે
 બાલ લાલ રમે બારણે, છાતી કોટરા ઉપર છેલ;
 વાયુતનય આંવ વેગથી, લીધા ઉપાડી અલ્પમેત્ર.
 લીધા ઉપાડી અલ્પમેત્ર, રાજીવ લોચન રંગ ભરેલ,
 મહીમા બહુયો અતિ અપાપ, કેટરા તારી આપ પ્રતાપ. જે જે
 માતા સરીળાં માવણ, તેને ગતી આપી તનકાલ,
 કર્મ છોડાવિયાં કોટરા, દેશ ભાવેથી દિનદયાલ;
 દેશ ભાવે કરી દિનદયાલ, કોટરા તારી પર્મ કૃપાળ,
 સામર્થ જણાવ્યું શામ સ્વરૂપ, છોટી વયમાં છેલ અનૂપ જે જે.
 માત પોતા જોઇ મૂરતિ, અતી સામૃથ્યંત અનંત,
 પુષોત્તમ જાણ્યા પ્રીતથી, ભયહારી શ્રી ભગવંત;
 ભયહારી જાણ્યા ભગવંત, તારણ કારણ જીવ અનંત,
 પ્રગટ્યા પ્રીતમ જીવન પ્રાણ, કલયુગમાં કરવા કલ્યાણ. જે જે
 દિવ્ય ભાવ દરશાવિયો, વય છોટિમાં વૃષ્ણંદ,
 દિનદિન વધતા જાય છે, જેમ પ્રથમ પદ્મનો ચંદ;
 પ્રથમ પદ્મનો વધે ચંદ, એમ વધે વાલો જગવંદ,
 પુરવાસીને પ્રીતમ પ્રાણ, સૂખ આપે નીત શામ સુખાણ. જે જે
 દિનદિન દરશને દેવતા, અતી આવે જાવે અપાર,
 રાવ, કમલભવ ભાવથી, ઋસતી સારદ નારદ સાર;
 સારદ નારદ આવે શેઠ, સૂચ શશી ગણમુર સુરેશ.
 ગણનાયક ખટવદન ગણાય, છપીયમાં નિત આવી છપાય. જે
 સહસ્ર અઠયાસી સામટા, રૂપીગણ આવે સમુદાય,
 દરશન કરવા દયાલતાં, પ્રભુ બાલક રૂપ જનાય;
 બાલક રૂપ જણાવ્યું બેશ, વિષ્ણુદ્વ જેવા આવે હમેશ,
 નિશદીન પુરમાં દેવ ન માય, આનંદ ઓછવ અદ્ભુત થાય. જે
 તિજે માસેતિયાં આવિયા, મારકંડ મહા મુનીજન,
 જોવીસી જાતી જોઇને. બોલ્યા ધર્મદેવ વચન;

ધર્મદેવ જોઇ બોલ્યા વચન, સાંભળો મારકંડ મુનિજન,
 નામ પાડો મારા પુત્રનાં તમે, આનંદ પામીએ અંતર અમે. જે
 મારકંડ મુનિ મહામતી, જોઇ પંચાંગ જોગ સુજાણ,
 જાગ્ય જાલી લગવાનનાં, બોલ્યા મુખથી અમૃત વાણ;
 મુખથી બોલ્યા અમૃત વાણ, સાંભળો ધર્મદેવ સુજાણ;
 પુત્ર તમારા પૂરણ પ્રદા, નેતે નેતિ કહી ગાવે નિગમ. જે જે
 કરું રાશિમાં જન્મ છે, વળી ચૈતર માસમાં જાણ,
 સોળ ચિન્ડ શેલે છે ચરણમાં, નામ હરિ એવું નિરવાણ;
 હરિ એવું છે પુત્રનું નામ, કૃત્તિ બિજુ સુખધામ અકામ,
 નીલકંઠ ઘનશામ નવીન, પાંચમું છે હરકૃત્તિ પ્રવાન. જે જે
 શુભ કર્મે કરી પુત્રનાં, થાશે નામ અનંત અપાર,
 પાર પામે નર પ્રેમદા, ભવસાગર કરતાં ઉચાર;
 ઉચાર કરતાં નામ ઉદાર, નર નારી પાંમે ભવ પાર,
 પાપ અમાપને કરે ઉથાપ; એવો એના નામનો પરતાપ. જે જે
 નામ સુધી નીજ પુત્રનાં, માતતાતને મોઢ ન માય;
 દાન આપ્યાં બહુ દિજને, ગયા તિર્થંકજ મુનિરામ.
 તિરથ કાજ ગયા મુનિરાજ, આનંદ પામી અંતરમાંજ;
 ધર્મનંદન છળી ધારા ધ્યાન, શુભગાતા થઇને શુભતાન. જેજે ૨૮
 પુરવાસિ નર પ્રેમદા. હૈ નામ બોલાવે લલીત,
 હરતા સામા અવે હોયી, ઘનશામ તે રને સહીત;
 રનેહ સહીત આવે ઘનશામ, બોલાવે લલના હૈ નામ.
 કાલુ કાલુ બોલે કમલ નેગ, વાછાં લાગે વિનતને વેણ. જેજે ૨૯
 તેડે ત્રીપા કરી તાનમાં, ઘનશામ કરી ઘણું હેત;
 બિજુ બોલાવવા બારણે, આવી રમાડવાને સચેત.
 રમાડવાને આવી નાર, પ્રગટ પ્રભુમાં પ્રેમ અપાર,
 આશા સર્વની પૂરવા શામ, અનંતરૂપ ધાર્યા અભિરામ. જેજે ૩૦
 સર્વે જાણે એમ મુંદરી, બહુ બળ છે મારી પાસ,
 લાડ લડાવ બાલને, એમ સુખ આપે અવિનાશ.
 સુખ આપે એમ શ્રીઘનશામ, પુરે મનોરથ પૂરણકામ,

બાલકીયા માંહી બહુનાંમી, ધામ દેખાડે સુખના ધામી. જેજે
 જેવો મનોરથ જીવને, તેવો ભાવ દેખાડે છે ત્યાર,
 બાલકીયામાં બહુવિધિ, મોહ પમાડે નર ને નાર;
 મોહ પમાડે નર ને નાર, વધે તણ વીત્યાં તેહવાર;
 ગર્ભાંતણ ઉતરાવીયા કેશ, કાલિદત્ત આંચો કરવા કલેશ. જેજે
 ઉચ્છવના કામકાજમાં, માતતાત ભુલ્યાં મૃત વાત,
 પુર બાલક લે મહાપ્રભુ, ગયા રમવા અંબુજ ગાત;
 રમવા ગયા અંબુજ ગાત, કાલિદત્ત આંચો કહું વાત.
 બાલ બંચો બહુનામિની સંગ, જીવન સાથે કરવા જંગ. જેજે
 અંતર જામીએ ઓળખ્યો, આંચો અસુર ઘોર અપાર,
 બાલ બંચો મુજ કારણે, આંચો વેર લેવાને આ વાર;
 વેર લેવાને આંચો આવાર, કાલિદત્ત અસુર કરાર,
 માયાઅતી વિશ્તારી મંદ, મારવા કારણ શ્રી જગવંદ. જેજે
 માયાપતી એની માયામાં, મોહ પાખ્યાં નહી મહારાજ,
 જુદ કયો રીપુ બેઠને, લાલ બાલ પ્રભુ રીપુરાજ;
 લાલ બાલ પ્રભુ અસુરરાજ, જુધ બહુ કયો જગમાંજ,
 મોહ પમાડીને મારોયો મંદ, આનંદકંદ પ્રભુ જગવંદ. જેજે
 જેજે દેવ ગર્જનમાં, આવિ કરે અનંત અપાર,
 બાર ઉતાર્યો ભુતણો, મુવો પાપી અસુર ગમાર;
 મુવો પાપી અસુર ગમાર, દુખ દેતો દેવને દુખકાર,
 પાપી મુવો એને પાપે કરી, આકાશ જેવા નિરલેપ હરી. જેજે
 મુકિત કરી તેનિ મહાપ્રભુ, નિજરૂપ સમાવિયો શ્યામ,
 દેશ ભાવ તેનો દેખતાં, કર્યું સિદ્ધ અસુરનું કામ,
 કર્યું સિદ્ધ અસુરનું કામ, ગામમાં આવિયા શ્રીધનશ્યામ,
 માતપીતા બેઠ પુરનાં લોક, આશ્ચર્ય પાંખીયાં થયાં અશોક. જેજે
 પાંચ વરસના પ્રીતથી, જ્યારે આપ થયા અવિનાશ,
 ફલ ખાવા ગયા ફાવતાં, બેઠ જાંબુ તણાં જગવાસ;
 જાંબુતણાં ફલ પાક્યાં મુળણ, જાણીને આવીયા જીવનપ્રાણ,
 સખા સમુદને લેઈને સંગ, છેલછમીલો આખ્યા ઉછરંગ. જેજે

ફંદડરણુ ફલ ફાવતાં, તફળુ લઈ વેણે યજ્ઞગત્રાત,
 સખા સહિત સોહામણાં, જોઈ જોલ્યો અસુર ઉતપાત;
 જોઈ અસુર જોલ્યો ઉતપાત, બાલકો સાંભળો હમારી વાત,
 દુર જાવો દ્યાંસે સખ દેખ, હમ સખ પાડે હે ફલ ન વિશેખ. જે
 સુંણી વાંણી શ્રવણે કરી, બાલ ભાગીયાં ભાળી બેઠાલ,
 પ્રસિદ્ધ અસુર પેખીયો, નાંમ ભવાનિબક સો કાલ;
 ભવાનિબકસ નાંમ ભયાંન, અછત આસુર અવનિ જાન,
 સુરાસુર ન ઝીતે કોય, બાણીને ભાગીયાં બાલક જોય. જે જે
 પાછાં વાલ્યાં પ્રભુ પ્રીતથી, ફડી રીતથી રાજવનેણુ;
 ખાવો ફલ સહુ ખાંતથી, જોમ જોલિયા અમૃત વેણુ;
 જોલીઆ અમૃત વેણુ વિલોક, ફલ ખાવા સૌ મંડ્યા લોક,
 આસુર નિરખીને કોપ્યો અપાર, મારવા આવિયો મંદ ગમાર. જે
 કાલ જેવો જોઈ કારમો, રિસે રાતાં લોચન લોલ,
 બુદ્ધ ભમાવત ભાળીને, ભયે ભાગિયાં બાળક લોલ;
 ભયે ભાગીયાં લોળાં બાળ, કાળ જેવો જોઈ અસુર કરાળ,
 ઉભા રહ્યા ધનશામ ઉમંગ, સિંધ બચ્યો જેમ હાથિની સંગ. જે
 કચ્છ વાલી કર ઠોકીયો, પ્રભુ રોકીયો આસુરરાજ,
 પેચ ચલાવે પેખતાં, મલ્લવિધાના મહારાજ;
 મલ્લવિધાના પેચ અપાર, કરી મોર જોકે ખીજને માર,
 મલ્લની મુટ્ટીકા ફલ સમાન, પ્રભુનો પ્રહાર વજ્ર પ્રમાણ. જે જે
 ગાત્ર નાંખ્યાં રીપુ ભાંગિને, ભયહારિ જો ભાગ્યો ભૂજ,
 ધ્રુજ રીપુ ધરણી ધર્યો, ફર્યો પાપીઆ પાપને પૂજ;
 પાપી પાપ્યો પીડા અપાર, દેવ કરે નભમે જયકાર,
 ભલું કર્યું ભુમિ ઉતાર્યો ભાર, છોટિ વયમાં છેલકુમાર. જે જે
 જોવિ લીલા અગણીતને, પ્રભુ કરે છપેઆ પૂર,
 સૂર આવે સહુ દેખવા, રહે આવિને શામ હંજુર;
 રહે છે આવિ શામ હંજુર, બાલલીલા બહુ ભાલે પ્રચુર,
 શેષ મહેશને શારદ ગાય, પાર કોઈ થકી નવ પમાય; જે જે

વર્ષાં વિત્યાં વર્ષનંદને, બરે સાત બાણી વૃશદેવ,
 ઉપવિત આપ્યું ઉમંગથી, વેદ વિધિ કરી તતખેવ;
 વેદ વિધિ પરમાણે ચિત્તીત, પુરુષે તમ પામ્યા ઉપવિત,
 આઠમે વર્ષે બાણો અનુપ, નૈષ્ઠીક વ્રત રાખ્યું સુખ રૂપ. જે
 બાલ ખ્યાલ પછે વાલમે, તતકાલ કયો પ્રભુ ત્યાગ,
 વેદ પુરાણ વિદ્વાકોયાં, વશ મન કર્યું વૈરાગ્ય;
 વશ કર્યું વૈરાગથી મન, વસ્તિ ન ગોઠે વાલું વન,
 અંતર ઉઠાસી રહે અપાર, નિશ્ચે બશે વન કે નરનાર. જે જે
 દેવ આવે નિત દેખવા, રખે ઘેર રહે ઘનશામ
 કેવા આગે નીત કાનમાં, કરો ફરો ધરા જન કામ;
 ધરા ઉપર ફરો ધર્મકુમાર, ભુમિ અધર્મ ઉતારો ભાર,
 થાપો એકાંતીક ધર્મને ધીર. બહુનામિ બિચરી બલવીર. જે જે
 વચન સુણી દેવવૃંદના, કહે ચીંતા ન કરશે કેઈ,
 બહિંજો હમણું વનમાં, માતતાત મરે માનં રોધ,
 માત તાત મરે મારાં રોઈ, બાણું છું નિશ્ચે કહું છું જોઈ,
 સુકિત પમાંડીને માતને તાત, વનમાં વાસ કરાશે વિખ્યાત. જે
 ધરે ધ્યાન ધરી ધારણ, કરે ધારણા પાછળા પ્રીત,
 દેખી સેવા કરે દેવની, ફરી દેખાડે પોતાની રીત,
 ફરી દેખાડે પોતાની રીત, જોગની જુકતી બાણે અજીત,
 સ્નેહ વિના રહે શામ સદન, મનમથ માંવા ઇચ્છા મન. જે
 જોમ ગયા હીન કેટલા, થયાં વર્ષા એકાન્ત નાથ,
 લૌતિક ભાન ભુજાવીને, માત તાત રાખ્યાં પોતા સાથ;
 માતતાત રાખ્યાં પોતા સાથ, દેહનિ કીયા તે જાતને હાથ,
 કરાવે કમલનેણુ સુખાય, ચંચલ ચાલવા કીધું પ્રયાણ. જેજે
 મીસ લઈ નાવા નાથજી, પોતે ચાલિયા પ્રાતઃકાલ,
 વેશ ધરિ વરણી તણો, ધારી ઠંડ કમળમાલ;
 ઠંડ કમંડલ ધારી માલ. જેવડી કંઠી કંઠ વિશાંજ,
 જલગરણું ધાર્યું સ્વેત જનોઈ, મૃગાજીન મુજ મેખલા જોઈ. જે
 જટા છટા જુટ પોંજલો, માથે ધાયો શ્રી મહારાજ,

આવિને વ્યર્થ કરી તમે આજ, મંત્રવિદ્યા મારી મહારાજ,
 આજથી તમારે શરણે શામ, આવ્યો છું જીવડો પુરણકામ. જે૦
 મહ હર્યો મતિમંદનો, કર્યો આશ્રીત કમલનેણ,
 પ્રતાપ પ્રાપ પ્રકાશીયો, દયા કરી પ્રભુ સુખના દેણ;
 દયા કરી પ્રભુ સુખના દેણ, પ્રતાપ દેખાડી અમૃત વેણ,
 નવલખો પર્વત પેખવા નાથ, નીલકંઠ ચાલ્યા સમરાથ. જે૦
 જોગી નવ લાખ જોઈને, જીજ ભરી છેલ્યાનો છે ભાવ,
 સામા ઉઠ્યા શામને, ઉરમાંહી કરીને ઉછાવ;
 ઉરમાં ઉછાવ કરી ઉતાલ, મલવા આવ્યા મુક્તની માલ,
 આશા સરવેની પુરવા સ્યામ, અનંતરૂપ ધાર્યાં અભિરામ. જે૦
 જોગિને ફલ દે જોગનું, ગયા બાલવા કુંડે શામ,
 તીરથ પાવન કારણે, ફરે તીરથમાં ધનશાંમ;
 ફરે તીરથમાં શ્રી ધનશ્યામ, કલજીગમાં કરવા જનક્રમ,
 ગંગા સાગર સંગમ થાય, ત્યાંથી પધાર્યાં શ્રી હરી ત્યાં. જે૦
 સ્નાન કરી ખાડિ તરી, દેવ દેખ્યા કપીહલ દયાલ,
 વાસ કર્યો તિયાં વાલમે, કછુ માસ ચાલ્યા તત્કાલ;
 ચાલ્યા ત્યાંથી પ્રભુ સમરાથ, જોવાને જીવન જગન્નાથ,
 ધામ મોટું બાલી સુખધામ, માસ વસ્યા દથ કરવા કામ. જે૦
 આસુરવૃંદ વિલોકિયાં, ધનશામ અનંત અપાર,
 વેર કરાવિ ને વાતમાં, નાસ કરાવિયા નિરંધાર;
 નાસ કરાવિયા નાથ અપાર, ભક્તપતી ભુવિ ઉતાર્યો ભાર,
 ધર્મ ધરાપર ધાર્યો મુધાર, એકાંતીક તાર્યો નરનાર. જે૦
 પછે ચાલ્યા પ્રભુ પ્રીતથી, દેશ દક્ષણમાં દુખભંજ,
 આદિકુરમમાં આવિયા, મન ભાવીયા જનમનરંજ;
 મનમાં ભાવિયા મોહન ભાવ, ચોંપે કરીને ચાલ્યા મન ચાવ,
 માનસપુર આવ્યા મહારાજ, સત્ર ધરમાનું કરવા કાજ. જે૦
 શિષ્ય કર્યો રાય નિરખી, નિજ જજીવિ નાથ પ્રતાપ,
 એ દ્વારે ભાર ઉતારિયો, માર્યાં અસુર ઘોર અમાપ;
 મારીયા અસુર ઘોર અમાપ, પુરૂષોત્તમ જજીવિ પરતાપ,

વહિ ગયાં વેંકટાદ્રિયે વીર, ત્યાં થકી સુંદર શામ શરીર. જે૦
 શિવકાંચિ ગયા શ્રી હરી, વિનુકાંચિ ગયા વૃષનંદ,
 પાવન કીધાં પેખતાં, જુનાં તીરથને જગવંદ;
 જૂનાં તીરથને જગવંદ, પાવન કીધાં પરમાનંદ,
 શ્રીરંગ ક્ષેત્રમાં ગયા શ્રીરંગ, રામાનુજને મહ્યા ઉમંગ. જે૦
 સેતુબંધ ગયા શાંમલો, નાયા સાગરમાં નરનાથ,
 એ માસ વાસ કર્યો વલી, કૈંક તારીયા જીવ અનાથ;
 અનાથ તારીયા જીવ અપાર, સુંદર રાજ ગયા થઈ ત્યાર,
 વિનુને વિલોકિ ધર્મકુમાર, પાપ પ્રચંડ હર્યું કરી ખ્યાર. જે૦
 આહ્યા ત્યાંથી ચિત્ત ચોરતા, મહાવન આંચું એક ઘોર,
 જલ ફલ થલ કાંઈ ન મહ્યું, પાંચ દીન આહ્યા તપ જોર;
 પાંચ દીન આહ્યા તપ જોર, છઠે દાડે મધ્યાંને નિહોર,
 દુપ આંચો નાયા સુખકંદ, શીતલ જલમાં છેલ સ્વચ્છંદ. જે૦
 નાઈ નવરાવ્યા નાથજી, સ્નાન પાત્રમાં શાલગ્રામ,
 જલ રેડે પીયે જોઈને, મન મગન થયા ઘનશ્યામ;
 મગન થયા મનમે ઘનશ્યામ, પય પાવે પીયે પૂરણ કામ,
 પાંચ સાત પાયાં તાણીને પ્રીત, ત્રસ થયાં એમ જાણીયું ચીત. જે૦
 ચંદન ચરચીને ચીતમાં, પોતે વિચારે છે પ્રતિપાલ,
 શું ધરીયે હવે શ્યામને, નથી ધરવાને કાંઈ થાલ;
 નથી ધરવાને કાંઈ થાલ, એટલામાં શિવશકિત દયાલ,
 જીવે છે પૂજા કરતા શામ, આપ્યો સાથુવો ને હુંજી અભિરામ. જે૦
 થાલ ધરી મન થીરતા, કરી આપ જમ્યા સુખકંદ,
 પ્રારથના કરી પ્રેમથી, ભવ ભવાનિયે ભગવંદ;
 ભવ ભવાનિ જાણી ભગવાન, ધારિયા વરણિ અંતરધ્યાન,
 ચાલિ ગયાં પોતે કૈલાસમાં, જોવા ચરિત્ર તે આંખ્યાંતાં ત્યાં. જે૦
 નિત્ય નીમ કરી નાથજી, ભુતપુરી ગયા ભગવાન,
 વૈશ્રવ સાથે વિવાદને, કરી મુકાવિયું અભિમાન;
 મુકાવિયું કરિ વાદ અભિમાન, આહ્યા ચંચલ જીવન પ્રાંન,
 કુમારીકા ગયા ક્ષેત્ર કપાલ, તીરથ પાવન કરવા દયાલ. જે૦

પદ્મનાભ ગયા પેખવા, ગયા જનારદન જગત્રાત,
 આદિ કેશવમાં આવિયા, પ્રભુ કરવાને તિર્થ પ્રખ્યાત;
 પ્રખ્યાત કર્વાં તિર્થ પ્રમાંણુ, પ્રગટ પ્રભુ આવ્યા જગપ્રાણુ,
 નૌતમ તીરથ કીધું નાથ, દૈવી જીવનો તારીયો સાથ. જો
 કારણ મૂરતી કારમી, જન કલિ શકે નહીં બાણુ,
 દૈવી હોય બાણુ દેખતાં, પાપી જીવ ન બાણુ પ્રમાણુ;
 પાપી જીવ ન બાણુ પ્રભાવ, આસુરી અંતર અતી અભાવ;
 ઘુઠને સુરજ ન ગમે મન, વાલું લાગે વનપશુને વન. જો
 મંજલસુતિ માહા પ્રભુ, મલિયાચલમે માહારાજ;
 સાક્ષી ગોપાલ ત્યાં વિસ્તુના, કર્યાં દરશન કરવા કાજ.
 દર્શન કરવા કારણુ જાન, ભક્ત તારણુ ફરે ભગવાન,
 પંઢરપુર ગયા કરી પ્રીત, વિકૃલનાથને લેટયા વિદીત. જો
 ડંડક વન પ્રભુ દેખીયું, કરી પ્રદક્ષણા કરી પ્રેમ,
 પાવન કીધું પેખતાં, શાપ મુક્ત કર્યું હતું તેમ;
 શાપથી મુક્ત કર્યું હતું જેમ, ત્યાંથી ચાલ્યા ચંચલ એમ,
 આશ્રીત કરવા જીવ અપાર, નાશીકપુર આવા નીરધાર. જો
 ત્રંજકેશ્વરના ત્યાં કણે, કર્યાં દરશન કમલનેણુ,
 જીરણુ બાણી જીવને, કર્યાં નૂતન અમૃતવેણુ;
 નૂતન કર્યાં નાથ નિહાર, તીરથ બાણી મોટાં અપાર,
 ત્યાંથી ચાલ્યા તરી તાપી તીર, બહુનામી આવ્યા બલવીર. જો
 નર્મદામાં નાથ નાથજી, કરી પાવન પૂરણકામ,
 મહિ ઉતર્યા પછે મહાપ્રભુ, નીલકંઠ નારાયણુ નામ;
 નીલકંઠ નારાયણુ નામ, સાબરમાં નાથ ધનશ્યામ;
 પાવન તીરથ કર્યું પ્રસીદ્ધ, વર્ણુવિ વારતા વિમલ વિવિદ્ધ. જો
 સાબર નાઈ સિધાવિયા, ભીમનાથ આવ્યા ભટ્ટી પેર્ય,
 શુભવંત ગોપનાથમાં, આવ્યા કરવા લીલા લેર્ય;
 આવ્યા કરવા લીલા લેર્ય, મનમોહન કરી મન મેર્ય,
 પુરિ કરી પંચ તિર્થ કૃપાલ, લોજમાં આવીયા લીનદયાલ. જો
 સાડત્રસા માંહી જનમ્યા, વર્ષ એકાદશ રયા ઘેર,

અઠતાલા માંહી ચાલીઆ, વનવાસ કર્યો બલિ પેર્ય;
 વનમાં વાસ કર્યો અવિનાશ, સાત વરસ પ્રભુ એક માસ,
 છપનામાં આવ્યા છલનાસ, પ્રીતમ રામાનંદ મુનિપાસ. જે૦
 રામાનંદ મુનિ ત્યાં મલ્યા, તે તે ઉદ્ધવનો અવતાર,
 શિષ્ય થયા ધનશામજી, સૌ વાત જાણે સંસાર;
 વાત સહ જાણે સંસાર, લિધી દિક્ષા પ્રાંણુ આધાર,
 નામ પાડ્યાં મુનિરામાનંદ, નારાયણ મુનિ સહજાનંદ. જે૦
 અવતારી અવતારના, પુરૂષોત્તમ પ્રગટ પ્રમાણુ,
 જાણી રામાનંદ જીવમાં, નીજ જાણીઆ ઇષ્ટ સુજાણુ;
 જાણીયા પોતાના ઇષ્ટ સુજાણુ, નીજ ગાદી આપી નિરવાણુ,
 બદ્રિકાશ્રમ ગયા આપ, પછે વિસ્તારીયો પ્રૌઠ પ્રતાપ. જે૦
 ધારણુ ધ્યાન સમાધીમાં, અતી સામૃથ શામ અપાર,
 દેખાડે દયાહુ દેખતાં, ભવ તારવા નર ને નાર;
 તારવા ભવજળ નર ને નાર, સામૃથ દેખાડે શામ અપાર;
 જે જેના હોવે ઇષ્ટ જરૂર, તે તે રૂપે આપે દર્શન ઊર. જે૦
 એમ દેખાડે આ સમે, ચીત ચોરીને ચમતકાર,
 આશ્રીત કીધાં અતી ઘણાં, નરનારીને નેણે નિહાર;
 નથણે નરનારીને નિહાર, પોતાનાં કીધાં પ્રાણુ આધાર;
 સર્વેના ઇષ્ટને શ્રી ધનશામ, લીન કરે પોતામાં લલામ. જે૦
 નરનારી એમ નીરખી, જાણ્યાં અવતારિ અવિનાસ,
 મુકી મતપંથ મોરના, થયા પ્રગટ પ્રભુના હાસ;
 પ્રગટ પ્રભુના થયા તે હાસ, કારમાં મુકી જકત નીવાસ,
 પાંચ પળાવીયાં નીમ પ્રમાણુ, જકતમાં જીવને તારવા જાણુ. જે૦
 મતપંથ માથે મેળને, મારી પોતે શ્રી મહારાજ,
 દેવી લીધા છોડી હાસને, કરવાને અનંતના કાજ;
 કરવા જીવ અનંતના કામ, ગુણુનિધિ ક્યાર્યા ગામોગામ;
 જે જે નજરે આવિયા જીવ, સુખરાશી તે તે તાર્યા સદીવ. જે૦
 નોતી લીડી નોતી સાંભળી, એવી રીતે અલોકિક આજ,
 પ્રવરતાવિ પ્રીતથી, કલિકાલમાંહી મહારાજ;

ઠલિ કાલમાંહિ માહારાજ, નૌતમ રીત ચલાવ નિવાજ,
 જે જે આગે ધાર્યા અવતાર, ભક્તદ્વારે તે દેખાડ્યા આજ. જે૦
 મોટા કર્યા મહી ઉપર્યે, માહારૂં તે શ્રીમહારાજ,
 વિના નાંણે આ વિશ્વમાં, કરવા જનકોટિનાં કાજ;
 કરવાને જનકોટિનાં કાજ, માહારૂં કર્યા મહારાજ,
 ભુદેવ જમાડ્યા શ્રી ભગવાન, દયા કરી બહુ આપીયાં દાન. જે૦
 પંગત્ય બેઠી વિપ્રની, જમવાને લાખ હબાર,
 ઘી ખુટ્યું કોઠારમાં, દિજ પાડે બહુત પોકાર;
 બહુ પાડે છે દિજ પોકાર, કોઠારમાં નહીં ઘત લગાર,
 આવિને કહી મારાજને વાત, કોઠારીએ સરવે સાક્ષાત. જે૦
 ઘી ન મલે ઘનશ્યામજી, બાણે કોઠારમાંહિ લગાર,
 લાજ લેવા દિજ આવિયા, કરે આવિને હોહોકાર;
 આવિને કરે હોહોકાર, સુણીને ઉઠ્યા પ્રાણુઆધાર;
 મણુ ઘત પાત્રમાંથી ઘનશ્યામ, લાખ જમાડીયા દિજ લલાંમ. જે૦
 જેતલપુર ડભાણમાં, અતીરૂં કર્યા અવિનાશ,
 મણુ એક ઘતમાં માવજી, દિજ જમાડ્યા લાખુ હુલાસ;
 લાખુ જમાડીયા દિજ હુલાસ, પ્રૌઢ પ્રતાપને પ્રભુ પ્રકાશ,
 આશ્ચર્ય પમાડ્યા લોક અનંત, શ્રીહરિને બાણ્યા શ્રીભગવંત. જે૦
 સદાવૃત બાંધ્યા સામટાં, સૌ સેરમાં સહજનંદ,
 જીવ જગતમાં તારવા, અવતારિએ આનંદકંદ;
 અવતારિ પ્રભુ આનંદકંદ, ફરીને ભક્તનાં ટાળીયા ફંદ,
 સ્વામિનારાયણુ નામ સુજાણુ, જપાવ્યું જકતમાં જનને બાણુ. જે૦
 મંદીર મોટાં માહાપ્રભુ, મહી ઉપર્યે શ્રી મહારાજ,
 કરાવ્યાં કાલમાં કારમાં, જન તારવા કરવા કાજ;
 કરવા જન અનંતનાં કાજ, મંદીર કીધાં શ્રી માહારાજ,
 સમૈયા કીધાં સુંદર શામ, ભવજી તારવા નર ને ભામ. જે૦
 કામ ઝીત્યો કલી કાળમાં, કરી કરૂણા આનંદકંદ,
 નિરવિકારી નિરખિ, નરનારી કર્યા વૃષનંદ;

અંતરશત્રુ માર્યા અપાર, અવતારી ધરીને અવતાર; જે
 શ્રીપુર ગઢપુર શ્રીહરી, વરતાલ જેતલપુર વાસ,
 છરનગઢ ને ભૂજમાં, બહુ લીલા કરી અવિનાશ;
 લીલા બહુ કરી અવિનાશ, દીનબંધુ ભવ તારવા દાસ,
 ધામ મહદ બનાવિયું ધીર, મુલ્કી ગામમાં શામ શરીર. જે૦
 શાસ્ત્ર પ્રમાણે ઉપાસના, ચલવી જગમાં ચિત્તચાર,
 સંપ્રદા સ્થામ સંસારમાં, ઉદ્ધવિ ચલાવ્યો નિજ જોર;
 સંપ્રદા ઉદ્ધવિ ચલાવ્યો શામ, કલિમાં કરવા જનનાં કામ;
 અક્ષર ધામનો બાંધિયો તાર, વાતું કરે ત્યાંની નર ને નાર; જે૦
 રેલગાડી કરી મોક્ષની, પાંચ વર્તમાન પાળે દામ,
 સતસંગ રીતમાં સર્વેને, બેસારીયાં કરવા કામ;
 કરવાને બેસારીયાં કામ, સત્સંગ ગાડીમાં શ્રી ઘનશામ,
 પાર પમાડીયાં નરને નાર, વાર ન લાગે કરતાં વિચાર. જે૦
 સૂરગીરા સત્ય કરવા, નીજ કૃણ તેડાવીયું નાથ,
 બ્રાત ત્રીયાજીવભાઈને, સુખ આપીયું કરી સનાથ;
 સુખતે આપીયું કરી સનાથ, હેત કરી હરી બાલીયા હાથ,
 જકતમાં જણાવ્યું જોર અપાર, બંધ કર્યા બોલતાં નરનાર. જે૦
 જીગજ્ઞ બ્રાતના જોઈને, જીગદીશ જીગલ કુમાર,
 જાણી કર્યા દત્ત જકતમાં, પ્રભુ ગાદી દેવા કરી પ્યાર;
 ગાદી આપી પ્રભુ કરીને પ્યાર, જકતમાં તારવા નર ને નાર;
 નામ અવધપ્રસાદ મુધીર, ગુણનિધિ રઘુવીર ગંભીર. જે૦
 પોતાસરખી માહાપ્રભુ, કરી ગાદી આપી સુખકંદ,
 ભાગ કર્યા ભયહારીયે, દેશ સંતતજા જગવંદ;
 દેશને સંત તજ્યાં જગવંદ, વિભાગ કરી વેચ્યા વૃષનંદ,
 પોતાનું પદ થાપ્યું કરી પ્રીત, જકતમાં જણાવ્યું જોર અજીત. જે૦
 પ્રગટ પરચા આપીયા, કાપીયા જનના બહુ કલેશ,
 ધર્મ એકાંતીક ધારીયો, વિધિપૂત્રને હર્યો વિશેષ;
 વિધિપૂત્રને હર્યો વિશેષ, અનંત મહીમા જણાવ્યો અશેષ,
 સંપ્રદાય સર્વોપરી સાર, ચલાવ્યો સર્વોપરી અવતાર. જે૦

ગોચર રૂપ અગોચર, કરવા ઇચ્છા સુખકંદ,
 સત્સંગ મૂર્તિમાં સર્વદા, વાસ કરી વસ્યા વૃષનંદ;
 વાસ કરીને વસ્યા વૃષનંદ, ગાદિપતી માંહી શ્રી ગોવિંદ,
 તે દ્વારે તારવા નર ને નાર, આદિ પુરૂષ અખિલ આધાર. જે
 જણાવ્યો પ્રતાપ જકતમાં, રહી ઓગણુ પચાસ વર્ષ;
 એ માસ ઉપર્ય એકદી, ઉર્વિમાં ક્યારે ઉત્કર્ષ;
 ઉરવી માંહી ક્યારે ઉત્કર્ષ, હરી જનને બહુ આપીયો હર્ષ,
 પછે પધારીયા પોતાને ધામ, કામ કરી પ્રભુ પુરણકામ. જે
 સંવત અઢાર છાશીયો, માસ જેઠ બાણો નરનાર,
 શુદ્ધિ તીથી દશમી દને, દેહ ત્યાગીયો જગદાધાર;
 દેહને ત્યાગી જકતાધાર, ધામ ગયા નીજ પ્રાણુ આધાર,
 ચાલતો મારગ રાખીને ચાડે, સંસારમાં ભવ તારવા સાડે. જે
 રામાવતારમાં રાંમણ, પૂર લેઇ ગયા નીજ પાસ,
 કૃષ્ણાવતારમાં કૃષ્ણજી, નીજકુલનો કરાવીયો નાશ;
 કુલનો નાસ કરાવી કૃપાલ, ધામ ગયા નીજ દીનદયાલ;
 અવતારિ શ્રીહરી આવિયા આજ, મોક્ષ મારગ ગયા રાખી મહારાજ.
 આદી અંત અવતારીની, વરણુવી સંક્ષેપે વાત,
 જથામતી મારી જકતમાં, સુખદાયક તે સાક્ષાત;
 સુખદાયક કહી સાક્ષાત્, પ્રગટ પ્રભુનિ વરણુવી વાત,
 સમવિષમ જો હોય લગાર, ક્ષમા કરો અપરાધ સુધાર. જે
 આદિ આચારિય આ સમે, ઝૂડે અવધપ્રસાદ ઉદાર,
 શિષ્યો કવીતા તે થકી, સૌ બાણે છે સંસાર;
 બાણે છે જકતમાં સૌ નરનાર, અવધપ્રસાદનો શિષ્ય ઉદાર,
 હરિ આખ્યાન કર્યું કરી હેત, તારવા તેણે કુલ સમેત. જે
 સુણે શીખે ગાવે સ્નેહથી, ત્યાગિ ગૃહસ્થ હરિજન જેહ,
 ચાર પદારથ પામશે, ભવ તરશે નહીં સંદેહ;
 ભવ તરશે સાંભળી નરનાર, હરિ આખ્યાનને હેતે અપાર,
 રાજ થશે પ્રભુ રાજવનેણુ, વાલપ કરશે અમૃતવેણુ. જે
 ચાડે ચરણુ તે મેં રચ્યાં, શત એક ને પાંસઠ સાર,

ચરણે ચરણે માહારાજનો, કહ્યો મહીમા અધીક અપાર;
મહીમા કહ્યો અધીક અપાર, પ્રગટ પ્રભુનો કરીને ખ્યાર;
પુર્વાપર જો વિચારે પ્રીત, મનવાંછીત સુખ પામે અમીત. જે
ઓગણીસે બતરીસનો, ફંદડરણુ ફાગણુ માસ,
વહતી જે વિસ્તારીયું, હરી આખ્યાન અતિ હુલાસ;
હરી આખ્યાન અતીસે હુલાસ, વિશ્વમાં વિસ્તારીયું પૂરવા આશ,
ફાગટ કરવા માયાના ફંદ, કર્યું કવી અવિનાશાનંદ. જે

“ કાવત એકત્રીશ. ”

સાગર સાહાય કાજ આપ તમે સુર સખે,
સમધિ કીચેઉ ભેટ હમ ભાલી બ્રાજહી.
જગતપતિકું નિજ તતુ બ દીચેઉ હય,
સુરજકું દીયો ગજરાજ સુરરાજહી.
સુરકું દીચેઉ સુધા, સુરા દીની દીતીસુત,
યશી દીયો યકરકું, મોતી ત્રીયા રાજહી;
આપત્તી આચેઉ જખે, પીચેઉ અગસ્તી સખે,
કહે અવિનાશાનંદ, નાચે કોઈ કાજહી. ૪
બ્રહ્માની ભૂલ-સવૈયા.

સૃષ્ટિ રચી ચતુશનને જખ, પાસ નહી કવિ પ્રેરનહારો,
સૂખ કીયો તફ સુર મનોહર, કીન જેહી રતનાકર ખારો;
કામદુગ્ધ પશુકીન જેહી મની ચાફ ચીંતામણી ઉપલધારો,
લોભિનકું ધનસંપત્તિ દીન, કહે અવિનાશ સો બિન વિચારો.
સુધી કીયે ભવ અંબુજ સો કીન, કંચનમે મકરંદ ન કીનો,
પંડિત વૃંદનકું ધનહીન, કીયે પતીવર્તનકું દુખ દીનો;
પાપીન સો ધન સંપત્તિ પાવત, ગાવત ગાન કલા કુલહીનો,
સત્ય કહે અવિનાશ કવી, સમ ખાઈ ગયે ભુલી દેવ બુદ્ધીનો.
સમાપ્ત.

“ શ્રી સ્વામિનારાયણ ” માસિકના બ્રાહ્મકને આ પુસ્તક ભેટ તરીકે મુદ્રત અપાય છે. લખેા:—

તાંત્રી “ શ્રી સ્વામિનારાયણ ” માસિક.

પાંચકૃવા, હરણ પોળ-અમદાવાદ.

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના તત્ત્વ-
જ્ઞાનની ચર્ચા અને વિદ્વાન્ તથા અનુ-
ભવી સંતા અને હરિજનોના લેખોથી પૂર્ણ

“શ્રી સ્વામિનારાયણ”

માસિક.

દરેક સત્સંગી બંધુએ

અવશ્ય વાંચવાયોગ્ય છે.

બેટનું પ્રસ્તક મળે છે.

વાર્ષિક સ્વાજમ રૂ. ૩

રૂપાલ ખર્ચ રૂ. ૦-૩-૦

“શ્રી સ્વામિનારાયણ” ઓફીસ

ખંડક ના, હરજી પોળ

અમદાવાદ

